

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Sexta Pars. De executoribus literarum & gratiarum Beneficialium, continet
5. capit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

tus confert, non autem quando prætendit esse liberum, & hoc tantum vere confert, tunc enim, nullo modo potest ratificari à patrono collatio Ordinarij quia cessat ratio d. decif. 10. sed debet iterum confer-

re Rota ibi circa fin.

Sed ista declaratio nimis restringit d. conclusio- nem communem, nec videtur vera attenda nostra ratione, de qua supra.

SEXTA PARS, DE EXECUTORIBVS LITERARVM ET GRATIARVM BENEFICIALIVM.

CAP. I.

De Executoribus mandatorum de prouidendo.

SVMMARIA.

literarum, & gratiarum Beneficialium executores, alij sunt mandatorum de prouidendo de Beneficiis vacaturis, alij literarum, & gratiarum de Beneficiis vacanti- bus, num. 1.

De mandatis Apostolicis de prouidendo, qui late scripserunt, n. 2. & de executoribus eorum qui agunt, num. 3.

De executoribus mandatorum de prouidendo non est opus tractare, nec de ipsius mandatis, quia iam non sunt in vsu, ex decreto Concilij, n. 4.

Ex quo directio non potest eligi Canonicis supra numerum, ad futuram præbandam ex Congregatione Concilij, n. 5. Quamuis in Ecclesijs, ubi sunt Canonici Titulares id non est sublatum, n. 6. ubi adducitur declaratio S. Congregationis, de qua n. seq. ubi quod d. decretum non derogat consuetudini maxime immemoriali, & confirmata à Papa.

Literarum & gratiarum t beneficiarium execu-
tores, alij sunt executores mandatorum de prouidendo de Beneficiis vacaturis, & expectatiuarum, alij sunt executores literarum, & gratiarum, t de Beneficiis vacantibus, & de mandatis Apostolicis de prouidendo, late scripserunt Staphileus de literis gratia, titul. de formis mandatorum de prouidendo, Ludouic. Gomez Sarnen. Episcopus in tractat. de mandatis de prouidendo, & de expectatiuis, Probus & Leo binus Dallerius tractatu de mandatis Apostolicis, Pacus tractat. de mandatis de prouidendo, Rebuffus in praxi, titulo de mandatis Apostolicis, & titulo de clausula mandatorum, & latissime in repetit. capitulo nulla secundi de concessione præbende, tertio notab. Corral. de Benefic. 4. par. cap. 5. Ioan. Nicol. Cimenteus in enchiridio beneficiorum, titul. 4. de gratis expectatiuis, Duarenus de Benefic. libro 5. cap. 8. Marc. Anton. Cuchus in institution. Canonicis maioribus, li-

bro 1. tit. 7. de mandatis Apostolicis. Et de executoribus dictorum mandatorum t & expectatiuarum agunt Staphileus dict. titul. de formis mandatorum, de prouidendo, septima & octaua forma, Gomez ius dict. tract. de mandatis de prouidendo, ex numero 21. Rebuffus in concordatis, titul. de mandatis Apostolicis. §. 1. verbo in forma mandati, & titul. de forma literarum executor. Corral. 2. par. cap. 9. Cuchus ex n. 32. & alij supra.

De quibus executoribus t non est opus tractare, nec de mandatis de prouidendo, quia iam non sunt in vsu ex decreto Concilij Tridenti session. 24. de reformat. cap. 19. ubi decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quascumque gratias ad vacatura nemini amplius concedi, nec hæcenus concessis cuiquam vti licere, &c.

Et quo decreto censuit S. Congreg. t Non posse eligi Canonicum supra numerum ad futuram præbandam, & post hæc tradit Gonzalez ad reg. de mensibus. §. 1. proem. num. 64. & 65. Quamuis in Ecclesijs, ubi sunt instituti Canonici sine præbenda iam expectantes, qui dicuntur Titulares, id non est sublatum ex d. decreto, nam tunc non eliguntur supra numerum, vt apparet ex sequenti declaratione S. Cong. Concilij. At in Ecclesia Salamantina in qua extant 24. Canonici, quorum duo postremi præbandam expectant consuetudo immemorialis hæcenus obseruata, & à Pio IV. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia, qua antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo, precedente licentia Episcopi, duo, vel tres, expectantes locum ultimi Canonici, siue præbende vacaturum, ad quem iuxta gradum expectantis denuo à Capitulo eligitur vnus & admittitur precedente approbatione, & confirmatione ordinarij, censeatur sublata ex decreto Concilij, cap. 19. sess. 24. de reformatione. Congreg. respondit hanc consuetudinem non comprehendere hoc decreto Concilij.

Quamuis quod t attinet ad istam consuetudinem eligendi ante vacationem expectantes locum ultimi Canonici vacaturum, non videatur comprehendi isto decreto, ex eo quod non derogat consuetudini, maxime cum sit immemorialis, & confirmata à Papa ex certa scientia, iuxta supra dicta 3. p. c. 2. d. dubio. 6. & 8. n. 189. & 213.

De Executoribus literarum & gratiarum de beneficiis vacantibus.

SVMARIA.

Executores, qui hodie dantur pro executione literarum Apostolicarum, super Beneficiis vacantibus, alij dantur pro executione literarum in forma gratiosa, quæ habent cordas seriatas, &c. n. 1.

Isti executores qui solent esse Canonici, aut alias in Dignitate constituti, quos pars petit, dantur Bulla separata, quæ habet cordas canapi, nisi fiat expeditio per Cameram, n. 2. & 3.

Alij executores dantur pro executione literarum in forma dignum, num. 4. & tunc expediuntur due Bullæ cum cordis canapi, numero quanto, ubi refertur earum tenor.

Circa quæ examinanda sunt aliqua dubia, numero sexto.

An requiratur receptio, & presentatio literarum, ut executor possit procedere? a num. 7. resoluitur affirmative; nam licet iurisdictionem asquirat à tempore date, illam tamen antea exercere non potest, nec sufficit ostendere executori Bullam existentem in plumbo, num. 10.

Translatio pensionis non valet, nisi litera facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, n. 11. Aut saltem processus fulminatus, in quo litera sunt insertæ, seu sumptum in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus, &c. n. 12. vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, &c. numer. 13. alias non valet literis non expeditis, contra Gambar. numero 14.

Milites S. Petri, & alij habentes privilegium transferendi pensiones coram Notario, & testibus, possunt illas transferre, etiam nõ ostensis privilegiis, nec literis reservationis pensionis, n. 15.

Ad exercitium iurisdictionis. requiritur presentatio literarum originalium, vel alias authenticarum, nec sufficit transumptum factum à Notario, seu copia à Notario subscripta, n. 16. & seqq. ubi ponuntur decisiones, & resolutio Rote.

An Episcopus possit exequi, seu expedire, literas in forma dignum, directas Vicario, seu officiali? Et sic an prouiso vigore illarum facta ab Episcopo sit valida? a numero 19. Resoluitur negative, & collationem tunc factam ab Episcopo non præbere titulum coloratum.

Conuerso non potest Vicarius se intromittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delegata, n. 22. nisi Episcopus cum sibi fuerit delegata, eam Vicario subdelegerit, non prius, nam causas delegandas non potest committere, n. 23.

Episcopus tamen recte potest suo Vicario dare facultatē conferendi Beneficia, etiam vigore alternatiue, nondum competentis, numero 24. Imo Vicarius habens potestatem conferendi, potest conferre vigore alternatiue, non concessa tempore commissionis, licet de ea nulla fiat mentio in commissione, numero vigesimoquinto.

Respond. cap. eam te, de rescript. ex quo iuxta communem intellectum, ubi scribitur Capitulo, seu alij, ut gerenti vices Episcopi, ut præbendam alicui conferat, literæ, & præceptum transferunt ad Episcopum. Quod

id procedit, quando scribitur vices gerenti Episcopi, non ut executori, sed ut tali vices gerenti, &c. numer. 26. & 27.

An commissio facta Vicario transeat ad successorem in Vicariatu? a numer. 28. resoluitur contra communem transire, sicut commissio facta sub nomine Dignitatis transire ad successorem, etiam per viam commendæ, nisi sit facta cum qualitate, ex qua videtur respectus habitus ad personam, & non ad Dignitatem. & idem est in delegatione facta Canonico talis tituli.

De materia c. quoniam Abbas, de offic. delegati, remissive n. 38. & 39.

An Vicarius Capituli sede vacante possit exequi, & expedire literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali, seu Vicario simpliciter? verbigratia Abulen. nam commissio Episcopo, vel eius Vicario, certum est non posse, a n. 40. resoluitur negative attento stilo Curie, & cancellaria, cum Rota cuius decisiones ponuntur, nõ inuare obseruatiam & consuetudinem contrariam aliquorum Episcoporum, nec intrare legem Barbariorum, nec regulam de trienniali, &c. & an prouiso à Vicario Capituli possit fieri de nouo collatio, a n. 55.

An ubi ordinarius, cui sunt directæ literæ principales, in forma dignum, infra 30. dies non confert beneficium impetranti, sub pretextu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt surreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad 2. executores vigore Bullæ executoriæ a numero 59. resoluitur negative cum Rota, & respondetur rationibus in contrarium, & prouisum tunc à 2. executoribus, non inuare regulam de trienniali, nec obseruatiam, & consuetudinem contrariam, &c.

Si officialis, cui primæ literæ sunt directæ, non possit illas exequi, quia erat mortuus Episcopus, vel quia erat interitus, seu conditor, vel ex alio impedimento. Secundus executor non possit procedere a numero 69.

Stante quod in supradicto casu non potest recurri à secundum executores, ad quem sit appellandum, seu recurrendum, a num. 72. resoluitur, videri appellandum ad Papam, & non ad Metropolitanum, nisi à reiect. & reprobat. in parochialibus à qua datur appellatio in examine in forma digni, licet non in concursu, & tunc Metropolitanum debere reiectum examinare cum suis examinatoribus synodalibus, seu cum aliis tribus à se electis, &c.

An interposita dicta appellatione possit recurri ad nuntium? a num. 80. resoluitur negative, nam excipiuntur causæ Beneficiales in sua facultate hic posita, & sic non potest in eis se intromittere, & fuit nulla declarata sententia lata vigore breuis nuntij, ut in deci. Rota posita, posse vero ad nuntium appellari non stante d. exceptione &c. & quando dicatur causa Beneficialis declaratur, n. 82. & 85.

An ordinarius, primus executor, possit executioni mandare literas in forma dignum, & conferre lapso termino 30. dierum, & moram purgare, re integra, &c. a num. 88. resoluitur affirm.

An si data in veritate negligentia primi executoris, secundus cui de ea non constat procedat, valeat eius executio, & processus à n. 91. resoluitur negative; nam hic non agitur de consolidata iurisdictione, seu accrescendo exercitio, sed de danda iurisdictione, &c. nõ tamen requiritur, quod secundus requiratur primus, & ei terminum assignet, &c. sed sufficit quod ex actis constet, &c.

Exe-

¹ Executores autem qui hodie dantur pro executione litterarum Apostolicarum super Beneficiis vacantibus, et alij dantur pro executione litterarum in forma gratiosa, id est, quando collatio fit à Papa, & non committitur alteri faciendā ad inducendum, seu immittendum prouisum in possessionem Beneficij, &c. quæ literæ in forma gratiosa, expeditæ habent cordas fericas rubri croceique coloris; & isti executores, qui solent esse canonici, aut alias in dignitate Ecclesiastica constituti, quos pars petit seu nominat, dantur alia Bulla separata, & distincta sub eadem data, quæ dicitur executoria, & habet cordas canapi, nisi fiat expeditio per cameram, nam tunc possunt poni gratiosa, & executoria simul in vna Bulla, vt ait, Hieronymus Paulus in *practica Cancellar. in notabilibus super beneficiis reseruat. versic. nota quod in literis*. Rebutus in *praxi in forma, & declaratione nouæ prouisionis in 4. Bullæ p. vt in literis quas ponit Flam. Parisius de resign. Benef. lib. 8. q. 7. sub n. 109.* quæ sunt per cameram expeditæ, non per cancellariam, & ita quotidie videmus, & tradit Mand. ad Lapum alleg. 127. lit. D. vbi ponit formam.

⁴ Alij executores dantur pro executione litterarum in forma dignum, id est, quando collatio, seu prouisio, non fit à Papa, sed remittitur faciendā præuio examine (& sic literæ istæ dicuntur etiam mandatum prouisionis, seu de prouidendo) quia prouisus non fuit Romæ examinatus, nec fuit missa approbatio ordinarij, quo casu ponitur in calce supplicationis, & quo ad prouisionem committitur in forma dignum nonisima. Ex tunc expeditur duæ Bullæ, & ambæ eum cordis canapi, quarum formulam ponit Paris. in *sua constitutione* 162. in Bullario, & ponitur à Flam. Paris. dict. *quest. 7. sub num. 187.* iuxta quam in Bulla, seu literis principalibus, quæ diriguntur ad ordinariū, & regulariter ad vicarium seu officialem dicendo verbi gratia *officiali Abulen. &c.* & committitur & mandatur eidem, vt si N. idoneum esse repererit Beneficiū eidem infra 30. dies postquam literæ sibi præsentatæ fuerint autoritate Apostolica conferat, & assignet, &c. in altera vero bulla, quæ dicitur executoria, committitur & mandatur vni ex propinquieribus Episcopis siue eorum Vicariis, seu Officiali, & regulariter Officiali vni ex propinquieribus Episcopis, quem pars eligit, vt si ordinarius infra prædictos 30. dies Beneficiū non contulerit illis elapsis si prædictum N. idoneum esse repererit, &c. prædictum Beneficiū eidem conferat, & assignet, &c. vt latius habetur in dicta constitutione, circa quæ opere pretium erit examinare aliqua dubia, quæ in praxi frequenter concurrunt.

⁷ Primo dubitatur, an requiratur receptio, & præsentatio litterarum, vt executor possit procedere, &c. & respondetur affirmatiue, nam licet iurisdictionem acquirat à tempore datæ, & illam tamen exercere non potest ante præsentationem, & receptionem litterarum *casu super eod. 2. de appellatio. ad si. Ioannes Andreas in cap. eam te de rescript. in si. Corraf. 4. part. c. 1. nu. 22. late Ant. Gabr. de executione rei indicatæ conclus. 3. Molina de iustitia. 3. tom. disput. 599. num. 2. & dictum est supra part. præceden. cap. 1. nu. 349. vbi vide, & limitationem adductam per Puteū decif. 275. lib. 3. Rotam decifione 230. lib. 2. part. tertia diuersorum, de qua per Mandof. regula 27. cancellaria q. 17.*

¹⁰ Vnde inquit Staphileus de literis gratia & titul.

quibus modis expirent literæ ad Beneficia num. 7. quod non sufficit ostendere executori bullam, existentem in plumbo, licet illa iam sit plumbata; ex quo requiritur receptio litterarum, quamuis in tribunali auditoris cameræ, vt intelligi, hoc non bene feruetur.

Vnde etiam infertur translationem pensionis non valere, nisi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, seu executore, Crescen. decif. vlti. de concess. præbend. alias 197. Mohed. decif. 28. de remun. tiation. alias 189. Mandof. de signatura gratia tit. de translatio. pensionum versic. nonnunquam. Massa ad formulam cameralis obligationis, de processu in princ. num. 5. Ferretus consilio 85. Flamin. Paris. de resignat. Benef. libro 6. questione 4. numero 37. & Sallust. Tiberius in pract. auditoris camera libro 3. cap. 6. nouæ addito, & Rota in vna Toletana pensionis de anno 1547. coram Cota 1. part. diuersorum dec. 69. & 25 aut saltem processus fulminatus, in quo ipse literæ sunt insertæ, & seu sumptum in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus, quando pars opponat, Achilles decif. 55. & 419. Puteus decif. 246. libro 3. Cresc. 2. de officio delegati, & prima de probatio. Mandof. supra versic. quaro clausula. & Flaminus numero 13. mero vicesimo octauo, vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, vel quod sola signatura sufficiat, vt in pensionibus pro Palatinis. Mandofus dict. versic. nunquam, & Flamin. numero 36.

Quamuis Gambarus de officio legati libro 6. questione 31. ex numero 638. dicat valere translationem factam literis non expeditis, postquam literæ reperiebantur expeditæ de præsentis, & ita maiorem partem Rotæ obtinuisse.

Milites vero S. Petri, & alij habentes facultatem vigore suorum priuilegiorum transferendi pensiones coram notario, & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegiis, Puteus decif. 344. lib. 2. & decif. 1320. lib. 3. part. 3. diuersorum, Mandof. supra versic. milites S. Petri, & Flam. de quest. 4. nu. 40. & 41. Nec etiam erit illis necessarium ostendere literas reservationis pensionis, cum translatio non fiat illarum vigore, sed suorum priuilegiorum, & de translatione pensionum vide dicta supra. q. 5. illat. 11. a num. 239.

Et aduerte quod ad exercitium iurisdictionis & requiritur præsentatio litterarum originalium, vel alias authenticarum Abb. num. 6. & Felin. 8. & 9. in cap. cum iure peritus, de offic. deleg. Lud. Gomezius in capitul. statum, numero 60. de rescriptis in sexto, nec sufficit transumptum factum à notario, seu subscripto.

Et fuit resolutum per Rotam in vna Trident. & Beneficij del Rosal 12. Decembris 1594. coram D. Penna vt in sequenti decifio. quæ est notanda. Aparitius de Serien. ad fundandam litem narratam in gratia sine viri, quam impetrauerat à felice. recorda. Sixto Papa V. de hoc Beneficio vrebatur decreto quodam citationis, Ordinary Trident. cui literæ gratia si neutri directæ fuerant, quod cum ad effectum excludendi litem necessario, versic. indam ad sustentandam gratiam si neutri nullum prorsus, & inualidum fuisse prætenderet Alphonsus de Samaniego, vtrique parte super dubio dando informante dubitauit, an coram ordinario Trident. fuissent præsentatæ literæ originales, vel alias, ita authenticæ, vt decretum citationis illarum vigore factum foret legitimum, & validum, ad dictum effectum litis introducendæ. Et domini vtraque parte

informante censuerunt, non constare coram ordinario fuisse presentatas literas originales vel alias authenticas. & propterea decretum citationis illarum vigore factum fuisse nullum, quia Gregorius quidam qui die 27. Iunii anni 1587. nomine Aparitij comparuerat coram ordinario ad notificand. ei gratiam Aparitij, & petend. executionem eiusdem gratiae, solum exhibuit quandam copiam praedictae provisionis subscriptam per quandam Balthasarem Rodriguez, assertum notarium, qui assererat praedictas literas Apostolicas sua propria manu fideliter ex propriis originalibus transsumpsisse, & rogatum subscripsisse, hinc enim constabat coram ordinario non fuisse productas literas originales, ideoque iudicem nulliter citationem decrevisse, cum non aliter habuisset iurisdictionem, vel eius exercitium, nisi originali, vel authentico rescripto sibi solemniter presentato. Rota decis. 20. de concess. praebend. in nouis, & decis. 4. de officio deleg. in antiquis. Agidius decis. 110. versic. circa tertium dubium. Felin. in c. eam te num. 21. de refer. & in cap. sciscitatus, num. 12. & 13. eod. tit. Cassad. decis. 8. num. 10. & seq. de restit. spolia. & decis. 23. super regulis Crescen. decis. 5. num. 4. de fide instrument. idem decis. 13. de concess. praebend. Achilles decis. 2. de offic. deleg. Roma. conf. 353. num. 8. & ratio est, quia executor certus esse debet de sua iurisdictione per exemplar, & non per exemplum minus solemniter presentatum, maxime cum rescripti presentatio sit de processu, & illius potissimum fundamentum, ideoque fieri debet solemniter per manum publici notarii, & cum appositione testium cum iudici non credatur. Specul. de rescripti presentatione num. 3. 4. & 5. Eo vero magis defectus apparerebatur notus, quia neque constabat, quod in actis iudicis commissary fuissent exhibitae Bullae originales, cum in citatione per eum decreta, solum reperiretur inserta copia praedictarum Bullarum: nam idem ille Balthasar Rodriguez, assertus notarius, assererat se fideliter transsumpsisse illud transsumptum, ex alio transumpto processus originalis, quod euidenter quoque demonstrat differentiam inter copiam exhibitam, & copiam copie insertam, in dicta citatione, quia in copia exhibitae deerant subscriptiones expeditorum Cancellariae, quod plane ostendit illud non fuisse originale, nec copiam originali conformem, in copia vero copia insertam citationem, subscriptione saepe dictorum legebantur. Quia iste defectus tollebatur ex assertionem iudicis dicentis in principio decreti citationis se fuisse electum iudicem vigore unius Bullae Apostolicae Sixti Papae V. scripta in pergameno, & lingua Latina cum quodam sigillo plumbeo pendente ex filis sericis rubri croceique coloris, quia ex his non inferrebat ad realem productionem dictarum literarum coram illo, cum potius viderentur verba notarii in similibus citationis decretis de stylo apponi solita, quod colligebatur praeterea ex illis verbis in citatione sequentibus, cuius quidem Bulla tenor est qui sequitur, & tamen non sequebatur ibi, nisi tenor alterius copie, ut supra fuit ostensum, pro quo faciebat consuetudo ultra montes ingens, per quam ut ait Crescen. decis. 87. incipien. executor gratiae, extra Italiam omnes literas de Curia Romana venientes, homines vocant literas Apostolicas. Sed neque authenticam literarum copiam fuisse praedictam coram ordinario, ostendebant plures defectus solemnitarum requisitarum in transsumptando. Rursus non constabat praedictum Balthasarem Rodriguez qui transsumptum fecerat, fuisse notarium, neque erat verum illud fideliter transsumpsisse, cum inter copiam exhibitam, & copiam copie in citatione insertam essent varietates & differentia supra relata, unde nulla eis poterat adhiberi fides. Neque praedictis obsta-

bat Rota decis. 4. de concess. praebend. in antiq. quod etiam sine copia presentatione valet processus, cummodo postea quancumque litera producantur, & de illis constet, quia respondebant domini, illam decisionem fuisse reprobata, Felin. in cap. sciscitatus num. 13. de rescrip. Crescen. decisio. 198. incipien. pensionis translatione. Roman. conf. 353. num. 6. Rursus non obstabat decisio Achilles 2. de offic. deleg. ubi Rota tenuit valere translationem pensionis factam coram executore vigore processus fulminati, in quo erant insertae literae Apostolicae: quia respondebatur, 1. insertum literarum in processu fulminato maiorem habere vim, quam transsumptum factum à notario, cum in processu fulminato index attesteretur se vidisse literas originales easque inseruisse, & sigillum suum apposuisse, ut declarat Puteus decis. 246. num. 5. lib. 3. Concurrerant praeterea in illo casu multa adminicula, quibus suadebatur credendum fuisse inserto Chisanen. decis. 71. postremo cum fuisset processum extrajudicialiter, sine partis citatione, licebat peragere actum translationis pensionis, Achilles decis. 2. Puteus d. decis. 246. num. 3. versic. non obstat lib. 3. in casu autem proposito index executor non poterat exercere actum sine legitima citatione, praeterea neque decretum citationis poterat sustineri vigore ordinariae iurisdictionis, quia cum processerit tanquam delegatus ad iurisdictionem delegatam se restrinxit fecit enim actum tanquam index Apostolicus vigore literarum, & ideo nulliter processit ex praedictis Hostien. Imola, Abb. & alij in c. cum ex officij, ubi Fel. num. 25. versic. 4. conclusio, de praescriptione. nam qui potest procedere ex potestate valida & procedit ex potestate inualida ad quam se coarctauit, nulliter procedit, Puteus decisione 583. in 3. l. 2. Roman. consil. 343. num. 5. postremo non obstat doctrina Specul. in Rubrica de rescripti presentatione lib. 2. & titulus de instrumento edit. §. nunc dicamus, n. 11. tradendis modum procedendi in similibus actibus, ut scilicet literae originales transsumptentur ex quo non possunt in actis relinqui, & transsumptum paratur in actis, ex quo fiat illud transsumptum in decretum citationis inferendum: quae omnia licet obseruasse index videbatur. Quia fuit responsum verum esse doctrinam Specul. cum tamen non excludere solemnitates requisitas in transsumptando, neque veram & realem productionem literarum originalium. Quae proposito casu non fuisse seruata satis liquebat ex supradictis.

Et in eadem Triden. 10. Maij 1595. coram D. meo Corduba Episcopo Pacen. fuit resolutum, standum esse in decisio rationibus adductis in d. decis. constat enim quod index non fuit certus de sua iurisdictione, cum non fuisset presentatum originale, quod ex inspectione actorum bene probatur, ad tradita per Alex. cons. 55. nu. 12. l. 5. Aym. 107. n. 19. nam presentatio rescripti debebat fieri solemniter, per manum publici notarii, & cum appositione testium Specul. de rescrip. presentatione, in princ. & quando hoc deficit index non potest dici certus de sua iurisdictione, nec obstat quod praesumitur originale presentatum, & iudicem certum de sua iurisdictione per inspectionem originalis, eo ipso quod pars Alphonsi comparuit nil opponens de defectu iurisdictionis, & quod originale non fuisset presentatum, quo casu in tract. doctrina tradita per Emrichi n. 4. Abb. Fel. & Bellam. n. 10. in cap. cum iure, de offic. deleg. dicentes quod si pars compareat, ante sententiam non opponat de defectu iurisdictionis, eo quod originale non fuisset presentatum, si vellet opponere post sententiam, non potest. Nam domini duos terminos considerabant, alterum quod productio iurium sit de actis, alterum quod sint de actis instrumenta quae producuntur: quod ad primum dicen-

dum est fieri de actis statim quod est facta productio, parte citata, & si non possit dici de actis instrumentum, ut per *Mohed. dec. 1. de procurator. quoad secundum iura sunt de actis si registrentur solemniter in illis, ut per Bellam. supra numero septimo, & inde iurisdic- tio iudicis consideranda est respectu iudicis, & respectu partis: res. postu iudicis, productio iurisdictionis debet esse de actis, & fieri per manum notarii publici, cum opposi- tione testium, ad tradita per specul. supra & respectu partis, si opponat debet instrumentum verificari, & regi- strari, ut tradit Bellam. d. numero octavo, licet vero non constet de productione & actu productionis sed de comparitione quadam coram dicto iudice, & de actu ex- tra iudiciali iudicis sine testibus, cui asserenti se fuisse de- putatum vigore Bullae delegationis, non est standum, nisi prius constet de delegatione, quia delegato non compe- tit iurisdic- tio cum effectu nisi post presentationem litera- rum, cap. super eo, de appellatio. & inde tollitur obie- ctum, quod cum pars fuerit citata ad dicendum contra & comparuerit, & nil opposuerit, iudex potest procede- re, cum enim iudex ante dictam presentationem litera- rum non habuerit iurisdictionem, consensus partium non potest validare processum. l. priuatorum. C. de iurisdic- tione omnium iudicum cum vulg. tenet in expresseo Francus in dicto capite super eo columna sexta, & ibi Decius numero vigesimo octavo & agit de con- ferendo iurisdictionem, quam priuati dare non possunt. Felin. cap. ceterum numero 21. de rescript. & testatur communem Gabr. de executione rei iudicatae conclu- sione 3. numero 3. cum ergo dicto iudici fuerit presen- tatum transumptum ex alio transumpto processus origi- nis, domini resolverunt standum esse in decis, cum illi non potuerit de sua iurisdictione constare ex supra- dictis.*

19 Secundo dubitatur **†** an Episcopus possit exequi seu expedire praedictas literas, in forma dignum, di- recta Vicario, seu Officiali, & sic an prouisio vigore illarum facta ab Episcopo sit valida?

20 In quo respondendum videtur negative, nam de- legatio, seu commissio facta Vicario, seu Officiali E- piscopo, non censetur ab Episcopo, nec de iurisdic- tione delegata Vicario Episcopus se potest intro- mittere, Cardin. 9. Bonifacius numero decimotertio in clem. & si principales, de rescrip. Decius in c. quis Ab. de offic. deleg. numero sexagesimo secundo Ripa in capite eam te, numero quadragesimosexto de rescrip. Pauinus de officio, & potesta. cap. sede vacan. 2. p. q. decima num. decimoquarto Bertach. de Episcopo 7. p. 4. lib. 9. 4. Re- buffus in praxi in forma Vicar. num. centesimo sexage- simo primo & in concordat. tit. de forma literarum exe- cutor. verb. recusauerint. late Sbrocius de vicario Epi- scopi lib. 2. quasi. 136. & libro 3. q. 51. qui plures refert, Zerola in praxi Episcopali. l. p. verb. Vicarius dubio 5. & 2. p. eodem verbo. §. primo Martinus Antonius Ge- nuen. in praxi Archiepiscopali Curia Neapolitana ca- pite octuagesimotertio sub numero undecimo & Zechus de republica Eccles. cap. vigesimo tertio de Vicario Epi- scopi §. 2. numero 4. vers. 9. Thom. Sanchez de matrim. l. 8. disput. vigesima septima numero trigesimo & in ter- minis de collatione, Nau. cons. 5. de offi. deleg. Iqui ta- men male ait, collationem tunc factam ab Episco- po praebere titulum coloratum. & habere locum reg. de trienniali, quod non videtur verum, cum commissio vigore cuius est facta de eo non can- cet, &c.

22 Sicut e conuerso non potest Vicarius se intro- mittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delega- ta, Decius supra a num. 78. Felinus in d. c. eam te num.

decimoseptimo, Rebuff. in locis proxime citatis, & in reg. decimarum Cancellariae verb. aut Vicarios perpe- tuos, Nauar. d. cons. 5. num. 1. & cons. 4. praecedenti nu. 4. Achilles in cap. praeorum cap. 4. verb. iustitia, num. 5. Cuchus in institut. maior. lib. 2. m. 8. num. 116. & late Sbrocius d. lib. 2. q. 135. & Zerola, & Zechus supra, nisi Episcopus, cum sibi fuerit delegata, & eam Vicario subdelegauerit, non prius, nam causas, sibi delegan- das a Papa, & commissiones futuras non potest com- mittere, iurisdic- tio enim nondum competens, nec actus, nec habitus, committi non potest Rota deci. 2. de offi. deleg. alias 157. & 9. de offi. Vicarij alias obtingen- tesimo quadragesimo septimo in antiq. & 3. de officio Vi- cari in antiquior. & 6. de offi. deleg. alias 242. in nouis, Felin. in d. c. eam te nu. 17. & in c. pastoralis. §. 5. nu. 1. de rescrip. Pauin. d. q. 10. parte 2. n. 33. Rebuffus in d. forma Vicariatus a numero centesimo nonagesimo nono & in aliis locis citatis Cuchus d. tit. 8. num. 111. & 115. Sbro- tius l. 2. quasi. 34. num. 6. & q. 39. num. 4. & 5. & quasi. 45. & 133.

Quamuis Episcopus recte possit suot Vicario da- re facultatem conferendi Beneficia, etiam vigore al- ternatiue nondum competentis, sed expediendae, seu concedendae, quia per alternatiuam, non datur Episcopo priuilegium, seu noua potestas conferen- di, sed solum remouentur impedimenta, ut dictum est praecedenti parte cap. primo numero vigesimo se- cundo.

Imo Vicarius habens potestatem conferendi, **†** 25 potest conferre vigore alternatiue, quae non erat ex- pedita, seu concessa, tempore suae commissionis, li- cet de alternatiua nulla fiat mentio in commissione, Puteus dec. 488. lib. 2. Thanis dec. 23. Sbrocius lib. 2. q. 86. & posthac late tradit Gonzalez glossa 42. a nu- mero 6.

Nec obstat tex. in c. eam te, de rescrip. tex quo iux- 26 ta communem intellectum Inn. ibi de quo Abb. nu. 14. Fel. 16. & Ripa a. n. 144. ibid. & Pau. 10. q. 1. p. n. 20. probatur, quod ubi scribitur capitulo, seu alij, ut ge- renti vices Episcopi ut praebendam alicui conferat, literae istae & praecceptum transeunt ad Episcopum, quia omisso quod ait Ripa d. n. 46. quod aliud in Vi- 27 cario aliud in vicegerente, quia vicegerens constitu- titur in defectum, vicarius vero non, respondetur quod illud procedit quando scribitur vicegerenti Episcopi, non ut executori, sed ut tali Vicegerenti, ut conferant praebendam, seu Beneficium spectans ad collationem Episcopi tamquam gerens, etiam in hoc autoritate Papae vices Episcopi, tunc enim E- piscopus tenetur mandatum hoc, seu praecceptum ad- implere, quia in effecta fuit factum potestati suae, & respectu illius, ut post Innoc. explicant Abb. & Fel. sup. quos sequitur Sbrocius d. q. 136. nu. 9. 10. & 11. esto propter praecceptum talis collatio diceretur facta au- thoritate Apostolica, & non ordinaria ex glo. in ca. cum in aliquibus, verb. concedimus de rescrip. in 6. qua- 28 ibi sequuntur Francus n. 7. & alij, & Fel. d. c. eam te n. 11. quamuis Decius ibi n. 35. teneat contradictum co- mune intellectum, & quamuis Ripa n. 50. & segg. putet mandatum esse ibi Capitulo, ut executori A- postolico in defectu Episcopi mortui quos Carpit- additio Decij ibi litera, I, in proposito autem scribi- tur Vicario Episcopi, ut executori, & non ut vice- gerenti Episcopi, & agitur de collatione beneficij affecti, seu reservati, & sic spectantis ad prouisionem Papae priuatiue ad ordinarium.

Tertio dub. an commissio facta Vicario, **†** transfe- rat ad successorem in Vicariatu, seu an Vicarius suc-

cessor possit exequi, & expedire dictas literas, & dispensationes directas Vicario tempore antecessoris.

29 Et videtur quod sic, ¶ nam delegatio, seu commissio, facta sub nomine dignitatis transit ad successorem in dignitate, cap. quin Abbas, de officio delega. & ibi Doct. etiam successor dignitas sit data in commendam, ¶ Decius in d. c. quomam Abb. n. 44. Probus ad Monach. in c. nemo de elect. in 6. a. n. 23. Sarnen. in rez. de trienniali, 7. 5. vers. ex quibus omnibus infertur. Rebuff. de pacificis possessor. n. 53. alias 42. & Corral. de Benef. l. p. ca. 6. nu. 8. ¶ nisi sit facta delegatio sub nomine dignitatis cum qualitate tamen, ex qua videtur respectus ad personam, & non ad dignitatem, ut in vna Capuana de anno 1552. coram D. Rosfanen. in qua fuit resolutum, quod commissio facta Episcopo sub nomine dignitatis, cum qualitate tamen, ex qua videtur respectus ad personam habitus, & non ad dignitatem, ut quia committitur Episcopo Tridentino, Neapoli commoranti, durat in persona illius etiam si transferatur ad aliam Ecclesiam, & non transit ad successorem in Ecclesia Tridentina, Abb. in c. quin Abb. n. 8. de offic. deleg. Monachus in c. statutum de rescr. in 6. vt per Chifanen. decis. 36. Guidobonum. 81. Cottam. 69. & Oradinum. 68. & tradit Mandosus de commissione commiss. 28. ad finem.

32 Sed in proposito communis opinio, tam legistarum, quam canonistarum, est quod iurisdictio delegata Vicario Episcopi, per eius obitum, vel remotionem ab officio expirat, & sic non transit ad successorem, quia dignitas Vicarij extinguitur per eius mortem, vel remotionem, & alius qui subrogatur de nouo creare dicitur, & sic non repetit dignitatem, quae delegationem sustineat, vt in dignitatibus perpetuis, quam sententiam tenent Bart. in l. more maiorum, in si. & ibi Iaf. n. 65. & alij ff. de iurisdictione omnium iudic. Ant. de Butrio n. 25. Imola 19. Fel. 7. Decius 61. & Beroius 100. in dict. c. quin Abbas, & dicunt communem Decius, & Beroius ibi, Gigas consil. 48. Cauat. decis. 40. nu. 22. dicentes eam receptiorem & magis communem, & Cardin. Mantica de coniecturis l. 8. tit. 17. n. 3. Quam etiam vti communem, & veriorrem secuta est Rota vt per Achilleum decis. 51. seu 3. de officio vicarij, & in vna Papien. bonorum. 3. Maij 1578. coram Illustrissimo Lancelloto, quae habetur. l. p. diuersorum dec. 200. Flam. Paris. de resign. Benef. l. 7. quæst. 24. num. 78. sequitur etiam Pacianus de prob. l. 2. c. 33. n. 6.

34 Nihilominus tamen contraria sententia ¶ est æquior, & in praxi recepta, & tenenda, Abb. in d. ca. quin Abbas, num. 10. & 11. & Cardin. ibi, & in clem. 2. de rescript. 9. 5. vbi glossa verb. principalis, & Bonifacius num. 51. Pauinus d. qu. 10. 2. parte num. 13. Probus ad Monachum in d. c. nemo de elect. in 6. Gambarus de officio legati. l. 8. num. 97. Capra consil. 37. nu. 32. Hieronymus Gabriel, qui plures refert consil. 1. 2. qui ait hoc non solum procedere, quando constat ex coniecturis Papam habuisse rationem tribunalis, sed etiã dubio, Cuchus dict. tit. 8. a. num. 12. Anastasius Germonius de indultis Cardin. §. Hieronymo nu. 57. Flam. Paris. de resign. l. 1. §. 11. a. n. 17. Mart. Ant. Genu. sup. c. 82. n. 2. dicens, in Curia Neapolitana obseruari, & videtur tenere Marchesanus de commissio. 2. p. c. 6. de commissio appellations num. 38. & tenet Sbrocius l. 2. §. 67. quamuis lib. 3. §. 49. vbi hanc questionem ex professo tractat solum, eam sequatur, vbi ex coniecturis percipi possit Papam habuisse rationem tribunalis, & quod alias non recederet à supradicta magis com-

muni, & Thomas Sanchez s. num. decimo & trigésimo primo.

Ec hanc nostram sententiam alias ¶ secuta est Rota, vt per Puteum decisione 487. lib. 2. c. de off. 151. libro 2. p. ar. 3. diuers. & Chifanen. decisione 139. de qua supra p. preceden. c. 8. n. 153. & in vna Syracusana illegitimitatis 10. Dec emb. 1575. coram D. Cantuicio, quæ est 2. p. diuers. decis. 12. & per Ant. M. Papaz. in additio. ad Rotam dec. 1. n. 3. & decis. 4. in fin. de officio Vicarij, & decisione trigésima tertia de procurator. numero secundo in nouis.

37 Erat ratio nem contrariæ sententiæ ¶ supra adductam responderi potest, tunc iurisdictionem delegatam Vicario esse in suspenso, donec alius subrogatur, vel sustineri à tribunali. Quamuis Cuchus supra n. 14. dicat Vicariatus dignitatem perpetuam, & continuam esse.

Et idem ait Anast. ¶ Germonius supra n. 78. in de legatione facta canonico, dicendo canonico S. Margaritæ, vel alterius tituli cum in aliqua Ecclesia omnes canonici habent titulum, vt in Catholonia quod transeat in successorem, & Thomas Sanchez supra n. 12. quamuis contra teneant Felin. supra & Decius num. 59.

38 Et circa materiam d. c. quin Abbas ultra ordinarios ibi, & in d. l. morte videndus est Anast. Germonius in d. §. Hieronymo, numero 41. Thom. Sanchez d. disput. 27.

39 Et an hodie dispositio illius tex. ¶ procedat in iudicibus in synodo deputatis, qui dicuntur iudices seculares, iuxta decretum Concilij sessione 25. cap. 10. de reformat. vide infra parte nona capite secundo à num. 349.

40 Quarto dubitatur, an vicarius, ¶ seu officialis capituli sede vacante, possit exequi, & expedire dictas literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali seu vicario, simpliciter dicendo verbi gratia officiali Abulæ, nam commissio Episcopo, ¶ vel eius vicario, certum est non posse expediri per vicarium capituli, sede vacante, cum non sit vicarius Episcopi, sed iurisdictionis Episcopalis, gloss. in d. clem. & si principalis verb. Episcopi, & ibi Doct. Felin. in d. c. eam te n. 17. Pauin. d. §. 10. 2. p. n. 2. Lamber. de iure pat. 3. p. 2. l. §. 1. ar. 7. n. 3. Cuchus d. tit. 8. n. 39. Sbrocius l. 1. §. 16. Mart. Ant. Genuen. c. 84. n. 12. quamuis Decius d. c. 23. de vicario Episcopi. §. 1. n. 1. dicat dici vicarium Episcopi, etiam qui deputatur à Capitulo sede vacante, & quamuis contrarium in prop. teneat Tho. Sanchez d. disput. 27. n. 33.

42 Et quidem in proposito ¶ dubio videtur affirmatiue respondendum, nam vicario, seu officiali capituli sede vacante possunt de iure dirigi delegationes & præscripta Papæ non secus ac officiali Episcopi, cum sit vicarius seu officialis iurisdictionis Episcopalis, d. gloss. verb. Episcopi, d. clem. & si principalis, & ibi Imola n. 20. Card. 15. & Ab. sub n. 1. Pauin. d. §. 10. 2. p. n. 8. & 9. Hier. Paul. in pract. Cancell. §. de iudicibus & eorum ordine vers. item nota. Rebuff. in praxi tit. de Vicariis Episcoporum num. quarto. Sbrocius leg. secunda quæst. vigesima tertia numero 3. & Flores §. 4. numero 11. & alij quamuis dubitet Bonifacius in d. clem. si principalis num. 32. & ita in Hispania solent nuntij causas delegare officiali capituli sede vacante.

43 Et licet Vicarius, seu Officialis, ¶ verbi gratia Abulen. capituli sede vacante, non sit vere Vicarius, seu Officialis Episcopi, vt dictum est, tamen Vicarius, seu Officialis Abulen. capit. sede vacante, absolute vere, & simpliciter est Vicarius, seu Officialis Abulen. vt

len. vt patet, ergo, & si sic practicum est in aliquibus Episcopatibus Hispaniæ sede Episcopali vacante, & ita praxim seruare ait Flores ibi, & tenet Thomas Sanchez supra n. 31.

44 His tamen non obstant. contrarium est tamen tenendum vt certum, attento stilo Curie, & Cancellariæ, quæ sede Episcopali vacante non dirigit huiusmodi literas in forma dignum, nec dispensationes, &c. officiali capituli, qui non confidit de illo, sed Episcopo viciniore, seu eius officiali, de quo stilo testatur Hier. Paulus de practica Cancellariæ in prin. vers. circa qualitatem personarum, & est notissimas omnibus in Curia mediocriter versatis, & apparet ex literis, quæ huc transmittuntur directe viciniore, in quibus dicitur, quod quia sedes Episcopatus partium vacat committitur illi, tanquam viciniore &c. & clarius ex literis mutationum iudicum, quæ occasione sedis vacantis 19. notatæ tempore prædictarum literarum directarum officiali illius Episcopatus simpliciter, vel superuenientis, ante illarum executionem, in quibus in substantia dicitur, quod quia prædictæ literæ directæ fuerunt officiali, verbi gratia Abulen. & sedes dicti Episcopatus vacet, ideo vt dictæ literæ debitum consequantur effectum, committit viciniore illarum executionem, &c. & vide super hoc literas perinde valere datas anno 1600. cuiusdam prouiso à Vicario Capituli Abulen. sed vacante, de quodam Beneficio simplici, per resignationem in quibus dicitur, quod officialis procedat ad executionem priorum literarum, in forma dignum, ac si à Vicario capituli executionem non essent, absoluen- do illum ab inhabilitate, propter intrusionem, & perceptionem fructuum incursum, & remittendo ei fructus perceptos, ita tamen vt prius debeat dimittere libere dictum Beneficium in suis manibus, &c. cum ergo Curia & Cancellaria, nolit committere officiali capituli sede vacante, aperte constat sub nomine officialis, seu vicarij, absolute prælati in literis quæ diriguntur officiali, verbi gratia, Abulen. intelligere officialem Episcopi & non capituli.

45 Et confirmatur ex d. constitutione Pij V. 162. t in qua mandatur, quod literæ in forma dignum, dirigantur ad Episcopum Diocesenum, aut ad Vicarij generalem, aut Officialem eiusdem Episcopi, dis- iuncte ad elect. impetrantis.

46 Et ita in terminis resoluit Rota in vna t. Ilerden. pensionis siue vnionis 4. Maij 1583. coram D. Seraphino, vt in sequenti dec. Iterum causa proposita fuit resolutum sententiam, de qua agitur fuisse nullam, cum enim delegata fuisset causa à Sede Apostolica Officiali Ilerden. cuius officium expirauerat per obitum Episc. & à c. deputatus fuisset alius officialis sede vacante licet successerit c. in locum Episcopi respectu iurisdictionis ordinariæ, tamen non succedit respectu iurisd. delegatæ, Abb. c. cum olim, col. penult. vers. 5. dubitatur, de maiori. & obed. Felin. c. eam ten. 17. de rescrip. Decius c. quin Abb. nu. 15. de offic. deleg. cum alio per in- formantes allegatis, quod eo maxime in casu isto proce- dit, cum ageretur de re in qua c. habebat interesse, & id- eo non erat conueniens, vtingeretur vice iudicis & partis, Bar. in l. qui iurisdictioni, de iurisdictione o- mnium iudicum, & stilius Cancellariæ est vt deputen- tur executores literarum Apostolicarum officiales Epi- scoporum, non autem capitulorum, & isti officiales non inscribuntur officiales Episcopi Ilerden. vel Archiepi- scopi Toletani, sed simpliciter officiales Ilerden. Tole- tani, & sic singulis, non obstat quod dicitur de pro- uo-

gatione, tum quia non potuit prorogari cum ageretur de alienatione rei Ecclesiæ, ad notata per Berotum confi. 22. nu. 46. l. 2. Tum quia respectu delegata iurisdic- tionis non poterat fieri prorogatio. c. P. & G. in fi. de offi- cio deleg. Felin. c. cum olim, el. 1. in prin. eodem tit. Socinus in cap. significasti, numero 21. de foro com- peten. sed & omnem tollit difficultatem in pronuntian- do restrinxit se, & tulit sententiam vii executor Aposto- licus, non obstat quod dicitur deputatum fuisse a nuntio, quia non est verum in facto, sed nuntius qui prius inhi- buerat renouando inhibitionem reliquit totum nego- tium in eo statu, in quo erat ab initio, & ita alias fuit decisum in vna Papien. coram illustrissimo Lancell. de anno 1579.

Idem etiam nouissime fuit resolutum in t. vna A- 47 bulen. Beneficij de Mombeltran coram D. Lita vt in decisionibus seq.

Abulen. Beneficij 26. Iu-
ny 1596.

Domini resolverunt gratiam Aluari esse verifica- tam, nam de clericatu constat ex depositione 7. re- sistis super 4. dum dicit, quod de tempore resignationis e- rat clericus, & presbyter, & sic per consequens non po- test dubitari de eius idoneitate, quoad effectum obtinen- di Beneficium simplex, quale est, de quo agitur ad glos- sam in verb. reputamus, in clem. 1. de concessio. præ- bendæ, & notatur per Doct. in c. cum in cunctis. 9. in- feriora de electione maxime cum ex depositione p. su- per 11. constat quod de eo tempore Aluarius erat lector, & fuerat approbatus ad curam animarum, quod autem Beneficium de quo agitur non requirat residentiam, vlt- tra quod id inspicari non debet stant. Agidij decisio. 675. & Rota diuersorum dec. 17. p. 1. concludenter pro- batur ex confessione, de qua in precibus Ferdinandi 1. cum te C. de transactio. Rota decif. 44. de testibus in antiquis, valor huius Beneficij expressus iustificatur ex decif. factis ad fauorem Ferdin. & ex depositione p. testis super 50. qui optimam rationem sua deposi. red- dit, & etiam deponit de publica voce & fama, maxime cum pro iustificatione gratia sufficiat semiplena proba- tio. Mohed. decisione 21. n. 3. de renuntiatione Veral- lus decisio. 233. part. 1. fuit dictum in illa Mediolanen. Beneficij 11 Decembr. de anno præterito coram R. P. D. meo Orano, & in pluribus aliis causis, quod autem Ca- rolo resignanti vna cum pensione eidem reservata 120. ducatorum, remanserit unde commodè viuere potest, sa- tis ex eo probari existimantur domini, quod coniuncta deposi. p. testis iuxta 11. & super 3. ar. 6. testis iuxta 10. & super 7. art. 6. & 7. testis iuxta 2. & super 3. art. cum mandato procuræ per eum dato ad resignandum, constat eidem remansisse redditus scutorum 500. vltra redditus patrimonij, quib. mediantibus non est dubium quod quis commodè viuere potest, vt ipsi testes dicunt, & experien- tia docet quæ rerum magistra est l. 3. C. vt in possess. ea- tur, &c. quam fit, de elect. in 6. Illud solum mihi diffi- cultatem facit, & non modicam, quod non exhibetur pro- uiso ipsius Aluari, de cuius iustificatione agitur, sed so- lum mandatum de prouidendo in forma dignum, quod non est collatio seu prouiso, Cassad. decif. 1. num. 6. lite- penden. & tenuit Rota in illa Salamantina portionis 23. Iun. 1586. coram bona mem. Bubalo, unde quemad- modum de potentia ad actum inferri non potest, ita nec de mandato prædicto an executionem ipsius mandati, quæ vii in facto consistens non præsumitur. l. in bello. 9.

facte. ff. de captiuis, & postliminio rueris. la. f. ueratio. C. de non numer. pecu. & c. cum in iure, de officio deleg. & licet domini dixerint, quod ex quo Aluarius ab executore fuit inductus in possessionem d. Beneficii, frustra queritur de collatione, cum talis inductio propriam vim collationis habeat, ut post Io. Andr. Compositellum, & alios in c. transmissa, de elect. Ro. decis. 16. de concess. preb. in nouis, qua etiam praesumitur facta seruatis seruandis stante quod agitur de executione gratiae, absque contradicatore. Put. 144. l. 2. at tum animus meus non acquiescit, ex quo primus testis qui solus deponit de possessione Aluari non dicit fuisse in ea immissum ab executore d. mandati de providendo, quo casu intraret responsio dominorum, sed solum dicit quod vidit de mense Augusti 1590. publicare, resignationem & accipere possessionem, unde cum potuisset dictam possessionem propria auctoritate apprehendere, ut ex parte Ferdinandi praetenditur, vel de manu alterius quam executoris deputati in dicto mandato de providendo accipere non potest, propterea concludi Aluarum in ea fuisse immissum ab ipso executore deputato, ad effectum, de quo agitur ad tex. in c. in praesentia, de probatio. & in l. non hoc. C. unde cognati, cum vulga. & ideo bonum esse existimo superfedere in expeditione huius causae, & iterum partes super hoc audire, cum melius sit peccare in tempore, quam in iure.

In eadem t. 13. Iunij 1597. coram eodem.

Domini resolverunt gratiam Aluari non esse iustificatam quoad collationem, nam ad effectum ut inductio in possessionem Beneficii vim collationis habeat, requiritur, quod fiat ab eo, seu demandato illius qui habet auctoritatem conferendi, Rota in dec. 16. n. 2. de concessione prebende in nouis. Oldrad. conf. 143. Rebuff. de pacificis possessor. n. 21. & ratio est in promptu, quia tunc bene inuit illud vulgare dictum, qui vult consequens, velle videtur omne antecedens necessarium ad illud, l. ad rem mobilem. ff. de procurato. cum aliis per Abb. conf. 76. n. 3. p. 2. quod quidem inuitare non potest, ubi is qui tradit possessionem Beneficii, non habet potestatem conferendi, stante quod pro validitate cuiusque actus duo copulatiue requiruntur, voluntas scilicet, & potestas, ut omnibus notum est, unde cum hoc casu non constet Aluarum fuisse immissum in possessionem Beneficii, de quo agitur ab eo, cui directae erant literae Aluari, in forma dignum, & sic ab habente potestatem conferendi, nec de illius mandato illi, & c. & ad illud quod notarius dicat Aluarum induxisse in possessionem, vigore provisionis eidem factae, fuit responsum non constare de ipsa provisione, seu collatione a delegato facta, & Egid. decisio. 248. Nec circa eam attestationi notarii standum esse, cum notario non sit credendum, nisi de actibus coram testibus gestis, Putens decisione quinta numero primo libro tertio & prout in terminis tenuit Rota in illa Forolimien. Beneficii 30. Octobr. 1597. coram R. P. Domino Penna, ultra quod ubi etiam constaret de ipsa provisione, illa ubi facta non ab Episcopo, nec ab officiali illius, qui tunc tempore talis esse desierat per mortem Episcopi, de qua deponunt testes Ferdinandi clem. fin. de procurator. Putens de officio Capituli sede vacante p. 2. q. 10. columna 5 in principio, sed ab Officiali Capituli nulla omnino esset, cum talis executio specialiter delegata per Papam Episcopo, & officiali illius, sede vacante, non transeat in Capitulum, & Egid. decisio. 166.

Rota decisione 6. de officio delegat. in antiquis, Fel. in c. eam te verficulo in mandato, numero 17. de rescript. cum aliis allegatis per informantes, & ad illud quod officialis Capituli sede vacante sit vere officialis & quod ei dirigi possint delegationes similes, non secus, ac diriguntur Episcopo, & eius officiali sede ipsa non vacante ad glossam in clementina & si principales, in verb. Episcopi, ubi Imola numero 20. de rescript. cum aliis, licet per informantes pro Aluaro deductis fuit responsum id quidem posse fieri, sed non fuisse factum, cum attentata data literarum in forma dignum, qua omnino attendi debet capite eam te de rescript. ubi glossa in verb. datam aperte constat directas fuisse officiali Episcopi, & non Capituli, de quo tunc probabiliter cogitari non potuit, cum adhuc ille in rerum natura non esset, & mors futura Episcopi respectu temporis non esset certa officialibus Papae, qui dictas literas, in forma dignum, certis personis & non incertis dirigunt exequendas, ultra quod per datariam, & Cancellariam executiones huiusmodi literarum, in forma dignum non solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius Vicario, ut bene deponunt testes, de quibus in summario Ferdinandi, an autem hodie dicta gratia de conferendo, in forma dignum, demandari possit executioni per Rotam iuxta clementinam auditor de rescript. particulariter videre volunt Domini, considerantes decisionem huius articuli ab eo pendere, an beneficium hoc vacauerit per resignationem, & non per obitum ipsius resignantis?

Circa quam decisionem animaduertendum t. st. 49. Praecipuam eius rationem esse illam, quod per datariam, & Cancellariam, huiusmodi executiones non solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius vicario, & si enim forent etiam delegari officiali Capituli, nomine officialis Abulen. veniret etiam officialis Capituli sede vacante iuxta supradicta, & si tempore datae non esset officialis cap. sed Episcopi co mortuo delegatio transiret in Vicarium Capituli tanquam successorem in vicariatu Abulen. iuxta dicta in dubio praeced. sicut transiret in vicarium Episcopi successoris, nec inuabit obseruantia, seu consuetudo contraria aliquorum Episcopatum Hispaniae, ad effectum, vt in illis possit officialis Capituli sede vacante exequi, & expedire dictas literas & dispensationes, nec ad effectum vt collationes, seu dispensationes per eum factae sint validae, non enim potest d. obseruantia, seu consuetudo releuare, nec aliquid ius dare, stante d. stilo Curiae, & Cancellariae, quae est organum Papae, ex quo clare apparet non esse suae intentionis committere officiali Capituli, & d. obseruantiam esse contra mentem committentis, in commissionibus namque ac delegationibus attendenda est mens delegantis, cum de ea constet, vt in proposito ad decisionem secundam Agidij, & Rotam in causa Conchen. pensionis supra adducta praecedente parte, capite 3. dubio octauo numero 148 & ibi dicta, & dubio decimo sexto numero 241. & capite primo eiusdem partis numero 536. ultra quod sunt etiam multi actus t. in contrarium in illis Episcopatibus, maxime in hoc, ubi reperiuntur multae Bullae commissae viciniori propter eadem vacantem, & aliae expedite ante obitum Episcopi, quae narrata morte committebantur viciniori, & aliqui etiam vicarij sede vacante in hoc Episcopatu nolebant expedire dictas literas, & dispensationes, unde consuetudo non potest dici vniuersalis, aut potest dici interrupta.

Nec rursus potest in proposito intrare flex Barba-

rim. ff. de officio pretoris. nam ultra communem errorem requirit auctoritatem superiorem, vt diximus precedenti parte capite. 4. a numero 281. quæ licet deficiat.

33 Posset tamen data d. obseruantia, & consuetudo deferuire ad excusandum partes à mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi fiat collatio, præsertim in doctos, error enim prædicti filii est veluti error facti Staphil. de literis gratia, in præfatione, versiculo his ita numero quarto & quinto & faciunt tradita infra parte nona capite secundo numero vigesimo septimo & seq.

Nec taliter prouisum videtur iuuare regulam 34 de triennali, ex quo non habet titulum coloratum ex prouisione Apostolica, vel ordinaria, prout regula requirit, ille enim titulus nec est ab ordinario, nec à Commissario Apostolico.

Et quamuis in d. causa Abulen. Beneficij de Mō- 55 beltran. 4. Iulij 1597. coram eod. D. Lita fuit resolutum, collationem hodie posse fieri Aluaro, vigore clem. auditor de rescriptione in executionem suæ gratiæ in forma dignum, vt in sequenti decisione Resoluerunt domini collationem hodie vigore, clem. auditor de rescriptione posse fieri Aluaro in executionem gratiæ quam habet in forma dignum ea ratione, quia vere beneficium hoc vacauit per resignationem ad fauorem d. Aluari admissi, & non per obitum resignantis licet resignans ipse decesserit, antequam demandata fuerit executioni dictæ gratiæ iuribus, & rationibus in illa Burge. canonicatus 28. April. præteriti coram R. P. D. Pamphilio, quas non repeti breuitatis gratia, nec dubitari potest, quin dispositio clem. auditor habeat locum, etiam in gratia emanata in forma dignum, vt fuit resolutum in vna Legionen. canonicatus 28. Octob. 1574. coram D. Serens. nostro, cuius copia data fuit, & ad illud quod hoc in casu resignatio fuerit facta non simpliciter, sed reseruata pensione ad fauorem resignantis, cum clausula, & non aliter nec alio modo, quo fit vt non data effectuali acquisitione dictæ pensionis resignans, pro nō facta habenda videatur ipsa resignatio, ad tex. in l. cedere diem ff. de verb. significatione in l. pecuniam quam ff. si certum petatur, & notatur per Crescentium decisione nona de renuntiatione in impressis, & ita per consequens beneficium huiusmodi videatur potius vacare per obitum resignantis, quam per resignationem, fuit responsum contrarium verum esse, ex quo hac resignatio omnino perfecta fuit, etiam respectu d. acquisitionis pensionis resignati statim, atque fuit admissa per Papam & in Cancellaria extensis fuerunt consensus resignantis, & resignatarij viuentis, ad decisionem 228. Crescent. d. decisione nona Gab. conf. 198 n. 3 l. l. Gomez in reg. de infirmis questione 31. Rota decisione 471. numero vndecimo & seq. part. secunda nec respectu resignatarij censeri potest conditionalis, ad effectum, de quo agitur, ex eo quod fuerit admissa in forma dignum, & non simpliciter, si quidem conditio quæ inest dictæ gratiæ, data idoneitate Aluari, quæ post modum per hominis ministerium detegitur tunc temporis respectu effectus iuris, & certa, & satis purificata dicitur. l. institutio talis. ff. de condition. institution. cum aliis, de quibus in dicta decisione Burgen. Canonicatus coram R. P. D. meo Pamphilio quæ tollit omnem difficultatem in hac causa. Tamen pro parte Domini Ferdinandi de Pesquera fuit allegatum id procedere confidendo solum potestatem auditoribus datam per d. clemem. sed considerando personam Aluari Gonzælez non posse etiam fieri collationem, quia erat incapax, & inhabilis, cum esset intrusus sine tit, & per-

cepisset fructus tot annis, & quod non erat iam in tempore constitutionis Greg. XIII. de publicandis resignationibus disponentis, quod resignatarius teneatur infra nouem menses capere possessionem, aut illam petere ab iis ad quos pertinet, & consequenter tenetur obtinere collationem, aut illam petere cum sine canonica institutione non possit capi possessio, iuxta decisio. Iacen. portionis & Leodien. canonicatus de quibus infra n. p. c. 3. nu. 320. & gratia Ferdinandi comprehendebat quamcumque vacationem, quæ placuerunt dominis, & sic licet decisio non fuit per auditore extensa, fuit data sententia canonicatoria suæ gratiæ in fauorem Ferdinandi condemnando aduersarium in omnibus fructibus decursis, & positum sequestrum, & Aluaro petenti data est remissoria ad probandum præsentam consuetudinem Episcopatus Abulen. expediendi huiusmodi commissiones sede Episcopali vacante referuando quod postea videtur de eius releuantia, cuius remissoriæ executione pendente fuit facta concordia inter eos, cum approbatione Papæ, manente Aluaro cum Beneficio commissa de nouo eius collatione Ordinario in forma dignum, & data Ferdinando pensione centum ducatorum auri de camera, & quantitate certa pecuniæ pro fructibus decursis, & sic non fuit disputatum super releuantia dictæ præsentis consuetudinis, quam non posse etiam probari putabat Ferdinandus ex dictis instantiis bullarum & commissionum de quibus supra nu. 51. quæ poterant ostendi ex registris Romæ, & quæ do recte probaretur ad summum releuaret ad effectum excusandi à mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi de nouo fieret collatio iuxta dict. nisi forte postquam sibi constaret de dicto stilo Curie retinisset possessionem Beneficij, & sic incurreret vitium intrusionis ad c. sape ibi, eo, quod c. de restitutione spoliatorum, aut nisi obstat d. constitutio Grego. XIII. de publicandis. Taduersus quam non iuuat nec excusat ignorantia. & error etiam iussus, vt alias frustra solutum in vna Regien. Hospitalis. 3. Iunij 1588. coram Domino Bubalo, Flamin. Parisius de resignatione beneficio. libro vndecimo questione tertia ex numero 70.

Quinto dubitatur, an vbi ordinarius, cui f sunt directæ literæ principales in d. forma dignum infra 30. dies non confert Beneficium impetranti sub pre-textu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt subreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad secundum executorem vigore Bullæ executoriæ quæ dicitur rigurosa, vt eum examinet, aut literas, & cōstando eum esse idoneum, aut literas iustificatas illi conferat beneficium vigore dict. Bullæ. In quo videtur affirmatiue respondendum nam in dict. Bulla executoria secundo executori mandatur, vt si ordinarius infra dictos 30. dies postquam literæ sibi præsentatæ fuerint impetranti beneficium non contulerit, ipse illis elapsis eidem si idoneum esse reperit auctoritate Apostolica conferat, &c. & verum est in prædictis casibus ordinarium infra 30. dies non contulisse, & ita video praticari in hoc Episcopatu Abulensi ac Segobiensi & Salamantino.

Nihilominus tamen contrarium est asserendum, 60 nam iurisdicção f data secundo executori seu secunda delegatio in terminis dictarum literarum executoriarum, est conditionalis, si primus executor fuerit in mora, ad ea quæ habentur in c. si capitulo, de concessio. in præbenda in 6. vbi Anch. n. 21. Rebus. in cōcor.

5. *...is informa literarum executor. verb. recensauerint, & verb. distulerint.* de qua negligentia debet secundo constare priusquam procedat, ut alias fuit decifum in Rota, & sic iurisdicção data secundo si primus infra 30. dies non contulerit, censetur data, ubi primus negligens fuerit vel per eum steterit, quin executioni literarum demandentur, & sic si primus denegat executionem sub pretextu surreptionis literarum, vel quod non est idoneus, &c. si parum sentit se grauatum ex tali sententia debet appellare, non autem recurrere ad secundum executorem cuius iurisdicção expirauerat. Ita fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram D. Oriolen. & in causa Caputaq. Benef. 23. Mar. 1595. coram D. meo Cordub. Epif. Pacen. & fuit dictum in vna Palenti. prætimoniorum 126. Apr. 1599. coram f. cod. D. Cordub. vt in seq. decif. In causa Palentina prætimoniorum, in qua vna tantum pars informabat, cum dubitaretur, an sententia officialis Legionen. esset infirmenda? plures occurrerunt inspectiones. Prima an adesset defectus iurisdictionis in d. officiali, qui erat secundus executor in literis nominatus, cuius facultas intelligitur, si primus fuerit morosus, vel negligens in conferendo, secus si ex iusta causa non contulisset, ut fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram bona mem. Oriolen. & in causa Vrbinate. parochialis 28. Nouemb. 1588. coram illustrissimo Cardinalato, sed hec difficultas fuit sublata stante quod officialis Burgen. prim. executor nominatus voluit procedere ad executionem literarum, quia ipsemet erat intrusus in nonnullis ex dictis prætimoniis. Secunda erat, quantum ad sententiam, quæ duo videbatur capita continere. Primum inualiditatem vniionis, in quo dixerunt domini sententiam esse iustam ex defectu probationis, quia ad hoc ut cadant sub indulto, necessarium erat, quod prætimonium excedant valorem viginti ducatorum, cum ergo existente Francus. 2. eo & possessore oppositum fuerit per seminarium de vniione, ac inde non esse locum prouisioni illius onus probandi excessum viginti ducatorum spectabat ad seminarium, Mohed. decif. 130. alias 9. de probatione. Crescentius decisione nona de rescriptione. quod cum non appareat probatum, dixerunt domini vniionem non obstare, &c. Secundum caput continet bullas habuisse locum, & narratiuam in eisdem factam esse veram, hoc autem dependet ex eo an ex actis gratia appareat iustificata, & data copia illius poterit de hoc particulariter videri.

63. Et idem fuit resolutum in vna Tirasonen. Capellaniae 7. Maij 1600. coram D. Pamphilio, vt in sequenti decisione Domini dixerunt constare de attentatis, vtraque enim possessio Petri sub die 7. Decemb. 1596. & 4. Nouembr. anni sequen. fuit capta ex decreto secundi executoris non solum post ipsius appellationem à sententia officialis Tirasonen. qui declarauerat, literas Apostolicas non esse exequendas l. prima & toto titulo nil nouari appellatione pendente, sed etiam post presentationem commissionis causae appellationis in Rota per quam respectu ipsius Petri. qui causam commisit lis dicebatur introducta, Cassa. decisione sexta num. primo super regulis Sarnensis de Triennali, qu. sexagesima prima num. vigesimo, Puteus decisione 481. libro secundo, neque obstat quod possessio fuerit capta in vim processus fulminati, nemine existente in possessione, quia stante clausula gratis, verificato prius coram officiali Tirasonen. iure patronatus ex fundatione, & dotatione, que inducit conditionem. l. à testatore ff. de condit. & demonstrat. & requiritur causa cognitionem Agid. decisione 68. & Thom. de Thanis decisione 65. cessat vir-

tus processus fulminari qui absque aliqua verificatione, & causa cognitione, mandat iradi possessionem, neque obstat quod ante captam possessionem fuerit verificatum ius patronatus coram dict. officiali, quia ipse etiam declarauerat non esse procedendum ad vltiorem executionem literarum Apostolicarum, & ideo non potuit obtineri possessio ab isto secundo executore, cuius potestas est restricta in casum negligentiae primi executoris, non autem quando primus reiecit pronunciando literas Apostolicas non esse exequendas, quia tunc cessat via executionis, & ad eundem est superior per viam appellationis ordinaria, ut fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram Domino Roberto maxime cum esset mixtus executor prater clausulas de quibus in gratia, & ita conclusum fuit pro attentatis, & sic per sequens iuxta decif. Cassad. 3. n. 6. de restitut. spoliator. cum vul. &c.

Vnde prouisum in dicto casu à secundo & executore non videtur iuuare regula de Triennali ex quo non habet titulum à commissario Apostolico, nec ab Ordinario, & sic non habet titulum coloratum prout requirit.

Nec contra prædictam resolutionem obstat dicere, & quod in casu dict. capit. si capitulo executor datur expresse in casum negligentiae, vt apparet ibi ac executori qui eodem capitulo negligente mandatum Apostolicum exequatur, &c. In proposito autem datur simpliciter secundus executor, in casu quo primus infra triginta dies non contulerit non facta mentione de negligentia, quia respondetur quod dicere, quod si prim. inf. triginta dies non contulerit illis elapsis secundus conferat, nihil aliud est quam dicere quod si primus fuerit negligens in conferendo infra triginta dies secundus conferat, nam clarum est quod dictus terminus triginta dierum statuitur ordinario primo executori non in fauorem ipsius, sed in odium negligentis, sicut semestris præfixum ordinariis ad conferendum vt in cap. quia diuersitatem de concess. prebende ubi doctores, & in capitulo 2. eodem titul. & capit. licet de supplenda negligentia prelatorum, Franc. in cap. statutum numero tertio de preben. in 6. alias dicendum esset quod etiam si non staret per primum executorem, quin literarum executioni demandentur curreret ei tempus, quod tamen apparet esse falsum.

Præterea id aperte constat ex natura dictarum literarum, quæ dicuntur executoriæ vt in d. constitutione Pij V. ad effectum vt in defectum, & negligentiam primi, secundus exequatur, & non sunt nec dici possunt literarum delegatoriæ appellationis et ex eis apparet.

Ex quib. etiam tollitur alia ratio, quam contra dictam resolutionem quidam allegabat, videlicet quod d. verba, si infra triginta dies non contulerit, comprehendunt casum noluntatis & impotentiae, sicut in vulgari substitutione verba si heres non erit, comprehendunt casum noluntatis & impotentiae, scilicet si heres non erit, quia noluerit, vel quia non potuerit ex doctrin. Bar. in d. l. i. ff. de vulgari num. 13. communiter approb. ad quam solet allegari textus in l. cum pro ponas. C. de heredibus instituendis. licet ibi vterque casus fuit à testatore expressus, vt aduertit ibid. Ias. num. 3. & Ripa in d. num. l. 1. 89. respondetur enim in proposito subiectam materiam, & diuersitatem rationis aliud suadere, nam vt probatum est, dictus terminus triginta dierum statuitur ordinario primo executori in odium negligentis, & in eius defectum datur

datum secundus executor & non in gradu appellationis.

- 68 Nec obseruantia, & consuetudo t̄ contraria aliorum Episcopatum iuuabit ad validitatem promissionis factæ à secundo executore in d. casu ex dictis dubio præcedendo. unde infertur quod si officialis cui primæ literæ in forma dignum sunt directæ, non t̄ possit illas exequi, quia erat mortuus Episcopus & sic sedes vacabat, vel quia erat intrusus, seu contradictor cum quo lis pendebat, vel ex alio impedimento, d. secundus executor non possit procedere ad executionem, cum tunc non detur t̄ negligentia primi. Nec obstat. *tex. in cap. seiscruatus de rescriptis, & in cap. prudeniam §. aduocamus de offic. deleg. diuersa enim est clausula, quod si omnes interesse nequiverint de qui ibi, quæ intelligitur de impotentia tam facti quam iuris, & includit voluntatem.*

- 71 Et cum adest legitimus contradictor non t̄ habet locum, sed cessat prædictus terminus 30. dierum, cum tunc cesset via executiua, vt dicitur in d. dec. Tirason. Capellanæ supra adducta n. 63. & executor debet assumere partes iudicis, & iudicialiter procedere, &c. vt infra dicitur. 8. dub. à 110.

- 72 Sed stante quod in supradicto casu t̄ non potest recurri ad secundum executorem vigore literarum executoriarum, offert se dubitatio ad quem sit appellandum & recurrendum, & videtur appellandum esse ad Papam, cum tunc Ordinarius t̄ sit executor, & delegatus Apostolicus, & consequenter, pronuntiando non esse locum executioni literarum qui non reperit impetrantem, idoneum, vel quia literæ sunt surreptitiæ pronuntiat, vt iudex Apostolicus ad legem primam ff. quis & à quo appellatur.

- 74 In contrarium tamen, vt possit appellari t̄ ad Metropolitanum, facit quædam declaratio S. Congreg. Conc. in Cefenaten. quæ habetur inter declarationes super cap. 18. §. 24. de reform. his verbis, *et qui exhibuit bullam parochia sibi resignatæ Episcopo Cefenaten. & reiectus est ab examine de quo fidem examinatorum asserti, visum est dandam appellationem ad suffraganeum Rauenaten. quam declarationem asserti. Flam. Parif. de resignat. lib. 10. q. 7. n. 25.*

- 75 Ad istam declarationem cogitabam dici posse, t̄ quod solum procedit, & loquitur in resignatario, seu alias impetrante parochialem in forma dignum, qui in examine non fuit approbatus, sed reiectus, seu reprobatus, hic enim videtur posse appellare ab ista reiectione, & reprobatione ad Metropolitanum ex eo quod examen in forma dignum ad parochiales debet fieri, adhibitis etiã atriibus saltem examinatorib. in synodo deputatis si ibi sint, alioquin ab ordinario ipso eligendis, vt in ipsis literis ad parochiales in forma dignum, expresse dicitur, qui examinatores habent votum in reiciendo, seu reprobando, sicut etiam in approbando, vt in S. Concil. d. cap. 18. & apparet ex dictis infra 9. pa. cap. 2. à num. 54. & sic cum in prædicto casu reiectio, seu reprobat. necessario fiat ex voto examinatorum, qui in suo ministerio non funguntur autoritate Apostolica, potest ab illa ad Metropolitanum appellari, qui si eos male reieciisset, resignatarius, cum quem idoneum esse repererit, remittet ad ordinarium, vt vigore literarum autoritate Apostolica ei conferat parochiales infra 30. dies, infra quos si fuerit negligens in conferendo, tunc vigore literarum executoriarum recurri poterit ad secundum executorem.

Nec obstat quod ex dicto decreto Concilij cap. 18. non datur appellatio à reprobatione examinatorum etiam stante constitutione Pij V. super collat. parochialium ex qua S. Congreg. respondit non dari appellationem à reprobatione examinatorum, sed duntaxat à mala ordinarij electione in concursu, vt dicitur d. cap. 2. §. par. 17. dubio à nu. 239. quia respondetur id procedere tantum in examine in concursu, etiam si vnus tantum sit oppositor, secus vero in examine in forma dignum, in quo reiectus si prætendit se grauatum, recte potest appellare, saltem ad effectum deuolutiuum, ex quo habet ius ad parochialem, sicut de præsentato à patrono laico dicitur d. dub. 17. n. 245.

77 Vnde quod dictum est, appellandum esse t̄ ad Papam, habebit locum in concessionibus aliorum beneficiorum, in forma dignum, in quibus approbatio committitur soli ordinario, ac etiam in parochialibus, quando ordinarius denegat executionem literarum sub prætextu subreptionis, seu alterius defectus literarum.

78 Aduertendum tamen erit, quod t̄ Metropolitanus ad quem reiectus, seu reprobatus appellauit, debet illum iterum examinare cum examinatoribus synodalibus, si eos habeat, alioquin cum tribus à se electis quemadmodum executor facere debebat, & facit d. constitutio Pij V. vbi habetur quod appellans à mala electione præelectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice & eius examinatores prouocet, &c.

79 Vnde videtur, quod si in hac prouincia t̄ Compostellana, reiectus reprobatus appellare velit ad Metropolitanum, recurrendum erit ad ipsum Archiepiscopum, seu eius Vicarium generalem, residentem in ciuitate Compostellana, vbi sunt eius examinatores synodales, nec poterit recurri ad iudicem Metropolitanum Salamanticæ residentem, ex quo ibi non sunt examinatores synodales Diocesis Compostellanae cum quibus examen faciat.

80 Sed dubitatur, an interposita dicta t̄ appellatione possit recurri ad nuntium, qui solet habere facultatem causas quarumcumque appellationum à quibuscumque iudicibus ordinariis, & etiam à sede Apostolica delegatis interpositarum, & interponendarum audiendi, sine debito terminandi, seu causas ipsas alij, vel aliis idoneis delegandi, & sic non obstat c. 2. de offic. legati.

81 Nihilominus tamen videtur non posse t̄ ad Nuntium recurrere, nam excipiuntur causæ beneficiales in dicta sua facultate, quæ vt habetur in facultatibus Domini Cæsaris Speciani Nuntij Sixti Quinti in Hispania, sic ait, *nec non horum criminum, & matrimonialium ac quarumcumque alias Ecclesiasticas, profanas, civiles, criminales, & mixtas causas ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, non tamen beneficiales, sine præiudicio Ordinariorum quoad causas huiusmodi in primâ instantia coram eis iuxta prædicti concilij Tridentini decretum cognoscendas, iam per viam simplicis querelæ, quam etiam quarumcumque appellationum à quibuscumque iudicibus ordinariis, & etiam à sede prædicta delegatis interpositarum, & dicta durante legatione interponendarum motas, & inchoatas, ac interrim mouendas cum earum omnibus incident. dependens. annexis, & connexis, etiam summaria simpliciter, & de plano ac sine strepitu & figura iudicij, sola veritate inspecta terminisque substantialibus unico contextu, vel etiam non seruatis, sed illorum loco præfixo termino arbitrio tuo procedendo, audiendi, &c.*

ne debito terminandi, &c. seu causas ipsas alij vel alijs idoneis modo, & forma praemissis ac cum simili, vel limitata potestate pariter audiendas, & terminandas delegandis. Ex qua clausula, & exceptione ibi, non tamen Beneficiales, apparet Nuntium, non posse se intromittere in causis beneficialibus villo modo, etiam per appellationem ab Ordinario. Et causa Beneficiales videntur intelligenda in proposito quomodocumque tractetur, seu agatur de Beneficio principaliter ad Clement. diffendiosam de iudiciis, & quae ibi notantur.

83 Quamvis dicta clausula non obstante si fuerint nihilominus data brevia aliquando in causis Beneficiales per Nuntios Hispaniae, qui deberent melius attendere observare suas facultates, illasque non excedere, prout saepe faciunt, etiam concedendo multa quae Papa non concederet, non sine scandalo, & nota cupiditatis, ac animarum periculo, quae sine iniuria alicuius dicta sint.

84 Vnde in vna Calagurritana patronum 12. Janu. 1596. coram illustrissimo Cardin. Pamphilio fuit nulla declarata quaedam sententia in causa Beneficiali lata vigore brevis Nuntij Hispaniarum, ut in decis. seq.

Licet plures opponerentur nullitates contra sententiam Archidiaconi Salamantini, alijs tamen pro nunc omissis de quibus agatur si opus erit, domini amplexi sunt illam quae deducitur ex defectu iuris dictionis, provenientis ex commissione Nuntij, qui non potest committere causas Beneficiales quae expresse in suis facultatibus sunt exceptae, ut fuit visum de anno praeterito in causa Legionis, parochialis coram Domino meo Comitulo, & etiam quod potuisset non tamen in civitate Salamantina, quae ut in facto deducitur distat a Dioecesi Calagurritana ultra tres dietas. Vnde in rat. dispositio Concilij generalis de quo in c. nonnulli, de rescript. cui solus Papa potest derogare, & non alij inferiores, ut notant omnes in cap. 1. de iudiciis, & cessat omnis difficultas ex clausula in commissione apposita, dummodo non ultra tres dietas, quae limitat, & restringit iurisdictionem, ut extra illa, non censeatur concessa argum. cap. cum dilecta de rescript. l. diligenter. ff. mandati cum similibus.

85 Et post haec tradit Gonzalez §. 2. 1. proem. numero 59. dicens, fuisse etiam dictum in alia Calagurritana Beneficij 5. Maii 1600. coram Domino Seraphino, & alias pluries, qui tamen male ait non habere Nuntium iurisdictionem in causis Beneficiales excedentibus valorem 24. ducatorum, cum in dicta clausula absolute exceptentur causa Beneficiales. Et ad hunc effectum, & alios similes concludit a nume. 65. tunc dici causam Beneficialem quando agitur duntaxat de collatione iam facta, vel facienda, & sic de titulo seu iure in re, vel ad rem, tam in petitorio, quam in possessorio, gloss. verbo Beneficij in dicta Clementina diffendiosam vbi Vitalen. n. 5. & 32. Cardin. a num. 15. Millis verbo Beneficialis causa, & sic fuisse resolutum in dicta Calagurritana Beneficij 5. Maii. 1600. quod si ex parte vnius agitur de obtinenda collatione Beneficij, & ex parte alterius praetenditur quod non sit locus collationi, sed quod debeat fieri suppressio illius, tunc non dicitur causa proprie Beneficialis, & Nuntius poterit illam committere, & terminare, & id etiam fuisse iterum decisum in ead. causa ad effectum dandi remissoriam 17. Janu. 1602. coram Dom. Corduba Episcopo Pacen. & similiter refragatur de vnione perpetua Beneficij ait, causam destinare esse Beneficialem, secus vero si solum agatur de vnione temporali facienda de vno B.

Beneficio, alteri Beneficio, quod aliquis possidet ad vitam tantum illius, nam tunc dicitur causa Beneficialis Cassad. decis. 3. de iudic. Sed id quod dicit Gonzalez causam non esse Beneficiali. vbi agitur de suppressione aut vnione perpetua Beneficij, seu vbi agitur de Beneficio, ut de proprietate, ut docet glossa dict. verb. Beneficij, Cardin. d. n. 15. & Bonifac. num. 42. in d. Clementina diffendiosam. Accipiendum est quando causa proprietatis vnionis, aut suppressionis principaliter deducitur ex parte actoris, Cardin. d. n. 15. secus vbi ex parte actoris agitur de Beneficio, ut Beneficij, & tunc dicitur Beneficialis, & consequenter Nuntius non habebit in ea iurisdictionem, quia ex persona actoris ius metimur l. 1. §. 1. ff. si pars hereditat. petatur, Cassad. decis. 13. super reg. Sarnen. in reg. de Anali §. 25. & ibi, Mand. §. 14. & dicitur alias inf. ult. p. 6. 2. n. 30. & seq.

D. tamen Camillus Caietanus, 1. & Cardin. Domin. Gymnasium Nuntij Clementis VII. sine difficultate dabant brevia ad causas Beneficiales; & de eis cognoscebant, forte non habebatur d. restrictio in suis facultatibus, quod ex eis apparet, Et non stante illa possit ad nuntium appellari a reprobatione qui appellatorem deberet examinare cum tribus saltem examinatorebus, a se electis, cum ipse non habeat examinatorebus synodales. Et in causa Abulen. parochialis de Varronian in qua vicarius primus executor literarum resignationis in forma dignum, declaravit non locum earum execut. fuit appellatum ad eum.

Sexto dubitatur an ordinarius primus executor possit executioni mandare dictas literas in forma dignum, & conferre lapso d. termino triginta dierum postquam ei praesentatae fuerunt, & sic moram purgare re integra, an vero statim lapso termino in secundum executorem ista deuoluatur potestas, ut primus si velit non possit iam parere mandato, & ad executionem literarum procedere etiam volente parte.

Et non posse moram purgare tenet Innocen. 1. in cap. proposuit de concessione praeben. argum. cap. literas eod. titul. & l. mancipiorum. ff. de optione legata, sequitur Domin. in d. c. si cap. de concess. praeben. per tex. ibi. Staphil. 4. forma mandati de prouid. n. 2. Gom. tract. de mandatis de prouid. num. 21. & Cuchus d. lib. 1. tit. 7. nu. 25. qui dicunt id maxime procedere quando executor lapso termino pronuntiasset se solum debere exequi.

Contrarium tamen tenet Compostellan. in cap. 1. de rescript. quia non dicitur in executorem deuoluta potestas, quin pri. parere possit sequitur Archid. in dict. capit. si capit. & Francus num. 3. qui id bene probat, & ait procedere vbi executor ad vltiora non processit, id est reintegra, alias secus puta si pronuntiasset se solum debere exequi, aut inhibuisset, aut decretum, appouisset, tunc procedere opinio Innoc. ex quo tunc in totum reuocatur potestas de manibus p.

Septimo dubitatur an si data in veritate si negligentia primi executoris, secundum cui de ea non constat procedat, valeat eius executio, & processus? Et videtur dicendum valere attenta veritate (quamuis male egerit) ex decis. Rotae 1. de probatio. in antiquior. & 4. de offic. delegat. in nouis. Aegid. decis. 359. Roma singul. 13. Felin. in cap. sciscitatus num. 12. & 14. vers. est tamen casus de rescript. & in cap. cum ex officio num. 29. de praescri. Millis in rep. verb. indice deleg. si fuit plures Curt. lun. conf. 63. numer. 11. vbi habetur quod

- quod executio gratiæ ab vno ex executoribus datis cum clausula, quod si non omnes, facta non constitutio de impedimen. alterius t̄ valet, dummodo postea de illo confitet quod non solum in beneficialibus, sed etiam in aliis deleg. cum d. clausula procedere tenet Felin. in d. cap. sciscutatus numer. 12. ver. sed dicat regular. & numer. 14. in princ. & additiones dict. decisi. 4. de officio deleg. in nouis ex ratione de qua per eos, ibi.
- 94 Facit etiam decisi 36. de preben. in antiquis quæ ait quod valet prouisio facta ab executore Beneficio vacante, licet ignoretur vacatio sequitur Francus in cap. suscepimus, sub. n. 10. de rescript. in 6. & Felin. supra.
- 95 Nihilominus tamen in proposito contrarium est verius, vt videtur tenere Rota in decisi. supra relata 5. dubio nu. 61. & Zechus de beneficiis & pension. Eccles. cap. 9. num. 8. nam licet non agitur de consolidanda iurisdictione, seu accrescendo exercitio, vt in dicto casu de executoribus, seu delegatis datis cum clausula, quod si non omnes, sed de danda iurisdictione & potestate, quæ non datur nisi sub conditione si prius fuerit negligens, & infra triginta dies non contulerit, & ideo de ea debet prius constare. Felin. d. n. 12. versic. 1. quando verificatio Anton. Gabr. de executione rei iudicata conclu. 3. num. 19. qui tamen plures male allegat.
- 96 Non tamen requiritur quod secundus t̄ executor requiratur primum, & ei terminus assignetur ad exequendum, & quod eum citet, quicquid dicat Flores quæstion. quarta numero 65. & sequenti, sed sufficit quod ex actis quæ transmitti mandabit confitet de præsentatione literarum, & requisitione facta per partem, & executio non appareat facta, &c.

§. I.

An d. executores possint alteri subdelegare, & an sint meri, vel mixti, & quamdiu duret eorum potestas.

SVMMARIA.

- AN executores, maxime literarum, in forma dignum, possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum, vel in parte, præsertim quoad examen? an. 97. Resoluitur affirmat. & per clausulam super quoniam consentiam omeramus, non prohiberi subdelegationem, &c.
- Similiter in dispensationibus matrimonialibus, non obstante ista clausula, poterit ordinarius alteri informationem committere super veritate precum, licet non ipsam dispensat. n. 105.
- An dicti executores sint meri, an mixti. a numero 106. Resoluitur esse meros, nisi adsit intrusus, vel compareat contradiclor, & cetera. Sic etiam iudices compulsores, remissoria inhiibitores sequestratores & liquidatores, qui possunt esse in dignitate non constituti.
- Si adeest intrusus, vel compareat contradiclor, sunt mixti executores, & debent assumere partes indicis, ac diffinire sententiarum n. 110. Præsertim stante clausula, vocatis vocandis num. 111. & sic ab illis datur appellatio suspensiva numer. 112. cum sequentibus vt po-

nuntur resolutiones Rota, & clausula contradiclor res appellacione postposita compescendo, solum habet locum contra contradiccentes de facto, non de iure, numero 115. & a numero 125. ponuntur decisiones Rotæ.

Quod tradit Flam. Parisius resignantem, reservata pensionem, non posse impedire resignatarium ne capiat possessionem Beneficii, & possessionem per eum captam pendente appellacione interposita a resignante, non esse attentatam, & accipiendum est quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellacione interposita a resignante, qui nunquam comparuit coram executore, & cap. num. 133. aut quando comparuit opponendo exceptionem frivolum. numer. 134. & seqq. vbi ponuntur resolutiones Rota.

Improbatur quod ait Flores non debere audiri resignantem comparentem coram executore & contra resignationem opponentem. n. 138.

Ponitur resolutio signaturæ iustitiæ, & quod quando appellatur ab executore literarum signaturæ supplicati o sine præiudicio executionis literarum, cum non constet de iur. possessoris, & c. nu. 139. Et ponit doctrina Goncal. circa hoc n. 140.

Si possessio Beneficii sit vacans, non tenetur executor aliquem citare, nec assumere partes indicis, & ideo ab eo non potest appellari. n. 141. etiam stante clausula, vocatis vocandis, & c. a stante clausula, citato N. n. 142. Si tamen compareat legitimus contradiclor, debet eum audire. n. 143. etiam si compareat post datum decretum, seu mandatum possessionis, dummodo realiter non sit capta n. 144. Sed post captam possessionem deberet recurrere ad ordinarium, & coram eo contra possessionem agere. n. 145.

Quamdiu duret potestas dictorum executorum, quibus mandatur vt prouideant in possessionem Beneficii inducant, & defendant inductum, & c. facientes eum ad Beneficium admitti, sibi que de fructibus responderi a n. 146. resoluitur, quod quamdiu non est facta executio, duret ista potestas, etiam post annum a sententia lata contra intrusum, seu contradiclorem, licet secus sit in delegato ad causam principaliter, data vero possessio, non est finitum eius efficitur, donec habeat fructus, & cetera.

Quando prouisus semel fuit inductus in possessionem plene quanto tempore duret potestas executorum, & effectus illius clausule ad illi defendendum si in possessione turbetur a n. 151. Referuntur opiniones doctorum, & resoluitur quod si aliquandiu pacifice possedit expirat eius potestas, & intra annum, & c.

OC Tauro dubitatur, an dicti executores maxime, 97.

t̄ literarum in forma dignum, possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum vel in parte præsertim quoad examen? In quo videbatur dicendum, t̄ quod licet regula sit executores gratiarum posse aliis committere vices suas, nisi sint dati ad prouidendum Ecclesiæ, non expressa certa persona, vt in cap. is cui, de officio deleg. in 6. & in Clem. unica eodem tit. vbi Doctor. Staphil. de formis mandatorum de prouiden. vers. 10. & vlt. Gom. de mandatis de prouiden. nu. 34. Rebut. in praxi tit. de forma. & declaratione nouæ prouisionis verb. quatenus ipse, vel duo, & Flam. Paril. lib. 8. q. 7. n. 157.

Tamen in literis in forma dignum, cum t̄ apponatur clausula, Si per diligentem examinationem tu ad hoc idoneum esse reperiis, super quo conscientiam tuam o-

neramus, &c. non videtur executor posse alij committere vices suas saltem quoad examen propter dictam clausulam, super quo conscientiam tuam oneramus, per quam censetur electa industria personæ, & prohibita subdelegatio, vt tenet Bald. in c. si pro debilitate de officio deleg. nu. 6. Imola in c. fin. §. 1. eodem tit. Alexand. in l. a iudice. C. de iudiciis, & in l. more, ff. de iurisdictione omnium iudicum, Ias. in d. l. a iudice, num. 11. limita. 5 & additio magna Felin. in cap. pastor. de officio deleg. & repertorium eiusd. Felin. verb. deleg. Papa limi. 5.

100 Nihilominus tamen verius existimo dictos executores posse alteri committere vices suas, etiam quoad examen, prout videtur praxi receptum, non obstante d. clausula, Super quo tuam conscientiam oneramus, quia per eam non censetur electa industria personæ, nec prohibita subdelegatio, sed potius sonat in monitionem, & excitationem, vt tenet Abb. in d. c. ultim. §. 1. de officio deleg. numero 7. & in cap. cum in veteri in princip. de electione, & Felin. d. §. nu. 2. Ange. in authen. ad hoc. C. de iudiciis, qui dicit ita fuisse obtentum, Paul. de Castro in d. l. a iudice, numero 8. Nauarr. in terminis, cons. 6. de officio delegati, Flores etiam in terminis, quæst. 4. a num. 69. Marc. Ant. Genuen. cap. 83. numero 5. Graffius in decisio. 9. aureis casuum conscientie, lib. 1. cap. 13. num. 19. Qui tamen ibi, & num. 17. male ait secus esse quando proprium nomen exprimitur, & Zechus de republica Ecclesiastica cap. 22. de iudice delegato sub numero 9. 4. limitatione, & Thom. Sanchez de matrimon. libro octauo disput. 27. numero 43. etiam in terminis, qui tamen secus male vult vbi ea verba diriguntur personæ nominatæ.

101 Et ita in terminis tenuit maior pars dominorum de Rota, vt in dec. 18. de cõessione prabendæ, alias 443. in nouis, & Rota de i. 63. de concessio. praben. in antiq. & in vna Region. Hospitalis 26. Maij 1580. coram D. Cantuio quæ est 2. par. diuersorum, decisio. 130. vbi n. 4. dicitur cum Abb. & Felin. sup. & d. decisio. 18. Quod

102 tunc non potest fieri subdelegatio, quando decisio negotij est commissæ conscientie alicuius dicendo, conscientie tuæ committimus, seu decidas secundum conscientiam tuam, at secus quando est clausula, super quo tuam conscientiam oneramus, quia tunc censetur adiecta in vim executionis, vel monitionis, &c.

103 Et censuit etiam in terminis S. Congreg. & Concilij his verbis, Episcopus cui commissum est examen per literas Apostolicas alicuius, qui Benef. simplex obtinuit poterit illud delegare, non obstante quod fuerit in literis eius conscientia onerata.

104 Quod non solum procedit in Beneficiis & simplicibus, sed etiam in parochialibus in quarum literis dicitur, Ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatorebus in diocæsana synodo deputatis, &c. faciendam, &c. Adhuc enim poterit Ordinarius, cui est commissæ executio sub ista forma, committere, & subdelegare alteri examinationem, faciendam tamen cum examinatorebus synodalibus &c. nam illa verba per te, &c. non excludunt subdelegationem, sed ponuntur ad significandum examen faciendum esse non solum per executores, sed etiam cum examinatorebus synodalibus, &c.

105 Vnde infertur ad dispensationes & matrimoniales quæ committuntur Ordinariis cum clausula, discretioni tua, de qua in his specialem in domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta mandamus quatenus deposita per te omni spe cuiuscumq; muneris aut præmij,

etiam sponse oblatis, a quo te omnino abstinere debere monemus, de præmissis te diligenter informes, & si per informationem repereris preces veritate nisi super quo tuam conscientiam oneramus, tunc dispenses, &c. Quod non obstante ista clausula poterit Ordinarius alteri informationem committere, vt fieri solet, & practicatur, & docet Thom. Sanchez sup. dicens tamen quod non poterit committere ipsam dispensationem, ex Innocen. in capit. fin. de officio deleg. & ibi Abb. §. fin. numero 6.

Nono dubitatur, an dicti executores sint meri, an mixti? In quo dicendum est esse meros executores, nisi adsit intrusus, vel compareat contradictor, & id eo in eis non habet locum dispositio cap. statutum, de rescript. in 6. & possunt subdelegare simplici clerico in dignitate non constituto, quamuis de stilo Cancellariæ, executores non dentur nisi in dignitate constituti. Rota decisio. 29. de rescript. in nouis, & dec. 55. de concessio. praben. in antiquis, & 7. de rescript. in antiquioribus, nisi ex forma rescripti, seu mandati teneantur assumere partes iudicis, vt quia adest clausula, vocatis vocandis, Rota decisio. 30. de rescript. in nouis, Gomezius in c. statutum de rescript. in 6. numero 75. 76. & 77. quicquid dicant Nauar. in c. cum contingat de rescript. secunda causa nullitatis, & Flores, quæst. 4. numero 2. 3. & 71.

Nec obstat quod habeant iurisdictionem, & 107 possunt excommunicare, &c. quia ea principaliter est ad exequen. gratiam, & compellendum non parentes, non ad causam, cum non dentur principaliter ad cognoscendum, & iudicandum inter partes, etiam quandoque secundo habent assumere partes iudicis, Rota ibi. Sicut etiam iudices compulsores & possunt esse in dignitate non constituti, quamuis ipsi citent testes, deferant iuramenta super recognitione, compellant, & excommunicent, & faciant actus iuridicos, Achil. dec. 54. Puteus 192. li. 3. additio. dec. 30. de rescript. in nouis. Mand. de commissio. commissio. 16. 9. 7.

Et idem est in iudiciis remissoriæ, quamuis contradicat & Seuerolus de remission. capite 29. numero 0. clauo, & in inhibitionibus, & iudiciis sequestratoribus & liquidatoribus, & ita in iudices compulsores, sequestratores, liquidatores, &c. deputantur à Rota etiam in specie, & nominatim personæ in dignitate non constitutæ.

Si vero adest intrusus, vel comparet contradictor legitimus, & sunt mixti executores, & debent assumere partes iudicis, ac iudicialiter procedere cum causæ cognitione, ac quicquid dicat Flores d. quæst. 4. numero 35. 42. 44. & 59. & quæst. 12. a numero 9. & 17. diffinitive sententiare, iuxta notata per Doct. communiter in capite fin. de præsump. vbi Butrius numero 7. Abb. ex numero 11. ad 15. & Felin. ex numero 16. 24. 27. 33. & 34. Beroius cons. 13. vol. 1. Flam. Paris. lib. 11. 9. 10. num. 15. 21. 33. & 34. Marc. Anton. Genuen. dict. capite 83. numero 4. Rota in Pamphilon. Beneficij de Allo de anno 1576. quæ habetur 2. par. diuersorum decisio. 35. & in Piscien. seu nullius Cap. de anno 1578. quæ habetur 1. part. decisio. 202. Præsertim stante d. clausula vocatis vocandis. & Cardin. co. si. 63. & 94. Felin. in cap. pit. exhibita, numero quarto de iudiciis, & in cap. de cetero, numero decimo de re iudica. & in dict. cap. fin. numero 23. Staphil. §. forma mandati de prouid. numero 6. clauo, additio Rotæ decisio. 12. de officio delegati. in nouis numero 2. Marches de commissio. 2. part. cap. 3. de commissio. appel. ex 21. Gom. in c. statutum de rescript. in 6. n. 77.

114 Et sic secundum eos ibi illis datur appellatio suspensiva, nam ab executore mixto recte appellatur, gloss. in cap. pastoralis. §. quia vero vers. sed an mixto de offic. deleg. Staphil. 9. forma mandati de prouid. num. 3. Bellonus consil. 30. Rota in vna Lucana infra add. 9 par. cap. 4. num. 18. & in vna Fau. parochialis de anno 1592. coram D. Pamphil. in quadam dixerunt, Executorem literarum Apostolicarum, cum sit mixtus, debere assumere partes iudicis contra possessionem, ex Felin. & aliis in d. cap. fin. Præsertim si ante clausula, vocatis vocandis, & ab illo dari appellationem. Quia non debet quis dimittere suam possessionem ad verbum executoris, & eius potestatem solum esse contrarietatem de facto. Rebuff. in praxi in forma nouæ prouisionis, verb. contradictor. & fuisse resolutum in aliis causis, & ideo omnia gesta per illum pendente termino ad appellandum, vel post appellationem esse attentata, nec ob stare quod pronisus sit subrogatus, etiam quoad possessionem defuncti, quia cum non sit ius, non habet effectum subrogatio cum non sit iustificata, Vi-
115

Idem etiam fuit resolutum in vna Tuden. & parochialis S. Christinae 26. Iunii 1592. coram eodem D. Pamphilo, in qua domini dixerunt, Quod est attentata possessio capta pendente termino ad appellandum, cum agitur de executione literarum, in forma dignum, iudex enim tanquam mixtus executor tenebatur assumere partes iudicis, & ab eius sententia dabatur appellatio, Felin. post alios in cap. fin. de præsumptio. nō obstante clausula appellatione postposita, & aliis de quibus in literis qua habent solum locum contra resistentes de facto. Putens decisio. li. tertio Achilles quarto de sententia excommunicat. & fuit resolutum in dicto Piscien. seu nullius Capitul. coram Sanctissimo, & in alia Mediolan. parochialis 16. Martij. 1588. coram Illustrissimo Plato.

115 Clausula enim & contradictores appellatione postposita compescendo, solum habet locum contra contradicentes de facto, non contra contradicentes de iure, id est per viam iuris, seu iuridice, gl. verb. contradictores in cap. pro illorum de præben. & ibi Abb. numer. 9. Felin. in cap. causam de rescrip. ex num. 19. & in ca. super eorum. §. de officio deleg. Staphil. de lueris gratia, tit. de vi & effect. clausularum, verb. sign. clausula includentes, & c. ex numero quarto Rebuff. in forma & declaratione noua prouisionis, ver. contradictores, & in concordatis in forma literarum executor. eodem verb. contradictores, Lancellotus de attentatis, cap. duodecima limitatione 8. numer. 41. Nauar. in d. ca. cum contingat, septima causa nullitatis, Flam. Paris. lib. 8. questio septima numero 162. Sallust. Tiberius in practica auditoris Camera lib. 3. cap. 6. num. 3. & 50. & Man. Rodriguez questio. regul. 1. tom. 1. questio. 8. articulus. 12. & post hæc González gloss. 9. in annotat. numero 242.

116 Et in vna Tridentina 5. Iulij 1593. coram & D. Seraphino fuit resolutum, Possessionem Alexandri esse manutentibilem, nisi obstat quod non fuit capta capitulariter, Cassador. decisio. 8. de causa posses. verum iste defectus sanari posset probata consuetudine tradendi possessionem, etiam non capitulariter, ut ex tribus instrumentis possessionum captarum in hac Ecclesia probari videtur, sed magis ob stare Alexand. quod monitum auditoris Camera, cuius vigore capta fuit possessio, erat cum clausula, si quis, & ideo resolvebatur in

simpli citacionem ut notatur in l. de pupillo. de noui operis nuntiatione, unde non potuit illius vigore capi possessio, imo in præiudicium eius qui obtinuit tale monitorium Canonici effectus fuit litigiosus, ideo videtur possessio attentata, nec potest sustineri ex allegata confessione Pauli: cum fateatur factum, non autem legitime factum, & hoc obest Alexand. ne manuteneatur, quamuis extrema probauerit, & coloratum titulum, quem præstat gratia si neurri, cum conditio illa si cōfiterit, non sit de futuro, sed de præterito, ut fuit resolutum in causa Bononien. corā D. Penna 22. Iun. 1592. possessionem quoque Pauli esse vitiosam, quia imperatio ipsius esset ob varios defectus, nempe atatis Alexand. publicationis, oculi canonis, & mala valoris fructuum expressio non poterat executor non verificatis narratis, & non citato Alexand. procedere ad immisionem, & ideo fuit conclusum esse apponendum sequens, & videndum de bono iure, & cetera.

Et eodem die 5. Iulij 1593. coram eodem D. Seraphino in vna Auerfana Beneficij fuit resolutum Datum mandatum de manutendo lo. A. de cuius anteriori possessione constat, non obstantibus turbationibus Michaelis, cuius possessio est attentata. Quia executor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem ob simoniam contractum est mixtus, & tenebatur procedere, & causa cognitione, præsertim si ante clausula vocato Ioanne, & a sententia eius licuit appellare, & ideo immisio facta pendente tempore ad appellandum, est attentata, & Ioannes qui non habuit se pro spoliato manutendus, nec ob stare quod a sententia lata in simonia non detur appellatio, quia a collatione datur. Præterea id procedit quando simoniacus est notorius, & el confessus, vel si est occultus, simonia est in ordine, secus si est occultus, & est super Beneficio, quia tunc datur appellatio, Anania in capite fuit, circa fi. de simonia. & ita procedit Felin. ibi, & Mar. Socin. n. 298. & c.

Idem etiam fuit resolutum in causa & Vrgellen. Beneficij 17. Decem. 1593 corā D. Orano, in qua domini dixerunt, Quod est attentata collatio & immisio in possessionem Beneficij facta ab executore literarum gratia pendente appellatione a sententia illius que declarauerat nullam prouisionem aduersarij qui erat in possessione, Gemin. in capit. auaritia, numero septimo de electione lib. 6. cum adductis per modernum de attentatis, capit. in præfatione numero 614. & capite duodecimo limitatione 49. & quod etiam est attentata possessio Beneficij litigiosi capta, ex causa permutationis facta lite pendente, ut per d. modernum de attentatis, 2. parte capite 4. in præfatio. numero 449. Nam quamuis in permutatione fuerit facta mentio litis pendente, non tamen facta fuit expressio status litis, iuxta tradita per eundem, n. 645. neque vitiosi ingressus compermutantis in possessionem Beneficij pendente appellatione, quod etiam tollit Beneficium gratuita subrogationis in supplementationem permutationis concessum.

Et in vna Alerien. attentatorum & 20. Decembr. 1593. coram D. Seraphino fuit resolutum, Gesta per Episcopum ad fauorem Iacobi, tam intra decem dies datos ad appellandum, quam post appellationem Alexand. esse attentata. cum enim esset deputatus executor in gratia Iacobi, ut citato Alexand. & verificata falsitate valoris per eum expressi conferret parochialem Iacobo, tenebatur tanquam mixtus assumere partes iudicis, præsertim si ante clausula, vocato Alex. & amoto quolibet illicito detentore, & ideo

ab eius sententia licuit appellare, &c. & ideo Iacobus non est manutenendus, sed Alexander si de eius possessione constat, alias possessio est sequenda, &c.

120 Et in vna Cusentina parochialis 22. April. 1594. coram D. Pamphilio fuit resolutum. Quod manutenendus est quis in sua possessione non obstante, quod aduersarius postea acceperit possessionem vigore literarum Apostolicarum, & auctoritate commissarii, qui tamen parte non citata processit, & sic nulliter ad cap. licet Episcopus de præbend. in 6. & consequenter non priuauit eum possessione, & cum non se habuerit pro spoliato retinuit animo possessionem civilem, & consequenter danda est illi manutentio, non obstante quod illa possessio esset instrumentalis: quia cum non constet tunc alium possidere, sufficiens est ad istum effectum, & alios quoscunque Caputagen. dec. 334. p. 2.

121 Fuit etiam resolutum in vna Senen. Beneficij. 6. Iunii 1594. coram D. Lita, & in vna Albigenen. Canonicatus 27. Iun. 1564. coram D. meo Corduba fuit resolutum, Dandum esse mandatum de manutenendo Manfredi, de cuius anteriori possessione constat, & quod tempore mota litis possidebat. S. retinendæ de interdictis, non obstante quod Io. Baptista fuerit immisus in possessionem auctoritate iudicis, quia id fuit factum possessore minime citato, imo post interpositam appellationem, & sic tanquam attentata ei suffragari non debeat, ut alias fuit resolutum in Romana de Praxellis coram D. Penna, & Romana Capellania 17. huius mensis coram D. Lita, quod maxime procedi cum in rescripto ad sit clausula, vocato Manfredi & aliis, quastante executor absque citatione procedere non potuit. Felin. in capit. de cætero, numero 10. de re iudic. Rota decif. 2. numero 12. de officio de legat. in nouis.

122 Et in causa Toletana parochial. de Maiarambroz 13. Ianuar. 1595. coram eodem D. Corduba fuit dictum. Considerari dolum in resignatario, ex eo quod is habuerit possessionem Beneficij ab executeore litterarum resignationis, pendente appellatione interposita per resignantem, &c.

123 Et in vna Ferrarien. parochialis prima Aprilis 1596. coram eodem D. Corduba fuit resolutum, Horatium non esse manutenendum in possessione dicta Beneficij impetrari vi vacantis per assentionem aliterum, & iuxta constitutionem Pij V. nã dato quod fuerit capta possessio cum fuerit instrumentalis Michaele Angelo existente in possessione non venit manutenenda, Caputagen. decifio. 333. parte secunda, constat etiam fuisse captam lue pendente, quod impedit manutentionem, nec releuat quod fuerit capta auctoritate iudicis, & sic non requiratur eictio Angel. in leg. qui vniuersas. S. item de acquirend. possessio. id enim habet locum quando iudex rite, & recte procedit, ut fuit saepe resolutum, in presenti autem index perperasse gessit, quia cum esset ordinarius, & datus executor ad prouidendum in forma dignum, cum clausula vocatis vocandis, & sic mixtus tenebatur assumere partes iudicis, ut fuit dictum in Piscien. seu nullius 21. Ianuarij. 1578. coram Sanctissimo. cum ergo processerit nulla præuia citatione, & sic nulliter, non priuauit Michaelem possessione, ut fuit resolutum in Mediolanen. parochialis vigesimoprimum Nouembris 1586. coram D. Plato, neque esse concedendum mandatum de immitendo, quia Horatius non iustificauit suam gratiam, quæ etiam in iudicio executio, & parte non opponente est iustificanda Abb. in cap. accedens numero nono verific. ratio huius de accusatio. & Eid. decif. 303. Paris. conf. 49. numero 31. lib. 4. prout Rota

sape tenuit, & fuit resolutum in causa Salamantina pensionis de anno 1572. coram D. Lancello, & in Casarugustana pensionis 20. Decem. 1591. coram D. Pamphilio, quod solum sufficiens erat, ut Horatius non esset immitendus, nec manutenendus, vltra quod Beneficium est vniuersum monasterio S. Georgij, tam ex antiquis Summorum Pontificum privilegijs, ubi id enuntiat, quam ex antiqua sententia ad gloss. verb. instrumentis in capite cum olim de censibus, unde cum non fuerit facta mentio regularitatis, imperatio Apostolica non valet, Calder. conf. vigesimonono de præbend.

Et in vna Dertosen. parochialis de Sorita quar. 124. Mart. 1602. coram D. Ludouico domini censuerit, Concedendam esse manutentionem Gabrieli, cum repariatur in possessione parochialis, de possessione enim eius constat ex publico instrumento quod probat veram possessionem alio non existente in possessione, ut in pluribus causis fuit resolutum, imo constat de reali, & effectuali possessione tempore mota litis ex ipsa serie facti, &c. nec potest P. allegare suam anteriorem possessionem, & quod retinuerit animo civilem quæ in concursu naturalis est manutentibilis, quia illi obstat quod petiit immisionem, possidenti non competit, S. adipiscenda de interdictis, qui enim petiit immitti in possessionem fateatur se non possidere, imo si possideret civiliter eam admittit, ut fuit etiam in causa Bononien. de Populis coram D. Mantica, decimosextio Mart. 1588. & gesta per subexecutores non priuauit sua possessione Gabriel, ex quo nulliter processerunt. Socin. in cap. quoniam S. si super, numero 152. verif. secus autem in iudice, ut lite non contestata, Sarmen. de annali. quast. 45. numero 3. Fuit dictum in vna Spoletana domus 19. Decem. 1580. coram D. Seraphino, & in vna Mediolanen. bonorum coram D. Plato. 1. Febr. 1591. & in vna Cusentina parochialis coram D. Pamphilio, nulliter enim processit primus subexecutor, quia executio contra Gabrielem pariter prouisum Apostolicum, cum propter paritatem sit procedendum esset via ordinaria, Putens decif. 313. lib. 1. Moberdan. 13. ut lite pendente, Caputagen. decif. 239. numer. secundo par. 1. & quia Gabriel possessor debuit citari. l. fin. si per vnu, vel alio modo, cap. licet Episcopus de præbend. in sexto, Gesta etiam per secundum subexecutores fuit nulla, non solum propter defectum citationis, & modum procedendi executio, ut dictum est de primo, sed etiam quia inchoato processu cum primo exexecuteore, non potuit secundus procedere, c. cum plures de offic. deleg. in 6. &c.

Est etiam ad propositum decifio Rotæ, & in vna Maioriten. parochialis de Campaneto, 23. Ian. 1591. coram D. Bubalo, quæ sic ait, Fuit resolutum dandum esse mandatum de manutenendo in possessione parochialis de qua agitur Iacobo Torres, non autem Io. Pellus: quia constat de eius anteriori possessione, quæ fuit capta die decimo octauo Augusti. 1588. vigore provisionis Apostolicæ, & possessio Ioan. fuit capta die vigesimonono & vigesimo Nouembris anni sequentis. Et sic instrumentalis, quæ non est manutentibilis nisi possessore expulso, Rota decifio. vigesimaprima de restitutione spoliatorum in nouis, Caputagen. decif. 396. lib. 1. debuit executor Iacobo possidente eo non citato dare possessionem, Io. cap. licet liro secundo de præbend. in sexto. Nam semper in traditione possessionis oportet vocari possessorem, cui potest competere ius in possessione, ut per Cardin. consilio 75. Felin. cap. fin. numer. 24. de præsumptio. nec satis fecit index citando postea Iacobum, & viribus hinc inde discussis pronuntiando ipsum a prætens a possessione amouendum & a-

& amotum esse, & Ioan. in sua possessione debere remanere, quia iuxta d. conf. Cardinalis debuit prius renovare traditionem possessionis factam Io. & illam restituere Jacobo, & postea iterum pronuntiare ad favorem Ioannis, & illi possessionem de nouo tradere, quia in presenti facta non fuerunt, ex quo redditur iniusta declaratio iudicis, & possessio capta non est considerabilis nisi expulso possessore, ut fuit resolutum coram illustrissimo D. Lancelloto in illa Romana domus ad imaginem pontis: nec obstat, quod non fuerit in tempore appellatum ab ultimo decreto, quia non ex hoc redditur valida, & manutentibilis possessio capta possessore non citato, & illo non expulso, quia sententia notorie iniusta nunquam trahit in iudicium, non obstat, quod Ioannes sit prouisus Apostolicus, & quod eius prouisus anterior prouisione Iacobi, quia hoc respicit petiturum, & quando possessio fuit iniuste capta, licet possit aliquo modo constare de bono iure, non erit manutentibilis in possessione vitiosa, sed in possessore succumbet ut tradit Rebuffus in praxi Beneficio, de missione in possessionem numero trigesimo septimo.

Est etiam alia decisio Rotæ ¶ in vna Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17. Iun. 1594. coram Dom. Penna quæ sic ait Dederat mandatum Andreas Arias ad resignan. libere hac Beneficia in manibus felic. recor. Sixti V. ad favorem Petri de Gaona cui petenti executionem & Beneficiorum possessionem vigore literarum in forma dignum expediturum ab Ordinario Zamoren. cui literæ erant directæ, Andreas se opposuit resignationis nullitate allegando, verum quoniam ad favorem Petri Ordinarius pronuntiauerat, & Andreas appellatione interposita causam in Rota comiserat, dubitauit vir Andreas esse manutentendus in possessione Beneficiorum? & sape causa proposita die vigesimo septimo May, & sexto Iun. tunc enim propter dissidentes dominorum sententias non potuit capi resolutio. Denique die veneris 17. Iun. vtraque parte acerrime informante causa, Tercio proposita in eam sententiam itum est ut censuerint dominum Andream manutentendum, distinguebant enim duplicem resignationem vnâ simplicem, & putam, per quam Beneficium pure, & simpliciter renuntiatur in manibus superioris, Puteus decisio. 158. numero 4 libro 3. Conar. pract. quæst. cap. 36. numero nono & alteram conditionalem, ut cum resignatur in favorem certæ personæ, aut cum ex voluntate Rom. Pontific. in cuius manibus tantum fieri potest, vel ex eius permissione recipit aliquam conditionem vel modum. Paris. conf. 5. l. 4. Ioan. Paul. decisio. 102. incipien. Conchen. Beneficij. Dicebant præterea inter vtraque resignationem latum esse discrimen. Nam in simplici renuntiatione resignans omnino, & possessionem, quæ habebat in Beneficio amittit, ita ut remaneat sine titulo etiam colorato, ac propterea possit Beneficium tanquam vacans libere conferri aut impetrari. Butrius. Abb. Imola & ceteri communiter in cap. sollicitæ, & in cap. accepta. de restitutione spoliatorum, Cassador. decisio. 4. eodem titulo, Puteus d. decisio. 158. l. 5. Achilles decisio. decima numero quarto de restitutione spoliatorum, Rota decisio. prima de renuntiatione in nouis, numero octauo, & decisio. 2. eodem in antiq. numero 4. Mohed. decisio. 2. Sed in resignatione conditionalis, aut facta ad favorem certæ personæ secus esse, in hac enim & possessio, remanens in pendenti penes ipsum resignantem, donec conditiones purificentur. Achilles dict. decisio. 10. n. 1. & 4. Puteus d. decisio. 158. numero tertio, Rota decisio. 4. numero 1. de rerum permutatione in antiq. Ias. conf. 86. l. 3. numero 42. Paris. dict. conf. 5. Mohed. decisio. 183. Guidobonus decisio. 59. Cora decisio. trecentesima

decima octaua & 312. Caput. 9. decisio. 2. l. 1. in manu script. Pontanus de spolio l. 3. numero 72. Licet enim nonnulli ex istis loquantur, quando agitur contra tertium, nihilominus Idem dixerunt domini locum habere in resignatione, agentem contra resignatarium, quia in resignatione conditionalis, seu facta ad favorem certæ personæ donec perfecta fuerit, & plene ius quæstum resignatario penes resignantem remanens aliqua reliqua iuris & possessionis, Puteus in epitome decisio. 14. de restitutione spoliatorum, & alij quos refert & sequitur Pontanus d. tract. l. 1. num. 126. ver. sed non idem, unde cum in proposita facti specie Andreas renuntiasset ad favorem certæ personæ, videlicet Petri de Gaona, & antequam ille adeptam pacificam possessionem, & legitimam acquisitionem perfectum & completum ius acquisisset in Beneficiis, Andreas penes quem remanserat ius & possessio, se opposuerit, manutentendus erit, non obstante decreto Episcopi literarum Apostolicarum executoris, quia ab illo in tempore fuit appellatum, Fel. in cap. fin. numero 24. de præsumpt. Zabarella consilio 63. & 75. numero primo, ex quo etiam cessabat alia obiectio opposita per informantes Petro de illius possessione capta auctoritate Episcopi iudicis executoris depuati in literis Apostolicis, nam cum à prædicto decreto daretur appellatio, Fel. in dict. cap. fin. numero 24. Zabarella d. consil. 75. numero vndecimo. Et ea non obstante iudex processit, possessio Petri postea subsecuta non potuit indiscari legitima, sed potius turbativa & spoliativa, & ideo restituitur, Zabarella dict. consilio 75. Quod maxime in hac specie videbatur habere locum, in qua Episcopus erat datus executor ad providendum Petro in forma dignum, quo casu non poterat dici merus executor, sed mixtus, qui propterea tenebatur assumere partes iudicis, & ordine iudiciario procedere. Canonista in dicto capite fin. de præsumptione ubi Butrius numero septimo, Felinus 17. & 24. & 33. Zabarella consilio 63 in principio & fuit sape in Rota decusum, ut in Neapolitana coram Fineto, anno 1569. & in vna Piscien. seu nullius, die vigesimo primo Ianuar. anno 1578. coram Sanctissimo Domino nostro, tunc Rota audire Rursus possessio Petri capta pendente appellatione, tanquam attentata non erat manutentibilis, cap. non solum de appellat. libro sexto, atque ex his conclusum de iure non potuisse Andream denegari mandatum de manutentendo in possessione, in qua reperiebatur tempore dati ad resignandum, de qua constitit dominis per legitima documenta.

Est etiam decisio in vna S. Agathæ gotorum iuris patronatus 4. Julij 1597. coram Domino meo Cordua Episcopo Pacen. quæ sic se habet. Dubitauit, an possessio Io. Angeli esset attentata, & reuocanda, seu sequestranda, & dominis placuit appellandum esse sequestrum, quia fuit capta à Io. pendente appellatione, vel termino dato ad appellandum, & inde attentata, c. non solum. de appellatio. in sexto, Mohedan. decisio. 150. numero secundo, Guidobon. decisio. 104. & inde venit sequestranda, Calder. conf. primo ut lite pendente, Anton. Augustin. in epitome, tit. sequest. ex offic. s. tertio & sexto Caput. 9. decisio. 70. part. prima & decisio. 157. part. 3. Puteus decisio. 414. libro secundo, & fuit sape resolutum. iudex enim gratis in forma dignum est mixtus executor. ac debet assumere partes iudicis capite fin. de præsumptio. & ab eo datur appellatio, ut fuit dictum in causa Piscien. coram Sanctissimo, & sepius fuit resolutum, non obstabat quod notorie constet de non iure Federici, & bono iure Angeli ex transactione, quia ad hunc effectum requiritur notorietas quæ nec collorata possit impugnari, vel aliquo

modo velari. Agidius decisio. 103. Peregrinus 173. lib. secundo qualis est qua resultat ex confessione partis, vel re iudicata, Rota decisio. 3. de restitutione spoliatorum in nouis, Thanis decisio. 19. fuit resolutum in causa Eugubina S. Petri de Vigueto 21. Iunii 1591. coram R. P. D. Orano, quia quando pars obijcit, & probat concernit petitorium, in quo probatio probationem non excludit, Thanis dicta. decisio. 19. Bellamer. decisio. 624. numero 2. ac inde per d. transactionem non potest dici notorie constare de non iure. Nec obstat clausula contradictores, quia intelligitur de contradictoribus facti, non iuris, Cardin. in Clem. 1. §. contradictores de religiosis domibus, maxime quando sunt iusti, glossa in capit. pro illorum, verb. contradictores de prabend. Vitali in tract. de clausulis, tit. de clausula rescripti, verbo contradicta.

128 Idem fuit resolutum in hac causa coram eodem 23. Februarii 1598. quod cum Vicarius esset mixtus executor, & in literis adesset clausula verificato prius iure patronatus, & alia clausula omisso, &c. Tenebatur seruare ordinem iudicium ac inde cum non citauerit, nec seruauerit dictum ordinem sententia est nulla maxime, quod in sententia se refert ad probationem nullas, Mohed. decisio. 6. de testib. quia testes fuerunt examinati, sine citatione partis, c. 2. de testib. Caputaq. dec. 274. p. 3.

129 Est etiam alia decisio Rotæ in vno t. Vlisbonen. Prioratus 4. Iulij 1601. coram D. Seraphino supra adducta 4. p. c. 3. n. 74. quæ est videnda.

Est etiam decisio Rotæ in causa Agrigentina Beneficij S. Antonij 12. Nouembris 1601. t. coram Do. meo Cordua, quæ sic ait. Fuit resolutum dandum esse, mandatum de manutenendo Archiepiscopo, & Clero. nam constabat de anteriori eius possessione. §. retinenda, instit. de interdictis. Cassad. decisio. 20. in fin. de præben. Caputaquen. 334. numero. 6. p. 2. Casar de Grassis 5. numero 2. de causa posses. Nec obstat posterior possessio Angeli capta auctoritate iudicis in executione literarum Apostolicarum, quia non facit illam amittere, nisi quando index rite & recte procedit, ut fuit resolutum in causa Romana domus ad imaginem Pontis, coram illustrissimo Lanceloto, & coram me in alia Ferrariensi parochialis 1596. ubi alia decisiones allegantur, de muliere, & iniuria manifeste apparet, tum quia index processit non iustificato valore, & alius narratis in gratia, quod habet locum etiam parte non opponente in his, quorum falsitas vitaret gratiam, vel quorum expressio facilius mouit concedentem iuxta decisionem Card. Lanceloti, in causa Salamantina pensionis millesimo quingentesimo septuagesimo secundo. Tum etiam quia non fuit facta mentio unionis, de qua erat faciendum cum eistente Beneficium non vacauerit, nec intrabat deuolutio ad sedem Apostolicam, ob non factam provisionem infra sex menses, Clem. 1. §. quidam de excessibus Prelatorum, Rota 2. numero tertio eodem titulo in nouis. Nec obstat, quod unio esset nulla, quia de illius validitate erat agendum ante executionem, cum ab ea dependeret iustificatio vacationis narrata, deinde cum executor esset mixtus, propter formam dignum, & quia agebatur de remouendo possessorem, ab eius sententia dabatur appellatio, & non poterat procedi ad immisionem, ut fuit dictum coram me, in vna S. Agathe doctorum iuris patronatus quarta Iulij 1697. Nec vis obstat decisio Bubalini in causa Hiporregie, quia loquitur de mere executore, & ubi contradictio erat mere calumniiosa, & friuola, minus obstat Bulla Py V. super collatione Beneficiorum, quia non procedit, quando conceditur gratia per sanctissimum de parochialis in forma commiss-

saria, & adest certus possessor.

Est etiam decisio Rotæ in causa Bracharen. Beneficij quinto Decembris 1601. coram eodem Do. meo Cordua, t. quæ ita inquit. Fuit resolutum, vna parte informante, censuras scilicet ab officiali Bracharen. tanquam executore Apostolico fulminatas fuisse nullas, & attentatas, nam a sententia illius dabatur appellatio cum ageretur contra possessorem, & de eum remouendo, quo casu executor debet assumere partes iudicis, & dicitur mixtus, ac appellatione pendente non potuit censuras fulminare. cap. per tuas, cap. solet. de sententia excommuni. in sexto Rota decisio. 20. de appellat. in nouis, & veniunt reuocanda, Paleotus decisio. 44. Modernus de attentatis. 2. part. capit. 12. ampliatione 8. Achilles decisio. 4. numero decimo cum sequentibus de sententia excommunic. Ancharr. in cap. licet notab. de sententia excommunic. in 6. & hoc multum iustificabatur stante grauamine cū d. sententia fuerit reuocata. Primo ab auditore legataria, & deinde a Vicario Vlisbonen. & cum causa hodie penderet in Rota coram me, fuit per dominos decretum mādātum de manu tenēdo ad fauorem Francis, appellantis, & informantis.

Tandem est alia decisio Rotæ in causa t. Tirafo-nen. elemosinaria 28. Ianuar. 1602. coram D. Lanceloto, quæ sic ait, Domini dixerunt sententiam Ordinarij esse reuocandam, tanquam latam absque verificatione omnium in gratia Inici narratorum, ut fuit dictum in vna Callagurritana Prioratus. 26. Maij 1578. coram Blancheto, & in vna Ouisen. Beneficij de Albus 8. Aprilis 1598. coram me maxime cum Petrus comparuerit, & dederit de surreptione & obreptione literarum Apostolicarum, & petierit admitti articulos ad id iustificandum, ut fuit resolutum in causa Salamantina pensionis, decimo octauo Aprilis 1578. coram Cardinal. Lanceloto. Neque obstat, quod Ordinarius esset merus executor, quia cum processerit vigore gratia, in forma digni, non erat merus, sed mixtus stante præsertim clausula amoto illicito detentore, & q. ei demā dabatur causa cogni no super iure patronatus super deuolutione & super iure alteri quæsito, ac ideo tenebatur assumere partes iudicis, & pcedere cū cause cognitione, citato Petro, c. licet Episcopus ubi glo. verbo vocato, de præben. 6. in. Fel. in capite fin. numero 25. de præsumptio. Ferret. consil. 4. & numero 4. & consil. 10. numero 10. vol. 1. & fuit pluries resolutum: neque etiam obstat quod possessio esset vacua, nec ostenderetur titulus Apostolicus, quia cum in gratia adest clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, sufficit quod Petrus ostēderet se presentia, ut d. ex eorum legitimus contradictor, cum Papa non præsumatur vultisse preiudicare, & derogare presentationi ad decisionem Rotæ decimo septimo de præben. in nouis, nec dicatur presentationem non tribuere ius tanquam factam coram Vicario foraneo, quia cum sit actus iurisdictionis potuit fieri coram illo Vicario, qui iurisdictionem habebat, nam probatur quod esset Vicarius constitutus in loco Calatayud pro exercenda ibi iurisdictione, ubi facere poterat ea omnia quæ posset Vicarius generalis totius diocesis, neque præteriti gratiosa subrogationis posset Inicus excusari a iustificatione, quia omisso quod beneficium non erat litigiosum quo casu subrogatio habet vim collationis, & opus est iustificare omnia iuxta decisiones factas in illa Burge, de Panor-no coram Gypso non fuit processum in vim subrogationis, sed vigore mandati de providendo, & de subrogando, quæ longe distat a gratiosa subrogatione.

Vnde quod tradit Flam. parisijs de resignatione t. 13. Benefic. lib. 10. quæstion. sexta a numero 63. resignantem referuata pensione non posse impedire resignatarium,

tarium, ne capiat possessionem Beneficij resignati, & possessionem captam per dictum resignatarium, pendente appellatione interposita à dicto resignante, non esse attentatam, quia à mero executore literarum Apostolicarum non datur appellatio. *cap. nov. vbi Doct. de appellatio.* & ita fuisse dictum in Rota in vna Hipponiegien. præposituræ coram D. Bubalo ii. Decembr. 1587. & i. Februar. 1588. accipiendum erit quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellatione interposita à resignante qui nunquam comparuit coram executore ad dicendum contra resignationem, & sic executor non debuit assumere partes iudicis, nec debuit eum citare ex quo consensusi resignationi & sponte, ac facto suo abdicavit se Beneficio, facit *decisio. 636. numero. 4.*

¹³⁴ *part. i. diversorum* : Aut quando comparuit resignans coram executore opponendo exceptionem friuolam quam executor repellere debebat, & sic appellatio ab eius reiectione interposita fuit mere calumniosa, vt in d. Hipponiegien. præposituræ, quam allegat Flam. Paris. in qua d. die ii. Decembris 1587. coram D. Bubalo fuit resolutum, & dandum esse mandatum de manutenendo Franc. resignatario, non autem Scatæ resignanti, nam cum ipse eam resignauerit in manibus Pape ad fauorem Francis, qui de ea promissus est, abdicauit se omne ius tam respectu rei. quam possessionis, Cassador. *decisio. quarta* de restitutione spoliatorum, numero 3. & cum Franciscus vigore literarum sua promissionis, in forma dignum, fuerit ab eam executore examinatus, & sibi idoneo reperto collata præpositura auctoritate Apostolica cum mandato de mittendo in possessionem, cuius vigore fuit actualiter immisus, fuit sibi quesita naturalis, & civilis possessio, & c. nec refragatur quod possessio fuerit capta pendente appellatione interposita per Scatam, qui à mero executore literarum Apostolicarum non datur appellatio. capite nouit, vbi Doctores de appellatione. cum similibus propterea appellatio fuit mere calumniosa, quia fuit interposita à reiectione exceptionis friuolæ quam executor repellere debebat, ad tradita per *Anchar. consil. 224. numero secundo Berothum consil. 14. numer. 9. li. i.* Et d. die i. Febr. 1588. coram eodem D. Bubalo domini steterunt in *decisis. Nec ob stare* appellationem per Scatam interpositam ab executore, & quod resignatio est *condicionalis*, quia purificata conditione per reservationem pensionis valde reseruat potuit procedere ad executionem, tanquam merus executor. *Abb. in c. fi. col. 7. Inola n. 9. de præsump. & consequenter ab executore non datur appellatio, vbi in dec.*

¹³⁷ Et ita in illa Agrigentina Beneficij sup. adducta, n. 130. fuit responsum ad istam dec. quod loquitur de mero executore, & vbi contradictio erat mere calumniosa, & friuola.

¹³⁸ Vnde etiam conuincitur quod ait Flores t. d. q. 4. n. 29. non debere audiri resignantem comparentem coram executore, & contra resignantem comparentem coram executore, & contra resignationem opponentem, & c.

¹³⁹ Aduertendum est tamen quod in vna Colonien. Canonici 4. Febr. 1589. proponente D. Carreto in signatura iustitiæ, domini dixerunt pro maiori p. Quod habens titulum coloratum sit legitimus contradicitor, & possit appellare à decreto seu sententia prolata ab executore literarum Apostolicarum ad fauorem promissi Apostolici, dummodo tamen promissus ab Ordinario coram executore produxerit suum titulum, sed si suum titulum non produxisset fuerunt in contrario voto quod

nullum censeatur illarum grauamen per executorem, & non possit appellare ad effectum suspensiuum, dixerunt insuper procedere supradicta absque difficultate, quando ordinarius contulit, quia Beneficium vacauit in mense ipsius ordinarij. & sic quando appellatur ab executore literarum signatur supplicatio, seu commissio appellationis, nisi saltim post sententiam producat titulus, vt simpliciter admittatur appellatio ad l. per hanc C. de temporibus appellationis. Et Contard. in repet. l. vni C. de montanea poss. limitata 12.

Et post hæc scripta visus Hier. Gonçal. d. gl. 9. in ¹⁴⁰ annotationib. ex n. 220. docet, quod à collatione, vel immisione facta vigore literarum Apostolicarum, non datur regulariter appellatio suspensiuæ, quia literæ Apostolicæ habent paratam executionem, & reuerenter est illis parendum per executorem in eis nominatum l. i. ff. de constitutionibus principum ca. si quando de rescrip. vbi Felinus l. 52. titulo 18. parte tertia Rebuffus in praxi titulo forma & declaratio nouæ promissionis verb. quatenus ipse vel duo versiculo postea dicitur. Mohed. *decis. 35. ante fin. ibi*, quia tunc propter auctoritatem literarum debent exequi de remuneratione, & Marchef. de commissio. 2. p. cap. 4. de commissione appellat. numero 39. & ita in proposito, quod non detur appellatio suspensiuæ, tenet Bero. *consil. 4. vol. 1.* quem Gonzalez non allegat. ac propterea videmus (inquit Gonzalez) quod quando appellatur à tali decreto, seu sententia vigore literarum Apostolicarum prolata communiter in commissione appellationis solet signatura apponere clausulam, sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum, prout apponitur quando appellatur ab executione facta vigore publici instrumenti cameræ, aut quatuorvigij, & c. quæ clausula præseruat iurisdictionem iudicis à quo, vt ad vltiorem executionem procedere valeat, ita vt neque inhibitiō per superiorem facta afficiat aut impediatur, Cæsar de Grassis *decisione 96. seu 3. de re iudicat. n. 4.* vt alias dixi supra i. parte capite 5. numero 573. Illud tamen limitat Gonzalez numero 226. Primo, quando in literis adesset clausula, *vocatis vocandis*, quæ semper inferitur quando in supplicatione, vel ipsarum literarum expeditione narratur aliquis intrusus, & expediuntur sub intrusione, tunc enim executor non est merus, sed mixtus & iudicium executionis literarum non erit executiuum, sed ordinarium, & appellatio non solum operabitur effectum deuolutiuum, sed etiam suspensiuum Card. & alij citati supra num. 111. & fuit inquit resolutum in vna Barchinonen. parochialis. 10. Decemb. 1601. coram Domino Sacrato, quod etiam tradit gloss. 15 §. 1. num. 70. Secundo limitat num. 227. quando poss. citatus non fuisset, & executor literarum eicere vellet eum inauditum à possessione Beneficij, Card. *consil. 75. Felin. in cap. fin. num. 24. & 25. de præsump.* Achilles *decis. 6. n. 4. super regula de triennali argumento cap. licet Episcopus de praben. lib. 6.* Tertio limitat à n. 228. quando executor procederet ad executionem literarum, absque verificatione narratiuæ, cum citatione dicti possessoris, Mohed. *decis. 35. de remuneratione.* Cæsar de Grassis *decis. 58. seu 12. de probat.* quia omnis gratia habet in se tacitam conditionem, si preces veritate nitantur, siue si ita est aut veris existentibus prænaratis l. si in prim. C. de diuersis de rescrip. ca. 2. de rescrip. vbi post alios late Ripa n. 29. & alij, ideo omnis narratiua est ante omnia verificanda, vt dicitur infra à num. 159. & 189. narratiua namque est pars gratiæ Rota *decis. 534. num. 1. par. 1. diuer. cum aliis, & c.* Quarto limitat num. 234.

quando literæ continerent certam formam quæ per iudicem executores seruata non fuisset. *c. cum dilecta cum ibi adductis* per Fel. ex n. 6. *de rescrip. Lancel. de attent. n. 4. in præf. in n. 477. Flam. Parif. de resigna. benef. li. 19. q. 6. c. 24.* Quinto limitat. n. 235. quâdo pro parte possessoris probaretur quod tales literæ essent subreptitiæ, vel obreptitiæ. *c. postulat. si super literis de rescrip. Aym. conf. 68. numero duodecimo* Lancello- tus ubi supra numero 478. de clausula autem, amisso quolibet illicito detentore, apposita in literis Aposto- licis ait à numero 236. quod licet faciat iudicem exe- cutorem mixtum, & requirat ordinem iudicarium secundum Felinum post Abbat. & alios in capite de caetero numero nono de re iudic. Marches. dista 2. parte capite 3. numer. 35. cum aliis, tamen quando gratia est iustificata legitime, & literæ non sunt expeditæ sub intrusione, non retardat executionem literarum, & ita seruari videt & tradit Ferret. *conf. 7. n. 12. in fin. & num. 13.* nam aliter cum d. claus. semper apponatur, nunquam literæ Apost. haberent paratam execut. de aliis & limitatio remittit n. 238. Lancel. d. c. 4. in præ- fat. à n. 477. usque ad n. 507. & in prædict. casib. vt ad- mittatur appellatio, & suspensio proponitur, inquit ibi. commissio ab appellante, porrecta in plena si- gnatura gratiæ, vel iustitiæ, & deducuntur cau- sæ grauaminis iudicis executoris, & postquam si- gnatura gustauit de illis interdum solet rescribere, & committere simpliciter causam appellationis in Rota, & interdum solet adicere clausulam, *Si quid exequendum sit ipse Rota iudex exequatur*, quæ clau- sula aufert potestatem exequendi à iudice à quo & illam transfert in iudicem ad quem Rota decit. 477. n. 7. lib. 3. par. 3. diuers. Lancel. c. 18. n. 58. Et fuit de- cissum in Toletana parochialis, 23 Janu. 1604. coram D. Sacrato, & c. interdum etiam solet signatura re- scribere *Paritis literis arbitrio Rota, & c.* Sed certa clausula paritis literis, siue paritis arbitrio Rota nun- quam ponitur nisi in commissione appellationis, à sententia vigore breuis. Et prædicta quidem doctri- na González videtur conformis stilo signaturæ. Quâ- uis Rota absolute velit dari appellationem suspen- suam à dictis executoribus, ex quo tenentur assu- mere partes iudicis, quando est intrusus, & gesta post appellationem, seu in tempore ad appellandum esse attentatæ, vt patet ex adductis sic potius videtur stân- dum stilo signaturæ ad dicta sup. 1. p. c. 5. n. 120. & 4. p. c. 2. n. 18.

Ex quibus id tandem inferitur, & quod si possessio Beneficij sit vacans, non tenetur executor aliquem citare, nec assumere partes iudicis, & ideo ab eo non potest appellari, Flores d. 9. 4. n. 52. Quod procedit et- iam stante clausula *vt vocatis vocandis*, vt in illa Tu- den. parochialis, de qua c. sequenti n. 44. & etiam stân- te clausula citato N. quæ videtur intelligenda quate- nus ille possideat non alias. Si tamen comparet legi- timus contradicтор & pro suo interesse & præiu- dicio, de quo tamen si negetur debet in continen- ti summarie docere iuxta notata per Doct. in cap. ve- niens 2. de testibus Menoch. de arbit. lib. 2. casu 18. & Couar. præf. cap. 16. numero 1. debet eum audire & assumere partes iudicis, vt per citatos, sup. n. 110. ma- xime Felin. in d. c. si n. 27. Etiam si compareat post da- tum decretum, seu mandatum & possessionis, dum- modo realiter non sit capta, nam dum non est capta res videtur integra cum non præciserit sententia in contradicторio iudicio. Sed post captam realiter & possessionem contradicтор comparens deberet re- currere ad ordinarium, & coram eo contra possi-

dentem agere, ad audiendum enim huiusmodi con- tradicторem, iam expirauit executoris potestas cum sit noua actio, nouum iudicium, quicquid sit quoad defendendum inductum, de quo dubio seq. 146

Decimo dubitatur, & quamdiu duret potestas di- cторum executorum, quibus mandatur vt prouisum in possessionem Beneficij inducant, & defendant in- ductum, & c. facientes eum ad Beneficium admitti si- bique de fructibus integre responderi, & c. de qua clausula vide Rebuff. in præf. in forma noua prouiso- nis verb. & defendant inductum, & in concordatis in forma mandati, verb. defendentes, & in rep. c. 2. de concessione præben. 29. 30. 31. clausulis mandatorum.

In quoducendum videtur, quod quamdiu & non 147 est facta executio durat ista potestas, etiam post an- num à sententia lata contra intrusum, seu contradi- cторem cum sit accessoria ad gratiam, argum. cap. si super gratia, de offic. deleg. in 6. & quod inf. dicitur, n. 313.

Non obstat tex. in ca. querenti de offic. delegat. vbi 148 delegatus Papæ non potest exequi suam sententiam, nisi vsque ad annum, quia loquitur de delegato ad causam principaliter, & diuersa est ratio in executio- re gratiæ, cuius potestas tanquam accessoria debet durare sicut ipsa gratia, ad reg. accessorium in 6. & sic videtur accipiendus Innoc. in c. pro illor. n. 3. de præb. & ibi Abb. n. 10.

Data vero possessione non est finitum & eius offi- 149 cium, donec habeat fructus, Card. in Clem. si plures, n. 2. de præb. & Flores quæstione quarta, numero 60. nam alias gratia non est plene executæ, maxime cum in d. clausula expresse habeatur, quod faciant de fructibus responderi: Quamuis si negentur fructus non & ratio- 150 ne tit. vel gratiæ, quæ impugnentur, sex ex alio capite, & ratione: vt quia prædia ex quibus præue- niunt dicuntur non spectare ad Beneficium, seu ali- quæ decimæ dicuntur ad illud non pertinere, execu- tor non se intromittet, quia est q. omnino separata ab executione, Cardin. d. numero 2. & ibi Bonif. nume- ro 63.

Difficultas est, quando prouisus semel & fuit indu- 151 ctus in possessionem plene, quanto tempore duret potestas executoris, & effectus illius clausulæ ad illū defendendum si in possessione turbetur.

In qua communis opinio est secundum & Felin. in 152 d. cap. querenti ad si quod illa potestas durat vsque ad annum à die possessionis per illum tex. quod etiam tenet Card. d. num. 2. & sequuntur Menoch. de reum. remed. 1. n. 90. & Flores sup. & videntur etiam tene- re Bonif. d. n. 63. & Puteus dec. 334. n. 5. lib. 1. & decif. 18. lib. 2.

Alij dixerunt quod & durat ad instar potestatis 153 conseruatoris de qua in cap. si de offi. deleg. in 6. vt re- fert Abb. in d. c. pro illor. de præb. n. 11. & sic quod non claudatur anno.

At Io. Andr. in d. c. pro illorum, dicit, & quod audi- 154 uit etiam tenere, quod si aliquādiu inductus in pos- sessionem pacifice possedit, expirat eius potestas, quod satis placet Abb. ibi, & Staphil. de literis gratiæ, tit. de vi & effectui clausul. & significatio clausula inducentis, n. 3. ne præiudicetur potestati Ordinariæ arg. cap. ad- hac de rescrip. & c. perueni. n. 9. 1. & tenere videtur In- noc. sup. & Flores maxime stante Concil. Trid. eff. 24. c. 20. n. 62. 63. & 64. & facit pro hac sententia tex. 155 & in c. in literis de officio deleg. Nec obstat tex. in d. c. querenti, quia procedit quando nondum fuit facta e- xecutio, si enim delegatus executus est sententiā suā, & aliquādiu ille pacifice possedit, expirat etiā intra annum

annum potestas delegati, quia annus non datur, nisi pro executione facienda, quantumvis in continenti ille molestatur, potest delegatus exercere officium suum, quia non potest dici facta executio, ex quo incontinenti est facta turbatio, ita Io. And. & Abb. n. 6. & Fel. n. 20. vers. 2. in d. ca. querenti, idem Ab. in d. ca. pro illor. n. 10. contra glof. ver. ad integr. in d. cap. querenti, & ibi Card. & in d. ca. pro illorum, & in d. Cl. si plures n. 3.

§. 2.

Quid debeant verificare d. e. executores.

SVM MARIA.

Quid debeant verificare predicti executores literarum Apostolicarum, n. 156.

Et quoad executores literarum in forma gratiosa? Resolvitur non tenent aliquid verificare pro executione facienda, nisi alius sit in possessione Beneficii, quem debet citare, vel alias comparere legitime contradictor, tunc enim executor debet assumere partes indicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata in ea maxime parte opponente, etiam si esset procedendum executivum, &c.

Impetrans tenetur verificare narrata in sua gratia, quia moverunt Papam ac concedere, vel ad facilius concedere, etiam si non negentur & parte non opponente, numero 161.

Impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, quia impetrans alias esset inhabilis, vel quia sunt fundamentum gratiae, vel quia gratia fuit facta sub conditione, & ea quorum expressio movit ad concedere, vel ad facilius concedendum, parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata, etiam valorem Beneficii, & obtentorum, narratum, & qualitatem Beneficii narratam, &c. & ita videntur intelligende quadam dec. Rota, n. 162.

Vbi narratur valor Beneficiorum distincte, & separatim, debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, n. 165.

In verificatione valoris obtentorum, qualis probatio etiam minor semiplena sufficit, n. 166. Et Canonici, & dignitas, non habentes fructus in absentia, possunt simul, seu cum alio poni in 24. licet alias solus soleat poni in 24. n. 168.

Impetrans tenetur verificare etatem expressam n. 169. etiam si solum instet pro absolutoria, quando adversarius qui venit ex alio tit. illum alias iustificavit, n. 170. nisi secundus impetrans impetravit certo modo, quia primus non expresserat veram etatem, seu ob defectum etatis legitime, nam tunc certo modo impetrans teneretur id probare plene, numero 171. & sequent.

Improbatur consil. Menoch. dicentis, non esse surreptivam gratiam, in qua impetrans expressit, se tunc esse in 13. etatis anno cum solum esset in 12. quod non videtur verum, maxime si illi deesset ultra sex menses, imo etas absolute narrata debet omnino verificari, n. 173. & sequenti.

Cui incumbat onus probandi etatem? idem est de legitimitate, quando de illa non est facta mentio in gratia, n. 175. resolvitur quod si quis petit senten-

tiam canonicatoriam, seu ad iudicatoriam Beneficii, & ex adverso negatur eum habere etatem legitimam, ei incumbit onus probandi etatem, si vero ex adverso non negatur, non tenebitur eam probare &c. & quando negatur sufficit ad eam probandam semiplena probatio, quae sufficit ad probandas habilitates, etiam narratas, & ubi Papa dicit impetrantem ab examinatore examinatum, & idoneum repertum fuisse, ex eo probantur eius habilitates ad Beneficium requisitas, &c. & idem in tit. ordinarij. Si vero quis instat pro absolutoria indistincte non tenetur probare etatem non expressam, &c.

Quomodo probetur etas remissive, n. 186. & num. 187. & seq. ponuntur decif. Rota circa id.

In gratiosis omnia narrata sunt verificanda, n. 189. & sequen. ubi ponitur resolutio Rota. Quamvis in rescriptis ad lites ex pluribus narratis satis sit unum verificare, quod sufficeret ad movendum Principem a numero 191.

Quod etiam procedit in materiis componendis, pro quibus solvitur compositio quantumvis magna, quia nihilominus remanent gratiosa &c. n. 194.

Coadiutoriam impetranti narranti etatem, & alia impedimenta coadiuti, non sufficit probare impedimentum etatis tantum ex Rota, n. 195.

Improbatur consilium Navarri, quod dispensatione, seu privilegio concesso ob plures causas, etiam copulativae narratas, quae omnes non sunt de iure necessariae, satis est ut una verificetur sufficiens n. 196.

Qualibet expressio falsa vitiat gratiam, etiam quod alias esset princeps concessurus, n. 197. Saltem quando esset talis, quae inducit, aut movere potuisset ad citius, seu facilius concedendum, &c. num. 198. Et seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Surreptio vitiat gratiam, nedum quando fuit causa induciva & finalis gratiae, sed etiam si fuit causa impulsiva, ut quia princeps alias concessisset, se non ita facilius, n. 200. Non solum in Beneficialibus, sed etiam in ceteris omnibus gratis contra aliquos num. 201.

Capit. super literis, de rescript. in 2. casu loquitur in rescriptis ad lites, nec habet locum in gratiosis, numero 202.

Improbatur consilium Rebusf. II. valere dispensationem ubi impetrans expressit se virumque iuris Baccalarenum, licet non sit nisi in altero, n. 203. & dec. Cassad. 7. de concef. prob. n. 204.

Sufficit impetrantem verificare de facto Doctoratum narratum, n. 205. Na regulariter sufficit per narrationem verificari de facto, & non de iure, n. 206. Saltem ubi non agitur de perpetuo prauidicio, n. 207. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Qualitas narrata tendens in prauidicium alicuius, etiam quod facilius non inducat ad concedendum, verificanda est, n. 209.

Gratia si neutri, de qua agunt relati, n. 210. Quamvis sit conditionalis, & habeat duplicem conditionem, quod Beneficium vacet, & neutrius competat, & impetrans debeat eam iustificare, & verificare, utramque conditionem, sicut etiam est iustificanda quoad litem narratam quam gratia supponit, n. 212. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota, tamen quoad non ius alterius satis dicitur iustificata ex eo, quod de tali iure in actis non constet, & numero 214. cum seqq. ubi ponuntur resolutiones Rota, & 216. decif. Rota.

Quod non procedit quando adversarius nititur promissione

Xx

Ordinarij, quia non est iustificanda, cum Ordinarius provideat Motu proprio, & Ecclesia, non persone, & sic negativa non iuris, non iustificatur ex inspectione actorum, & consequenter impetrans gratiam, si neutrus, debet aliunde probare, quod illi ius non competit, &c. numero 219. & sequi ponitur resolutio Rotæ.

Habens gratiam ab Ordinario, non tenetur eam iustificare, quia Ordinarius provideat Motu proprio Ecclesiæ, non personis, & censetur informatus de qualitatibus subditorum, à n. 221. ubi ponuntur resolutiones Rotæ.

Qualis probatio requiratur pro iustificatione gratiæ, & verificatione narratorum, an plena & concludens, an semiplena sufficiat, à n. 224. Resolvitur quod narratiua super qua principaliter fundatur gratia est plene probanda, ut narratiua reservationis denolutionis non expressionis veri valoris, &c. pro verificatione vero narratiua qua non est principale fundamentum gratiæ, licet sit causa motiva, seu impulsiva & pars illius, sufficit semiplena probatio, ut in narratiua valoris Doctoratus vel alterius qualitatibus, & adducuntur resolutiones & decis. Rotæ, & doctrina Congregationis.

Executor literarum in forma dignum, seu commissaria, tam primus quam secundus non tenetur iustificare nisi illud, quod sibi à Papa mandatur verificari nempe idoneitatem impetrantis, & cum gratia est per resignationem in sacris constituti, quod aliunde habeat, unde commode vivere possit, n. 231.

Quamvis communiter soleat fieri informatio super verificatione omnium narratorum, n. 232.

Idoneus in proposito quis dicatur, seu in quo consistat idoneitas, numer. 233. Resolvitur consistere in legitimis natalibus ordine, etate, moribus, & scientia, &c. & numero 234. Ponuntur declarationes Sacre Congregationis.

Quomodo dictus executor debeat dictam idoneitatem, & n. 235. Resolvitur idoneitatem quoad literaturam verificandam esse per examen persone, quoad alias vero qualitates, & quod aliunde vivere possit, resignans per testes, seu alias probationes.

Ad parochiales in forma dignum, examinatores debent facere relationem & approbationem, non solum quoad literaturam, sed etiam quoad clericatum, legitimitatem, etatem, mores, &c. à n. 236. & ponuntur declarationes Sacre Congregationis.

Institutio parochialis facta ab ordinario presentato à patrono facta solum relatione ab examinatore quoad sententiam, & non quoad mores, &c. est nulla ex Rotæ, quamvis alias aliud dixisset à numero 239.

In idoneitate probanda non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis, etiam si adesset intrusus, vel contra dictor, à n. 242.

Nec est necessarium super idoneitate testes in forma recipere, sed sufficeret executorem extraiudicialiter se informare, numero ducentesimo quadragesimo quarto. Nec verbum si constiterit, includit citationem partis, quando committitur executio de re vacante, & licet eam includat, si de re non vacante committitur, & sic cum adest intrusus, tamen intelligendum est respectu actuum iudicialium, & que sunt in forma iudicii, qualis non est examinatio, &c. à numero 245. & numero 247. Adducitur resolutio Rotæ.

Delegatus cui Papa committit, ut se diligenter informe

de utilitate Ecclesiæ, & si repererit in evidentiam utilitatem cedere alienationem confirmet, &c. satis est adhibeat cognitionem extraiudicalem, absque citatione, & pro eo presumitur, &c. numero 248.

In dispensationibus quæ committuntur Ordinariis, cum clausula quod diligenter se informant, & non est necessarium testes in forma recipere, sed sufficit extraiudicialiter se informare n. 249. & quadam declaratione S. Congregationis, quæ ait requiri citationem, intelligitur quando est adversarius n. 250.

Si per testes presentatos probaretur idoneitas impetrantis seu veritas precum dispensationis, ipsi tamen executori contrarium constaret, non liceret exequi commissionem, &c. numero 251. & semper expedit et, quod in huiusmodi verificationibus examinarentur ex officio aliqui testes, qui rem melius scire possent, &c. n. 252.

An si semel examinatus, non reperitur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo Beneficium conferri? à n. 253. Resolvitur negative, maxime in parochialibus, nam in aliis Beneficiis probabile videtur posse, quamvis quoad congruam resignantis sufficiat quodcumque de illa constare, quandiu res est integra, &c. Cavendum tamen erit in resignatione ne incidat in constitutionem Gregorij XIII. de publicandis, &c. n. 257.

An si impetrans sit reuera idoneus, non tamen sit per executorem verificatum, teneat collatio? n. 258. Resolvitur quod non, nam est conditio non existentia, sed cognitionis.

An si impetrans sit idoneus, & per executionem sciatur, possit ad executionem procedere absque alia verificatione, seu informatione à n. 259.

Resolvitur quod, non alias prout erit nulla propter defectum forme, & conditionis de limitato modo scientiæ, quam important illa verba, si repereris idoneum, sicut clausula si est ita.

Quod procedit etiam si de idoneitate notorie constet, nam quando examinatio est de forma, præmitti non potest quantumcumque examinandus sit notus, præsertim in parochialibus in forma dignum contra aliquos, à n. 264.

Si executor cui committitur collatio Beneficii simplicis in forma dignum committit examen alicui, qui dat illi schedulam approbationis absque examine, quia est sibi nota sufficientia, an censeatur servata forma examinationis, & valeat collatio, nu. 269. Resolvitur quod sic licet tutius sit, quod fiat examen aliquod pro forma.

An si dictus executor fecerit examinationem, & putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit Beneficium, collatio valeat? à numero 270. Resolvitur quod sic, quod tamen secus esset in dispensationibus commissis Ordinario, & quoad congruum resignantis.

Si per examinationem factam, seu alias executor intelligeret, seu intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus conferret, collatio non valeret, nu. 274. In parochialibus debet executor impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores illum approbant, quamvis ipse eum non putet idoneum, nu. 275.

An sit necessarium constare, quod resignans tempore resignationis, & data aliunde habeat congruam, an vero sufficiat quod eam habeat tempore executionis gratiæ à num. 276. Resolvitur satis esse quod de ea constet

confles tempore executionis, cum verba, si tibi constiterit, sine futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi, & sic limitatur reg. quod surreptio consideratur respectu date, & adducitur dec. Rota & si tempore executionis resignans esset mortuus, non esset opus eius congruam verificare, numero 280. ubi ponitur declaratio S. Cong.

Si executor quia sibi non constitit de congrua, pronuntiauit non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi, nec sufficiet in gradu appellationis constare. n. 281.

Cum resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula, seu narrativa de congrua, debet esse vera tempore date, ex d. reg. n. ducentesimo octuagesimo secundo.

In dispensationibus matrimonialibus qua committuntur Ordinariis sufficit narrata esse vera & verificari tempore executionis commissionis, licet tempore date non essent vera contra aliquos, quamvis secus sit in dispensatione in forma gratiosa, a numero 283.

In dispensationibus cum copula, in quibus impetrantes narrat copulam precessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata remaneret, &c. Si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consulto copulam habuissent, vel alias infamiam procurassent, dispensatio non valeret, & sic procedet sententia aliquorum, numero 287. & seq.

Non sufficiet causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factae Papa, si tempore executionis deficiat, etiam si non sit vera, quamvis dispensatio facta, & maxime sortita effectum non videretur, etiam si postea causa deficiat, &c. a numero 289.

Dispensatio ob paupertatem, seu dotem minus competentem, non vitatur, si postquam Ordinarius dispensauit mulier facta esset diues, etiam si nondum matrimonium esset contractum, n. 291. Etiam si tempore dispensationis haberet spem quasi certam successionis, vel applicationis bonorum, si non est legitime necessario sibi debita, n. 292.

Narrativa & clausula quod resignans habet aliunde, una cum pensione sibi reservata unde viuere possit, verificatur sufficienter si ex pensione illa habeat unde viuere possit, licet non verificetur, quod habet etiam aliunde, nu. 293. Et quamvis in literis dicatur dummodo aliunde habeat, unde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit in congrua computanda, numero 294.

Admonetur lector quod in hac materia de executione & verificatione literarum caueat a Flores Mana, num. 295.

Quamuis contrarium t' velit Zerola in praxi Episcopali, x. p. verb. executor Apostolicus. §. 2. dicens executorem teneri se informare de omnibus expressis in literis, & ex officio debere facere, quod impetrans probet narrata coram eo, sicut practicitur in dispensationibus matrimonialibus. Sed iste author omnia confundit, in dispensationibus enim est diuersa ratio, nam ponitur in eis ista conditio, & forma, vt de veritate precum se informet, &c. vt in clausula supra posita, numero 105. quod executori literarum Beneficialium in forma gratiosa non iniungitur.

Id tamen procedit, nisi t' alius sit in possessione Beneficij, quem debet citare, vel alias compareat legitimus contradictor, tunc enim vt dictum est dubio 9. executor tenetur assumere partes iudicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata eam tamen parte opponente, quia sunt pars illius, & subintelligitur clausula, si preces veritate nitantur, ca. 2. de rescrip. exceptis iis quae iure praesumuntur. Io. And. & alij in c. 1. de lris contestat. in 6. Imola in c. super literis n. 19. de rescrip. Abb. in c. constitutus, n. 4. & Fel. nu. 1. eodem tit. & in c. fin. de presump. Mill. in rep. verb. gratia si dicitur Aymon. cons. 104. num. 3. Rebus. ad leges Gallicas 2. to. tit. de rescrip. in praxi. nu. 56. Mand. de aetate minori, q. 28. n. 2. Nauar. in c. si quando, de rescrip. excep. 8. n. 4. Mascari. de probat. concl. 1128 alias 1123. & 1226. Flam. Paris. de resignatione, l. 10. q. 3. ex n. 1. & particulariter num. 50. Zech. de Benef. & pensio. cap. 9. nu. 3. versic. prouisus quoque & cap. 13. n. 4. versic. resignatarius praeerea, Puteus dec. 300. n. 2. 1. 2. Caputaqueni. 39. p. 2. Caesar de Grassis dec. 48. 58. & 66. & Rota dec. 412. & 534. in princip. p. 1. diuersorum. Etiam si esset procedendum executiue, Caesar de Grassis dict. dec. 58. n. 4. vt dictum est sup. i. p. c. 5. ex n. 4. 4. 2. quanto magis cum tunc sit via ordinaria, & est decisio in vna Spoletana Canonatus 19. Iunij 1600. coram D. meo Corduba, quae sic se habet. Fuit resolutum sententiam Vicary non esse exequendam, quia non apparebat de bono iure Basilij, sine quo non datur executio iuxta stilum Rota, Caesar de Grassis dec. i. num. 6. de appellatio. & fuit dictum coram bona memoria Oriolen. in vna Romana Grani. 17. Decemb. 1574. imo de iniustitia sententiae satis constabat cum eius gratia non fuerit iustificata coram dicto Vicario iudice executore quo casu sententia redditur notorie iniusta, & surreptitia, Caputaqueni. decisione 345. parte secunda & decisione 229. numero secundo parte tertia & fuit dictum coram D. Pamphilio, in vna Casaraugustana pensionis 20. Decemb. 1591. & coram me in Ferrariensi parochialis primo Aprilis. 1596. unde potius videbatur apparere de lesione ad effectum restitutionis.

Quinimo impetrans tenetur verificare t' narrata in sua gratia, quae mouerunt Papam ad concedendum, vel ad facilius concedendum, etiam si non negentur, & parte non opponente ex ratione dicta, quia sunt pars suae gratiae, Aegidius decisione 303. Rota in vna Fesulana praepetoria 27. Ianuarij 1563. coram D. Robustio infra relata numero 215. & in Salamantina pensionis 18. April. 1572. coram Domino Lancelloto, & in Casaraugustana pensionis, 20. Decembris 1591. coram Domino Pamphilio sup. adductis parte prima capite quinto num. 443. & 448 & in Ferrariensi parochialis, 1. Aprilis 1596. supra relata numero centesimo vigesimo tertio & in Agrigentina Beneficij, duodecim Nouembris. 1601. supra adducta n. 130.

¹⁵⁶ Vndecimo dubitatur, t' quid debeant verificare praedicti executores literarum Apostolicarum. Et quoad executores literarum in forma gratiosa, dicendum est non teneri t' aliquid verificare pro executione facienda, nam ad capiendam possessionem probatio nequaquam requiritur, Flaminius Parisius de resignatione Benefic. lib. 10. qu. 3. num. quinquagesimo tertio qui ait esse commutem, & receptam doctorum sententiam in stilo obseruatam, namque videmus resignatarios capere possessionem Beneficij resignati in curia, vel extra, absque verificatione narratorum.

163 Sed offert se difficultas circa prædicta, & t̄ circa illam decis. Salamantinam, & Agrigentinam quatenus dicunt, quod tenetur verificare omnia narrata parte opponente, parte vero non opponente, tenetur verificare ea solum quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum, quæ differentia non videtur apta, nam etiam parte opponente non tenetur quis verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum, alia enim sunt impertinentia, vt patet. nec falsa expressio quæ non mouit ad facilius concedendum vitiat gratiam, Rota decisio. quarta & septuagesima de rescriptione in antiquis, Egidius decisio quarta, Caputaquen. decisio. trecentisimadecima numero quinto parte prima, & Rota decisio 531. parte prima diuersi.

163 In qua difficultate videtur dicendum t̄ quod impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, quæ alias impetrans esset inhabilis, vt clericatum expressum, vel dispensationem (vt in terminis dictæ decis. Salamantinæ, nam impetrans narravit se militem S. 10. Hierosolimitani vt in decisio. 47. Cæsar de Grassis eiusdem causæ) vel quia sunt fundamentum gratiæ, vt reservationem, vel deuolutionem narratam, vel quia gratia fuit facta sub conditione, vt in pensionne dummodo remaneant centum pro rectore, seu dummodo dimittam partem non excedat, vel quia alias Papa omnino non concessisset, & etiam ea quorum expressio mouit Papam ad facilius concedendum, licet alias concessisset, vt Doctoratum, seu Baccalareatum, familiaritatem &c. vt in dict. decisio. Egidij 303. parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata, id est non solum dicta, sed etiam valorem Beneficij, & obtentorum narratum, quem non tenetur probare nisi opponatur, seu negetur, vt in decisio. 64. de concess. prebende in antiquis, & collector decisio. e vigesima de prebend. in nouis (quamuis contradicat Rota ibi,) Puteus decisio 24. 1. Felin. in c. ad aures, de rescrip. numero. 4. versic. fallit. 1. Selua de Benef. 3. par. quæst. 12. 2. qualitate sub num. 2. Mascardus conclus. 886. num. 10. & 887. num. 10. & 888. num. 8. & d. conclus. 1226. num. 4. & Flam. Parif. dist. lib. 10. 7. 3. num. 40. Et qualitatem Beneficij narratam, vt quod non requirit residentiam, diocesum suam, seu ciuitatem narratam quam tenebitur probare, si opponatur, alias non, nisi narrauerit se esse ex diocesi vbi impetrat Beneficium, de quo inf. 7. p. ap. 9. Et ita videtur intelligenda d. decis. Salamantina & Agrigentina.

164 Pro qua intelligentia, t̄ & explicatione facit, quod tradit Sallustius Tiberius in practica Auditoris cameræ lib. 3. cap. 1. num. 8. & 9. ex consilio dominorum abbreviatorum de maiori parte resolutum esse, & obseruatum, quod quando literæ pensionis habent clausulam dum modo pensio huiusmodi, & aliæ forsan assignatæ medietatem fructuum non excedant, agenti ad pensionem, etiam titulario non opponente, necessario incumbit onus verificandi pensionem annis singulis medietatem fructuum detractis, etiam omnibus pro Ecclesiæ seruitio necessariis, non excedere, quando autem literæ habent clausulam, quorum fructuum medietatem ipsa pensio, vt asseris, non excedit, si de fructuum valore à titulario opponatur probandi valorem, onus pariter ad agentem spectat.

165 Et vbi narratur valor t̄ Beneficiorum distincte &

separatim, debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, vbi gratia, narratur quod vnum non excedit centum, & aliud 24. non sufficit probare in confuso, quod ambo non excedant 124. sed est necessaria probatio distincta iuxta narrata, scilicet, quod vnum non excedit centum, & aliud 24. vt fuit consideratum in Oppiden. pensionis 3. Iunij 1583. coram D. Pamphilio, & fuit dictum in vna Lamacen. Beneficij 11. Feb. 1598 coram D. meo Corduba, circa verificationem valoris obtentorum. Licet alias in ea qualis probatio etiam minor semiplena sufficiat, Egidius decisio 674. t̄ 683. vt ibi etiam dictum est, & in pluribus aliis causis, & particulariter in vna Virdunen. Canoniciatus coram D. Pamphilio, 13. Jan. 1595. t̄ vbi fuit resolutum, Quod ad probationem valoris obtentorum qualis probatio, etiam per duos testes de auditu sufficit, etiam si non percussant tempus gratiæ, & testes examinati coram audiente Camera, tanquam executoris literarum super valore faciunt fidem in Rota ad canonizationem gratiæ, Rota diuersorum 2. p. decisio. 35. Et ibi etiam fuit resolutum, t̄ nihil referre quod Canoniciatus, qui non habet fructus, nisi residendo exprimitur in 24. ducatis simul cum alio, licet alias solus exprime solet in 24. Et sic Canoniciatus & Dignitas non habentes fructus in absentia possunt simul poni in 24. conducit conf. Nauar. 10. de rescriptis, quod impetratio plurium Beneficiorum, quorum nullum excedit valorem 24. non est nulla, eo quod eorum valor simul exprimitur non excedere 24. & cetera.

Cum ergo impetrans teneatur verificare t̄ narrata in sua gratia, vt dictum est, tenetur verificare ætatē expressam, puteus de. 187. & 202. l. 1. & 377. lib. 3. Caputaquen. decisio. 128. 129. 130. 131. 312. & 315. p. 1. vbi de ætate in coadiutoria narrata, & Flam. Parif. d. l. 10. qu. 3. n. 36. & 37. Etiam si solum instet pro t̄ absolutoria, quando aduersarius qui venit ex alio tit. illum alias iustificauit, Put. d. decisio. 300. l. 1. Mandol. de ætate minorum, 7. 28. nam vt dictum est sup. præ edem. parte. c. 3. dub. 14. a n. 189. Si actor iustificauit gratiam suam, reus excipiens tenetur suam quoque iustificare, Nisi t̄ secundus impetrans impetrauerit certo modo, quia primus non exprefferat veram ætatē, seu ob defectum ætatis legitime, nam tunc certo modo impetrans teneretur probare illum non fuisse in illa ætate, tanquam fundamentum suæ gratiæ, Put. & Mand. vbi proxime. Et teneretur id probare plene ad t̄ decisio. 179. Hispal. portionis 20. Iun. 1594. sup. adductam præced. p. c. 4. n. 37. & d. infra a n. 225. & n. 230.

Vnde consil. Menoc. 3. 16. 4. Tvbi ait non esse superpetitiam gratiam, & prouisionem Beneficij, in qua impetrans expressit se tunc esse in 13. s. ætatis anno cum solum esset in 12. non videtur verum maxime si ad 13. ætatis annum illi deesset ultra sex menses, ad dicta inf. 11. p. cap. 3. a num. 48. Quinimo videtur t̄ quod cum certa ætas absolute narratur sine dictione, vel circa, de qua ibi debet omnino verificari, narratiua enim videtur indiuidua ratione formæ, sicut de sententia dicitur, Rota decisio 221. parte. 2. diuersorum.

Sed obiter est difficultas, t̄ cui incumbat onus probandi ætatē, & idem est de legitimitate, quando de illa non est facta mentio in gratia.

In qua difficultate distinguendum est, t̄ quod aut quis petit sententiam canonizatoriam sui tit. seu adiudicatoriam Beneficij, & ex aduerso negatur eum habere ætatē legitimam ad tale Beneficium, & tunc canonizatoriam, seu ad iudicatoriam petenti incum

cumbit onus probandi ætatem, tanquam fundamentum suæ intentionis, cum id petat, tanquam habilis, Bald. in c. in presentia de probat. n. 34. & ibidem Fel. n. 27. Mandos. reg. 18. q. 3. n. 4. Rota dec. 1. de presump. in antiq. quæ ait, quod non præsumitur quis legitimus ad hoc vt adiudicetur Beneficium sibi, nisi probetur &c. Quod etiam inquit add. dec. 19. de restitut. spoliar. in nouis. dec. Agid. 76. quæ ait, quod impetrans Prioratum Monachalem, ad quem requiritur professio expressa illam si negetur probare tenetur, Caputaquen. dec. 308. n. 2. p. 1. vbi ait, quod agens vt filius patrimonialis debet se probare talem. &c. & dec. 1. Ant. Aug. 1162. & 1163. l. 5. p. 5. diuers. Si vero ex aduerso non negatur non tenebitur eam probare cum de ea non sit facta mentio in gratia, vt colligitur ex d. decisione 76. Agid. & d. decisione 1162. Antonius Augustinus.

178 Quamuis vbi agitur de executione gratiæ, in forma dignum, teneatur executor ex officio inquirere habilitates ad Benef. requisitas, vt infra dicetur à nu. 231. sicut qui habet confirmare, vel instituire, cum nouis de electione, Francus in reg. in famibus l. 6. sub. n. 4. & Felin. in d. c. in presentia n. 28 & Lamb. de iure patron. 2. par. 2. lib. 9. c. 6. art. ultimo & question. 8. articulo 11. & 13.

179 Et quando negatur, sufficit tamen eam probandam semiplena probatio, Rota d. dec. 1163. Puteus d. dec. 202. vbi quod ad canonicationem gratiæ ætas narrata ex coniecturis probatur, quamuis plenam videatur requirere d. dec. 1162. Ad probandas enim habilitates etiam narratas sufficit semiplena probatio Agid. d. dec. 76. ad fi. & 113. & 114. Caputaquen. dec. 180 277. p. 1. Mandos. reg. 18. q. 11. ante n. 19. & Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. clericus. §. 2. & Rota in Salamantina Capellanæ del Voto 20. Nouembr. 1592. & in Legionen. prælimoniorum 29. Nouembr. eiusdem anni coram D. Pamphilio infra adductis ca. 4. seq. & in Calagurritana Beneficii de Ariola 16. Nouembr. 1592. infra adducta 11. p. c. 1. n. 71. & in Toletana parochialis de Alcaudete 10. Maij 1596. infra adducta 9. p. c. 2. n. 341. & in Ciuitaten. Scholasticæ, & Canoniciatus 24. Mar. 1597. infra adducta n. 187 & in Colonien. Canoniciatus 20. Maij 1602. infra adducta 10. p. cap. 1. num. fin. contra & alias sæpe, & dicitur infra à num. 235.

8 Et vbi Papa in literis dicit impetrantem tamen ab examinatore examinatum, & idoneum repertum fuisse, vt in literis in forma gratiosa, dici solet, ex eo probantur eius habilitates ad beneficium requisitæ, donec contrarium probetur, vt in illa decisi. Bononien. Canoniciatus de anno 15. 1. de qua infra. 7. p. cap. 1. n. 167 & in Burgen. Abbatæ de Fonca, de mense Martij 1592. coram D. Gipsio, & in Nucerna beneficiorum. 30. Octobris 1592. supra adducta num. 187. & in Curcolen. Canoniciatus 22. Martij 1602. coram D. Corduba, & d. Colonien. 20. Maij eiusd. anni coram D. Pamphilio, & in aliis causis, quod tamen solum videtur intelligendum de habilitatibus ad beneficium necessariis, & requisitis, non vero de aliis in gratia narratis, quæ erunt alias probandæ per impetrantem.

182 Et idem erit in tit. tamen seu collatione ordinarij dicentis illum examinatum, & approbatum, ad quod facit decisio in causa Bononien. Decanatus de anno 183 1587. coram tamen D. Rubens, quæ sic ait, resolutum fuit, quod si possessio Marcelli non est attentata, onus probandi incumbit Emilio, & materia non habet difficultatem, cum Emilio adhuc non iustificauerit ius suum, si

vero esset attentata, tunc licet onus probandi incumbere Marcello, tamen dicendum dicebant satis esse probatum clericatum Marcelli non solum ex iuris presumptione, sed etiam ex eo quod fuit presentatus tanquam clericus, & coram examinatore, fuit oppositum quod non erat clericus, nihilominus examinatores approbauerunt Marcellum, tanquam habitum, & idoneum non obstante ista oppositione, & ita comprehenditur clericatus. Sed vide circa hoc dict. infra à num. 221.

Aut quis instat pro absolutoria tantum tamen à petitis, & tunc in distincte non tenetur probare ætatem, in sua gratia non expressam, etiam si ex aduerso negatur, nam ex quo non fuit de ea mentio in gratia, præsumitur habilis à iustum effectum & dicenti, seu opponenti eum non habere ætatem legitimam incumbit onus probandi, Rebus. in praxi tu. requisita ad collationem bonam n. 39. & in repet. c. extirpanda. §. qui vero, de prob. 2. notab. vers. si vultis. Mascari. conclusio. 667. n. 6 & 8 optime Mandos. d. reg. 18. q. 3. num. 4. & seqq. vbi ait dominos de Rota in vna Ciuitaten. parochialis de Aldealba de anno 1548. indistincte tenuisse, & cōcluisse, quod possessor petens absolutoriam tantum non teneatur probare ætatem, & in causa Hispanen. canonicatus inter Rodericum Luxero suum clientem, & Didacum Vazquez, qui dabat de dict. regula. 18. de ætate, dato dubio cui incumbere onus probandi ætatem, resolutum fuisse quod onus probandi minorem ætatem incumbere Didaco Vazquez, quia dabat regula vnde debebat docere se esse in casu regulæ, & quia non fuerat facta mentio in gratia Roderici, vnde præsumebatur habilis, secus si fecisset mentionem de ætate, quia tunc teneretur probare narrata, vt distinguit Ioan. Andr. in reg. infamibus vbi Francus n. 4. & inter alia allegasse pro suo cliente cōf. Calderini §. de probatio. & Pauli de Castro. 447. alias 438 hæc Mand. & facit alias dec. Putci 366. l. 1.

Facit ad prædicta tamen communis opinio quæ habet 185 quod fundans se super ætate minori, vel maiori, debet illam probare, Felin. in d. c. in presentia de probatio. nu. 28. Alciat. de presump. reg. 2. presump. 14. Mand. d. 9. 3. num. 3. & de ætate minori q. 1. & cōf. 17. Pechius in reg. beneficium leg. 6. numer. 27. Duennas reg. 258. & Mascari. dict. conclus. 667. ex num. 1. & Pacianus de probat. leg. 2. cap. 24. numer. 4. & 14. Menoc. presump. 50. l. 2.

Et quomodo probetur ætas, vide per tamen Bart. in l. de ætate ff. de minor. 2. q. & per Mandosium d. reg. 18. q. 4. cum seq. & de ætate minori. q. 3. & cōf. 5. à n. 6. Caldas Pereira in leg. si curatorem habens. verb. minoribus ex num. 12. Mascari. conclus. 666. & 668. cum seq. usque ad 680. Sforciam de restitutione in integrum p. 1. q. 37. Menoch. d. presump. 50. & 51. l. 2. Pacian. d. c. 24. Flam. Parisium d. l. 10. q. 3. n. 38. Zerola in praxi Episcopali 2. p. verb. ætas. §. 1. Caputaquen. dec. 131. 312. 314. & 315. p. 1. & optimam decisionem in causa Ciuitaten. Scholasticæ, & Canoniciatus 24. Mar. 1597. coram tamen D. Pamphilio quæ sic se habet: fuit concordauer per omnes dominos resolutum gratiam Ioannis de Maturana esse iustificatam, nā quod sit oriundus ex diocesi Calagurritana, præsens in Curia presbyter, & magister in Theologia probant testes, qui etiam dicunt vidisse illum celebrare missam, & vidisse priuilegium doctoratus, & super omnibus deponunt de communi reputatione, & publica voce & fama qua conueniatur Rota in probandis habilitatibus impetrantis, Rota in antiquis decisio. 8. de causa posses. & decisio. 14. de probatio. Agid. de

capit. 14. Mohed. 118. in fin. G. d. bonni. decisione 141. Capit. 14. decis. 177. p. 1. in impressis, ultra quon. Papa in sua gratia attestatur illum fuisse examinatum ab examinatore deputatus in urbe, & repertum idoneum, quod ad hunc effectum fuit alias ponderatum in causa Bergen. Abba. de Foncea de mense Martij 1592. coram Dom. meo Gipsio. & alias sepius, quod in Ecclesia Civitatem Scholastria sit dignitas non tamen maior post Pontificalem, & solita re teneri per unum ipsius Ecclesie Canonicum una cum canonicatu absque dispensatione Apostolica, probant idem testes, qui etiam ex publica voce, & fama dicunt illorum fructus non excedere valorem, qui expressus fuit ducatorum mille & septuaginta auri de camera, Aegid. deci. 675. Mohed. deci. 148. Putens dec. 29. l. 1. Capit. d. dec. 277. nu. 8. quod Maturana obtineat Canoniatum Ecclesie de Victoria non eget iustificatione, stante decreto dimittendi iuxta decisionem Rota. 20. de præben. in novis Mohed. dec. 271. alias 14. eodem tit. ultra quod testes ibi probant qui etiam deponunt, quod obtinet beneficium simplex S. Martini in Ecclesia de Maturana, & aliud simplex inde Echaurri quorum omnium fructus non excedunt valorem 124. ducatorum, qui respectu obtentorum sufficit quod saluer qualiter probetur, Aegid. dec. 674. etiam minus quam semiplex, ut de uno teste de fama cum adminiculo tradit idem Aegidius dec. 683. & sepius fuit decum, quod Scholastria, & Canoniciatus vacauerint per obitum Andreae de Tamayo extra Rom. Curiam de mense Iunii 1594. similiter probatur ex testibus de publica voce, & fama que sufficit ad iustificand. vacatorem narratam, Bartholus in libro secundo §. si dubitetur. ff. quemadmodum testamenta aperiantur Felin. in c. quin frequenter. §. si in fi. ut lite non contestata. Mohed. dec. 77. Put. dec. 266. lib. 3. Thom. de Thamis decisione 75. quod autem vacatio adhuc duraret, non obstante collatione ordinarij facta Didaco de Saluatierra, propter eius incapacitatem ob defectum ætatis requisita a Concilio ad obtinendam dignitatem in Ecclesia Cathedrali probant testes qui bene concludunt, Didacum de anno quo sibi fuit collata Scholastria fuisse minorem viginti duorum annorum, & isti testes bonam afferunt rationem sui dicti, quia aliqui deponunt de eius natiuitate in loco Ascarça, ubi uxor ipsius testis aliquoties lactavit Didacum, qui erat minor Mariana filia ipsius testis que de tempore examinis non excedebat 19. annos, quod etiam asserit ipsamet uxor que lactavit, & isti verisimiliter non possunt ignorare ætatem sui filij, Bald. in consilio 219 testes sub numero tertio libro quarto Sebast. Sapia in l. de ætate numero trigesimo, ff. de minoribus aliqui vero deponunt Didacum natum fuisse post quinque sorores suas & immediate post Melchiorum ultimam, quam Didacus pater quando venit ad habitandum in loco de Ascarça ubi postea natus fuit Didacus Iunior secum duxerat, quam Melchiorum adhuc viventem, ut testes dicunt, constat ex serie natiuitatis sororum Didaci natam fuisse sub die 6. Ianuarij 1577. ut patet ex libro Baptismi Ecclesie de Victoria in qua prædictæ sorores fuerunt baptizate qui fuit semper in bona custodia, & probat ætatem Felin. in capite cum causam, sub numero secundo in fine de probatione, M. indof. super regula decima octava questione decima per totam, Caputaquen. decisione 314. numero primo parte prima, & fuit resolutum coram bona mem. Domino Bubalo in causa Bononien. domus de Buchis sub die primo Iunii 1587. concordat etiam cum prædictis testibus Ioann. de Otalora, qui erat Rector de Ascarça, & Didacum baptizavit qui dicit se illum baptizasse in loco de Ascarça de mense Mar-

tij 1577. qui postea melius concludit in sua litera in qua facta computatione annorum sui presbyteratus asserit, se usque ad annum 1574. deseruisse in loco de Otazara unde transiit ad locum de Ascarça in quo baptizavit Didacum, quod omnino excludit eius natiuitatem de anno 1572. cum ante annum 1574. non accessisset ad locum de Ascarça ubi Didacus fuit baptizatus. Non obstat fides exhibitæ per Didacum de eius baptismo de mense Martij 1572. quia fuit extracta postquam liber baptismi Ecclesie de Ascarça erat in potestate patris Didaci, qui medio sui familiaris illum habuit a Ioann. de Audicana Rectore, que fides redditur valde suspecta ex nimia pertinacia, & recusatione exhibitionis prædicti libri, unde desumpta est etiam adhibito impedimento R. putens dec. 29. l. 1. & forte non sine magna causa ne detegatur alteratio anni 1577. in 1572. per inductionem lineæ sub numero septimo qua prætenditur per Ioannem de Maturana, & si ibi ibi prædictis est multum verisimile alias concurrere depositione Ioannis de Audicana qui erat Rector parochialis, ubi Didacus fuerat baptizatus qui dicit fidem, de qua agitur non esse conformem dicto libro baptismi, in quo asserit sepius se legisse natiuitatem Didaci scriptam manu Ioannis de Otalora sub die 14. Martij 1577. quod etiam suadetur ex annotatione natiuitatis Mariæ sororis Didaci sub die 9. Iulij & Catharine alterius sororis sub die 30. Octobr. 1572. in libro Ecclesie de Victoria bene custodito que excludunt natiuitatem Didaci sub die 14. Martij 1572. computando tempus novem mensium ab uno ad alterum partem cum verisimile non sit, quod adsint tot partus multiplicari in 7. vel 8. mense, quod est de raro contingentibus, & multum coadiuvat istam probationem instantia suppletionis ætatis facta sanctissimo domino nostro, qua fuit facta instante Episcopo patrio ipsius Didaci, qui præsens habuisse notitiam huius veritatis. Non obstat, quod iura producta per Maturana non sint in forma probanti, & testes sint nulliter examinati, quia ex testificationibus notariorum constat in hac causa vigore regiarum provisionum primo, fuisse ablatas literas citatorias & compulsorias, & postea remissorias, & demum vigore alterius provisionis fuisse e manibus iudicum ablatis aliam remissoriam consignatam de ordine sanctissimi Domini nostri, que provisiones præsumuntur obiente ad instantiam Didaci, interesse habentibus, ut sepius fuit decum ex notatis per Bart. in l. fin. ff. de questione quo sit ut probationes istæ, licet informes, que ex substantia concludunt in odium ipsius qui vititur similibus provisionibus ad impedendum quominus probationes legitime fiant, habeant pro rite, & recte factis, & eis fides habeatur, Bartol. in l. publicati, numero octavo C. de testamento, l. a. in authent. si quis in aliquo, column. 4. in 7. fall. C. de edendo, Decius consilio trigesimo sexto sub numero secundo versiculo sed ratio. Peregrinus decisione 159. libro secundo, & fuit resolutum in causa Caribaginen. portionis sub die 14. Decembris 1594. coram Dom. meo Seraphino, & quod testes in præiudicium patris, que impedit quominus valde examinentur, etiam nulliter, & sine citatione examinari probent, tradunt doctores communiter in capite quin frequenter ubi gloss. & Felin. numero 7. ut lite non contestat. Decius in capite secundo numero vigesimo quinto de testibus & fuit decum in causa Laveneri dary sub die 27. Februar. 1595. coram eodem Dom. meo Seraphino, præsertim stante decreto sanctissimi domini nostri in signatura quod adhibeatur fides istis probationibus in euentum quod remissoria Ioann. de Maturana consignata Didaco adversario non deferatur ad partes, quod cum effectu in hoc casu non fuit adm-

adimpletum, cum vigore prouisionis Regia fuerit ere-
pta de manibus iudicum quibus fuerat consignata licet.
S. h. verba ff. quod quisque iuris, cum vulg. non ob-
stant testes Didaci in curia examinari, quia patiuntur
notabiles exceptiones, & non concludunt maiorem etate
em Didaci, ut per informantes quod *Maturana* qui
sigillatim considerant dicta ipsorum, praesertim cum aga-
tur de probanda minori etate, in qua vii in re
difficilis probationis admittuntur praesumptiones, &
coniecturae. leg. cum de etate. ff. de probatione l.
excusantur la. 1. ff. de excusatione tutorum Bald.
in leg. cum te, numero secundo C. de probatione
& in consilio nono numero quarto libro quinto.
Socii. l. iiii. consilio tertio libro secundo *Alciatus* con-
silio 396. numero septimo & praesumptio. decima-
quarta regula secunda *Thos. de Thanis* decisione o-
ctuagesima quinta cum aliis allegatis, & tanto magis
quod quicquid dicant informantes pro Didaco non ver-
santur in nostra obiectiua, quia licet ista minor etas op-
ponatur ad ostendendum Didaco ius non competere, ta-
men quia etiam includit validitatem, & iustificacionem
gratia ipsius *Maturana*, & sic est de iure damis, non dicitur
proprie obiectus, sed admittitur ut in parte: ut de-
clarat *Cassad.* decisione secunda de exceptione. *Felin.*
in c. cum olim col. pen. de rescriptiione, *Rota* decisio-
ne vltima de exceptione in antiquis, vltra quod ex
supradictis resultat probatio satis clara & concludens,
& cetera.

188 In qua etiam causa est alia decisio coram D. Li-
ta 16. Iunij 1597. quae sic ait, sunt decem non esse dan-
dam remissionem Didaco, nam quando adest vehemens
praesumptio calumniae, non conceditur etiam in 3. instan-
tia maxime sine sumo l. ad probationem. C. de pro-
batio. c. cum contingat, ubi gl. verbi nihilominus, de
officio deleg. *Verall.* decis. 59. l. 3. *Cassad.* dec. 3. de di-
latio. & fuit dictum in illa *Toletana* parochialis 6. Feb.
1595. coram *Millino* suspensio autem calumniae hoc in ca-
su est vehemens cum concludenter pro parte *Ioan.* pro-
betur defectus etatis requisitus in Didaco, ex depositione
Reitoris, qui cum baptizauit, & aliorum testium, ex in-
stantia facta ab Episcopo paruo Didaci probabiliter de
illius etate informato cum Sanctissimo domino nostro pro
suppletione etatis obtinenda, & ex naturae fororum
ipsius Didaci, ut bene deducitur in dec. in hac causa fa-
cta coram *Pamphilio*, sumus autem omnis, qui colligitur
ex depositionibus, testium Didaci tollitur ex ista *Ioannis*
plena probatione, ex contrarietate & in verisimilitudi-
ne depositionis testium, &c.

189 Et redeundo ad id vnde & digressi sumus in gra-
tiosis omnia narrata sunt verificanda, *Puteus* decis.
322. n. 2. l. 3. *Caputaquen.* decisio. 27. n. 3. & 371. n. 1. p. 1.
& 240. p. 2. *Mohed.* decis. 35. de renunt. alias 304. *Rota*
dec. 678. n. 8. l. 3. p. 3. diuersorum, & 674. n. 6. p. 1. *Caesar*
de *Grassis* decis. 7. n. 3. *Mandof.* reg. 27. q. 8. n. 16. & de
signatura gratiae n. de regress. ad si. *Flam.* *Parif.* l. 4. n. 2.
n. 44. & l. 10. q. 3. n. 1. & *Rota* in *Fumana* Beneficij de
anno 1596. supra adducta p. 5. c. 1. n. 572. quae est om-
nino videnda in proposito, & in *Meten.* monasterij
21. Feb. 1600. de qua inf. n. 199. & in *Tirason.* eleemo-
sinariae 28. Jan. 1602. supra adducta n. 132. quicquid dic-
cat *Rota* decisio. centesima septuagesima prima nu. pri-
mo parte prima, diuers. & *Thom. Sanchez.* de matr. l. 8.
dist. 21. n. 42.

190 Vnde in vna *Oscen.* Archidiaconatus 19. Octo.
1601. coram D. *Lancelloto* fuit resolutum *Iosephum*
teneri iustificare omnia delicta in sua gratia narrata,
quia cum non agatur ad solam priuationem, seu depo-

sicionem possidentis, sed ad effectum ut secuta priua-
tione beneficium adiudicetur impetranti omnia sunt in-
stificanda. *End.* decisio. 735. *Sarnen.* de subrogand.
quaestione 7. n. 6. *Staph.* de literis iust. §. & c. sciendum
n. 2. &c.

Quamuis in rescriptis ad lites ex pluribus & nar-
ratis satis sit vnum verificare, quod sufficeret ad mo-
uendum principem, *Rota* dec. 7. de rescrip. in nouis &
ibi *Papaz.* *Egid.* dec. 280. *Crescen.* dec. 1. de ferus n. 1.
Achilles dec. 27. seu 11. de rescrip. *Puteus* 69. l. 2. *Rota*
de. 19. n. 4. p. 1. & dec. 196. n. 4. & 259. n. 9. p. 2. diuersor.
Lapus allegatione 23. in fin. ubi *Mandof.* in additione
verb. narratur, ait *Rotam* in vna *Hispalen.* portio-
nis coram D. *Thanis* limitasse dictam allegationem
Lapi, & c. allegata ut procedant in rescriptis ad lites,
secus vero in gratiosis, in quibus omnia sunt verifi-
canda, ibique voluisse *Rotam* falsam expressionem
etatis vitari gratiam, licet alia narrata vera essent, &
super etate *Papa* non se fundasset, ut haberetur in re-
collektis *Acoramboni* dec. 27. de rescrip. quod etiam
tradunt *Mascardus* conclusio 325. num. 24. & *Ioannes*
Gutierrez cano. quaest. l. 2. q. 15. numero sexagesimo octa-
uo & 108.

Et est optima decisio *Rotae* 634. p. 1. & diuersorum
in vna *Gadicen.* Beneficij de anno 1578. coram D. *Bra-
uo*, ubi dicitur, quod illud pro parte *Ludonici* diceba-
tur, quod ad euandam surreptionem satis sit aliquid
ex narratis verificari ad susinendam gratiam, licet de
aliis non constet ut per glossam in capite secundo ubi
Felinus numero vigesimo tertio de rescriptiione cum
aliis ibi citatis non placebat dominis, na procedit in re-
scriptis ad lites, secus vero in gratiosis, prout in illo casu
ut per *Fabr.* dec. 17.

Quod etiam procedit in materiis componendis
pro quibus soluitur compositio & quantumvis ma-
gna, quia nihilominus remanent gratiosae, & illas
obtinens non dicitur eas habere ex causa onerosa,
quia illud quod soluitur non aequiualeat ei quod si-
bi conceditur, *Rota* coram sanctissimo *Clem.* VIII.
dec. 457. n. 17. p. 1. diuers. de quo *Gonzalez* gl. 28. a nu-
mero 27.

Vnde in vna *Leodien.* Canonicatus 14. & Nouem.
1348. domini de *Rota* tenuerunt, quod coadiutoriam
impetranti narrati etatem, & alia impedimenta illius
cui fuit datus coadiutor non sufficiat probare impedime-
tum etatis tantum, ut per *Mandof.* reg. 11. quaest. 5.
num. 7.

Vnde etiam non est verum *cons.* *Nau.* 7. & de rescrip.
quod dispensatione, seu priuilegio concesso ob plu-
res causas, etiam copulatiue narratas, quae omnes
non sunt de iure necessariae, satis est ut vna verifice-
tur sufficiens quod tenet *Thomas Sanchez* su-
pra.

Rursus quaelibet expressio falsa vitiat & gratiam,
etiam quod alias esset princeps concessurus *Caputa-
quen.* decis. 49. & 254. numero quarto parte secunda.
Puteus dec. 350. l. 1. *Mohed.* vlt. de rescrip. alias 336. &
Caesar de *Grassis* d. dec. 58. n. 3. Saltem quando & esset
talis quae inducit, aut mouere potuisset principem ad
citius seu facilius concedendum, seu quae princi-
pem faciliorem ad concedendum reddere potuit ad e.
postulasti, de rescrip. ibi, de leui, ubi *Ab.* n. 1. & in c. si de
prasumpt. n. 1. ubi etiam *Feli.* in princ. *Rota* dec. 470.
& 73. de rescrip. in antiquis & 32. eod. in nouis *Egi-
dius.* decisione quarta & 698. n. 4. *Cassadorus* dec. duo-
decima ad finem de prob. *Crescentius* dec. 4. de conces-
sionibus. & *Caputaq.* dec. 277. & 310. p. 1. *Mandof.*

d. reg. 27. q. 8. nu. 16. & de signatur a gratia tit. de erectio. vers. verb. illa, ad si. Nauarrus in c. si quando, de rescrip. except. 3. n. 3. & except. 9. & in Man. c. 22. n. 86. & conf. 33. de preb. & Fla. Parif. d. l. 10. q. 3. n. 46. & Rota in vna conch. erectionis 25. Maij 1592. coram Do. Seraphino, in qua est tentum narratiuum, quæ reddit faciliorem Papam ad concedendam gratiam omnino esse verificandam, & in Fumana altaris 27. Ianua. 1595. coram D. Blancheto de qua infra 10. p. c. 3. nu. 11. quod ea quæ ponuntur Papam ad concedendam gratiam facilius mouere sint verificanda. Rota etiam in vna Meten. monasterij 21. Febr. 1600. coram † D. Lita, in qua fuit resolutum, in gratia Barbare, necessariam esse iustificationem narratiue, quod de tempore date, Maria non attingeret 21. annum, quæ non est iustificata, quia iusta est regula, quod narrata semper sunt per impetrantem iustificanda, Ioan. Andreas Geminus in cap. 1. de litis contestatione in 6. & in terminis male expressionis atatis, Mohed. decis. fin. de rescrip. nec non & narratiua gratia, certo modo concessa prout est ista, Puteus decis. 30. l. 1. Ex qua narratiua Papa facilius fuit motus ad concedendam hanc gratiam, non tenet concessio gratia nisi illis omnibus verificatis, Fabr. decisione 17. Puteus 357. l. 1. nec Barbara releuatur à iustificatione dictæ narrate, sub pretextu, quod illa verba sicut accepimus operentur ut narratiua predicta, Papa narratiua iudicari debeat, & non propria, quia quod partis, & non Papæ narratiuum importent, ad verba apposita in gratia ad supplicationem signata, tenet in terminis Guidobonus decisio. 160. Secus vero vbi sint apposita in gratia motu proprio concessa qualis non est gratia Barbara, & in his terminis procedunt & loquuntur decisiones Putei 101. l. tertia, Achillis vnic. de motu proprio, & aliorum allegatorum, nec ponderatio illius verbi ut asseritur quicquam facit cum non referatur ad dictam narratiuum atatis, sed ad prouisionem Mariae, & cetera.

200 Vnde surreptio intrat gratiam, † nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratiæ, sed etiam si fuit causa impulsiva, ut quia Princeps alias concessisset, sed non ita delevi, seu faciliter Abb. in d. c. postulatisti n. 1. & sequuntur posteriores ibi, ut per Decium ibidem n. 11. qui etiam id sequitur in c. cum cessante, n. 7. de appellatio. Crescen. decis. 8. num. 6. de prebend. Caputaq. dec. 274. n. 8. p. 1. vbi loquitur in materia dispensationis, & est communis, ut per Nauarrum d. except. n. 3. Ioan. Gutierrez canon. questione lib. 2. c. 15. ex numero 21.

201 Et procedit non solum in beneficialibus, † sed etiam in ceteris omnib. generis, ut per Tiraq. in tract. cessante causa limitat. 1. à n. 11. & 12. & Gutierrez sup. n. 22. quicquid dicat Couarr. l. 1. var. c. 20. cui videtur assentiri Menoch. de arbitriis l. 2. casu 201. n. 22. & sequitur Thom. Sanchez de marrim. l. 3. dispur. 21. num. 32. & quicquid dicat Decius in d. c. postulatisti num. 11. quando remota, seu cessante causa impulsiva, gratia non traheretur ad alium casum non expressum, sed remaneret in eodem casu, & causa non retraxisset Papam à concessione, quem sequitur P. Parisius conf. 4. n. 35. l. 4. & Tiraq. sup. n. 16. & decis. Hispanen. portionis 24. Maij 1596. supra adducta 5. p. c. 4. n. 39. & sic iuxta dictum est accipiendum quod tradit Mascari. d. conclus. 1226. n. 12.

202 Nec obstat tex. in c. super literis † de rescrip. in secundo casu, vbi habetur quod surreptio non dolosa, siue in tacendo, siue in exprimendo falsum non vitiat rescriptum si alias Papa esset concessurus, quia iste tex. loquitur in rescriptis ad lites nec habet locum

in gratiosis, glo. in c. si motu proprio verb. taceatur, de preben. in 6. Ioan. And. in d. c. super literis, & ibi Decius n. 18. & Berolius.

Ex quibus conuincitur consi. 1. Rebuff. † vbi respo. 103 det, valere dispensationem vbi impetrans expressit se vtriusque iuris Baccalaureum, licet non sit nisi in altero, & contrarium melius ipse tenet in praxi titulo de rescrip. perinde valere numero quadragesimo secundo.

Conuincitur etiam decis. Cassad. 7. † de concess. prebendæ.

Sufficiet tamen impetrantem verificare † de facto 105 doctoratum narratum, Caputaquen. d. decisio. 277. in fi. p. 1. & 219. n. 5. p. 3. Nam regulariter sufficit per impetrantem narratiuum verificare de facto † & nõ de 106 iure, Aegidius dec. 116. in fi. Verallus dec. 55. & 57. libro 2. in manuscrip. vbi dicitur, quod satis est quod verba narratiua verificentur de facto, & Rota decisio. 532. n. 4. p. 1. diuersorum, & dec. 9. nu. 10. p. 2. & in vna Toletana parochialis de Huerta de anno 1589 adducta 5. p. c. 1. n. 660. & in Calaguritana Beneficij de Arriola 16. Nouemb. 1592. infra adducta 11. p. c. 1. n. 71. & in Placentina c. 24. Nou. 1595. adducta vltima p. c. 2. n. 278. & in Colonien. canonicatus 1602. infra adducta. 10. p. c. 1. numero vlt. & in aliis causis & posthac Gonzalez gl. 15. §. 1. num. 49. & 50. saltem vbi non agitur de perpetuo præiudicio Ecclesiæ. Rota in † vna Caputaq. iurispatronatus 11. Martij 1575. coram Sanctissimo Clemente VIII quæ est 1. parte diuersorum decisione 208. num. secundo Gonzalez d. numero quinquagesimo.

Vnde alias in d. Conchen. erectionis. † 25. Maij 1592. dictum est, quod licet probatio de publica voce, & fama, in verificatione gratia Beneficij sufficiat, ut per Aegidium decisio. 114. secus tamen vbi agitur de perpetuo præiudicio & de auferendo bona vnius Ecclesiæ, eaque applicando alteri, quia requiritur plena probatio nec sufficit semiplena, & c.

Qualitas etiam narrata tendens in præiudicium † 109 alicuius etiam quod facilius non inducat ad concedendum verificanda est, Rota decisio. 531. p. 1. diuersorum de quo supra parte preced. c. 3. 14. dub. ad finem numero 212.

Sed est aduertendum circa gratiam, si neutri, de qua agit Rebuff. in praxi tit. de rescripto si neutri, & in concordatis in forma mandati Apostolici, verb. gratiam, vers. aliud est rescriptum gratia. Mand. de signatura gratie tit. si neutri, & reg. 27. q. 18. & reg. 33. q. 10. Quod quamuis sit conditionalis & habeat duplicem conditionem, † alteram quod beneficium vacet, alteram quod neutri ius competat, & impetrans debeat eam iustificare, & sic verificare vtramque conditionem Cota decisio. 283. & Rota in vna Mediolanen. præposituræ 28. Iun. 1589. coram D. Plato infra adducta 11. p. c. 3. num. 305. sicut etiam est iustificanda quoad litem narratam necessario verificandam ad sustinendam dictam gratiam, quæ litem supponi. † Rebuff. & Mandos. vbi proxime & Sarnen. in reg. de annali. q. 216. 28. vers. præterea, Caputaq. decisio. 34. & 42. p. 2. & Rota in Triden. Beneficij de anno 1593. infra adducta numero 216. & in illa de anno 1594. supra adducta dubio num. 17. & in vna Burgen. portion. 26. Ian. 1582. coram Do. † Blancheto in qua fuit resolutum, quod 213 gratia si neutri, non suffragatur cum per formam regule de annali non seruata fuit extincta lis, ut fuit decisum, & sic liti narratiua reddit gratiam surreptitiam, nec obstat, quod donec de reg. fuerit datum, videatur lis pendere ex iradictis per Sarnen. in d. reg.

d. reg. q. 82. quia regula habet oculos retro, & dictum Sarn. fuit in individuo a Rotareiectum. Ioannes Paulus decisione octuagesima, & Achilles secunda super regula & in vna Placentina decanatus duodecimi Nouembri millefimo quingentesimo nonagesimoterio. coram Domino Penna in qua fuit resolutum. Primam gratiam si neutri Miranda non fuisse iustificatam qua ad litem, quia non expedierat literas, & lis non est introducta per commissionem presentatam literis, non ex predictis, per reg. Cancellarie. 21. vbi Mandos. q. 15. Caput. q. de c. 162. p. 2. Rebuff. tit. de gratia si neutri num. 13. & quia tempore gratia si neutri & eius data non fuit retroducta citatio, executi, & facta per cursores contra procuratorem ad dicendum contra commissionem, & non erat inducta lis, Feli. in ca. illud num. 11. de prescriptio. Gambarus decif. 40. & litem narratam respectu vnus seu intentalis, & talem, debere in-
¹¹⁴ ter illos verificare litem cum alio, & c. Et in vna Verdunen. t. canonicatus 19. Iun. 1597. coram D. Pamphilio supra adducta 5. p. c. 3. num. 44. & in aliis pluribus causis. Tamen quoad non ius alterius satis dicitur iustificata, ex eo quod de tali iure in actis non constat, & ex inspectione actorum gratia etiam anterior alterius etiam rei, & possessoris non apparet iustificata, vt in vna Fesulana preceptorie 27. Ian. 1563. coram Domino Robusterio in qua fuit resolutum, t. quod gratia si neutri, & si sit conditionalis, si neutri scilicet ius competat non impeditur canonizari, licet reus, & possessor replicet de sua prouisione anteriori Apostolica, illa non verificata, quia quilibet tenetur verificare narrata in sua gratia, alias ei non suffragatur, Feli. c. constitutus, & c. ad aures verfic. 3. conclusio. de rescriptis cum aliis, quod procedit etiam vbi narrata non negantur per aliquem, Agid. decif. 303. Rota dec. 20. de prebend. in nouis Paris. consilio 49. num. 31. l. 4. & sic non verificata sua prouisione satis dicitur constare de negativa, quod promissio sit nulla. glossa. l. si. verb. manifestum. C. de rebus creditis. Aymon. consil. 138. num. 5. nec obstat, quod possessori iustitiam excludere actorem per non ius illius, quia ex gratia si neutri, constat de eius iure, qua est verificata ex eo, quod non constat de prouisione rei iustificata. Calder. consil. 10. ad fi. de probat. Rota decif. 25. de rescript. in nouis in fin. Hec in dicta Fesulana & fuit etiam resolutum in dict. Triden. Beneficij t. 8. Nouemb. 1593. coram D. Penna, vt in decif. seq. Gratiam si neutri, impetratam ab Aparitio. dixere domini fuisse iustificatam etiam quoad litem, & vacationem, nam in ceteris ex instrumentis, scripturis productis, & dictis testium sufficienter videtur iustificata, vacatio enim per obitum Bernardini de Auellanedo mense Aprilis 1584. probatur per confessionem Augustini, qui obtinuerat sibi prouideri de hoc Beneficio vti vacante, per obitum Bernardini de Auellanedo de dicto mense Aprilis, que confessio probat etiam contra Alphonsum resignatarium Augustini, cum fuerit facta ante resignationem Verall. dec. 93. p. 1. maxime cum esset admiculata ex depositionibus testium deponitum de possessione Bernardini, quorum vnus deponebat de obitu in dict. mense d. anno 1584. de lite etiam dicebatur constare ad effectum gratia si neutri, respectu Alphonsi, nam cum vt dicatur inducta lis per citationem sufficit seruare formam clem. causam de electio. Cassad. decif. 1. n. 3. & 4. de appellatio. Rota decif. 22. de rescript. in nouis Put. decif. 32. l. 3. in casu proposito fuisse seruam apparebat ex eo quod absente Alphonso executi fuit citatio in duobus locis, nempe in loco solite habitationis, & in Ecclesia Beneficij, licet non fuisset e-

xecuta in Cathedrali, d. clemen. causam Cassadori dicta decisione prima numero tertio. nec requirebatur affixio citationis qua tunc est necessaria quando proceditur per edictum ob non tutum accessum, secus vero quando est tutus accessus, & proceditur contra absentem, tunc enim sufficit in predictis duobus locis citationem exequi, Cassadori d. decisione prima, Vaninus de nullitate ex defectu citationis num. 121. Guindobonus decisione 152. in presenti autem casu ideo non fuit data copia, quia non fuit petita, atque ex his praeerea tollebat altera difficultas de prima citatione personaliter exequenda in materia praedicta, qualem esse hanc predebant, informantes pro parte Alphonsi. hoc enim tunc locum habet, quando citandus est presens & reperibilis, nam si vel in loco iudicii vel ciuitate, vbi habitare solebat citandus non reperitur, tunc satis est etiam in praedictis locis praedictis modis citare, Maria Socinus in tract. de ciuitat. ar. 17. n. 23. & seq. facit clementina prima de foro compet. ibi, dummodo personaliter, vel ad domum citati fuerint, vbi Zabarella numero sexto. Bonifac. 1. 6. & in terminis quod talis citatio sufficiat quando lis agitur super beneficio, tenuit Vantius supra numero centesimo decimo octauo & seq. Papaz. ad decif. vigesimam secundam de rescriptione in nouis numero secundo & tertio, decisionem Veralli 117. p. 1. dicentis appellatione domus solite habitationis intelligi illam domum quam citandus inhabitabat tempore executione citationis, Roman. consilio 454. num. septimo & octauo, Corn. consilio 52. nu. 7. libro quarto intelligebant domini procedere, quando certo constaret de mutatione domicilij in alium locum, quia si vel citandus esset vagabundus vel nesciretur vbi se trasulisset, tum sufficeret citationem facere praedictis modis, unde cum in casu presenti non appareret vbi esset Alphonsus, & in quo esset citandus loco quem interdum dicebant nescire vbi esset, interdum profectum Roman. alias vero literis vacare Bononia, & tamen postea conpertum fuisse illum se contulisse ad Salamatic. Vniuersitate, potuit valide citari in vltima habitationis domo, nempe in oppido de Madrid, licet ibi tunc non habitaret reuera postquam nesciebatur tempore citationis faciendi quo se trasulerat, Imola d. de causam, de electione numero 64. Anton. Augustinus. in epitome tit. de dolo & contum. num. 10. quod autem Alphonsus consueuerit habitare in oppido de Madrid in domo executi citationis contra ipsum & eo tempore esset absens apparebat ex depositionibus testium, super hoc examinatorum, & relatione notarij, sed nuntij, cui creditur, Crescen. decif. 4. n. 2. de fide instrumen. Put. dec. 5. num. 3. postremo non obstat decif. Gambari 40. incip. citatio circumducta dicentis citationem executam non tamen reproductam non inducere litem pendentiam ad effectum, vt beneficium dicatur litigiorum, quia in praesenti casu ex actis constat esse reproductam. Satis etiam constabat gratiam si neutri esse iustificatam, licet esset conditionalis, dummodo nemini ius competat, quoniam cum ista negatiua non iuris coarctetur loco, eo ipso dicebatur iustificata quod ex inspectione actorum gratia Alphonsi vel alterius non apparebat iustificata, nec constabat de tit. valido, & iustificato, licet enim opponatur titulus anterior, nisi ille doceatur validus & iustificatus non facit cessare gratiam si neutri, at fuit decisum in illa Fesulana preceptorie 27. Ian. 1563. coram Reuerendissimo Robusterio, & in alia Clusina patronatus coram R. P. D. Orano. Quae causa fuit postea 1. Iun. 1594. proposita iterum super hoc an constaret de legitima executione praedictae citationis t. in casu de quo agi-

tur, & fuit resolutum affirmatiue standum in decisio-
nis & non esse necessarium citationem fieri intra Ec-
clesiam, neque inter missarum solemnias, neque ea quæ
fit domi quod dicatur vicinis, &c.

218 Et in vna Spoletana Beneficij 6. f. Jun. 1594. coram
Illustrissimo Mantica fuit resolutum, quod gratia si
neutri censetur satis iustificata quoad non ius. 3. ex eo quod
de tali iure non constat in aliis absque alia probatione
non iuri. 3. quare hodie cum maxima difficultate dā-
tur gratia si neutri.

319 Quod tamen non procedit. quando t. aduersarius
nititur provisione ordinarij quæ non est iustificanda,
cum ordinarius provideat motu proprio, & Eccle-
sia, non personæ vt infra dicitur 8. p. c. 3. numero 3. &
sic cum non teneantur suam provisionem, & gratiam
iustificare, ista negatiua non iuris non iustificatur ex
inspectione actorum & reuolutione processus, nec
coartatur loco, & consequenter impetrans gratiam
si neutri debet aliunde probare, quod illi ius non cō-
petat, &c. vt fuit resolutum in vna Placentina cano-
nicatus 14. Ianuarij 1600. coram t. Domino Lancel-
loto, in qua domini dixerunt quod Ioan. Lopez qui est
reus, & possessor non obstante quod possessio fuerit de or-
dine inducta sequestrata, quod sequestrum non priuat,
quem sua possessione, nec fa. it. quo minus sit censendus
reus in iudicio sufficit excludere actorem per non ius, &
etiam quod de iure suo nihil doceat, præterea quia nititur
provisione sibi facta à c. ordinario non eget aliqua iusti-
ficatione, nec est differentia inter provisionem Episcopi,
& Capituli, quia eadem ratio quod provideat Ecclesia, &
non personæ, & quod provideat motu proprio militat in
utroque, neque potest fieri fundamentum in possessione
Petri cum esset vitiosa, tum quia capta litē pendente,
tum quia non fuit capitulariter apprehensa. Tum quia
non fuit expulsus possessor, vt fuit resolutum die 17. Jun.
1594. coram Domino Arigome, nec obstat, quod cum fa-
cultas conferendi sit limitata vigore statuti promissus o-
stendere tenetur, quod habet qualitates requisitas à sta-
tuto ex decis. Putei 322. l. 3. Achil. 2. de probatio. quia
hinc non sequitur, quod Ioannes qui est reus teneatur
probare suas qualitates, quicquid dicendum sit si ageret
vigore istius provisionis, & eodem modo responderetur ad
aliā decisionem Putei 309. l. 1. quia licet collatio sit fa-
cienda qualificatio à statuto, tamen reus, & possessor non
tenetur probare, licet verum sit quod si pro parte Petri
contrarium probaretur collatio sustineri non posset, nec
aliquid facit gratia, si neutri, quia vt illa possit vti Pe-
trus tenet probare quod Ioann. ius non competat, & per
consequens quod provisio sua sit nulla, ex quo non sit o-
riundus iuxta formam statuti, & sic non applicatur dec.
Fesulana, cum aliis similibus, quia cum Io. non teneatur
suam gratiam iustificare, ista negatiua non iuris, non ius-
tificatur ex reuolutione processus, nec coartatur loco, &
non requiritur iustificatio, in quibus terminis procedit
decis. Fesulana, &c.

220 Vnde etiam labes habentem gratiam ab t. ordina-
rio non teneri eam iustificare, quia ordinarius pro-
uidet motu proprio Ecclesiis, non personis, & cen-
setur informatus de qualitatibus subditorum, vt et-
iam fuit dictum in dict. Placentina 26. Februar. 1596.
coram Domino Orano supra adducta 5. p. c. 4. numero
43 & in Taurinen. t. commendæ 10. April 1595. vbi
fuit resolutum gratiam equitis cadamusti canonizandæ,
cum enim ipse gratiam habeat ab ordinario, non
tenetur iustificare, quia ordinarius motu proprio pro-
uidet Ecclesiis, non personis Cardinal. clementina secun-
da collat. fin. de officio ordin. Felin. cap. ad aures, nu-

mero decimo quinto de rescrip. & fuit dictum in cau-
sa Tudertina commendæ coram Domino Pamphilio. 1.
Februar. 1591. &c. & si cin causa Casal. n. parochialis
2. Martij 1584. t. coram Domino Robusterio fuit di-
ctum non obstat objectionem de defectu ætatis institu-
ti, quia cum possideat presumitur pro ipso, & pro eius i-
doneitate, & quod ordinarius qui eum instituit se infor-
mauit, nec quicquam tenetur probare, vt per Agidi.
decis. 76.

Sed restat difficultas t. qualis probatio requiratur
pro iustificatione gratiæ, & verificatione narratori
an requiratur plena, & concludens probatio, an vero
semiplena sufficiat?

Et dicendum est quod narratiua super t. qua prin-
cipalit. r. & præcipue fundatur gratia est plene
concludenter probanda vt narratiua reservationis
deuolutionis non expressionis veri valoris, non
publicationis, non promotionis inhabilitatis, seu
delicti aduersarij, &c. Pro verificatione vero narra-
tiuæ, quæ non est principale fundamentum grati-
æ, licet sit causa motiua seu impulsiva, & pars il-
lius, sufficit semiplena probatio, vt in narratiua va-
loris doctoratus, vel alterius qualitatibus, ita Agidi. de-
cis. centesima decimatercia, centesima de vna quarta,
& sexcentesima undecima & sequentibus Puteus deci-
sio. 10. & 266. l. certia, Rota in vna Calagurritana Ar-
chipresbyteratus 16. Jun. 1558. coram Domino Aco-
rambono in qua fuit resolutum, quod testes de pu-
blica voce, & fama, non sufficiunt ad inducendam reser-
uationem, Agidi. decisio 342. & 612. & Rota passim hoc
seruat, &c. & Rota decisio. 268. p. prima, & decisio. nona
numero undecimo, & decisione 46. & 53. v. secunda di-
uersorum & in vna Curien. præstimonij. nono Iunij
1592. coram Domino Penna in qua fuit resolutum,
quod vacatio in tali mense quando ex ea deducitur re-
servatio debet concludenter, & plene probari nec suffi-
cient semiplena, licet alias sufficiat, &c. Et in Hispanen.
portionis vigesimo Iunij 1594. & decimo octavo
Martij 1596. coram Illustrissimo Cardinalis Blanche
to supra adductis parte precedenti. cap. 4. numero 37.
& 40. & in vna Seguntina Archidiaconatus & Cano-
nicatus decimonono Martij 1601 coram Domino
Lancelloto, ad finem supra adducta dict. precedenti
parte, cap. primo, numero 332. & in causa Casal. seu
nullius præposituræ vigesimo primo Aprilis 1597.
coram Domino Gippo, t. in qua fuit resolutum.

Quod in gratia fundata super inhabilitate aduersarij
ex homicidio verbi gratia proveniente requiritur plena
& concludens probatio, secundum subiectam materiam,
licet non ex altissima, & luce meridiana clarior, vt in
criminalibus, quia cum Papa principaliter fundat gra-
tiam super aliquo narratio, est plene, & concludenter pro-
bandum. Agidi. decisio septuagesima sexta in 6. Cre-
scen. decisio 202. Puteus 10. l. 3. & bene deducitur in v-
na Marsicana Benef. 10. Jun. 1577. coram SS. Clem. VIII.
& de illo qui opponit de expressione non veri valoris,
Caputaquen. decisio. 28. p. 2. Maxime cum probatio po-
sita est in conditione, per clausulam, si præmissa vera
esse reperiatur. Felin. in cap. si constitit, de accusa-
tion. Thonis dec. 95. nec ad rem facit, quod pro verifi-
catione narratorum etiam lenior & minus plena proba-
tio sufficiat. Agidi. dec. 113. cum concordant. quoniam
prædicta locum sibi vendicantur in his in quibus inten-
tio Papa ad sic concedendū præcipue nō fundatur, Agi-
gidius decisione centesima septuagesima quarta post
principium & sapius resolutum fuit idque maxime
procedit contra reum, & possessorem, Puteus decisione
266.

266. lege. tertia &c. Rota etiam in vna Abulen. Beneficiorum t. 26. Nouemb. 1599. coram D. Penna, in qua fuit resolutum quod quando agitur de praedictio ordinarij, gratia est plena probanda, &c. & in vna Taruifina parochialis 3. Decem. 1601. & 11. Ian. 1602. coram D. Ludouifio, vt in decisione sequen.

Taruifina parochialis 5. Decembris

1601.

Gratia t. Ioannis Baptista visa fuit Dd. satis iustificata tam quoad valorem, cum in hoc sufficiat semiplena probatio, Casar de Grassis dec. 43. n. 31. & 91. n. 1. & publica vox & fama, Puteus decif. 29. l. 1. Caputaq. 277. nu. 1. p. 1. & fuit dictum in vna Rauennaten. Capellania. 1. Iulij. 1594. coram D. Pena, quam quoad clericatum, & procreationem ex legitimo matrimonio, in quibus sufficit communis reputatio, Rota decif. 14. de probatio. in antiq. Agid. decif. 114. & quoad omnia alia narrata, praeter quam quoad vacationem in mense Nouemb. de quo Doctores reseruauerunt particulariter videre.

In eadem undecimo Ianuarij.

1602.

Est resolutum gratiam Ioannis Baptista esse iustificatam quoad vacationem per obitum Syluestri Carrarij in mense Nouembris, licet enim ad inducendam reservationem requiratur plena, & concludens probatio obitus in mense Apostolico, Puteus decif. 266. l. 3. & fuit dictum in vna Pamphilonen. Beneficij coram Canonicis 6. Martij 1577. & in vna Placentina Canonici 1. Martij. 1599. coram D. Orano, tamen hic adest plena probatio, quartus enim testis deponit articulum verum, & subiungit rationem, quia habet vicina edificia, & quia sepius ibi conuersatur, bona enim est ratio in teste ad probandum obitum, quia vicinus, Purpuratus in l. 1. nu. 97. ff. si certum petatur, Corneus cons. 10. subnu. 2. leg. 1. Quintus deponit articulum verum, & dicit quod vidit mortuum, quod licet sufficiat vt dicit Bar. in l. si quidem sub nu. 2. C. soluto matrimonio, tamen adhuc subiungit quod interfuit funeri quae est optima ratio in teste l. conditionum. 2. ff. de condition. & demonstratio. Corneus sup. Maranta in Rep. leg. 1. is potest. ff. de acquiren. hereditat. quorum dicta adimulatur depositio 2. testis de publica voce, & fama, & enuntiatio ordinarij in edictis promulgatis pro concursu quod Syluester erat mortuus in mense Nouem. quae enuntiatio maxime est momenti, cum concernat ipsius ordinarij praedictum, Paleotus dec. 23. & cum secundus & quartus testis iuxta quartum, & sextus iuxta tertium deponat Carrarium possedisse parochialem per 4. annos, & ultra pacifice habitamque fuisse dictam parochialem communi reparatione pro vacante per mortem ipsius satis probatur vacatio per obitum absque alia iustificatione iuris ipsius Carrarij, iuxta allegat. Lapi 89. Cassad. decif. 4. de causa poss. Mohed. dec. 29. de renuntiat. non obstat quod iidem testes deponant Carrarium habuisse tit. a monialibus, quorum ius Io. Baptista, impugnat, & propterea non videatur posse innare se hac possess. praedecessoris ad reg. ex eo, de regul. iuris in 6. quia vnus ex dominis respondebat, quod durante lite su-

per huiusmodi impugnatione non obstante praedicta regula potest se in ea fundare, vt in terminis fuisse resolutum in Rota testatur Sarnen. in reg. de annali. qua. 16. ex irradit. per Abb. item in c. capitulum in fi. quae sequitur Fel. n. 9. de rescrip. verum hoc procedit quando non in vno eodemque iudicio impugnatur, vt declarat Sarn. d. q. 16. Roman. consil. 347. n. 7. qui dicit hunc esse casum illius c. capitulum praeterea stante triennali licet appareat de tit. inualido praesumebatur alius tit. validus, Cassa decif. 3. de causa poss. Acorambonus dec. 24. p. 2. Nullis verb. Beneficium impetras. Accedit & cum probetur vacatio ista de facto saltem intrat clausula, vel alio quouis modo, vt fuit dictum in causa Placentina Capellania vigesimo septimo Iulij. 1597. coram Domino Penna.

Et nouissime in vna Hispalen. Beneficij de Xerez 32. Maij 1603. coram D. Lita fuit decifum, quod semper impetrans tenetur plene, & concludenter probare narratiuam vacationis in qua principaliter se fundat ad inducendam reservationem, vel vacationem ipso iure, licet cetera incidenter narrata non est necesse plene probare, sed semiplena dumtaxat probatio sufficit, vt per Gonzal. gloss. 11. n. 10. & gl. 45. §. 2. n. 52. & 53 qui etiam alias decif. allegat. & d. gl. 11. ex n. 99. & gl. 15. §. 2. n. 75. & 76. concludit quod quamuis vacatio simpliciter considerata probetur per famam solam seu alias semiplene, ex quo agitur de leui praedictio, nam si ille per cuius obitum dicitur Beneficium vacare viuit, poterit Beneficium recuperare. Put. dec. 266. l. 3. Mohed. dec. 1. de probatio. Rota dec. 46. n. 1. & 2. p. 2. diuersi. & in Placentina Canonici. Mar. 1599. coram D. Orano inf. relata 11. p. c. 1. nu. 62.

Tamen quando agitur de probanda vacatione in certo mense ad effectum reservationis probatio debet esse plena, & concludens alias non releuabit, Rota d. dec. 46. n. 4. cum alijs, per eum adductis, quod tamen d. gl. 11. n. 103. limitat. nisi probatio esset difficilis, vt in more contingente in mari per submersionem maris, vel alio simili casu, quia tunc minor probatio de mense reseruato vacationis sufficit, ne per famam, Rota d. dec. 58. p. 2. & 666. & 721. l. 3. p. 3. diuersi, cum alijs 2. limitat. n. 104. quando non esset aliquis prouisus Ordinarius in concursu, nec possessio esset occupata ab alio, sed vacans, Rota in Burgen. de Pancoruo 28. Nouem. 1588. coram D. Gipsio infra adducta c. 4. n. 12. & in d. Placent. Canon. & quod tunc non requiratur plena probatio in verificatione mensis reseruati narrati, quando possessio est vacans tradit etiam Gonzal. glo. 32. nu. 60. sic intelligens quandam dec. Corduben. per nos relata d. c. 1. n. p. n. 60. 3. limitat. d. gl. 21. n. 107. quando adest aliquis intrusus non tamen docet de tit. ordinarij, quia tunc minor probatio sufficit vt in d. Burgen. de Pancoruo, & in d. Placent. Canon. & in Oritana parochialis 2. Nouem. 1598. coram Orano, & in Eluen. Benefic. coram D. Penna 13. & 28. Nou. 1602. & quod non releuaret producere tit. post sententiam latam super immiissione in pos. Beneficij vigore semiplene probationis, vt eius executio impediretur ex Bart. in l. fi. n. 2. circa fi. c. de edicto D. Adr. cum alijs adductis per Meno. de adipisc. rep. 4. n. 619. & fuit decifum in causa Pientina Beneficium 12. April. 1576 coram D. Seraphino, & in d. Eluen. 13. Nouem. 1602. 4. limitat. numer. 110. quando gratia non fundatur in reservatione dumtaxat, sed etiam potest sustineri ex alio capite, vt puta quia Papa tanquam ordinarius ordinarij ruin praenit ordinarij collatorem, tunc enim

non est necessaria plena, & integra probatio men-
tis narrati quamvis adfit intrusus & docuerit de tit-
ul. ordinarij. Rot. dist. decis. 46. in princ. & numero 1.
iuncto numero 3. & in d. Placent. Canonic. 5. limitari
for san posse ait. num. iii. quando gratia principalis
fuit in reliquis omnibus verificata, quia tunc data ve-
rificatione quoad reliqua quamvis probatio quoad
vacationem in mense reservato non sit omnino ple-
na sustineri debeat, ut inquit Rota in vna Calagur-
ritana benef. de Albania 12. Mar. 1602. coram D. Se-
raphino, & c. sed n. 112. recte ait non putare, quod suf-
ficeret in isto casu semiplena probatio de reserva-
tione, imo neque audere recedere à regu. generali, &
ita inuenire quod nouissime fuit decisum in d. Hi-
spalen. Beneficij de Xerez duodecimi Maij 1602. co-
ram Lita.

230 Et facit quod dictum est de probatione subcol-
lectorij ad effectum reservationis sup. p. preceden. c.
1. à n. 378 & de probatione ætatis, & habilitatum, hoc
dubio n. 179. & seq. & quod dicitur de probatione
clausulæ constituto, seq. à n. 64. & de probatione nō pu-
blicationis II. p. c. 3. à n. 308. & videnda sunt dicta
inf. II. p. c. 1. à n. 36. vnde posthæc Conc. glo. 15. à n. 122.
ait quod impetrans ob non adimplementum decreti, seu
alias certo modo tenetur illud plene, & concludenter
probare, &c. Quoad executores vero literarum in
231 forma dignum seu in forma commissaria, tam 1. quā
2. datum in casu negligentia 1. dicendum est non ten-
neri verificari nisi illud, quod sibi à Papa mandatur
verificari, nempe idoneitatem impetrantis, & cum
gratia est per resignationem alicuius in sacris ordini-
bus constituti, quod aliunde habet vnde commodè
vivere possit, sic enim dicitur in literis in forma di-
gnum. Discretionis tue per Apostolica scripta mandamus
quatenus si tibi constiterit, quod dictus N. scilicet resi-
gnans aliunde habeat, vnde commodè vivere possit, ut
predicitur, ac per diligentem examinationem præfatum
A. ad hoc idoneum esse repereris, super quo conscientiam
tuam omeramus, beneficium prædictum eidem A. autho-
ritate nostra conferas, & assignes, &c. & si est paro-
chialis Ecclesia dicitur, Ac per diligentem ex-
aminationem per te adhibitis examinadoribus, &c.
ut habetur in dict. constitutio. Pij quinti 162. su-
per modo, & forma expediendi literas in for-
ma dignum. Quamvis communiter soleat fieri in-
formatio super verificatione omnium narratorum
232 in literis, & in forma dignum, & videtur velle Flam.
Parisi. l. 8. q. 7. in fi. Sed reuera non est necessarium nisi
adfit aduersarius iuxta supradicta causa. Quod sub
233 dubitatur primo idoneus in proposito consistere in legi-
timis natalib. ordine Ecclesiastico legitimo, legiti-
ma ætate, bonis moribus, & sufficienti scientia, ut
recte inquit P. Greg. de Benef. c. 35. n. 1. post Rebus. in
concordans rub. de collatio. vers. idoneitas. idoneus dici-
tur scientia, moribus, vita, & ætate, legitimitate, ac
ordine, cap. cum in cunctis de elect. cap. eam re, de ætate
& qualitate, Clem. x. eodem tit. & ibi Bonifa. Concil.
Triden sess. 24. de reform. cap. 18. vers. peracto deinde
examine, & sess. 7. cap. 1. & sess. 22. c. 2. & 4. de reform.
Staphil. de literis gratia 9. forma expecta. à n. 16. Rebus.
in praxi, titul. requisita ad collationem bonam nu. 23. &
38. Flam. Parisi. l. 4. q. 1. n. 5. & q. 11. n. 11. & l. 3. q. 9. nu. 38.
& l. 10. q. 3. numer. 68. & Ioan. Gutier. conf. 2. nu. 22. &
cayo. q. l. 2. n. 61. & posthæc Conc. ad reg. mensum.
gl. 4. à n. 108.

Aduertendum tamen est, quod inter declaratio-

nes & S. Cong. Concil. super c. 12. sess. 24. de refor. ha-
bentur seq. declarationes facientes ad propositum.
Prima quæ iam sacerdos est, & prout per sedem A-
postolicam in forma dignum, de Canonatu super lite-
ratura seu idoneitate scientia examinandus non est ab
ordinario, & idem de quocumque alio ordine sacro illi
Canonatu requisito. Secunda, Cong. censuit in iis qui
Diaconi, vel subdiaconi, aut presbyteri sunt, petuntque
admitti in Cathedralis Ecclesie Canonatus qui eum
ordinem sacrum quem ipsi habent requirunt sibi in for-
ma dignum, collatos opus non esse examine quod ad ex-
plorandum literaturam pertinet, eos vero qui sacros or-
dines nondum susceperunt examinandos esse, an illa ha-
beant adiumenta doctrinae, quæ ex præscripto Concilio
Trident. necessaria sint illi sacro ordini qui Canonatus
quem consequi volunt erit annexus, facit c. accepimus
de ætate & qualitate.

Secundo subdubatur quomodo dictus executor
debeat verificari dictam idoneitatem, &c. & dico
idoneitatem quoad literaturam, seu scientiam veri-
ficandam esse per examen personæ, illam examinan-
do, idoneitatem vero quoad alias qualitates & quod
aliunde commodè vivere possit resignans, per testes,
seu alias probationes, id enim important d. verbis
per diligentem examinationem, &c. Rot. dec. 8. de pro-
bitio. concl. 877. n. 8. Flam. Parisi. l. 8. q. 7. ad fi. & l. 10. q.
3. n. 69. & Conc. d. gl. 4. n. 170.

Sed ad parochiales in forma dignum examinato-
res & debent facere relationem, & approbationem
non solum quoad literaturam, sed etiam quoad cle-
ricatum, legitimitatem, ætatem, mores, &c. ut in d.
Concil. Trid. sess. 24. c. 18. de refor. vers. peracto deinde
examine renuntientur quocumque ab his idonei iudi-
cati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia & aliis
rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis. &
censuit S. Cong. Concil. & Quod huic decreto non est
satisfactum per relationes examinatorum, quorum ali-
qui simpliciter renuntiaverunt examinationem idoneum
quoad literaturam, alique approbaverunt eum ad lite-
raturam quoad reliqua dicentes esse onus Episcopi. Et
proposito dubio pro parte Episcopi Abulen. & An-
234 prouiso parochialis sit nulla, si examinadores relationem
fecerint solum quoad literaturam, examen vero circa
mores, ætatem, & reliqua, Episcopo relinquatur Congre-
gationi tenei facere relationem, etiam circa mores, æta-
tem, & reliqua, ut in declaratione Abulen. sup. adducta
5. p. c. 7. n. 11. ad tertium.

Vnde Rotam in Casalen. parochialis coram & Do-
Robustorio de anno 1586. resoluit, Institutionem pa-
rochialis factam ab ordinario presentatam à parrochio factam
solum relatio ab examinadoribus quoad scientiam, &
non quoad mores, &c. esse nullam ex d. Conci. c. 18. Quod
etiam fuit dictum in vna Iuuenacen. Beneficij 15 De-
cemb. 1593. coram illustr. D. Mantica. & Quamvis in d.
Casalen. parochialis 2. Mar. 1584. coram eod. D. Ro-
bustorio fuisset dictum, Bene examinadores potuisse in
hoc se remittere ad ordinarium & satis esse seruatum
formam Conci. Trid. quamvis enim ex dispositione Con-
cil. potuissent etiam ipsi se informare de his & referre
ordinario, tamen non tollit quin etiam ipsi possent se re-
mittere ad ordinarium, cum in dubio iurisdictioni ordi-
narij tantum censeatur derogari cumulatue non pri-
uatiue, Decisione conf. 3. n. 3. Sed ista ratio nihil valet,
nam Concil. ibi clare loquitur, dicens contrariū &
dans formam cum decreto irritante, & si ista ratio a-
liquod valeret, etiam quoad literaturam & scientiam
posset examinadores se remittere ad ordinarium
&c. & videnda sunt d. inf. 9. p. c. 2. n. 95. & 105. In ipsa
autem

neitate probanda; non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis, nec causæ cognitio, nisi adest intrusus, seu possessor Beneficij qui esset citandus, aut alias legitimus contradicitor comparuisset coram executore iuxta supradicta. Sed absque citatione id expeditur Rota dec. 9. de concess. præben. in nouis Felin. in c. si de presump. n. 36. Mascar. d. concl. a 877. nu.

242 2. Flam. Par. l. 10. q. 3. num. 70. Quinimo etiam si adesset intrusus, seu possessor Beneficij, vel comparuisset legitimus contradicitor non videtur requiri citatio illius in idoneitate probanda, maxime quoad scientiā, quia id solū requiritur pro informatione, & satisfactione iudicis ne detur indigno, & non attinet ad partem, nec est actus iudicialis. Nec est necessarium t̄ super idoneitate testes in forma recipere, sed sufficeret executorem extrajudicialiter se informare, nam verba si repereris, siue etiā si confiteri, possunt referri ad extrajudicalem informationem, seu instructionem, Abb. in d. c. si sub nu. 13. præcipue vers. extra prædictos, & Felin. n. 18. & 33. & Flores q. 24. n. 21. Et verbum si confiteri, non includit

243 t̄ citationem partis, quando committitur executio de re vacante, vt per Felin. ibi. n. 12. ex Innocen. & Bartho. quos refert, & licet includat citationem partis si de re non vacante t̄ committitur executio vt per eum ibi, & sic cum adest intrusus requiritur citationem, tamen id intelligendum est respectu actus iudicialium, & eorum quæ fiunt in forma iudicij, qualis non est examinatio, seu probatio idoneitatis.

244 Facit decisio facta in causa Reginen. parochialis 8. Febru. 1557. coram D. Chislanen. t̄ Quod dispensatio facta à iudice commissario cui erat commissio cū clausula, si est ita, super quib. conscientia tuam oneramus, valet licet non consistat de processu, Rota dec. 4. de filiis Presbyterorum in antiq. & quod stilus est in dispensationibus, quod si ab initio est aduersarius, tunc pars est citanda, & in scriptis acta reducenda, vt ibi non est aduersarius, tunc sufficit sola informatio iudicis, quando conscientie illius dispensatio committitur gl. in c. statutum. §. assessorem. verb. relinquatur, vbi Francus nu. 6. de refcr. l. 6. Lapsus alleg. 61. Rot. dec. 443. in nouis facit c. cum consuetudinis, & c. & ad idem est optima dec. Put. 144. l. 2. & Th. Sanch. l. 8. disp. 35. nu. 15. & cōseruit quæ post hæc tradit Gong. gl. 9. in ar. not. n. 19.

245 Facit etiam nam delegatus cui Papa committit vt se diligenter informet de vitilitate Ecclesiæ, & si repererit cedere in euidentem vitilitatem, alienationem confirmet, seu det licentiam alienandi, & c. satis est adhibeat cognitionem extra iudicalem absque citatione, & pro eo præsumitur absque processu, maxime si assereret se informasse, gl. Abb. cons. 41. l. 1. & dicitur inf. ult. p. c. 2. a num. 136. & in proposito Rota in Abulen. Benef. 26. Iunij. 1596. supra adducta dub. 4. n. 47. Ex quibus t̄ obiter inferitur ad dispensationes matrimonij & alias quæ hodie committuntur ordinariis cum clausula, quod diligenter se informant, & si repererint preces veritate niri, dispensent, & c. vt dictum est sup. dub. 8. numero 105. vbi clausulam ipsam posuimus, quod non erit necessarium testes in forma recipere, sed sufficiet iudicem extrajudicialiter se informare, Concil. Trid. sess. 22. de reform. capite quinto ibi. Summarie tantum & extrajudicialiter, & declaratio Sancta Congr. ibi quæ ait, requireretur tamen citatio, intelligenda est quando aduersarius, vt in d. Reginen. Imo si per testes præsentatos t̄ probaretur idoneitas impetrantis, seu veritas precum dispensationis, ipsi ta-

men executori contrarium constaret, non liceret exequi commissionem, eum eius iudicio, & informationi extrajudiciali relinquatur, onerando conscientiam ipsius iuxta dicta, & saltem debet ex officio examinare alios testes, p̄r quos veritas sibi nota pateat. Et semper expediret quod in huiusmodi verificationibus examinarentur ex officio aliqui testes, qui rē melius scire possent, prout fit in aliquibus Episcopatibus in dispensationibus matrimonialibus, & non se contentare cum testibus à partibus præsentatis, semper enim inueniuntur testes ad probandam idoneitatem impetrantium, maxime quoad parochiales; tamen vide quæ dicemus inf. n. 285.

Tertio subdubatur t̄ an si semel examinatus nō reperitur idoneus possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri. Et videtur posse t̄ dummodo in primo examine non fiat declaratio, seu actus, quo declaratur illum non esse idoneum, nam quamdiu res est integra nihil prohibet illi idoneo reperto beneficium conferri virtute litterarum, ex quo tunc conditio illa, si per examinationem illum idoneum esse repereris, verificatur, & ita videmus, sæpe praticari in hoc Episcopatu Abul. in resignationibus parochialium.

Nihilominus tamen contrarium t̄ videtur tenendum, nam verba illa si per diligentem examinationem illum idoneum esse repereris, de prima examinatione videntur intelligenda ex reg. l. boues. §. hoc sermone ff. de verb. signif. de qua late ibi Tiraq. alias posset per multum tempus expectari, quod fieret idoneus, quod est inconueniens. Quod maxime procedit in parochialibus, in quibus examen fieri debet cum tribus examinatoribus synodalibus, seu alijs, & cōperacto renuntiare debent, an examinatus sit idoneus, vel non, vt in Conc. ses. 24. c. 18. vers. peracto deinde examine, quod quidem de examine semel facto intelligitur, quando pro tunc examen peractum est, licet differatur renuntiatio, & declaratio ad aliud examē, cōmittatur soli executori, & eius conscientiæ probabile videtur, quamdiu ipse non pronuntiauerit quodcumque illum idoneum esse repererit circa locum executionis & c.

Quamuis quod attinet t̄ ad congruam resignationis, sufficiat quodcumque de illa constare, quamdiu res est integra etiam in parochialibus, id enim non magis ad 1. quam ad 2. informationem refertur & c. sicut etiam in dispensat. informatio de veritate precum. Cauendum tamē erit in casu resignationis, ne incidant in constitutionem t̄ Gregor. X III. de publicandis resignationibus, de qua infra II. pars. cap. 3. a numer. 273. in quam profecto videtur incidere si forte resignatarius, qui ex d. constitutione possessionem Beneficij intra tempus publicationis apprehendere debet, vel saltem, stante legitimo impedimento literas Apostolicas iudici, seu executori intra idem tempus præsentare, & apud illos pro ipsarum executione instare, & possessionem instanter petere, fecerit seu petierit quod executio, seu processus in ea deferatur vltra tempus publicationis.

Quarto subdubatur, an si impetrans sit t̄ reuera idoneus non tamen sit per executorem verificatum, teneat collatio? Et dico quod non, nam est conditio, non existentia, sed cognitio. Imol. in d. cap. fin. & ibi Eel. num. 33. & in cap. sciscitatus de rescrip. n. 14. prope si. Rota dec. 435. n. 2. p. 1. d. iners. & Th. Sanch.

de matrim. li. 3. dist. 33. n. 4. & lib. 8. dist. 34. n. 26. & 35. n. 16.

Quinto subdubatur, an si impetrans sit idoneus, & per executorem sciatur, possit t̄ ad prouisionem procedere absque alia verificatione, seu informatione? Et dico quod non alias prouisio erit nulla propter defectum formæ t̄ mandati, & conditionis limitato modo scientiæ, Cardin. in Clemen. 1. numer. 11. de concess. prabend. Oldra conf. 41. Bellamira decisio. 667. Felin. in d. cap. fin. num. 28. & 33. Nam illa verba, si repereris idoneum, t̄ continent conditionem, Nau. in cap. si quando, de rescript. except. 9. num. 9. & Thom. Sanch. ubi proxime d. num. 4. licet d. lib. 8. dist. 34. n. 24. & 35. 16. dicat, quod si ei cui dispensatio commissa est de precum veritate constat nulla opus est in informatione, seu examina. non obstante clausula de ea, & facit decisio Caputaquen. 273. par. 1. quæ est etiam in Miscellaneis Cotæ manuscriptis 221. ubi habetur, Quod dispensatio super illegitimitate non t̄ valet, quia non fuit seruata forma dispensationis, & mandati de dispensando, cum esset facienda qualis inquisitio, & tamen in hoc casu ne dum non reperitur, sed nulla inuenitur, sed statim fuit promotus presentata dispensatione, maxime stante clausula. illa si ita est, quæ est condicionalis, &c. Et quod clausula, si ita est, facit gratiam conditionalem t̄ fuit etiam dictum in dict. Conchen. erectionis 25. Maij 1592. ex Parisio conf. 82. numero 6. Soc. lun. 43. numero 43. licet contradicat Thom. Sanc. dist. numero 26. qui ait quod clausula, si est ita, dispensa. non inducit formam, nec conditionem.

264. Quod tamen limitat t̄ Card. cum Paulo dist. numero 11. & Felin. dist. numero 28. cum imola ibidem, quando de idoneitate notorie constat, quod tunc non est necessaria examinatio nisi ad cautelam, qui tamen consulunt, quod executor hoc ipsum de notorio exprimat in collatione, vel in relatione, seu interlocutoria, vt sciatur quare examinationem non fecit, idem Th. Sanch. loquens in dispensat. dist. numero 24. & 16.

265. Sed hæc limitatio non videtur vera, t̄ nam quando examinatio est de forma, vt licet prætermitti non potest quantumcumque examinandus sit notus, Bald. in cap. constitutus, 2. n. 4. de appellatio. & ibi Præpositus & Abb. num. 4. qui ait quod scholaris notorie peritus transit sine examinatione, vel saltem modica pro forma. Corsetus in singul. verb. presumpt. qualiter bene Brunus de forma, rubrica de impleto forma, versiculo ultimo facit Lambertus qui alios refert de iure patronat. par. 2. lib. 1. questione 11. articulo 3. numero 5. Rebuffus de priuilegiis scholarium priuilegiis. 86. numero 4. Mand. reg. 2. 4. quest. 3. num. 11. & 12. Fuscus de visitatio. libro 2. cap. 5. numero 10. Flam. Paris. lib. 8. quest. 9. num. 83. & sequen. & Cenedo collect. 15. ad decretum numer. 5. & posthæc González ad reg. mensum. glos. 4. a numero 89.

266. Et Rota in vna Calagur. t̄ Beneficij de Ornillos. 12. Octob. 1587. coram illustrissim. Pamphili. resoluit quod quando examen requiritur pro forma debet præcedere quamlibet prouisionem, quamuis alias sit examinatus, & approbatus etiam ad parochiales, maxime quando ab alio ordinario. &c. Et præsertim limitatio hodie non videtur t̄ posse procedere in executor ad parochiales, in forma dignum nouissima, nam quantumcumque notorie impetrans sit idoneus, non potest excusari examen in d. forma dignum, cum examinatore synodalibus, vt in ea dicunt Fuf-

cus, & Cenedo ibi.

Pro quibus facit resolutio in causa t̄ Astoricens. parochialis 11. Maij 1587. coram D. Gysio, & in vna Regien. Prioratus 26. Iun. & 24. Decembr. 1578 coram D. Pamphilio, Quod notitia presentati licet alius sufficiat, non tamen sufficit, ubi examinatio est omnino necessaria, vt in parochiali, & ubi datur concursus presentatorum, &c. Sed offert se difficultas, t̄ si executor cui committitur collatio Beneficij simplicis in forma dignum, committit examen alicui examinatori prout fieri solet, & fieri posse diximus supr. 8. dub. a n. 97. & examinatore dat illi schedulam, seu chartam approbationis absque examine, quia est sibi nota sufficientia ipsius, an censetur seruata forma examinationis? Et consequenter valeat collatio subsequuta, & videtur quod sic, licet tutius sit quod fiat examen aliquod pro forma.

Sexto subdubatur, an si dictus executor t̄ fecerit examinationem prout sibi fuerat iniunctum, & putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit ei Beneficium, talis collatio valeat vt dico quod sic, nam conditio est purificata per obseruantiam solius formæ. Ita docent Baldus in l. 2. n. 8. C. quando promouere non est necesse Abb. in cap. 1. n. 29. de re iudicata, Felin. in d. capite fin. num. 33. & Staphil. de literis gratiæ, tit. quib. modis expirent literæ ad Benef. §. 6. principaliter n. 1. & 2.

Quod tamen secus esset in dispensationibus commissis ordinario, nam quantumuis per informationem repererit preces veritate niti, si tamen à parte rei non est ita, dispensatio erit nulla, tanquam surreptitia propter falsitatem narratorum, P. Ledesma dicens tenere communiter Doctores in sum. de matrim. c. 27. ad fi. & Th. Sanch. de matrim. lib. 8. dist. 21. n. 33.

Et eadem ratione si resignans reuera non haberet aliunde t̄ vnde commode viuere posset, resignatio, & prouisio facta resignatorio esset nulla tanquam surreptitia, quamuis coram executore id probatum esset.

At si per examinationem factam executor t̄ bene intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus contra conscientiam ei tanquam idoneo conferret Beneficium, reuera collatio non valeret, nec prouisus si ei id constaret tutus esset in conscientia, nam in rei veritate non fuit seruata forma mandati, & purificata conditio, & idem esset si alias id constaret executori, iuxta dictum supra n. 261.

In parochialibus tamen debet executor t̄ in dict. forma dignum nouissima impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores, seu maior pars eorum illum idoneum esse renuntiant, & approbant siue bene, & secundum conscientiam, siue male, & contra conscientiam, quamuis ipse executor eum non putet idoneum, nam per approbationem, examinatorum purificata est conditio mandati, cum quo ad approbationem, seu reprobationem standum sit eorum relationi, iuxta decretum Concilij dist. capite 18. sessio. 24. & dictum est supra dub. quinto n. 75.

Septimo subdubatur circa illam clausulam, t̄ quod dictus t̄ aliunde habeat vnde commode viuere possit, de qua vide supra 2. par. cap. 5. an. 200. & 207. an sit necessarium constare quod resignans tempore resignationis, & datæ, aliunde habeat vnde commode viuere possit, an vero sufficiat quod id habeat tempore executionis ipsius gratiæ. Et breuiter dico satis esse, quod t̄ de hoc constet tempore executionis ipsius

ipsum gratia, cum verba illa si tibi confiteris, sint futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi, l. in delictis §. i. ff. de noxalibus Abb. in cap. cum in cunctis §. inferiora, num. 10. de e. l. l. & Dec. 22. Et sic limitanda est reg. illa, quod si surreptio consideratur respectu datæ de qua Felin. in cap. eam re, de rescript. nu. 18. Caputaquen. decis. 40. nu. 2. par. 2. & notatur in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. Et ita in terminis si fuit resolutum in lacer. Vicariæ ult. Ian. 1590. coram illustrissimo Plato, ut in dec. seq.

279 Resoluerunt domini gratiam Antonij esse iustificatam & validam, nam de resignatione atque eius publicatione, ac de sacerdotio eiusdem Antonij constat ex publicis scripturis, valor Vicariæ cum annexis ultra testes coram Ordinario examinatis, probatur etiam ex confessione partis, Paleotus decis. 391. in fin. Caputaquen. decis. 330. num. 3. lib. 3. non obstat, quod non fuerit verificatus valor & qualitas Beneficij obtenti, quia cum obtulerit Anton. illud dimittere non erat necessaria aliqua verificatio, Rota dec. 20. de præben. in nouis, non obstat quod non constet Sanctium resignantem tempore resignationis habuisse aliunde unde comode sustentaretur, quia satis est in casu isto quod de hoc confiteretur tempore executionis ipsius gratia, dec. 10. numero secundo & 6. de concess. præben. in antiquis, non obstat, quod Sanctius resignas post presentationem de se factam ad Prioratum de Volitan. malitiose distulerit procurare, ut sibi de eo Prioratu fieret institutio, & collatio. Et quod plus est, supposuerit collusionem aliquos oppositores ad effectum, ut dilata huiusmodi institutione interim in curia resignatio cum reservatione pensionis admitteretur, quia collusionem stante dicebatur resignationem fuisse nullam, Gigas de pensio questio. 42. quia fuit responsum non constare de huiusmodi collusionem, tum quia cum non sit præfixum tempus aliquod ad obtinendam institutionem Beneficij de iure patron. decis. 4. de iure patr. in nouis, non videtur imputandum Sanctio, quod institutionem suam in longum protraxerit. Tum etiam quia testes de ea deponentes fuerunt nulliter examinati, scilicet parte non citata, & quod plus est collusionem non probant, nam deponunt de auditu à Bartholom. qui etiam examinatus dicit se fuisse rogatum nomine Sanctij, ut se opponeret, cuius dictum sicut non probaret solum contra Sanctium, & multo minus contra Antonium, ita nec possunt probare testes qui dicunt se ab illo auduisse. præterea collusio huiusmodi prætexta non esset super Vicariæ sed super Prioratu, ideo nihil influat ad nullitatem resignationis, maxime cum nullo modo probet Antonium fuisse participem collusionis, & tamen Gigas & alij per eum allegati præsupponunt collusionem interuenisse ex parte utriusque. Non obstat quod dicitur non constare quod deducta pensione ducatorum 40. imposita ad favorem Sanctij remaneant centum pro rectore, iuxta decretum Concilij Trident. ac decretum appositum in gratia resignationis & reservationis pensionis, quia fuit responsum de hoc nullum verbum legi in literis expeditis ad favorem Antonij resignatarij in actis productis, quare cum ipse teneatur verificare solum ea quæ sunt narrata in suis literis, non videtur curandum si non probatur fructus vicariæ ascendere ad tantam summam, ut soluta pensione centum pro se remaneant, quod erit probandum per Sanctium cum pensionem voluerit consequi.

280 Unde existimo quod si tempore executionis resignans esset mortuus, non esset opus eius congruam verificare, cum mortuus illa non egeat, & hoc forte voluit quædam declaratio S. Congregationis Con-

cilij super cap. 2. sess. 22. de reformatione, & quæ sic ait: quidam resignavit canonicatum alteri, ut infra mensem teneatur docere quod aliunde commode, &c. moritur infra mensem, ordinarius voluit conferre canonicatum per obitum, respondit Congregatio, non posse, quia affectus cum semel Papa apposuerit manus, alias ista declaratio pateretur difficultatem ex dict. §. part. capit. i. a numero 154.

Si tamen executor quia sibi non constitit resignantem aliunde habere unde commode vivere posset, pronuntiavit, non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi nec sufficit in gradu appellationis id constare, ex quo iam defecit conditio executionis, &c. Cum vero resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula seu narratiua si quod aliunde habet, unde vivere possit, debet esse vera tempore datæ ex primo cap. de qua n. 288.

Unde inferitur ad dispensationes matrimoniales quæ committuntur ordinariis, ut dixi cum clausula, quod diligenter se informant, & si reperiunt preces veritate nisi dispensent, quod sufficiat narrata esse vera, & verificari tempore executionis ipsius dispensationis, seu commissionis licet tempore datæ literarum non essent vera, & ita videtur praticari, nam articuli qui fiunt pro verificatione dispensationum semper loquuntur de tempore præsentis & non de tempore datæ.

Quamvis contrarium scilicet narrata debere fuisse vera tempore impetrationis & relationis factæ Papæ, & non postea tempore executionis teneat Cordub. in sum. quaestio. 45. opini. 2. pun. 1. & Ioan. Gutierrez questio. Canon. libro secundo capite decimo quinto numero 131. & 133. & Thom. Sanchez de matrim. lib. octavo disputatio. 30. n. 4. & 5. ex Abb. in cap. quia circa, de consanguinitate & affinitate num. 4. qui ait quod veritas narratorum in dispensatione est consideranda secundum tempus impetrationis non enim sufficit narrata prius fuisse vera, vel post impetrationem verificata, quando vetitas causarum narratur de præsentis, & quod necesse sit probare narrata esse vera si tempore impetrationis docent, etiam Rebuffus ad leges Gallicas 2. rom. titul. de rescriptis in præfatione, numer. 56. & Mascard. d. conclusionem. 1128. num. 22.

Sed Abb. ibi non loquitur si in nostris terminis, scilicet quando dispensatio committitur alicui cum clausula quod informet, & si reperiunt preces veritate nisi dispensent, sed loquitur de dispensatione in forma gratiosa, in qua certum est veritatem narratorum considerandam esse secundum tempus impetrationis iuxta dicta regu. quod surreptio consideratur respectu datæ, quæ licet præcipue procedit, & ita etiam accipiendi sunt Rebuffus, & Mascard. ibi.

Verum est tamen, quod in dispensationibus cum copula in quibus impetrantes narrant inter eos copulam præcessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata, & innupta remaneret, grauiusque exinde scandala possent verisimiliter exoriri, ut solet dici in dispensationibus, cum copula propter infamiam si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consulto copulam habuisse, ut infamia, & nota posset verificari vel alias infamiam, & notam propter fraudem, & dolum si quæ alicui patrocinari non debent capi. sedes cap. ex tenore de rescript. & sic procedet sententia Cordub. sup. quam sequuntur Mandos. Rodrig. in sum. 1. rom. cap. 36. nu. 9. Veg in sum. part. cap. 83. casu 4. & Ledes. in sum. de matrim. c. 274. difficul. 7. conclusio.

& Thom. Sanchez d. numer. 5. & sententia Ioan. Gutierrez sup. non alias.

289 Et e conuerso ¶ non sufficit causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factæ Papæ, si tempore informationis, & executionis ea deficiat & iam non sit vera, vt si narratum est mulierem esse pauperem, aut habere dotem minus competentem, licet tunc ita esset, tamen si ante executionem commissionis & antequam ordinarius dispenset ea causa deficiat, vt quia iam facta sit diues aut habeat dotem competentem, quia obuēnit ei hereditas, vel legatum, &c. vitiat, dispensatio quæ est in fieri Ioan. Gutierrez supra num. 132. Tho. Sanchez lib. 8. disp. 19. num. 27. & d. disp. 30. num. 12. Humada ad Greg. Lopez in l. 2. tit. 15. par. 2. gloss. 10. num. 5. & 6.

290 Quamuis contrarium teneat Enriq. ¶ in sum. libr. 14. cap. 17. §. 10. ex Couarr. lib. 1. vari. cap. 20. n. 5. verfi. bis breuiter. Sed Couar. loquitur in dispensat. facta & fortita effectum, quæ non vitiat, etiam si postea causa deficiat Ioan. Gutier. supra. Vnde in prædicto casu si postquam ordinarius virtute commissionis, & mandati Papæ dispensauit, mulier facta esset diues, aut haberet dotem competentem non vitaretur dispensatione etiam si nondum matrimonium esset contractum quicquid dicat Thom. Sanchez d. disp. 30. num. 14. & seq. quanto magis si esset contractum, etiam si tempore ¶ dispensationis haberet spē quasi certam successionis, dotationis, vel applicationis bonorum competentium, si non est legitime necessario sibi debita, quia antequam successio, & applicatio fiant, non sunt bona illius, ita Nauar. conf. 19. de rescriptio. quem sequitur Marcus Antonio. Genuen. in praxi Archiepiscopali Curia Neapolitana ca. 25. num. 81. & Thom. Sanchez supra a num. 21. d. disp. 19.

Rursus circa illam clausulam, quod resignans aliunde habeat ¶ unde commodè viuere possit, aduerte quod narratiua in resignatione facta, & clausula, quod resignans habeat aliunde, vna cum pensione sibi in tali resignatione reservata, unde commodè possit, verificatur sufficienter si ex pensione illa habeat. unde viuere possit, licet non verificetur quod habet etiam aliunde, quia intentio Papæ est quod remaneat congrua, siue remaneat ex pensione tantum, siue etiam aliunde, ita fuit resolutum in vna Zamoren. Beneficij vigesimo. Iun. 1594. coram Domin. meo Corduba.

294 Et quamuis in literis dicatur, dummodo ¶ aliunde habeat unde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit in congrua computanda, quin verbum aliunde ponitur ad exclusionem beneficij resignati, non autem pensionis, vt in illa Brixien. parochialis 20. Nouembris 1598. coram D. Penna supra relata 2. par. ca. 5. n. 209.

295 Tandem admoneo lectorem, ¶ quod in hac materia de executione, & verificatione literarum caueat à Flores de Mena. d. 9. 4. ex num. 19. nam eam confundit nec recte callet sicut iurisperiti Hispani.

§. 3.

An gratia in forma dignum expiret morte Papæ concedentis re integra.

SVMARIA.

AN gratia, seu mandatum de prouidendo, in forma dignum, expiret morte Papæ concedentis reinte-

gra, &c. a num. 396. resolutur, contra aliquos, non obstante cap. si cui nulla, d. præben. in 6. ver. secus, quod procedit ubi mandatur prouideri certa persona de incerto beneficio vacaturo, & sic in gratia facienda, & cetera.

Id procedit etiam si mandetur prouideri de certo beneficio, cum causa cognitione & citatione partis, nam etiam tunc non expirat gratia, nec executorum potestas num. 303. contra aliquos relatores. n. 304.

Gratia ad Beneficium vacaturum incertum, non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integra, quando non committitur executioni prouisionem, sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc a n. 305. & ponitur Rota decisio.

Si alicui sit gratia concessa per quam committitur assignatio certa pensionis huiusmodi gratia non expirat morte Papæ re integra numero 309. Si vero committeretur assignatio pensionis incerta expiraret numero 310.

Dispensationes quæ committuntur ordinariis, vt precibus veris reperiis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis, re integra, quamuis mandatum de dispensando non habeat vim dispensationis, sed ad hunc possum ordinarij illius expedire, etiam sede Apostolica vacante, antequam etas regul. Cancellaria super renouatione literarum prædecessoris contra Nauar. & alios nu. 311.

Quod dicunt Io. And. Fel. & alij, quod facultas dispensandi cum certis personis favore illarum, expirat morte concedentis, re integra potest intelligi, quando est concessa huiusmodi facultas simpliciter, absq; mandato & precepto, &c. n. 314.

Licentia eligendi confessorium, data à Papa, vel Episcopo, seu parochio, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi penitenti. num. 315. Licet in licentia data per Episcopum, seu alium Papæ inferiorem, contra teneant Abb. & alij n. 316. Quod maxime procedit, quando tali licentia datur accessorie ad indulgentiam n. 317. Et quando datur in Bulla concessa favore Principis, vt cruciata. n. 318.

Similiter licentia audiendi confessiones, data alicui sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expiraret morte concedentis. num. 319. non solum quoad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem quæ absque dubio non expirat, sicut licentia seu reuerenda ad suscipiendos ordines, sed etiam quoad delegationem & commissionem iurisdictionis ad absoluendum, quæ etiam non expirat à numero 320.

Cap. gratum, cap. relatum, & c. licet de officio delegati, ubi habetur, quod iurisdiclio delegata expirat morte delegantis, re integra, loquuntur de iurisdictione fori contentioso, non voluntaria. n. 324.

Idem esse in licentia, seu iurisdictione, alicui data à parochio, ad audien. confessiones suorum subditorum, nu. 325.

Quamuis iurisdiclio ab eo delegata assumendo illum in vicarium, seu coadiutorem suum, expiret morte parochi, sicut potestas vicarij Episcopi, numero 326.

Licentia audiendi confessiones certarum personarum data alicui ipsarum favore, expirat morte concedentis, n. 327.

Licentia, & facultas testandi, concessa à Papa non expirat morte concedentis re integra n. 328. Et similiter licentia, & facultas faciendi maioratum a rege concessa non expirat morte concedentis re integra numero 329.

& idem

& idem indistincte in licentia data per regem ad extrahendum seu alienandum bona maioratus, etiam si concedatur sub nomine ipsius regis n. 330.

Quod procedit etiam si licentia & facultatis faciendi maioratum, testandi, aut alienandi, non essent expedita, contra aliquos n. 331. & seq. Quando gratia est concessa per Principem n. 333. Et ita gratia etiam ad aliquid faciendum concessa per Papam expeditur per successorem in forma rationi congruit, n. trecentesimo trigesimo quarto.

Procedit etiam sine licentia & gratia sit concessa ex causa necessaria, & cum causa cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causa cognitione, n. trecentesimo trigesimo quinto.

De hac materia, an gratia vel mandatum expiret morte concedentis, & c. remissive n. trecentesimo trigesimo sexto.

²⁹⁶ **D** Vodecimo, & ultimo principaliter t dubitatur, an gratia seu mandatum de providendo in forma dignum expiret morte Papæ concedentis re integra, ita quod executor deputatus ad illius executionem non possit procedere.

²⁹⁷ Et videtur expirare ex cap. cui nulla versiculo secus de prebend. lib. 6. ubi dicitur, quod si super provisione certæ personæ faciendæ sit data potestas alicui providendi mandatur gratiam, & favorem, illa quidem expirat omnino si concedens re integra moriatur, & facit regula l. mandatum. C. mandati, & S. recte, instituit. eod.

²⁹⁸ Per quem t tex. in d. cap. si cui nulla. inquit Agidius decis. 542. quod mandatum factum per legatum, de providendo certæ personæ de certo Beneficio, tunc vacante, moriente legato ante mandati executionem, ipso iure expirat. Et sequitur Staphileus de literis gratiæ sit, quibus modis expirent literæ ad Beneficia, in princ. num. 1. & 2. Et ita videntur tenere Decius in Rubr. de constituto. 1. lecturæ numero 41. ibi secus si deberet fieri per alium cui committeretur, & Ripa ibidem n. 50. ibi, secus si per viam commissionis sit alteri mandatum quod conferat. Corrales de Benefic. 4. par. cap. 5. n. 54. ibi, licet secus si collatoribus tantum. Zerola in praxi Episcopali 2. par. verbo delegatus §. 1. & Mandos Rodriguez quest. regularium 1. tom. 9. §. ar. 1. & Thom. Sanch. de matrimon. lib. 8. disputatio. 28. num. 43 & 64. & 81.

³⁰⁰ Nihilominus tamen contrarium est dicendum, nempe gratiam, seu mandatum de providendo in forma dignum, nullo modo expirare morte Papæ concedentis re integra, sed adhuc posse executores ad illius executionem procedere. Nam ubi mandatur providendi certæ personæ de certo Beneficio vacante gratia dicitur facta, ex quo saltem habet ius ad illud, licet non habeat in re ut dicitur supra 4. par. cap. 3. in modo n. 59. & sic intrat tex. in cap. si super gratia, de officio deleg. in 6. ita Rota decis. 12. de officio deleg. alias 349. in novis. Hier. Paulus in practica Cancellarie vers. præstantissime doctor. quem sequitur Rebuffus in concordatis Rubric. de mandatis Apostolic. §. 1. verb. fuit parificatus. Mil. in reper. verb. gratia facta licet nondum executæ. Gigas de pension. questio. 91. numero 4. Anton. Gabr. titu. de prebend. concl. 1. numero 19. & 35. Mandos. reg. 10. quest. 2. numero 4. Acededo in l. 2. numero 4. & 5. tit. 7. lib. 5. recopilatio. D. Ioan. Gutierrez canon. quest. 1. lib. 2. c. 17. n. 5 & Enriq. in sum. lib. 14. c. 17. n. 7. & tenet Tho. Sanchez sup. n. 87. & seq. ³⁰¹ Et tex. in d. cap. si cui nulla vers. secus procedit t ubi mandatur providendi certæ personæ de incerto bene-

ficio vacaturo: & sic in gratia faciendâ cum gratia non respiciat, nec videatur afficere aliquod beneficium certum, ut cum intelligunt doctores ibi, & in d. cap. si super gratia, Rota, Gigas & Mandos. sup. & Man Rodriguez sic intelligendus quest. regul. 2. tom. 4. quest. 46. ar. 7. ad finem. & Graffius in decis. aureis casuum conscientie a lib. 4. cap. 2. numero vigesimo octavo & forte Gonzalez glos. 12. numer. 42. & facit quod tradit Cuchus in institution. maioribus libro primo tit. 7. numero 50.

Quamvis Hieron. t Paulus supra, quem sequitur ³⁰² Rebuffus & Gutierrez, & Thom. Sanchez d. n. 87. & 95. teneat id procedere etiam ubi mandatur providendi certæ personæ de Beneficio vacaturo etiam incerto, intelligens d. cap. si cui nulla vers. secus, ubi non est proprie mandatum, sed simpliciter concessa facultas, at hic intellectus violat literam tex. ibi, mandatur.

Quæ resolutio procedit t etiam si mandetur ³⁰³ providendi de certo beneficio, cum causa cognitione, & citatione partis, nam etiam tunc non expirat gratia eadem ratione, nec executorum potestas tanquam accessoria ex d. cap. si super gratia, quod non solum procedit in executore mero, sed etiam in mixto, ita maior pars dominorum in d. decis. 12. & Hiero. Paul. sup. quem ut dixi sequuntur Rebuffus, & Gutierrez sup. & Tho. Sanch. z n. 88.

Quamvis contradicant collector, ibi Gigas t sup. n. 304 & Flores 7. q. n. 74. qui dicunt tunc executoris potestatem expirare licet non gratiam. Et Francus in d. cap. si super gratia n. 4. & Mil. & Mandos. supra, qui videntur velle etiam gratiam tunc expirare, quia dicunt esse gratiam faciendam.

Sed & gratia ad beneficium vacaturum t incertum ³⁰⁵ non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integra, quando non committit executori provisionem sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc, quia tunc gratia est facta, & c. Guidobonus decis. 29. in manusc. & Rota in vna Calagurritana expectatiua. 1. Iulij 1592. coram D. Penna in qua fuit resolutum, quod expectatiua concessa à Papa Gregor. t XIII. Doctori Frances ad canonicatum & prebendam Calagurritan. qui 1. 2. vel ulteriori loco vacaverit quem infra mensem à die notitia duxerit acceptandum, non expirat morte Papæ ante vacationem canonicatus, quia cum non committat executori provisionem, sed ipse conferat ex nunc, prout ex tunc, gratia est facta & datio executorum accessoria, & ideo non expirat, & c. capite si super gratia, de officio deleg. in 6. Secus si esset faciendâ capite si cui nulla, de prebend. in 6. Gabr. titulo de prebend. conclusionem prima Guidobonus decisione vigesima nona, & quia res non erat integra, quia auditor cameræ unus ex executoribus fulminaverat ante mortem Papæ processum, nam cum non detur executor ut cognoscat, sed ut exequatur, actus ille sine citatione, sufficit ut res desinat esse integra, perpetuetur iurisdictio. Gemina in dict. capit. si cui nulla, numero sexto. Francus numero 3. glos. Hispanus reg. 10. Ioan. Nicol. tract. de generis expectatiuis. cap. 3. num. 2. Guidobonus d. decisione & quamvis esset conditionalis non expirat cum non sit gratia faciendâ sed facta, & c. Goncal. sup. numero 42.

Et fuit confirmatum coram eodem. 9. t Octob. ³⁰⁷ 1592. & quod propter illa verba, ex nunc, prout ex tunc conferimus, & c. perinde est ac si Papa tempore d. gratiæ contulisset, & omnia retro trahuntur ad tempus datæ, Crescen. dec. 260. Et similiter gratia t expectatiua prebendæ vacaturæ non expirat morte conce-

uentis quando est creatus in canonicum, Francus in d. si super gratia. n. 2. Guidobonus decis. 33. ubi habetur quod obtinens creari in canonicum potest acceptare prebendam vacantem mortuo Papa qui eum creauit in canonicum, quia creatio in canonicum perficitur gratia, & solum expectat prebendam vacaturam, quo casu per obitum creati non expirat gratia, neque potestas executorum d. capite si super gratia, d. c. si cui nulla, Rota in nouis 349. & ratione canonicius prebenda debetur. c. relatum de preb.

306 Ex supradictis inferitur i. ad questionem t. de qua Gigas d. 9. 91. quod si alicui sit gratia concessa per quam committitur assignatio certæ pensionis in partibus huiusmodi gratia non expirabit morte Papæ concedentis re integra, sed executor poterit ad illius executionem procedere, ut ibi docet Gigas & Ioan. Guierrez d. c. 17. n. 5. & Thomas Sanchez d. n. 88. post Hieronymum Paulum supra, quia in isto casu gratia de pensione, est iam facta per Papam, licet illius reservationem executori in partibus committat, si vero committeretur assignatio pensionis incertæ, nepe quantitatis quæ videbitur executori, expiraret ex d. c. si cui nulla, vers. secus, quia tunc non esset gratia facta, ex quo non est de re certa, & determinata, sed facienda.

311 Secundo inferitur quod dispensationes, quæ iuxta Concilium Tridentinum sess. 22. ca. 5. de reformatione committuntur in partibus ordinariis, ut precibus veris repertis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis re integra. Quamuis mandatum t. de dispensando etiam ubi non requiritur causæ cognitio, non habet vim dispensationis. Achilles dec. 78. Mohed. ii. de filiis presbyterorum Papæ ad decisionem 2. de filiis presbyterorum in nouis n. 10. & contra Præpositum inc. quia circa, de consanguinit. & affinitate. recte tradit Couarruias in 4. 2. p. cap. 6. §. 9. numero 11. in ultimis editionibus & Nauarrus conf. 3. qui filij sint legitimi, & Thom. Sanchez qui alios citat dicit lib. 8. disp. 30. numero 12. Sed adhuc possunt ordinarij illas expedire, etiam sede Apostolica vacante, antequam exeat reg. 10. seu 11. Cancellariæ super reuocatione literarum prædecessoris gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum. Nam gratia dispensationis per ipsum Papam censetur facta, est enim gratia singularis, certa & determinata; cuius executio, & dispensationis in esse deducto committitur, & mandatur ordinariis, ita Hieronymus Paulus supra, Mayolus de irregularitate l. 4. cap. 51. numero 6. Syluest. verb. gratia numero 3. Tabiena §. 5. & Armilla numero 5. eodem verbo. Enriquez in summ. l. 7. cap. 21. §. 7. & l. 12. capit. 3. §. 10. & leg. 14. cap. 17. §. 7. Man. Rodriguez quest. reg. 1. tom. 9. art. 1. & Clarius 2. tom. qu. 46. art. 7. P. Ledesma in summ. de matrim. c. 27. 2. conclus. & Suarez 5. tom. de censuris disp. 41. sect. 2. ad fi. & Tho. Sanch. d. numero 87.

313 Quamuis contrarium teneant Nauarrus in Man. Latino editionis anni 1584. capit. 27. num. 253. & conf. 3. de filiis presbyterorum numero 2. & conf. 2. num. 1. de offic. deleg. & cum eo Vgol. de irregular. c. 62. in princ. n. 6. & Zerola supra, & Sairus de censuris lib. 7. c. 14. n. 6. & 7. & videtur tenere Sarmiento de redditib. 4. p. cap. 4. num. 2.

314 Et quod dicunt Ioan. And. ad Specul. tit. de dispensat. §. descendum, versic. quid sis, sub n. 19. & Felin. in c. licet undique, in princ. de offic. deleg. Syluest. & Ant. Gabr. n. 6. ubi supra, & alij citati per Thom. Sanchez supra n. 86. quod facultas dispensandi cum certis personis fauore illarum, expirat morte concedentis re-

integra, potest intelligi, quando ad contemplationem, seu fauorem dispensandorum alicui est concessa facultas simpliciter absque mandato, & præcepto, sed faciendo eum voluntarium ministrum, & commissarium dispensationis faciendæ, ex Hieron. Paulo, & Rebuffus supra, tunc enim cum pars non habeat ius, ut secum dispensetur, sed sit in voluntate commissarij dispensare, vel non, non potest dici gratia facta, sed faciendæ, quicquid dicat Enriquez d. lib. 12. c. 3. §. 10. & ita intelligit Th. Sanchez sup. n. 87. & 89.

Tertio ex supradictis inferitur, t. quod licentia eligendi confessarium data à Papa, vel Episcopo, seu parrocho, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi penitenti, ut post Palud. in 4. dist. 17. q. 3. col. 5. qui tamen id non dicit, tenet Nauarr. in capit. placuit, de penitentia dist. 6. num. 35. & a. num. 106. Didacus in l. 1. tit. 12. libro 3. ordin. q. 36. Salcedo in praxi crimin. Bernard. Diaz. capitulo 26. litera C. versic. postquam vero ad fin. Enriquez in summ. lib. 7. cap. 21. §. 6. Eman. Rodriguez d. 2. tom. quest. regul. quest. 46. art. 8. & Suarez 4. tom. de penitentia disp. 26. sect. 3. numero 7. Th. Sanchez dicit. disp. 28. numero 75. & 93. & compendium Bernardorum verb. absolutio prima §. 16. & absolutio 2. §. 6. & post hæc González d. gloss. 12. numero 39.

Licet in licentia data per Episcopum, t. seu alium Papa inferiorem, contra teneant Abb. in c. fin. de off. legati numero 9. Syluest. in summ. verb. confessor. 1. quest. 7. & verb. indulgentia numero 16. Angel. verb. gratia §. 3. & verb. indulgentia §. 7. Gomezius in tract. breuium numero 26. Cordu lib. 5. quest. 36. Cosmas Philiar. de offic. Sacerdotis. 1. tom. 1. p. libro 2. capit. 24. ad fin. quia dicunt esse præiudicatum Ecclesiæ. Sed ista ratio cessat, ex quo potest per successorem reuocari.

Quæ illatio t. maxime, & sine difficultate procedit, quando licentia eligendi confessarium datur accessoria ad indulgentiam, ut in Iubileis, tunc enim sicut gratia principalis indulgentiæ morte concedentis non expirat, ita nec licentia eligendi confessarium accessoria, ex dict. capitulo si super gratia. & facit reg. accessorium libro sexto & c. constitutus. de re-scriptis.

Et quando datur in Bulla concessa fauore, t. & contemplatione principis, ut in Bulla Cruciatæ, quæ cõceditur Regi pro expeditione belli contra infideles, & sic tanquam gratis facta ipsi Regi, non debet expirare morte concedentis.

Similiter etiam licentia t. audiendi confessiones seu facultas administrandi Sacramentum penitentiae, data alicui Sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expirabit morte concedentis, quia est gratia facta ipsi Sacerdoti, & sic intrat text. in d. c. si cui nulla 1. pari. & in d. cap. si super gratia.

Quod procedit non solum quoad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem, t. de qua Concil. Trident. sess. 23. de reformatione, cap. 5. quæ absque dubio non expirat, extraneis inter cunctas, de priuileg. ver. ut autem quæ, quo ad hoc non est reuocata. Soto in 4. dist. 18. q. 4. art. 3. circa medium. Enriquez in summ. lib. 6. cap. 6. §. 7. Grassis lib. 1. cap. 13. num. 49. P. Ledesma in summ. de Sacramento penitentia, cap. 12. 1. dub. circa fin. & Vega in Elspeio de Curas, cap. 11. n. 278.

Quia est mera t. gratia, sicut licentia, seu reuocandæ ad suscipiendos ordines ab alieno Episcopo, quæ

quæ non expirat morte concedentis, vt cum aliis quos referunt tradunt Didacus Perez d. 9. 36. Salcedo d. vers. postquam vero Ioan. Gutierrez prati. 9. lib. 2. 9. 75. num. 5. & Canon. qu. lib. 2. d. cap. 17. & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopi curie Neapolitane, cap. 81. num. 4. & cap. 85. num. 39. Thom. Sanchez numero 83. & Gonzalez num. 36. Sed etiam quoad delegationem, & commissionem t jurisdictionis ad absolendum, quæ etiam non expirat ex d. ratione. Enriquez lib. 7. cap. 21. §. 6. & Suarez d. sect. 3. & Genuen. d. cap. 85. num. 39. Thom. Sanchez d. disput. 28. num. 72. & compend. Bern. supra. Quamuis contra teneant Palud. in. 4. d. dist. 17. §. 4. num. 25. t D. Anto. 3. part. ut. 17. cap. 9. in fin. & Cofinas Philarch. vbi supra.

Nec obstat, t quod iurisdicção delegata expirat morte delegantis re integra, c. gratum. c. relatum. c. licet de off. deleg. quia vt recte inquit Suarez ibi nu. 5. & 7. & Th. Sanchez d. m. 72. ista intra loquuntur de iurisdicçãoe fori contentiosi, quæ non datur in fauorem ipsius iudicis, nec habet rationem gratiæ, sed tantum iustitiæ. hæc autem delegatio est iurisdicçãois voluntariæ, & habet rationem gratiæ, sicut etiam in casu d. c. si cui. nulla est delegatio iurisdicçãois voluntariæ ad conferenda Beneficia, &c. & ita videtur consuetudine receptum, vt inquit Suarez ibid. n. 10. & Th. Sanchez d. n. 72.

Et idem esset in licentia, seu iurisdicçãoe talicui data à parochia ad audien confessiones suorum subditorum. Quamuis iurisdicção ab eo delegata alicui assumendo illum in Vicarium, t seu coadiutorem suum expirare videatur morte parochi, sicut potestas Vicarij Episcopi expirat mortuo Episcopo, quia illa delegatio sic facta tanquam Vicario, seu coadiutori, non videtur gratia facta ipsi sacerdoti, &c.

Et etiam licentia, seu facultas audiendi t confessiones certarum personarum data alicui Sacerdoti, etiam à Papa, fauore, & contemplatione ipsorū pccitentium expiraret morte concedentis, ad dicta supra n. 324.

Vltimo ex supradictis inferitur, quod licentia, t facultas testandi concessa à Papæ non expirat morte concedentis re integra, vt contra Maria. Soc. lun. conf. 89. vol. 1. docent Bursat. conf. 178. in princ. l. 2. Nauarr. de redditib. 9. 3. nu. 8. Et Sarmiento eod. tract. 4. p. c. 4. n. 2. Granutius theoremate 13. Io. Gutier. d. lib. 2. prati. 9. 75. Fachineus lib. 5. c. 99. Eman. Rodr. d. 9. 46. art. 8. Molina de iust. 1. tom. tract. 2. disput. 141. ad fi. Th. Sanchez sup. num. 82. Gonzalez num. 35. & Rota decis. 47. part. 1. diuersor. Et fuit dictum in vna Papien. fructuum 11. Febr. 1601. coram D. Lancelloto, & tenet iam Couarr. in cap. cum in officio, de testamen. numero octauo in nouissimis editionibus, quamuis antea ibi tenuisset cum Socino, cum quo videtur tenere Mieres de maiorat. 4. part. quæst. decima numero nono.

Et similiter licentia, & facultas faciendi t maioratum à Rege alicui concessa, non expirat morte concedentis re integra, vt est lex in terminis 43. Tauri, & in noua recopilatione est l. 2. tit. 7. lib. 5. vbi Doctores Hispani. Et idem t erit indistincte in licentia data per Regem ad extrahendum, seu alienandi bona maioratus, etiam si concedatur sub nomine ipsius Regis quicquid velit Mieres dist. 9. 10. ad fin. quem videtur sequi Gutierrez dist. lib. 2. prati. 9. 74. Quod procedit t etiam si literæ dictæ licentiæ, & facultatis, faciendi maioratum, seu testandi, aut a-

lienandi, non essent expeditæ, ex traditis per Felin. in rub. de constitut. nu. 5. & Decium, Ripam, & Beron. ibi, & Seluam de Benef. 3. part. 9. 22. num. 3. Quamuis t in hoc contra teneat Molina de Hispanorū primog. lib. 2. cap. 7. num. 64. quem sequitur Matienço in d. l. 2. recopilatio. gloss. 2. num. 1. in fin. & ibidem Azuendo num. 11. Velazquez de Auendanno in d. l. 43. Tauri gloss. 1. nu. 2. & gloss. 2. Ioan. Gutierrez d. lib. 2. prati. quæst. 74. in princ. & 9. 75. num. 2. & lib. 2. cano. d. c. 17. n. 14. & Eman. Rodriguez d. art. 8. quia hæc gratia non continet quid perfectum, sed datur ad aliquid faciendum.

Sed, contra Molinam recte tenet alter t Molina Theologus de iustitia 3. tom. disput. 599. num. 6. quando gratia est concessa non per ministros dependentes à Principis subscriptione, sed per Principem per solum verbum fiat, sequitur Thom. Sanchez supra d. lib. 8. disput. 29. num. 7. & Gonzalez d. gloss. 12. a numero 45. & ita gratiæ etiam ad aliquid faciendum concessæ t per Papam, qui obiit ante expeditionem literarum, expediuntur per successorem in forma rationi congruit, iuxta reg. 9. Cancellaria de literis in forma rationi congruit expedien. vbi gloss. & Rebuff. & Mandos. & Molina d. num. 6. & Gonzalez num. 48.

Et supradicta procedunt, siue licentia & gratia t sit concessa ex causa necessaria, & cum causæ cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causæ cognitione, quicquid dicat Azuendo in dist. leg. 2. numero 6.

Et de hac materia, in gratia, t vel mandatum expirat morte concedentis, vide longam remissionem Cenedi Collectanea 1. ad sextum, & circa literas gratiæ & iustitiæ, quæ expirant per mortem Papæ, videntur est d. reg. 10. seu 11. Cancellaria, super reualidatione literarum prædecessorum gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum, & ibi gloss. & Rebuff. & Mandos. & notat Gonzalez supra numero quinquagesimo primo & 52.

CAP. III.

De Executoribus literarum in forma breuiis de capienda possessione.

SVMARIA.

Sunt alij extrarodinary executores, nempe breuium de capienda possessione, num. 1. quæ duplici modo solent concedi, vel nomine camera, vel ad fauorem literarum, n. 2. & tenor breuis ponitur, nu. 3. à qua formula parum distat ea quam ponit Mandos. num. 4. & breuis ad fauorem literarum, idem est tenor in substantia, & c. n. 5.

Per concessionem breuium non contrahuntur decreta Concil. de prima instantia coram ordinariis tractada, vt Greg. XIII. declarauit, & S. Cong. Concil. & cum agitur de Beneficiis reseruat. committitur causa in curia in prima instantia, & cum de literarum Apostolicarum intellectu tractatur, numero sexto, septimo, & octauo.

Dicta breuia regulariter, & de stilo, dantur solum super Beneficiis reseruat. seu affectis à n. 9. & n. 11. ponitur resolutio Rota.

Clausula dummodo ultra tres dietas, &c. non intelligitur respectu auditoris Camera, respectu cuius non serviantur dietas, sed respectu aliorum, in quibus cum sint executores mixti habebat locum statutum de dietis, & ideo fuit necessaria dicta derogatio numero 12. & 13.

Si Beneficium erat litigiosum, & non sit facta in breui mentio de lite, breue est surreptitium, & non operatur effectum, & possessio capta esset vitiosa, & attentata, nec breue debet esse surreptitium, num. 14. & 15. ubi ponitur decisio Rota, & quamvis rescriptum ad lites surreptitium non sit nullum ipso iure, sed ope exceptionis, secus tamen in breui de capienda possessio, numer. 16.

Breui de capienda possessione, etiam nomine camera, & possessione capta eius nomine sunt ad vitiatum promissi, &c. num. 17. unde si gratia principalis est surreptitia, & nulla, consequenter etiam breue, & inde secuta erunt nulla, num. 18. & tunc possessio capta vigore brevis esset restituenda ei a quo esset ablata, num. 19. Unde etiam agenti ad executionem brevis, nomine camera, potest opponi exceptio apostasia, & inhabilitatis ex Rota, n. 20. & 21.

Lites brevis est personale, & expirat per mortem, seu resignationem obtinentis ante captam possessionem nomine camera, n. 22. Quamvis si decederet, seu resignaret post illam captam, non tamen ei consignatum, non expirabit possessio, &c. n. 23.

De processu executoris brevis, & modo seruando remissive, n. 24.

Ad executionem dictorum breuium solum requiritur verificatio eius, quod est positum in forma illius sub clausula, confitio, a numero 15. & ponitur dec. Rota num. 27. Quamvis contrarium tenuerit Rota in alia decis. postea, num. 28. quae non placet. Quando vero in clausula, confitio, sit mentio de pertinentia collationis, est verificanda, n. 34. & reprobat doctrina Goncal. num. 35.

Per clausulam confitio, inducitur forma, & conditio ut precedat causa cognitio, etiam parte citata, cum adest intrusus, alias sufficeret extra iudicialiter constare, alias gesta sunt nulla, a nu. 36. & ponuntur resolutiones Rota.

Ideo stante intruso non potest capi possessio ex monitorio decreto ab auditore camera in vim brevis, maxime cum habeat clausulam, quod si quis senserit se gravatum, &c. seu similem, & sic resoluitur in citationem, a nu. 41. ubi ponuntur resolutiones Rota nisi possessor consentiat, quod capiatur possessio, num. 44. ubi ponitur resolutio Rota.

Quod ait Lancellorus cum decis. Guidoboni, quod in executione brevis de capienda possessione non requiritur partis citatio, procedit in breuibz, quae solebant dari de capienda possessione, amoris deterioribus, & intrusis sine vitio spoli, & attentorum, & sine clausula confitio, & sic operabantur executionem, & spoliationem alterius, absque cognitione causa, & faciebant iudicem merum executorem, a numero 45.

Quod dicit decis. Mohedani, quod clausula a moto quolibet detentore intelligitur iuris ordine seruato, procedit ubi non est clausula sine vitio spoli, num. 50. & decis. Putei 17. lib. 1. est intelligenda de breui sine clausula confitio, &c. n. 51. & ita etiam est intelligendum quod ex Puteo ibi tradunt Mandos. & Salustius Tiberius, &c. n. 52.

Capiens possessionem vigore talis brevis eiecit possessorem, tenebatur, & poterat postea plene verificare reservationem, in qua breue fundabatur, ad excludendum

spolium restituibile, de quo eiecit agebas, a num. 53. ubi ponuntur resolutiones Rota.

Iam breui de capienda possessio non datur nisi cum clausula, confitio, & sic executor debet assumere partes iudicis, numero 58. & sequentibus. ubi ponitur decisio Rota.

Licet breue habeat clausulam, confitio, si tamen in ea non continetur reservatio, in qua breue fundatur, ita ut in eius executione illa plene probetur, tenebitur postea impetrans illam verificare ad excludendum spolium, & reuocationem sententiae excusandam, numero 60. & ita procedit quaedam decisio Rota relata, numero 61.

An pro verificatione clausula, confitio, sufficiat semiplena probatio, an requiratur plena? nu. 62. & in tribunali auditoris camera seruatur sufficere semiplenam ex doctrina Barr. num. 63. sed quod requiratur plena seruatur Rota, num. 64. & sequens. ubi ponuntur decisio Rota, & doctrina Barr. respondetur quod alias tenebatur, num. 67. unde si ageretur de executione brevis coram alio ab auditore camera amplectenda esset sententia Rota cuius stilo magis standum est, nu. 68.

Quando non esset intrusus, sufficeret pro verificatione clausula, confitio, semiplena probatio, & ad effectum decernendi monitorium, n. 69.

An clausula, confitio, quod defunctus obierit in possessione, ne probetur ex possessione illius de praeterito, a num. 70. resoluitur, quod sic & adducuntur resolutiones Rota.

Illa conclusio quod olim possessor, hodie possessor presumitur, de qua relata a numero 75. procedit non solum in ipso possessore allegante possessionem de praesenti, sed etiam in successore vniuersali, vel singulari, numero septuagesimo sexto, imo secundum Abb. si non vivit ille qui possedit, presumitur usque ad mortem possidisse, sine heredibus negent, sine asserant, &c. numero 77.

Quamvis requiratur pro forma de terminata probatio possessionis certi temporis sufficit praesumptiva probatio, n. 76.

De clausula non tamen a nobis provisionem habentibus remissive, nu. 79. & ut hac exceptio intret & cesset executio brevis sufficit habere provisionem a Papa, sine sit bona, sine mala quod reservandum est petitorio, numer. 80.

Ultra dictos executores literarum & Apostolicarum, sunt etiam alij extraordinarii, nempe executores breuium, seu literarum in forma brevis de capienda possessione, quae duplici modo solent concedi, videlicet vel nomine camerae Apostolicae, vel ad fauorem literarum sub plumbio per prouisum Apostolicum expeditarum, ut post haec tradit Goncal. ad regul. mensuum. §. 7. proce. num. 208. & gloss. 9. in amorat. num. 246.

Quod ut melius percipiatur oportet pretium tenebitur in praesenti ponere tenorem brevis, prout hodie dari consuevit, qui talis est. Dilectis filiis causarum curia camera Apostolica generali Auditori, ac Magistro scholae Abulen. Cathedralis, & Francisco Suarez de S. Iuan Canonico eiusdem Ecclesiae, & eorum cussibet. Paulus Papa V. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem contulit nuper felic. record. Leo Papa XI. praedecessor noster dilecto filio Christophoro Treuino Clerico Abulen. in curia residenti, ac dilecti filij nostri Francisci Cardinalis de Anila nuncupati a secretis ac fami-

familiari continuo commensali thesaurariam Ecclesie Conchen. per obitum quondam Ioannis Zapata illius dñi vineret vltimi possessoris extra Rom. curiam de mense Ianuarij proximo praeerito defuncti vacan. & antea dispositioni Apostolica reservatam, prout in literis Apostolicis prope diem sub plumbo expediendis latius explicabitur, quo circa ne dum luere & predicta expediuntur thesauraria prefata aliqua in spiritualibus, vel temporalibus detrimenta patiatur providere volentes, vobis per presentes committimus, & mā ianus, quatenus vos, vel duo aut unus vestrum, confitto, vobis prius etiam summarie, quod d. Ioan. in possell. dict. Thesauraria de predicto mense obierit, per vos, vel alium, seu alios corporalem, realem, & actualem possessionem d. Thesauraria ac illi forsan annexorum iurumque & pertinentiarum suorum quorumcumque nostro, & cameræ Apostolicæ nominibus omni mora & dilatione postpositis apprehendatis, amotis inde, & expulsiis quibuscumque detentoribus & intrusis, non tamen a nobis seu dicto predecessore prouisiis, quos detentores, & intrusos quosque auctoritate presentium amouemus, & amotos denuntiamus, ac omnes & quoscumque fructus, redditus, & proventus d. thesauraria & annexorum eorundem, tam a die obitus dict. Ioan. decursos penes quoscumque existentes quam etiam futuros percipiat, & exigatis, eosque integre prefato Cod. postquam ipse literas predictas vobis presentauerit, una cum dict. possell. consignetis, eosdem detentores, & intrusos, ac prorsus quoscumque alios contradictores, eisque auxilium consilium, vel fauorem publice, vel occulte directe, seu indirecte, quomodolibet prestantes, per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac priuationis suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque opportuna iuris, & facti remedia appellacione postposita compescendo legitimis super his habendis seruatis pro eislibus censuras, & penas ipsas, etiam iteratis vicibus aggerando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis, decernentes vos aut predictum C. neminem propterea stante reservatione huiusmodi spoliasset, nec amotos, & expulsiis super spolio aut unde vi agere posse, nec eis actionem spoliij competere, neque collationes, prouisiones, aut alias dispositiones de d. thesauraria factas ad colorandum huiusmodi spoliij prodesse; sicque per quoscumque indices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet quantis a iure indicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane ne, quicquid secus semper his a quoquā quantis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus felic. record. Bonifac. Papæ VIII. predecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo, ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium ad iudicium non trabatur, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis necnon inhibitionibus, etiam a dictis auditoribus eorum ut aliquo, seu aliquibus vigore quarumcumque commissionum Apostolicarum iam forsan decretis, non tamen executioni de mandatis, aut posthac emanandis contrariis quibuscumque, seu si detentoribus, & intrusis predictis, vel quibusvis aliis communiter, vel diuissim, ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, volumus autem ut d. C. infra sex menses a data presentium computan. literas prefatas sub plumbo expedire, ac iura camere Apostolicæ ac aliis propterea debita persolvere omnino teneatur, aliquum

d. sex mensibus elapsis thesauraria predicta vacare censeatur eo ipso. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 23. May 1605. suscepti a nobis Apostolicus officij anno primo.

M. Vestrius Barbianus.

Et ab ista formula patum differt ea, quam ponit Mandos. de monitoriis, qu. 60. sub monitorio posito, nu. 1.

Breuis vero ad fauorem literarum idem est & tenor, in substantia, solum additur clausula, si & postquam literæ Apostolicæ exhibita fuerint. Ac ut ipsæ literæ Apostolicæ facilius debeat executioni, ut par est demandentur prouisum ipsum in possessionem Beneficij induci mandatur, &c.

Circa quas literas in forma breuis de capienda possessione in primis aduerto, quod ut Gregorius XIII. declarauit per constitutionem 24. de executione literarum Apostolicarum, & declaratione Concilij Tridentini, session. 24. cap. 20. de reformatione per concessionem illarum non contrahitur dicto decreto Concilij, ubi disponitur, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si Beneficiales sint, in prima instantia coram ordinariis locorum duntaxat cognoscatur, exceptis his quæ iuxta Canonicas sanctiones apud sedem sunt tractandæ, vel quæ ex vrgenti rationabiliq. causa iudicauerit Summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum signaturæ suæ eius manu propria subscribendum committere, aut auocare, duplici ratione: prima, quia per dictas literas, in forma breuis, causa seu instantia non introducit, sed mere executiue procedimandatur, & mandata & executiua sunt, & summariam tantum causarum, propter quas illæ emanarunt cognitionem requirunt, & in executiuis, licet detur lis non tamen instantia. Sarnen. in reg. de annali. 9. 44. & Puteus dec. 220. lib. 2. Secunda, quia dictæ literæ in forma breuis annulo Piscatoris munitæ non minoris sunt efficacitæ, & auctoritatis, quam rescripta signaturæ Rom. Pont. eius manu propria subscripta.

Et ita etiam declarauit S. Cong. Concilij super d. cap. 20. quæ etiam ait, Quod si vel de affectis, aut re seruatis Beneficiis ageretur, tunc in curia committuntur causæ in prima instantia. Quod quotidie practitari videmus; nam signaturæ iustitiæ semper committit causam in Rota etiam in prima instantia, cum agitur de Beneficio reseruato, seu quod prætenditur referuat.

Et est decisi. Rotæ in causâ Segobien. Canonici catus 24. Nouembris 1588. coram Domino Plato de qua supra 5. part. cap. 1. num. 675. Et ut dicat Marchesanus de commissio. part. 2. cap. 1. de commissione appell. num. 36. Gregorius XIII. declarauit, quod causæ Beneficiales, quando literæ sub plumbo expedite reperiuntur, & de literarum Apostolicarum intellectu tractatur, etiam in prima instantia per signaturam iustitiæ in curia committerentur: ea ratione quia iudicare de iuribus literarum Apostolicarum ad Romanæ curiæ iudices, & in specie in S. Rotæ auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet, & sic pluries rescriptum fuit, & nouissime post hæc tradit Gonzal. gl. 52. n. 36. & seg. ubi ponit declarationes S. Cong.

Secundo aduerto, quod dictæ breuia regulariter & de stilo dantur solum super Beneficiis reseruatis, seu affectis, ut patet ex d. constitutione Gregor. XIII. Lancelot. de attentatis 2. part. c. 4. in prefatione

- numero 442. qui ait, quod huiusmodi breuia concedi solent attenta reservatione Beneficij de quo agitur, Rota in vna Salamantina Canonici 30. Maij 1572. coram Domino Oradino supra adducta 5. part. cap. i. numero 461. In qua fuit dictum, tñ stilum dare huiusmodi breuia propter reservationem, & in Gien. Canonici, & prabendæ 4. & 11. Maij 1587. coram Domino Robustio, in qua fuit dictum, quod similia breuia regulariter non dantur nisi in reservatis vt notum est, & in vna Pampilonen. parochialis de Agagra. 27. Iunij 1601. coram Domino meo Corduba Episcopo Pacen. vt fuit resolutum, tñ cessante reservatione super qua breuia fundantur cessare illorum executionem, & clausulam consilio de vacatione in tali mense intelligendam de mense qui sit reservatus, vt in dict. Salamantina Canonici 1572. Lancellori de attentatis, cap. 4. in præfatione, num. 117. & 509. & reservationem non habere locum in Beneficiis iuris patronatus laicorum ex fundatione, quod ius patronatus licet non probetur sufficienter, tamen vt sit locus arbitrio Rota, & interim supersedeatur in executione, sufficit multa deduci, & c. præterea admitti exceptionem inhabilitatis, vt in Vrgellen. Canonici, de qua infra numero 20. Rota etiam in vna Placentina Beneficiorum de anno 1603. infra adducta numero 28. & Gonzalez. 9. 7. proem. numero 208 & gloss. 9. in annot. n. 246. & 262.
12. Tertio aduerto, tñ quod illa clausula, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium ad iudicium non trahatur, non intelligitur respectu auditoris cameræ, respectu cuius non seruatur dietæ cum alias sit iudex ordinarius Romanæ curiæ, & ita habet stilum nouissimus, sed respectu aliorum executorum præter illum nominatorum in quibus cum sint
13. executores mixti propter causæ cognitionem quam habent, & non meri omnino, habebat locum statutum de dictis. Felin. in ca. nonnulli, num. 34. de rescriptis. Et ideo fuit necessaria dicta derogatio. Mandos. dict. 9. 60. de monitoriis, n. 47. & de commission. commissione 28. verb. & Concilio generalis, & c.

Quarto aduerto, quod si Beneficium erat litigiosum, tñ non sit facta in breui mentio de lite, breue est surreptitium, & non operatur effectum, & possessio eius vigore capta esset vitiosa, & attentata. Caputaquen. decis. 70. part. 1. Rota de i. 469. lib. 3. part. 3. diuers. quæ est Paleoti 116. & Lancellot. d. cap. 4. num. 413 qui etiam cap. 12. limitatione 30. num. 3. ait quod breue non debet esse surreptitium, vt etiam ait Flam. Paris. de resignatione Benef. lib. 10. quæstion. 6. num. 25.

15. Et fuit resolutum in causa Vrgellen. tñ Archidiaconatus de Andorra 13. Aprilis 1592. coram D. Penna his verbis. Quoniam Raphael Duran, Archidiaconatus de Andorra tanquam vacantem in mense reservato per obitum Michaelis Grimosachi impetrauit in curia, & obtinuit sibi concedi literas Apostolicas de capienda possessione nomine cameræ, in quibus non fecerat mentionem de lite, quam Paulus Anton. Roquet, qui vigore statuti à sede Apostolica confirmati prædictum Archidiaconatum optauerat de anno 1583. mouerat contra quondam Michaellem prouisum Apostolicum, & in Rota introduxerat vigore specialis commissionis citato, & comparente Michaelle, & seruatis terminis substantialibus, dubitauit, an constaret de lite, de qua foret facienda mentio in prædictis literis in forma breuis. Et Domini concorditer censuerunt primum constare de lite per commissionem causæ in Rota citationis executionem & seruatos terminos substantiales, Clem. 2. vt lite pendente, authentica litigiosa. C. de litigiosis, qua cum

non fuerit extincta per obitum Michaelis, Beneficium remansit litigiosum, cap. 1. & 2. vt lite pendente. lib. 6. Mobedan. decis. 14. alias 240. de causa possessionis in nouissime impressis, & decis. 190. in manuscriptis, Sarnem de trienniali, quæst. 61. circa fin. Et ideo debuit de illa fieri mentio, & c. decis. 102. etiam in literis in forma breuis pro capienda possessione alias censentis surreptitiæ, & non operantur effectum, Paleotus dec. 116. incipien. Ioannes Michael Caputaquen. decis. 70. incipien. breue part. 1. in impressis. Vnde nec vigore talis breuis possit capi possessio, nec capta sustineri, quia esset attentata, & vitiosa. Et idem post hæc tradit Gonzalez supra in annotationibus, à num. 271.

Et quamuis rescriptum ad lites surreptitium non sit nullum ipso iure, tñ sed vitietur ope exceptionis, vt notatur in cap. ceterum, & c. si autem, & c. super literis, de rescriptis. tamen istud rescriptum, & breue de capienda possessione, si est surreptitium, est nullum ipso iure. Et sic possessio eius vigore capta vitiosa & citata, quia est extraordinarium, & exorbitans, & executiuum, & sapit plus gratiam, quam iustitiam ex quo tollitur actio spolij, & attentatorum, vt per Gonzalez ibi. num. 275.

Quinto aduerto quod breuia de capienda possessione, Tertiam nomine cameræ, sicut ad utilitatem prouisi & impetrantis ac vt eius prouisio & gratia melius executioni demandetur, vt constat ex d. constitutione 24. Gregor. XIII. in princip. & decis. Tude. parochialis de qua infra numer. 44. & Pampilonen. Beneficij infra adducta, numer. 63. & possessio capta nomine cameræ est ad fauorem & commodum prouisi cui est postea consignanda, seu cédenda, vt dicitur in breui, & dict. constitutione Gregorij tradit Gonzalez glossa. 35. ex num. 113. vbi ex hoc reuoluit competere prouiso iura tñ antiquitatis quoad ad oppositionem, & præcedentiam à die capte possessionis nomine cameræ ac præferendum omnibus postea ingressis, & facta cessione absque alia apprehensione possessionis constitui eum iustum possessorem ac esse illi concedendum mandatum de manu tenendo, non aliter ac si ipse prouisus dict. possessionem à principio apprehendisset secundum Rotam.

Vnde si gratia principalis est surreptitia, tñ nul la, consequenter etiam huiusmodi breue tanquam accessorium, & inde secuta erunt nulla ex cap. constitutus, de rescriptis. vbi Abb. & Decius, & c. si super gratia, de offic. deleg. in 6. & traditis per Nauarr. in cap. si quando i. præludio num. 1. & in cap. cum con. ing. n. prima causa nullitatis, de rescriptis. ita post hæc Gonzalez. d. n. 271. 276. & 278. & 5. 7. proem. num. 240. Et tunc possessio capta vigore breuis tñ esset restituenda ei, à quo est ablata, ex Lancelloto d. cap. 4. num. 444. in præfatione.

Vnde etiam alias in vna Vrgellen. Canonici tñ 21. Maij coram Domino Blancheto fuit resolutum. Quod agenti ad executionem breuis nomine cameræ potest opponi crimen apostasiæ à religione, nam est inhabilis & excommunicatus cap. 2. ne clerici, vel monachi in 6. & c. & non debet dari vitiosus ingressus ad Beneficia, nec refert, quod agat commissarius nomine cameræ, cum ipse ad utilitatem impetrantis agat, & ad cedendum illi possessionem qui si non potest illi consignare possessionem tenetur restituere prim. possessori modernus de attentatis. 2. part. in præfatione, capite 4. numero 443. & professio probatur ex instrumento professionis & confessione partis dicentis in supplicatione se per quatuor annos existisse in religione, nec ob-

ita fuisse declaratam professio nem nullam, eo quod non fuerat annus probationis continuus, quia illa sententia erat nulla, nec est sublata per Concilium professio tacita ut S. Cong. Concilij declarauit, nec obstat istam exceptionem tanquam requirentem altioris indaginem non esse admittendam in hoc iudicio quia altior indago resultat ex replicatione actoris, nam excipiens fundat clare suam intentionem, &c. hæc in dict. Vrgel-

22 Et quod admittatur exceptio inhabilitatis, † fuit etiam resolutum illa pamphilonen. sup. relata, numero II.

23 Et ius breuis, † est personale, & expirat per mortem, seu resignationem obtinentis ante captam possessionem, nomine cameræ, &c. Lancellothus supra num. 439. & seq. Quamuis si decederet, seu resignaret † post captam legitime possessionem nomine cameræ vigore breuis nondum tamen ei consignatam, seu ab eo apprehensam, ex quo erat iam cameræ acquisita non expirabit possessio, sed eam cameræ retinebit, donec successori consignetur, &c. tamen videtur debere eam de nouo apprehendere, ex quo non fuit ad eius fauorem capta nisi subrogetur in locum alterius, de processu executoris dictarum literarum in forma breuis, & modo in executione seruando, videndus est practicus Salustius Tiberius in practica auditoris camera, lib. 3. capite 6. per totum.

25 Solum aduerto, quod ad executionem dictorum breuium † solum requiritur verificatio, eius, quod est positum in forma illius sub clausula *constitit*, seu si *constiterit* Salustius Tiberius dict. lib. 3. cap. 6. num. 17. & cap. 7. num. 5. Rota decisi. 45. num. 1. part. 2. diuersorum. Et fuit resolutum in causa Abulensi. Canonici & Præbendæ 24. Nouemb. 1578. coram † D.

26 Decano, ut in decisi. sequen. Vacante Canonicali, & Præbenda, de quibus agitur per obitum Alphonsi. Nannari de mense Decemb. 1577. sede Episcopali Abulensi vacante fuit de illis prouisum auctoritate Apostolica D. Franc. de Recalde, & interim dum literæ sub plumbis expedirentur, emanarunt literæ ab eadem sede Apostolica in forma forma breuis directæ R. P. D. Auditori camera, in quibus facta narratiua de vacatione d. Canonici, & Præbendæ in d. mense Decemb. sede Episcopali vacante & quod illorum collatio, & prouisio dum pro tempore vacant ad Episcopum Abulensem spectat & pertinet, prout in literis sub plumbis expedit. latius explicabitur, committitur ei dem D. Auditori camera quatenus conto sibi summarie de dict. vacatione in prædicto mense, & quod ipse Alphonsius tempore obitus sui eisdem Canonici & Præbendam possideret, quod qua tempore vacationis illorum sedes Episcopalis pastore carebat, possessionem nomine cameræ, Apostolicæ, omni mora, & dilatione postpositis, apprehenderet, amotis & expulso quibuscumque de tentoribus, & intrusis, non tamen auctoritate Apostolica prouisis, & seruatis seruandis instabatur pro parte D. Francisci coram eodem Auditore camera pro sententia declaratoria, sed quia nomine D. Thomæ opponebatur de surreptione dict. breuis, ex eo quod non erat verificatum in actis, & quod continetur in narratiua dict. breuis, quod collatio pertinebat ad Episcopum, & pro parte dicti Thomæ fuerat supplicatum S. Domino nostro quod causa huiusmodi, quæ coram dicto D. Auditore camera pendebat proponeretur in Rota super dubio infra scripto, ut finis huius imponeretur ideo Reuerendissim. Parr. Domin. Auditor camera, de ordi. re. sanctissimi ad instantiam dict. Thomæ consuluit Rotam super dubio infra scripto. Stante supplicatione

& literis desuper expeditis, & stantibus, quorum omnium copia deest in necessariis, an constet de surreptione dicti breuis, & de ea dari possit non obstante clausula sublata, quod dubium fuit hodie 24. Nouemb. per me uti Rota Decanum propositum in relationibus, & super eo per ambas partes, & in facto, & in iure informatum plene. Et fuit per maiorem partem dominorum tentum, quod breue non sit surreptitium, quia omnia quæ continentur in dispositiua breuis sub clausula *constitit*, sunt plene verificata, non obstat narratiua de pertinentia collationis ad Episcopum, quia habet relationem ad literas sub plumbis expediendas, ut ibi spectat & pertinet, prout in literis expedien. latius explicabitur. Et sic non fixit pedes in pertinentia collationis ad Episcopum, & Capitulum, & quod non figat pedes, dicebant apparere ex eo quod in clausula *constitit*, quæ explicat voluntatem disponentis, nulla fuit facta mentio de ipsa pertinentia collationis, sed de alio, quasi mens concedentis fuerit remittere hoc de pertinentia collationis ad negotium principale, & tanto magis domini tenebant hanc sententiam, ex quo in actis non omnino satis constat de aliquo iure D. Thomæ, quare transiisse resolutionem Reuerendissim. Parr. Dom. Auditor camera, qui iuxta hanc mentem Rota subscripsit declaratoriā in fauorem D. Recalde.

Quamuis in causa Placentina Beneficiorum 2. Maij 1603. coram illustrissimo Domino Millino † contrarium tenuerit Rota dicens sub clausula, *constitit*, de vacatione prædicta contineri non solum vacationem in principio narratam, sed etiam modum expressum, per quem prouisio pertinet ad Papam, propter dictionem prædictā.

Quæ decisio sic se habet. Domini concluderunt † sententiam auditoris camera esse reuocandam. mouebantur, quia in principio breuis narratur, quod ista Beneficia vacarunt de mense Octobris 1590. & quod de eis fuerat prouisum Ioanni, ex quo erant reseruata vigore gula, quia de eis non fuerat facta prouisio per ordinarium ante diem 5. Decemb. quæ die fuit assumptus ad Pontificatum S. memorie Greg. 14. & postea Papa mandauit auditori camera quod consilio sibi de vacatione apprehendat possessionem nomine cameræ, & domini intellegebant, & Papa sensit in hac clausula de vacatione per obitum Roderici in mense Octobris, ex qua sit indulta reseruatō ob non factam prouisionem per Ordinarium in tempore, ut fuit resolutum coram Oradino in Salamanina Canonici. 13. Maij 1572. & hunc intellectum domini comprobant, quia dictio prædicta, *recepit* non solum vacationem in mense, sed etiam modum vacationis supra expressum, per quem prouisio pertinet ad Papam.

Secundo, quia ista breuia fundantur in reseruatiōe, & secundum stilum ordinarium non conceduntur cessante reseruatiōe, & ideo etiam si verba essent dubia, reciperent interpretationem ab obseruantia concedendi, ista breuia solum propter reseruatiōnem.

Tertio, quia si dictio prædicta, *recepit* etiam ad modum vacationis illa expressio reseruatiōis fuisse facta sine effectu operandi. Quarto & ultimo, quia Papa dat facultatem in breui expellendi intrusos, & excipit expresse habentes prouisionem ab ordinario ante dictam diem 5. Decem. & postea tollit actionem spolijstante reseruatiōis huiusmodi, & consequenter ex toto contextu breuis apparet, quod Papa fuit motus ad illud concedendum propter reseruatiōnem, & propterea cum onus iustificandi clausulam, *constitit*, & istam narratiuam reseruatiōis coram auditore camera spectaret ad Ioan.

ut in terminis huius regule fuit resolutum in causa V-lisbonen. parochialis. 2. Maij millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, coram Illustrissim. Cardinali Mantica, & non fuerit ab eo iustificata sententia remanet notorie iniusta, & consequenter est reuocanda, mouebantur etiam propter prouisionem ordinarij ante diem 5. Decemb. quæ fuerat producta in actis coram auditore cameræ, & ideo cum breue excipiat expresse promissis ab ordinario in illis verbis, non tamen habentibus prouisionem ab ordinario ante diem 5. Decem. stante ista probatione affirmatiua cessabat executio breuis: & consequenter etiam ex hoc causa sententia est iniusta. Et quamuis in contrarium opponatur, quod prouiso ordinarij non probat tempus in concursu prouisionis Apostolicæ propter suspensionem antedatæ iuxta decis. 1. de probatio. tamen cum ista promissio ordinarij habeat subscriptionem Notarij, testes & sigillum, & Lupus vigore illius prouisionis accepit prouisionem ante datam literarum Apostolicarum ad fauorem Ioan. cessat in hoc casu omnis suspitio antedatæ, & creditur lueris ordinarij, Tho. de Thanis decis. 50. Guidobon. dec. 69. Caputaq. dec. 146. li. 1. & dec. 55. li. 3. in manuscriptis, Chisan. dec. 81. & saltem secundum dominos materia redditur adeo turbida quod ista exceptio erat reseruanda in iudicio petitorio, & interim non esset danda executio breui iuxta decisionem Paleotti, quæ allegatur per informæses. 723. li. 3. par. 3. diuersorum aliquibus etiam ex dominis placebat caput nullitatis, nempe quod non constet de citatione ad docendum se paruissse, primo pro prima, licet extent alie tres. Cuius sanatio fuit denegata in signatura sanctissimi, & ex his fuerunt concordæ pro reuocatione sententiæ auditoris cameræ.

Sed mihi non placet ista resolutio, & quo ad primum motiuium principale, nam licet verum sit quod ad excludendum spoliū & euitan. reuocationem sententiæ, & restitutionem teneatur impetrans postea verificare reseruatiōem, in qua breue fundatur, ut dicitur infra, a num. 53. quod etiam vult decisio Salamantina allegata quam supra adduximus. 5. par. capitulo 1. numer. 461. & alia in eadem ibidem adducta, tamen clausula *constitit de vacatione prædicta*, solum importat vacationem narratam scilicet quod vacauit per obitum talis, in tali mense, & id solum repetit dictio prædicta, & id patet in terminis dict. decis. Placentinæ ex illa exceptione facta in breui de habentibus prouisionem ab ordinario ante diem 5. Decembris, si enim impetrans breue teneretur per clausulam *constitit* verificare reseruatiōem ob non factam prouisionem per ordinariū aate dict. diem. 5. Decemb. superflua esset illa exceptio, & præseruatio.

Et præterea id constat ex stylo huiusmodi & breuium, in quibus quando ex vacatione narrata non resultat reseruatio, & Papa vult quod impetrans illam probet, solet addi in clausula *constitit*, modus expressus, ex quo Beneficium est reseruatum, verbi gratia, quod defunctus erat subcollector, Prothonotarius, seu familiaris Cardinalis, &c.

Vnde etiam in specie d. Pampilonen. & parochialis 33 lis de Acagra, de qua supra numer. 11. quamuis stante clausula *arbitrio Rotæ* posset supersederi executioni breuis, tamen alias *constitit* de vacatione in tali mense deberet mandari executioni, reseruata exceptione iuris patronatus ad petitorium. Sicut in casu d. decis. Abulen. exceptio de pertinentia collationis.

Illam vero decisionem Abulen. intellexit & alias 34 Rota ut non procedat, quando in clausula *constitit*, fit mentio de pertinentia collationis, ita ut vna ex conditionibus in ea positis sit pertinentia collationis, ut in vna Gerunden. Beneficij trigessimoprimo Maij 1600. coram D. meo Corduba, in qua causa appellationis à sententia auditoris cameræ, fuit in Rota commissa cum clausula, *parito breui, arbitrio Rotæ*, & fuit resolutum, *Intrare arbitrium*, & non esse locum executioni breuis: nam reseruatio quæ prætendebatur ex reg. 2. de beneficiis *vacantibus* sede Episcopali vacante non habebat locum in presenti, quia collatio non spectabat ad Episcopum, sed ad Archidiaconum Gerunden. ad quem spectabat collatio Beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, & quod non obstat sufficere iustificare clausulam, *constitit*, ut in Abulen. Canonici coram Rubens & alibi sepe, nam illa procedunt, quando non fuit mentio de pertinentia collationis, in clausula *constitit*, quo casu Papa videtur remittere pertinentiam ad petitorium, cum vero vna ex conditionibus positis in clausula, *constitit*, est pertinentia collationis vigore reseruatiōis, illa venit iustificanda, ita ut ex dicta pertinentia inducatur reseruatio, propter quam breue fuit concessum, quod in presenti dominis non fuit visum iustificatum, sed constare de iure Archidiaconi, ad effectum, de quo agitur. Tum ex depositionibus testium, tum ex mandato de manutenendo, vel saltem ita turbidum, ut merito supersedendum veniat in executione breuis, donec disputetur super iure Archidiaconi, &c.

Vnde mihi non placet, quod & post hæc tradit González in annotat. a numer. 261. quod non sufficiat ad executionem breuis verificatio *constitit*, quando non esset probata reseruatio, licet in eo expresse, & necessario inclusa non fuisset, si reus ex aduerso probat coram eodem excuratore quod non intret reseruatio, ex eo quod beneficium sit de iure patronatus laicali, vel quod mensis non esset reseruatus ratione alternatiuæ, vel alias, & male allegat istam decisionem Gerunden. & aliam Vicen. de qua infra numer. 61.

Per dictam autem clausulam in *constitit*, & seu si *constitit*, inducitur forma, & conditio ut præcedat causa cognitio, etiam parte citata, cum adest intrusus, alias enim sufficeret extrajudicialiter constare iuxta dicta cap. & præcedenti dubio. 9. a numer. 166. Quamuis ad decernendum monitorium soleat fieri citatio interese putantium per contradictoriorum, siue edictum publicum, Sallustius Tiberius d. lib. 3. cap. 6. numer. 1. Felin. in cap. fin. de præsumptio. num. 28. Staphil. de iuris iustitiis. 9. citatio personalis, Vantius de nullitatib. tit. de nullitate ex defectu iurisdictionis legitima. num. 92. Mandos. de monitoriis, quæst. 40. & dict. quæst. 60. verb. *constitit*, a numero 35. & 36. Licet numer. 57. & 65. contrarium velit. Veltius in præct. lib. 8. capitulo ultimo, numero 13. Lancellotus de attentatis. 2. par. cap. 20. in præfatione, numero. 170. & ampliatione 11. numero 23. Crescen. decis. 6. de rescrip. & est optima decis. Paleotti quæ est 3. par. diuersor. lib. 3. 659.

Et est dec. Thanis 95. in manuscript. & quæ ait, Quod 38 quando signatura habet *constitit* de assertis, debet constare per legitimas probationes, & parie citata Egid. decis. 68. Decius consil. 198. Guido Papa quæst. 70. secus esset si signatura diueret, etiam extrajudicialiter, quia tum non esset pars vocanda, nec in casu in quo narrata constarent ex actis, & essemus coram eodem iudice, quia tunc videtur conditio de præterito, quæ non suspendit, &c. Ro-

6. Rota in vna Vercellen. Beneficiorum 28. t. Iunij 1593 coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Prouisum ab ordinario manutendum in possessione Beneficiorum de qua constat capta tempore quo vacabat beneficium, & posteriorem possessionem aduersary capiam vigore breuis non esse legitimam, cum executor processit de facto non citato possessore, ut fieri debuit, stante clausula si constiterit, cap. si constiterit, & ibi Felin. numero 5. de accusatio. & in c. fin. numero 24. de presumptio. ideo cum possessor non habeat se pro spoliato est manutendus, Puteus decis. 419. lib. 2. &c. Rota etiam in illa Tirafonen. Capel. de anno 1601. adducta cap. pro cede. n. 5. Ambrosio, numero 63. & post hæc González supra a numero 253. ubi ait citationem debere esse personalem cum agitur de graui præiudicio, scilicet de priuatione & de incurren. censuris, ideoque non sufficere scientiam præsumptam, nec comparitionem generalis procuratoris in actis Achill. decis. 137. numero 2. cum aliis quod etiam tradit Salust. Tiberi. d. lib. 3. cap. 6. num. 12. Sed certe ad mandatum de immittendo videtur sufficere comparitio, seu citatio procuratoris generalis licet non ad censuras, & penas monitorij, quia illud non est priuatio.

40. Alias gesta sunt nulla, ex dictis, & allegatis, t. nam forma breuis est omnino seruanda, Lancellot. d. 2. p. cap. 12. l. iunij 30. n. 4. & d. c. 4. in præfatione, num. 412. & Flam. Paris. lib. 10. q. 9. n. 24. & Gôgal. sup. nu. 279. & 280.

41. Et ideo stante intruso, t. non potest capi possessio ex monitorio decreto ab auditore cameræ in vium breuis, maxime cum habeat clausulam, quod si quis senserit se grauatum, &c. seu similem, & sic resoluuntur in citationem, ut notatur in l. de pupillo ff. de noui operis nuntiatione, ut fuit resolutum in vna Tridétina Canonicatus, de anno 1593. in qua domini dixerunt, t. Possessionem non posse capi vigore monitorij auditoris cameræ cū clausula, quod si quis &c. quod resoluuntur in simplicem citationem, ut notatur in d. l. pupillo, imo in præiudicium qui obtinuit tale monitorium Beneficium effectum fuisse litigiosum, & ideo videtur possessio attentata, &c. Et in vna Conchen præiudicij.

42. Iulij 1594. coram D. Seraphino t. fuit resolutum, possessionem captam post obtentum monitorium vigore breuis nomine cameræ esse attentatam, maxime si fuit immixtum possessori.

44. Quod procedit, nisi possessor consentiat t. quod capiatur possessio, ut in vna Tuden parochialis S. Christinæ 4. Nouemb. 1592. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, Non esse sequestrandam possessionem, qua fuit capta vigore breuis legitima, quod habet clausulam sublatam, & tolli facultatem cognoscendi de eius nullitate, & clausulam sine vitio spoliij, & licet sit capta nomine cameræ, tamen est ad utilitatem impetrantis, ut literis expeditis ei restituatur cum fructibus, & ideo ex eis expeditis potest eam continuare suo nomine, nec obstat quod impetrans eam acceperit vigore litterarum in quibus erat clausula vocatis vocandis, quia potest cumulare possessionem, &c. præsertim stante protestatione, quod non intendebat præiudicare possessioni antea capta, nec obstat quod si capta ex monitorio quod habeat clausulam, quod si quis senserit se grauatum, &c. & sic resolvebatur in citationem, quia cum in illo casu ille qui erat in possessione cōsensisset ex quadam concordia postea autoritate Apostolica confirmata, fuit capta legitime, & Basilus qui tunc non possidebat non debebat citari, nec erat opus ei vitare monitorium, nec erat pars ad impediendam possessionem, Barrol. & Decius in l. fin.

C. de edicto D. Adriani cum aliis per modernum de adipiscenda remedio. q. 67. &c.

Nec supradictis obstat quod t. ait Lancellotus dict. cap. 4. in præfatione, nu. 441. quod in executione breuis de capienda possessione nomine cameræ absque vitio attentatorum non requiritur partis citatio, ut est decisio Guidoboni 95. in manuscript. in vna Casalen. præposituræ, seu præceptoris 1591. coram Domino Reomano, t. in qua fuit tentum, Quod in executione breuis, quod solet dari in beneficis reservatis de capienda possessione, amotis intrusis, & detentoribus sine vitio spoliij, non sit necessaria partis citatio, sed executores in breui deputati possunt tales intrusos, & detentores non citatos eicere. Quæ decisio latius ponitur à Caputaquen. 3. par. decis. 180. quia respondetur illud procedere in breuib, t. quæ solebant dari de capienda possessione amotis detentoribus & intrusis sine vitio spoliij, & attentatorum, & sine clausula confisito, & sic operabantur executionem, & spoliationem alterius absque cognitione causæ, & faciebant iudicem merum executores, ut in vna Corduben. Portionis 25. Octob. 1557. coram D. Rubeis quam infra adducam, numero 56. & in d. decis. Paleoti. 659. & in eadem Corduben. 4. Iunij eiusdem anni 1557. coram eod. D. Rubeis, t. in qua fuit dictum. Ro. am. solere observare, quod clausula amoto quolibet detentore intruso, faciat iudicem merum executores, secus si diceretur amoto quolibet illicito detentore, quia tunc datur iurisdiclio cognoscendi, an possidens iuste possideat, Abb. in cap. de cætero, numer. 8. & 14. & ibi Felin. num. 9. de re iudicata, Paris. consil. 120. lib. 4. Stat. phil. de literis gratiæ, titulo de vi & effectu clausularum §. de clausula amoto quolibet detentore, Rebus. in præxi in forma nouæ prouisionis verb. amoto, Abb. consil. 34. numer. 7. volum. 2. ita in dict. Corduben.

Ad quod etiam est t. decisio Achillis 384. seu 6. de triennali, & d. decis. 659. n. 3. Marches. de commissio p. 2. c. 3. de commissione appellationis, n. 25.

Nec obstat decis. Mohedan. 7. de restitutione t. spolia. alias 97. num. 5. ubi dicitur quod clausula amoto quolibet detentore intelligitur iuris ordine seruato, quia illud procedit ubi non est clausula, sine vitio spoliij, ut ibi & facit decis. Putei 17. lib. 1. quæ iuxta prædicta est intelligenda de breui siue clausula confisito, faciente iudicem merum executores, alias enim stante clausula confisito intrusus esset prius citandus, &c.

Et ita etiam est intelligendum, t. quod ex Puteo ibi tradunt Mandos. d. q. 60. de monitorijs, n. 67. & Salustius Tiberius d. lib. 3. c. 6. n. 29. vers. & insuper aduertant, alias non videtur verum, & cauendum est à Flores q. 4. a. n. 40. qui rem hanc non satis percipit sed confundit.

Capiens tamen possessionem vigore talis breuis electo possessore tenebatur, & poterat postea verificare reservationem, in qua breue fundabatur ad excludendum spoliū restituibile, de quo eiectus agebat. Lancellotus dict. cap. 4. in præfatione, nu. 447. Rota in vna Regien. Canonicatus, decimo Maij 1556. coram D. Paleoto, quæ habetur 3. par. diuorsorum, lib. 3. decis. 356. & in d. decis. eiusdem 659. & in dict. Corduben. portionis 25. Octob. 1557. coram D. Rubeis quæ sic ait 25. Octobris in vna Corduben. portionis inter Andream Galarcam, & Petrum de Anguipo, in qua Andreas obtinuerat breue de capienda possessione absq. vitio spoliij, in quo aderat solita clausula, stante referuat. & resignatione, &c. cuius vigore cepeat

possessionem, eiecit Petro, qui agebat spoliis, unde dubitatur, ut Andreas ad evitand. spoliis restituibile teneatur verificare literas resignationis, & tenorem brevis, & causa iterum proposita 10. Decemb. sequent. fuit pro maiori parte duobus reclamantibus resolutum huiusmodi brevia sine vitio spoliis, & attentatorum, esse iustificanda, & verificanda, ad excludendum spoliis, prout fuit dictum, alias fuisse sepe resolutum in Rota, & quia intentio & mens Papa fundatur in resignatione & reservatione, unde cum brevia huiusmodi sint exorbitantia debent verificari, qui censentur habere clausulam si preces veritate, &c. l. i. & per totum ff. de precib. imper. offe- rendis, & quia ubi actor probavit intentionem suam, & sic utrumque extremum brevis, etiam possessor tenetur plene suam exceptionem probare ac si ageret ad canonizationem gratia, Mohed. dec. 158. & Papa dicendo stan- te resignatione, ita intelligit de valida, l. 4. §. condemna- tum ff. de re iudicata, & satis est, quod brevia prædicta operentur executionem, & spoliatio alterius absque cognitione cause, & faciunt iudicem merum executorem, sed post spoliis ad illud excluden. probanda sunt narra- ta, sed propter clausulam, sublata, est obtinenda commis- sio qua aperiat os iudici ad cognoscendum de defectu in- tentionis Papa.

55 Rota etiam in alia Regien. parochialis 14. Decemb. 1558. coram Domino Chifanen. in qua fuit resolu- tum, Quod breve absque vitio spoliis fundatum in reser- vatione Beneficii impedit restitutionem beneficii, sed im- petrans tenetur iustificare reservationem narratam in brevi Clem. i. de probatio. Cassador. decif. 10. de re- scrip.

56 In qua etiam decimosexto Ianuar. 1559. coram eodem D. Chifanen. fuit resolutum, Quod apta pos- sessione beneficii vigore brevis absque vitio spoliis, quod e- rat fundatum in reservatione, quia defunctus erat Pro-thonotarius, satis constat de tali reservatione que impe- dit restitutionem spoliis ad effectum brevis per commu- nem reputationem, & ex publica voce & fama, tam i- plius defuncti, quam illius qui illum creavit Prothono- tarium, qui haberet facultatem creandi, & reservata Principi faciendi, licet facultatis brevis esset dubium, quia de huiusmodi reservatione non agitur principaliter, quo casu sufficit communis fama, Innocen. in cap. ve- piens de verborum significatione, n. 5. Agid. decif. 5. Item quia pro absolutoria sufficit communis fama Agid. decif. 612. Simoneta 37. Crescen. 107. & quia agi- tur causa meri possessorij tantum, ubi leuius probationes sufficiunt, & communis fama sufficit, Aymon. consil. 158. n. 2. Decius in cap. veniens, num. 48. de testib. & licet brevis facultatis creandi Prothonotarium esset du- bium, tamen potuit ipse interpretari, Abb. cap. i. de po- stulatione Prælatorum, num. 18. præsertim concurrente communi reputatione & aliis actibus similibus, ex quibus recte potest possessor vigore brevis excusari, ut non dica- tur spoliasse cum securus sit communem opinionem & pu- blica acta qua ei præbent excusationem, quando autem ageretur petitorio, tunc diligentius esset res excuten- da.

57 Quæ resolutio aduersatur d. decifioni Cordub. nu- 54. adductæ, ubi habetur, quod possessor tenetur ple- ne probare suam exceptionem, & reservationem, in qua fundabatur breve, ac si ageret ad canonizationem gratia, &c. quod videtur verius.

58 At iam brevia de capienda possessione, non dantur nisi cum clausula *constitit*, seu si constiterit, ut habe- tur in formula supra posita. Quare quicquid dicat Mandos. d. q. 60. n. 57. & 65. executor debet assumere partes iudicis, ut in d. decif. 659. & fuit resolutum in

causa Vrgellen. Canoniciatus 30. Octob. 1592. coram D. Blancheto, quæ sic ait. Fuit resolutum dandum ab- solutionem Franc. Capedeuilla, quia facile Rota con- fuenit absolvere a censuris extra curiam laici 10. Paul. decif. 118. præcipue hoc casu in quo auditori camera, in cuius locum ego fui subrogatus fuit data facultas absol- uendi expresse, & mihi virtualiter, cum enim sit com- missa causa attentatorum illa cognosci non potest, nisi penitentiaria absolutione. Quare in necessarium ante- cedens absolventi facultas videtur demandata l. 2. ff. de iurisd. omnium iudicium, idque multo magis, quia gesta coram secundo & tertio executorib. non dato impedi- mento primi sunt nulla ex defectu iurisdictionis, cum plures de offic. deleg. in 6. nec sufficerentur propter loco- rum distantiam, quia cum hoc iudicium esset Romæ in- ceptum, & in presenti adfuit commissarius camera, & co- ram eodem auditore Camera, Ferdinandus ab initio, & postea comparuerit, non potest applicari prædicta limita- tio, nec etiam obstat, quod monitorium non fuit execu- tum, quia hoc non obstante quo ad ipsum Ferdinandum iurisdic- tio auditoris camera fuit perpetuata, Rota ut li- te pendente, d. decif. 6. in nouis, obstat etiam per ter- tium executorem defectus citationis, istis non obstat clausula sublata, quia respicit condiciones semper dispo- sitionis, cui aduenit, Puteus decif. primo lib. 1. quare cum in brevi adfuit clausula, constituto, executor debebat assumere partes iudicis, cap. fin. de præsumptio. & rite & recte procedere. Ideo cum non constet adhuc de veri- tate narratorum legitime, non potest dici quod obstat brevis, quod etiam intellexit signatura qua alias causam non commississet, ex quibus & aliis deductis ita fuit deci- sum. Et post hæc tradit González supra in annotat. n. 236.

Licet autem breve habeat clausulam *constitit*, & si tamen in ea non continetur reservatio in qua bre- ue fundatur, ita ut in eius executione illa plene pro- betur, tenebitur postea impetrans illam verificare ad excludendum spoliis, & reuocationem sen- tentiæ ac restitutionem excusandam iuxta prædicta à num. 53. & supra circa illam Placentinam, nu- mero 29.

Et ita etiam procedit decifio in causa Vigen. Bene- ficii S. Martini 21. Februar. 1600. coram D. Pamphi- lio, in qua fuit resolutum, B. restituendum esse ad pos- sessionem beneficii, à qua fuit eiecit vigore sententiæ in executionem brevis non iustificati, intelligitur enim cau- sula *constitit*, quod defunctus decesserit in possessione sede Episcopali vacante, ita ut exinde induatur reservatio propter quam huiusmodi brevia concedi solent, & cum in hac causa resolutum fuerit hoc beneficium non esse reservatum, nulliter fuit processum ad executionem, & consequenter datur actio spoliis, ut in Salamantina Cano- nicatus 1572. coram Oradino, & in alia Corduben. por- tionis 1557. coram Rubeis, ubi quod hoc procedat, etiam si adfuit clausula absque vitio spoliis, quæ propter verba stante reservatione huiusmodi, & etiam quia est ac- cessoria recipit condiciones principalis dispositionis, qua- tenus brevis sit iustificatum, Puteus decif. 1. libro 1. & de clausula sublata posita in brevi adfuit decifio illustri- simi Blancheti in Vrgellen. Canoniciatus de anno 1592. &c.

Sed dubitatur primo, an pro verificatione clausu- læ, *constitit*, sufficiat semiplena probatio ut testes de publica voce, & fama, an vero requiratur plena pro- batio.

In quo breuiter dico in tribunali auditoris ca- meræ servatum fuisse, & quotidie passim servari, sufficere semiplenam probationem ex doctrina Bartoli;

Bartol. in l. 3. §. causa in fin. ff. de Carbon. edicto. & in l. 2. §. fin. n. 1. C. ubi in rem actus, & in l. 1. n. 10. C. quorum bonorum communiter approbata, ut per Cacheran. dec. Pedemontana 99. n. 37. & de isto itlo tribunalis auditoris cameræ testatur Sallustius Tiberius d. 113. c. 6. n. 35.

64 Contrarium tamen nempe quod requiratur plena probatio servat Rota, ut ipse Sallustius ibi dicit & apparet ex decif. Thanis 95. de qua sup. n. 38. & decisionibus factis in causa Pampilonen. Beneficij. 13. Januarij 1578. coram D. Decano & in Gienen. Canonatus & præbendæ 4. & 11. Maij 1587. coram D. Robusterio, quæ sic se habent.

Pampilonen. Benef. 13. Januarij
1578.

65 IN causa t. Pampilonen. Beneficij de Carear dubitanti-
bus dictis testium quorum summariatum datur, an
qualitas brevis Apostolicæ circa valorem sit sufficienter
probata ad effectum, de quo agitur, & die Lunæ 13. Jan.
1578. fuit conclusum pro negativa videlicet, quod huius-
modi qualitas brevis non sit sufficienter probata, pri-
mum fundamentum dominorum fuit, quia verificatio i-
stius qualitatæ, de qua in breui est apposta per viam cõ-
ditionis ibi confitito, & c. quo casu requiritur, plena pro-
batio, ut per Decium in rubr. de probatio. num. 13. ad
fin. vers. 1. nisi per modum conditionis num. seq. & fuit
dictum in causa Pampilonen. beneficij de Sos coram R.
P. D. Blancheto de anno proximo præterito, ut in decif.
cuius copia data fuit, in qua citantur alie decif. secunda
ratio fuit, quia in istis terminis requiritur plena probatio
ut per Agid. decif. 471. neque obstat illa consideratio
quæ habet per informantes ext. ut sufficiat semiplena
probatio pro plena secundum subiectam materiam, tum
quia testes qui deponent de publica voce & fama, lo-
quebantur per verba presentis temporis, tum quia sub-
iecta materia requirit plenam probationem, quia ista
qualitas respectu valoris non est narratiua ipsius partis,
sed est apposta à Papa pro restrictione gratiæ; unde ne-
cesse est illam plene probare per allegata, neque placebat
dominis illa differentia, quod plena probatio requiratur
quando agitur de verificatione brevis ad favorem partis,
secus si ad favorem cameræ, quoniam huiusmodi brevia
quorum vigore camera capit possessionem semper emana-
nt ad utilitatem prouisi, & ita domini concluderunt.

Gienen. Canonatus & Præbendæ. 4. & 11.
Maij 1587.

66 QVo ad primam partem dubij, an requiratur plena
probatio ad verificandum, quod M. Chael Mexia
Canonicus in Ecclesia Gienen. obiit die quarto Maij 1585.
fuit resolutum, quod sit primo quoniam is qui agit, indi-
get, & nititur reservatione diei 4. prædicti mensis Maij.
Tum quia in breui adest clausula confitito de obitu
in d. die. 4. mensis Maij, & sic quod ex obitu in d. die
resultat reservatio, tum quia similia brevia regulariter
non dantur nisi in reservatis ut notum est, tum quia bre-
ue huiusmodi est ad favorem literarum, in quibus Papa
promittit attentæ d. reservatione, tum quia in narratiua
d. brevis sit mentio de huiusmodi reservatione, quæ nar-
ratiua influit in dispositionem, & illam qualificat l. fin.
de heredibus instituendis. cum similibus, ideo cum non
agatur ad effectum absolutorie est plene probanda hæc
reservatio, Agid. decif. 471. & 612. Rota in novis de

officio deleg. decif. 10. Simoneta de reservatio. q. 22.
Bellen. q. 112. de charitativo subsidio. Puteus decif. 266.
in 3. Paleorus decif. 146. dubitanti, & dantur plures alie
decisiones moderne, ut in copis. Secundò quia agitur cõ-
tra possessorem proutum ab ordinario, qui cum sit in bo-
na fide non est per presumptiones evincendus à possessione
sed per plenas probationes, Agid. in cap. grauis n. 40.
vers. 1. & ideo auditores Rotæ, de restitutione spolia-
torum, Cassad. de probatio. decif. 1. Puteus dec. 257. in
lib. Tertio, quia in presenti non agitur simpliciter de
probando obitu, sed de tempore obitus, & sic dies obitus
est fundamentum intentionis prouisi Apostolicis, quo ca-
su regulare est, quod requiritur plena probatio solo sum-
marissimo iudicio retinenda excepto, ut in presenti be-
ne deducunt informantes, qui bene evacuunt omnia, &
addebant domini Riminaldum Senior. conf. 258. num.
32. vsque ad fin. & præsertim num. 34. vers. præterea,
ubi ad casum, de quo agitur optimo distinguit proba-
tionem possessionis & incidentia in ipso iudicio possesso-
rio pro verificatione conditionis, quia in breui adest
clausula confitito summariæ de obitu in die 4. Maij
quæ inducit conditionem, & conditio debet plene probari
ut late Decius in rubr. de probatio. num. 13. ad fin. vers.
nisi per modum conditionis, & n. sequen. & fuit dictum
in una Pampilonen. Beneficij de Allo die 13. Jan. 1578.
coram R. P. D. Decano post Agidium decif. 471. De
quo Mench. de præsumptio. lib. 1. q. 37. præsertim cõ-
ut ex præmissis apparet sublata materia requiratur plena
probationem ut considerant D. in d. Rubr. de proba-
tio. nec refert quod breue dicat confitito summariæ, quia
id interpretatur id est remotis solemnitatibus. Bart. in l. i. iu-
dicis 2. oppositione. C. de iudic. Pedemont. dec. 1. n. 1.
casu sequen. Redoamus in tract. de spoliis q. 11. 9. & sic
non remouentur qualitates probationum, idem Bart. in
extravag. ad reprimendum, verb. summariæ & in l. 1.
§. fin. ff. de prætorij stipul. Alexand. in l. in summa
in princ. ff. de condit. indebiti, cum aliis in presenti
cumularis alia bene evacuatur per informantes, & c. Et
post hæc tradit Gonzalez §. 7. præm. à n. 216. & glos.
9. in annos n. 257. & glos. 11. à n. 100. qui alias decif. Ro-
tæ allegat, & d. §. 7. n. 220. ait, quod signatura, & Rota
nunquam præteritum stilum auditoris cameræ ad-
mittere voluerunt, sed quando coram auditore ca-
meræ non est constitutum plene verificatum signa-
tura solet committere in Rota causam appellationis
cum clausula arbitrio Rotæ, in Rota statim reuoca-
tur, vel nulla declaratur sententia auditoris came-
ræ.

Et faciunt dicta cap. præceden. t. à n. 235. nec obstat
doctrina Bartol. in d. l. 3. §. causa & in d. l. 2. §. fin. & in
d. l. 1. quia ut inquit additio Barbatæ ad Bart. in d. §.
fin. & additio Alexan. & Putei verb. cognitio ad eundem
Bart. in d. leg. 1. contrarium tenet idemmet Bartol. in
l. admonendi. ff. de iureiur. & præcipue in extravag.
ad reprimendam, verb. summariæ, n. 11. & 12. & hoc Ro-
ta sequitur, ut apparet in d. dec. Gienen.

Vnde si ageretur de executione t. brevis coram
alio executore ab auditore cameræ ex nominatis in
breui amplectendam esse existimo sententiam Ro-
tæ, quia magis standum est stylo Rotæ, quam tribu-
nalis auditoris cameræ, cum tribunal Rotæ sit di-
gnius constans pluribus iuris doctissimis, & proce-
dat magis iustificare, & in eo committuntur causæ
appellationum ab auditore cameræ. Maxime cum
sententia Rotæ videatur magis iuri conformis, &
faciunt quæ de Rota tradit Sarnen. in præmio regu-
larum q. 2. vers. 4. pro ista parte, & maxime cum signa-
tura etiam non admittat stylum auditoris cameræ,

- imo etiam in cuius tribunali noui seruandus iuxta d. 9 par. c. 4. n. 27. & 28
- 69 Quando vero non esset intrusus sufficeret pro verificatione clausula, *confitio*, semiplena probatio, ad *Egid. decis. 563. in fin.* & *Mascard. de probatio. conclus. 171. n. 6. & decis. Rotæ in causa Burgen. de Pancoruo infra adducta c. seq. n. 12. & Bart. Chinouen. Canonizatus num. 23. & Hispalen. Et Corduben. beneficiorum relata de seq. num. 19. & Gonzalez d. glos. 1. n. 104.*
- 70 Secundo dubitatur, an clausula *confitio* quod t. defunctus obierit in possessione probetur ex possessione illius de praterito, in quo resoluo quod sic ex dec. Rotæ. 4. de probatio. in nouis alias 124. vbi dicitur, quod si probetur aliquem tenuisse, & possedisse, certum beneficium in vita sua, illud tempore obitus sui adhuc præsumitur possedisse, nisi probetur contrarium, &c. & ponit *Mascard. conclus. 170. & 1201. n. 3.* qui alios refert, & concludit d. c. f. Cotæ 158. in suis
- 71 *Miscellaneous manuscriptis*. vbi habetur, t. Quod obtinens beneficium ex resignatione potest allegare possessionem auctoris sui præsumi continuatam usque ad diem resignationis, cum sit successor, postque se iuri possessione præsumpta auctoris sui, *Alciat. reg. 2. præsumptione 21. nu. 5. secus esset in eo, qui non esset successor, sed simpliciter tertius. nam præsumptio illa continuata possessionis non admittitur, ubi allegatur a tertio, Socin. consil. 13. 4. volum. Ripam cap. cum Ecclesia Sutrina de causa posses. n. 21. ideoque si resignatarius ab alio conueniatur spolio satis hac ratione defenditur, quod auctor suus semel possederit. d. decis. 4. quia inde sequitur aduersarij præsentiam possessionem nullam fuisse & instrumentalem, & *Egidius decis. 710. hæc in d. decis. Cotæ. Elam. Paris. de resignatione benef. li. 10. g. 4. n. 4.**
- Et in Placentina Canonizatus 26. Nouemb. 1593. coram D. Orano infra relata II. p. c. 3. t. fuit dictum, possessionem defuncti satis verificari ex instrumento cuius continuatio usque ad obitum præsumitur non obstante prætenso sequestro quod possessione non priuatur, &c.
- 73 Et in terminis in vna llerden beneficij 17. Octob. 1594 coram D. Penna fuit resolutum, Clausulam breuius confitio quod N. obierit in possessione probari ex possessione de praterito ad d. dec. 4. de probatio. in nouis non obstante quod post alius acceperit possessionem illius beneficij vigore sententia pro eo lata a qua fuerat appellatum, & acceperit fructus qui erant penes tertium, nam ex hoc defunctus non amiserat possessionem cum statim eius procurator appellasset, & ipse esset absens, &c. Rota etiam in Hispalen. & Corduben. beneficiorum 1597. infra relata c. seq. num. 19. & tradit Gonzalez sup. in annotat. n. 260.
- 74 Quamuis in vna Burgen. præstimonij det Pancoruo. 24. Octob. 1588 coram D. Gispio sit dictum, Quod non placebant dominis deducta ad ostendendum D. Sebastianum decessisse in possessione beneficij, de quo agebatur, ex subrogatione gratiosa quoniam non sufficit probare ipsum aliquando beneficium obtinuisse, quia huiusmodi probatio non concludit, quod de tempore obitus illud possideret ad l. nec natales. C. de probatio. vt in decis. adducta c. seq. n. 11.
- Et pro dicta resolutione facit t. quod illa conclusio quod olim possessor hodie possessor præsumitur, de qua glos. Barr. & D. in l. siue possideris C. de probatio. & Doct. in c. cum ad sedem, & cap. olim 3. de restitutione. spoliar. *Alciat. reg. 2. præsumpt. 21. Ripa in d. cap. cum Ecclesia Sutrina, a. n. 21. Balbus in rep. lege Celsus, de vscapio. 4. per. quest. 1. Anton. Gabr. de præsumptio. conclus. 10. Conarruias in ca. Rainutius, de testamen. §. 11.*
- n. 2. & in r. 3. post. §. 1. 2. par. §. 1. Bernard. Diaz reg. 559. Gratian. reg. 375. *Mascardus d. conclus. 170. & latius d. conclusio 1201. Menoc. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 64. & Rota decisio 4. a. num. 12. par. 2. diuersorum.* Procedit non solum in ipso t. possessore allegante possessionem de præsentis, sed etiam in successore vniuersali, vel singulari, qui potest allegare possessionem defuncti, vel auctoris sui quem constat semel possedisse continuatam fuisse vsque ad mortem, *Alciat. de præsumpt. 21. n. 5. Balbus d. quest. 1. n. 6. Anton. Gabr. d. conclus. 10. num. 11. Mascard. d. conclus. 170. n. 17. & conclus. 1201. num. 4. & Menochius sup. a. n. 170. 17.*
- Imo plus ait Abb. in d. cap. cum ad t. sedem num. 16. quod si non viuit ille qui possedit, præsumitur vsque ad mortem possedisse, siue heredes negent siue asserant, quia ipsi non possunt declarare animum defuncti, & defunctus non negat, & mutatio voluntatis tanquam accedens non præsumitur, nec iactatio rerum suarum, sequitur Balbus d. n. 6. & *Mascard. d. n. 17. vbi alios refert.*
- Facit etiam quod quamuis requiratur pro t. forma determinata probatio possessionis certi temporis, vt in clausula *confitio de tempore obitus*, sufficit ista præsumptiua probatio, vt post alios tradunt *Alciatus d. num. 5. in fin. Ripa supra, a. numer. 13. Bernardus Diaz, 3. ampliatione, & Mascardus dict. conclus. 1201. numero 16.*
- Circa illam clausulam t. non tamen a nobis prouisi, videnda sunt quæ diximus præceden. p. cap. 1. a. n. 642. & c. 3. n. 16. Et aduerto, quod ad effectum huius exceptionis, vt illa intret & cesset executio brevis sufficit habere promissionem à Papa, siue sit bona, siue mala, quod reseruandum est iudicio petitorio decif. Paleotti 723 lib. 3. par. 3. diuersorum, & Placentina beneficiorum supra adducta, n. 28.

§. I.

De clausula sublata, & partitione brevis, & clausula volumus.

SVM MARIA.

Clausula sublata, &c. an obstat agenti de spolio ac nullitate gestorum vigore brevis donec aperiatur or. a. n. 81. resolutum non obstat, nam d. clausula respicit condictiones dispositionis, cui adiicitur, & clausula accessoria sequuntur, nam actus cui adherent, & sic clausula sublata apposta in dispositione surreptitia & obrepta ex falsa causa nihil operatur, a numero 85.

Clausula sublata, intelligitur veris existentibus narratis, n. 87. & illa sola non operatur, vt non possit opponi de surreptione, nisi ad sit etiam clausula quod de obrept. & surreptione n. 88. vbi ponitur decif. Rota, & n. seqq. ponuntur resolutiones eiusdem.

Quamuis verum sit saltem clausulam sublata, non operari, quin possit dari de surreptione, &c. tamen de clausula quod de surreptione, vel obrept. dari seu dici non possit diuersum existimat auctor, a. n. 95.

Dicta clausula quod de surreptione & obrept. dari non possit, etiam cum clausula sublata, non facit validam gratiam, alias surreptitiam, &c. n. 98. & stante aperitione oris impetrans teneatur verificare narrata in sua gratia, nisi sit motu proprio, n. 99. vbi ponitur decif. Rota.

Quamuis

Quamvis clausula sublata brevis non obstat agenti de spolio, ac nullitate gestorum, commissio non signatur nisi cum clausula parito brevis, n. 100. nisi ad eam signaturam sanctissimi, &c. n. 101. aut nisi ad executionem brevis actum sit extra curiam, n. 102.

Aliquando signatur commissio cum clausula parito brevis, arbitrio Rote, quae importat, ut si Rota arbitrabitur supersedeatur in executione, n. 103. Quae tamen clausula non impedit manutentionem in possessione iam capta, nec ex ea est reuocanda possessio n. 104. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota.

Si agens de spolio, ac nullitate gestorum vigore brevis, seu appellans allegaret pauperiam signaturam etiam iustitiae daret commissionem reservatis fructibus, & expensis in finem liti cum clausula dimissa possessione, & confito de pauperie, n. 106. sicut dari solet petenti restitutionem contra duas, vel tres conformes, num. 107. & agenti de nullitate trium conformium, n. 108. & condemnato in spolio non doloso, nec violento, num. 109.

Clausula parito brevis operatur, ut iurisdiclio intelligatur data sub conditione si sit paritum, & non alias, & afficit etiam tertium, seu patronum venientem ad causam pro suo interesse, n. 110. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota.

Dicta clausula parito, importat non solum dimissionem possessionis, sed & restitutionem fructuum, n. 112. & seq. ubi ponitur resolutio Rota. Unde sicut appellatio non committitur a sententia vigore brevis lata respectu possessionis nisi cum clausula parito, ita neque respectu fructuum, n. 114.

Debent restitui omnes fructus a die vacationis decursi, ut in brevis dicitur, nam possessor beneficij reservat eos non facit suos, n. 115.

Intrusus in Canonicatus, & Prebenda, tenetur pro partitione brevis restituere fructus, & distributiones perceptas etiam si non sit facta protestatio, a n. 116. & n. 117. ponitur decisio Rota, & quando non est intrusus, sed agitur contra capitulum tenebitur ad fructus & distributiones saltem a die intimationis monitorij, n. 118.

Tenetur etiam ad fructus, & distributiones non perceptas ob non residentiam, quando ipsimet fuit facta legitima protestatio, &c. n. 120.

Id non videtur procedere in distributionibus, seu emolumentis incertis, etiam perceptis, ut funeralibus, &c. n. 121. & sic in aliis beneficiis & parrochialibus non fit condemnatio fructuum, nisi prononientium ex decimis primitiis, &c. n. 122.

Quando Canonicus fuit habitus pro presenti, & numeratus ratione negotiorum Ecclesiae, fructus veniunt in condemnatione, & restitutione, & sic videtur intelligenda decisio adducta, secus quando non fuit habitus pro presenti, seu fructus Canonicatus sunt illi dati pro salario numero 123. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

An pendente lite, seu controuersia, contra intrusum in prebenda super executione brevis fructus & distributiones quas capitulum percipit quia nullus residet deponendi, seu sequestrandi restituendi victori, ex constitutione 57. p. v. a n. 125. resolutur negative, & adducitur decisio Rota n. 127. & declaratur dictum a Gonzalez n. 128.

Quamvis Salustius Tiberius dicat, quod signaturam non solet in his rescribere nisi cum clausula parito brevis & iudicato, quae importaret non solum dimissionem possessionis ac fructuum restitutionem, sed etiam restitutionem expensarum, in quibus intrusus condemna-

us tamen reuera solum dicitur parito brevis, n. 129. & sequent.

Verum est tamen quod a censuris & penis latis vigore brevis non datur absolutio nisi dimissa possessione relictis expensis, & fructibus restituendis, in quibus intrusus fuit condemnatus, vel facta obligatio, seu obligatione de illis solvendis facta liquidatione, numero 131.

Aliquidationes seu taxatione excessiva datur appellatio suspensiva eius, n. 132. non tamen nisi semel, n. 133. & n. seq. ponitur decisio Rota.

Quamvis pendente liquidatione fructuum & taxatione expensarum, seu appellatione ab ea datur absolutio a censuris & penis dimittenti possessionem beneficij & offerenti se paratum illa soluere facta liquidatione, tamen non auditur interim contradicente adversario super appellatione a sententia vigore brevis spolio, seu petitorio, vel nullitate donec doceat de restitutione fructuum stante dicta clausula in commissione parito brevis numero 135. & seq. & numero 137. adducuntur resolutiones Rota, parte tamen non opponente audiri debet etiam non docens de partitione, numero 138.

A clausula liquidationum, quomodo probetur percepta fructuum, n. 139. ubi ponitur resolutio Rota.

Stante in commissione clausula parito brevis, inhibicio facta vigore talis commissionis non operatur si non est paritum, nam censetur facta stante d. conditione prout in commissione, n. 140.

An ad partitionem brevis circa possessionem requiratur quod intrusus dimittat possessionem quam habet, an vero sufficiat quod patiatur eam capi virtute brevis parito solum verbaliter, a n. 141. resolutur sufficere quod intrusus sinat & patiatur capi possessionem, nec requiratur quod per prius illam dimittat, & ponuntur decisio Rota.

Sententia auditoris camerae super executione brevis non tollit quia sit apponendum sequestrum lata prima sententia per Rotam in petitorio, & etiam in possessione, n. 145. & seq.

Pena privationis beneficiorum & inhabilitatis ad beneficia in brevis & monitorio contenta cum non sit lata ob delictum, sed ob contumaciam, nempe ob non partitionem monitorij, facta partitione, & sic cessante contumacia illa etiam cessat maxime data absoluteione ab illa, numero 151. & sequent. ubi ponitur resolutio Rota.

Clausula brevis volumus autem ut dictus N. infra sex menses a data presentium, &c. de qua Mand. f. & de alia simili Nauar. relati non est comminatoria tantum, n. 153.

Idem esset si diceretur alioquin gratia sit nulla nam ista verba referenda sunt ad gratiam principalem promissionis beneficij, & non brevis contra Beroium, numero 154.

Utrumque debet fieri intra d. terminum sex mensium nempe literas expedire, & iura camerae persolvere, n. 5.

An stante ista clausula si impetrans non expedierit infra sex menses a data brevis, ut in ea dicitur, beneficium vacare censeatur eo ipso etiam nondum capta possessione, sed stante intruso, a numero 156. resolutur negative cum Rota cuius decisio ponitur a &c.

Defectus expeditionis literarum intra sex menses obstat, quando stetit per illum qui potuit capere possessionem, & non cepit, n. 161. non tamen dicitur stare per illum stante intruso, n. 162.

si ad semestre currere incipit adie adeptæ possessionis pacifica, & non antea ex Rota, n. 163. quod tamen intelligitur, quando in clausula dicitur infra sex menses à die habita possessionis, seu infra sex menses absolute, stantibus vero verbis à data presentium, non currit à die possessionis, sed à data brevis, si tamen possessio fuerit capta non alias, n. 164. & sic si infra semestre à data brevis non fuerit capta possessio, sed postea tenebitur statim expedire intra breue tempus arbitrio boni viri, n. 165.

An lapsò d. semestri possit postea quandocumque expedire antequam sit tertio ius quasitum, à n. 166. resolvitur affirmatiue sicut dicitur in simili clausula posita in indulto conferendi reseruata.

An si impetrans d. breue non expedierit intra tempus beneficium eo ipso vacans à solo Papa provideri possit, an vero possit etiam ab ordinario provideri, & c. à n. 169. resolvitur ad solum Papam spectare provisionem, & ad ipsum deuolui ex verisimili mente ipsius Papæ, & idem in d. simili clausula indulti conferendi contra Germanum.

81 Circa † clausulam sublatam, & c. quæ ponitur in breui de qua Mandos. d. quæst. 60. de monitoriis, verb. sicque per quoscumque indices, & c. n. 44. dubitatur, an illa obstat agenti de spolio ac nullitate gestorum vigore brevis, vel quia beneficium non est vere reseruatum, vel quia clausula confitto, non fuit verificata, ut verificari debebat, vel alias breue fuit surreptitium, & c. donec obtineatur à papa, & eius signatura commissio quæ aperiat os. Et videbatur † obstat ex decif. Corduben. portionis supra adductæ num. 54. ad fin. & decif. Gerunden. Capellanæ 13. Februarij 1595. coram D. Mantica, in qua inter alia dictum est quod † cum Monasterium quod erat in possessione Capellani, tanquam sibi unita produxerit unionem executorum literarum gratiæ aduersary non poterat de unionis validitate cognoscere stante decreto irritante & clausula sublata, Puteus decif. 50. lib. 1. cum alijs, & c.

82 Nihilominus dicendum est non obstat, † nam d. clausula respicit conditiones dispositionis cui adiiicitur ad Puteum decif. 1. & 309. n. 3. lib. 1. & 156. n. 7. lib. 2. & omnes clausulæ accessoriaræ sequuntur naturam actus, cui adherent reg. accessorium, li. 6. glof. in l. si patronus. §. patronum, verb. fabiana. ff. si quid in fraudem patroni, Puteus d. decif. 1. num. 2. Anton. Gabr. de clausulis, conclus. 3. n. 82. & 85. & conclusio 10. numero 1.

83 Vnde clausula sublata, apposita in dispositione surreptitia, † & obstat ex falsa causa nihil operatur, Probus ad Monachum in ca. tibi, de rescrip. in 6. num. 20. Rota decif. 45. num. 2. par. 2. diuersor. vbi fuit resolutum, non posse dari de indulto, in quo est decretum irritans, & clausula sublata, nisi verificatis in eo narratis cum sit concessum non motu proprio, sed ad petitionem partis. Et in vna Oriolen. decimarum † 19. Jun. 1592. coram D. Gipsio dixerunt Domini, Decretum irritans, & clausulam sublata privilegij non obstat mentioni, quia sunt accessoriaræ, & solum operantur, quando privilegium irritat, Gemin. in c. præfenti, in princ. veri, mota quod eo ipso & ibi Francus tertio notab. de officio legati in 6. & c. & in terminis fuit resolutum in d. Vrgellen. Canonicatus 30. Octob. 1592. sup. adducta num. 59. & in illa Vicen. Beneficijs S. Martini sup. relata, num. 61. & est etiam decif. Rotæ in causa Tarraconen. Canonicatus, seu officij pœnite 9. vna.

84 Et in vna Vicen. Beneficijs S. Martini sup. relata, num. 61. & est etiam decif. Rotæ in causa Tarraconen. Canonicatus, seu officij pœnite 9. vna.

rij 5. Jun. 1596. coram D. mco Corduua supra relata 5. p. c. 4. n. 142.

Addo quod clausula sublata intelligitur † veris existentibus narratis, Mandos. d. quæst. 60. de monitoriis, verb. sicque per quoscumque indices, & c. n. 44. & illa sola non operatur ut non possit opponi de surreptione nisi adfit etiam clausula quod de obreptione & surreptione † dici non possit, ut fuit resolutum in vna 88 Calagurritana iurisdictionis, 30. Maij 1580. coram D. Rubens his verbis, Dubitatum fuit in causa Callagurritana iurisdictionis inter Episcopum, & Capitulum stante clausula sublata, & decreto irritari, & alius in confirmatione scilicet recor. Pauli III. appositus cuius in necessarijs copia datur, an reuerendissimo Episcopo sit taliter clausum os, ut non possit dare de presensa obreptione, & surreptione contra confirmationem præfaram, & causa proposita die Lune 30. Maij 1580. fuit conclusum, quod cum in prædicta confirmatione non adfit clausula quod de obreptione, seu surreptione dici non possit, sola clausula sublata non operatur ut non possit opponi defectus surreptionis, ut in alijs causis alias Rota tenuit, sicut enim verba illa quod de obreptione & surreptione dici non possit, quando per se sola sunt posita absque clausula sublata, & c. in gratia concessa ad postulationem partis, & non motu proprio non operantur, ut non possit opponi defectus surreptionis, Puteus decif. 213. fuit resolutum in vna Callagurritana lib. 2. ea scilicet ratione, quia huiusmodi clausula intelligitur veris existentibus narratis, ut sunt iura clarissima, capitulo 2. de rescrip. l. fin. c. de diuersis rescrip. par. ratione clausula huiusmodi sublata posita in gratia ad postulationem partis tanquam accessoria recipit eandem interpretationem, facit glof. in l. si patronus §. patronum, verb. fabiana ad fin. ff. si quid in fraudem patroni, ut per Decium consil. 142. in fin. num. 9. operabitur prædicta clausula, quando in eadem adesset alia clausula, quod de obreptione, & surreptione dici non posset, quia tunc clare apparet de intentione Papæ volentis tollere vniuersam surreptionis & obreptionis admittentem facultatē aliter iudicandi, & ita debet intelligi tradita per Cassador. & alios in cap. quia diligenti, de electione, at in casu nostro non reperitur nisi sola clausula sublata, quam debemus interpretari secundum iuris dispositionem, cum in dubio intentio Papæ talis esse præsumatur, qualis de iure esse debet, ut habetur in leg. ex facto, de vulgari, vbi Doct. & capitulo causam quæ vbi Felin. colum. tertia ad finem verific. interpretatio rescripti, de rescriptis & prædicta facilius procedunt, ubi iam esset detecta surreptio, ut prætendunt informantes pro Episcopo ex doctrina Abbatis in cap. primo numero octauo de confirmatione vtili, vel inutili: fuit igitur conclusum Episcopum esse audiendum in casu isto.

Et alias in † vna Vicentina unionis 13. Nouemb. 1562. coram D. Grato fuerat resolutum, Stante in unionem clausula sublata, & quod non possit dici de surreptione, & c. non debere verificari narrata in ea, nec obstat decisionem Putei. 17. de probatio. quia ibi non aderant toti clausulæ ut in presenti.

Idem fuit resolutum in causa Elnen. minoriorum 18. Aprilis 1586. coram D. Orano, † in qua domini dixerunt, Clausula sublata nisi coniungatur cum illa, quod de surreptione vel obreptione dici non possit interpretationem à dispositione iuris communis recipere, Puteus decif. 213. libro 2. & fuit resolutum in d. Calagurritana, ex quo solent hæc clausula regulari secundum conditiones dispositionis principalis Clem. 1. & ibi vna.

Vital. de concess. præben. Paris. consi. 82. num. 4. volum. 4.

91 Accedit resolutio facta in causa Placentina t. pensionis coram D. Penna, in qua 8. Martij 1593. fuit resolutum, *Clausulam sublatam appositam in reservatione pensionis obviare fideiussori ipsius pensionis volenti dare de nullitate illius, quod fuit confirmatum 21. Iunij eiusdem anni, & dictum, Quod quando adest clausula sublatam, cum clausula quod non possit dari de surreptione, non potest fideiussor dicere non adfuisse consensum titularis si in supplicatione dicitur eius accessisse consensum si tamen diceretur conditionaliter, dummodo eius accedat consensus, posset id dicere, & dare de nullitate iuxta decisionem Cotezin causa Romana accessus. 16. Iun. 1569. neque ex eo quod pensionarius faciat reformari commissionem adversary in reliquis videtur consentire, quod agatur de nullitate argum. ca. cum venerabilis, de exceptio &c.*

92 Accedit etiam resolutio in causa Pamphilonen. t. Archidiaconatus 19. Martij 1593. coram D. Pamphilio in qua domini dixerunt, *Quod non tenetur quis iustificare gratiam, seu indultum sibi concessum stante clausula, quod de surreptione & obreptione dari non possit, Decis. consi. 456. n. 1. & 557. n. 8. Maxime concurrente alia clausula sublatam, &c. etiam quod versetur in gratia concessa ad postulationem parvis, Putius decis. 577. lib. 3. quicquid alias dicendum sit, sistit clausula non esse simul iuncta, Putius decis. 213. lib. 2. & distinxit Rota in d. Callagurritana iurisdictionis, & alias sequitur. Et in vna Messanen. studij 5. Iulij 1593. coram t. D. Seraphino fuit resolutum, *Quod privilegium, & indultum tenendi studium & doctorandi non indiget vlla iustificatione cum conceptum sit cum clausula sublatam, & decreto irritan. & quod de obreptione & surreptione dici non possit, &c.**

94 Et in vna Auellina unionis coram Domino t. Gippio. 18. Iunij 1595. & confirmata 15. Decembr. eiusdem anni fuit resolutum, *Quod clausula sublatam cum decreto irritan. in gratia ad supplicationem parvis obtemperat nihil operatur, nec releuat nisi coniuncta etiam cum clausula, quod de obreptione & surreptione dari non possit, quia intelligitur veris existentibus narratis, ut conclusum in dist. Callagurritana iurisdictionis, &c. etiam decisio in causa Placentina Decanatus 10. Nouembr. 1595. coram Do. Penna supra adducta 4. p. c. 3. 8. mon. n. 52. & idem fuit resolutum in Nauarren. Canonatus 12. Feb. 1599. coram D. Pamphilio, & nouissime in Hispalen. Beneficij de Xerez. 6. Nouemb. 1602. coram D. Lita ut per Gonzalez gloss. 66. numero vigesimo secundo. qui idem docet & allegat Marchesanum de commissio. parte 1. capite. 8. ex numero vigesimo secundo. in noua impressione.*

95 Obiter tamen aduerto primo quod quamuis, verum t. sit solam clausulam sublatam non operari, quin possit dari de surreptione, &c. ut dictum est, tamen de clausula quod de surreptione, vel obreptione dari, seu dici non possit, diuersum existimo, nam per illam etiam solam Papa satis videtur exprimere ne possit dari de surreptione, non solum in aliis, sed etiam in narratis maxime cum dicat, quod de surreptione. & obreptione dari non possit ad Menoch. de arbit. lib. secundo casu 201. a numero decimo.

96 Et ita tenendum videtur cum Decio in t. d. Pamphilonen. citato, & Caputaquen. dec. 128. in vna Spolietana parochialis 1. April. 1552. par. 3. maxime

stante etiam decreto irritante licet non clausula sublatam.

Quamuis Rota in vna Calagurritana t. Prioratus 23. Ianuar. 1545. quæ habetur apud Puteum d. 97 decis. 213. lib. 2. & in vna Vlisbonen. erectionis eremitorij de mense Aprilis. 1545. quæ habetur 3. p. diuersorum, lib. 3. decis. 925. & in d. Calagurritana iurisdictionis supra adducta, n. 88. & Mandos. d. n. 44. teneant d. clausulam quod surreptione & obreptione dari non possit intelligi veris existentibus narratis. Sed cum expresse constet de mente Principis dicentis, quod de surreptione & obreptione dari non possit eius mens. & mandatum feruari debet ut alias inquit Mandos. de inhibito. quest. 82. quamuis contradicat etiam posthac Gonzalez d. gloss. 66. numero 52. dicens fuisse decisum in d. Hispalen. 6. Nouemb. 1602.

Secundo quod d. clausula quod de surreptione, & obreptione dari non possit etiam cum clausula sublatam non facit validam gratiam, alias surreptitiam, & ideo cum ea non est quis securus in conscientia, sed solum operatur quod in iudicio, seu foro exteriori non possit dari de illa quousque per Papam os aperiat per commissionem signaturæ sanctissimi, in qua huiusmodi commissiones proponuntur ut in d. decis. Caputaquen. 218. & 128. p. 1. & Putei 377. lib. 3. & 297. lib. 2. p. 3. diuersorum, & 652. lib. 3. & ideo ex oris aperitione contra d. clausulas non dicitur tolli ius quæsitum, nec obstat regul. de non tollendo iure quæsito, Caputaquen. d. decis. 128. n. 5. & decis. 31. p. 3. quicquid dicat Gonzalez glossa 7. nu. 35. & glossa 66. numero 20.

Stante quod aperitione oris impetrans t. tenetur verificare narrata in sua gratia, nisi sit motu proprio, ut in vna Seguntina dimidiæ annatæ 16. Iunij 1595. coram D. Lita quæ fuit ait. *Tenuerunt domini exemptionem non suffragari Ecclesie de Medinaceli, primo quia stante aperitione oris ad fauorem Capituli concessa, quod habet indultum generale percipiendi de omnibus beneficiis Seguntina diocesis mediam annatam, Ecclesia de Medinaceli dum se fundat in literis immunitatis P. IV. tenetur verificare narrata in dictis literis, alias illis non innatur, Fel. in c. ad aures, col. 5. ver. 3. conclusi sibi quod impetrans, &c. de rescrip. Bellamera decis. 76. num. 6. & sequenti. Verall. decis. 128. p. 1. Putius 245. lib. 1. num. 1. fuit dictum in vna Conchen. erectionis 25. May 1592. coram D. Seraphino, neque ex eo excusatur a tali iustificatione quod in dictis literis adfit clausula, quod non possit dari de surreptione, &c. si quidem quæ d. literæ non emanarunt motu proprio, sed ad instantiam partis, Putius decis. 214. lib. secundo, Caputaquen. 128. p. 1. Gabr. consi. 26. num. 13. lib. 2.*

Sed quamuis clausula sublatam brevis non t. obstat agenti de spolio ac nullitate gestorum vigore illius ut dictum est, commissio super spolio, ac nullitate, aut etiam super petitorio, & appellatione à sententia lata vigore brevis, non signatur, nisi cum clausula paruo breui. Nisi adeatur signatura sanctissimi, & doceatur de mala brevis executione, aut aliqua nullitate, seu defectu, tunc enim solet Papa simpliciter signare commissionem sine d. clausula, & cum facultate absoluendi & inhibendi &c. Gonzalez in anno tat. a num. 284. ubi ait, quod hodie occurritur etiam, & frequentius ad signaturam iustitiarum, ex tacito quodam Papæ consensu, quod ego meo tempore non vidi, t. aut nisi ad executionem brevis actum sit extra curiam, ut videtur colligi

ex decif. Vergellen. fupra adducta, n. 59.

103 Aliquando etiam fignatur commiffio, cum ¶ claufula *parito breui arbitrio Rota*, quæ importat vt fi Rota arbitrat, & fit locus eius arbitrio fuprefedeatur in executione vt in Gerunde. beneficij, 31. Maij. 1600. fupra relata num. 35. & in Pamphilonen. parochialis de Acagra 27. Iunij 1601. relata num. 11. Gonzales ibi n. 285.

Quæ tamen claufula non impedit manutentionem ¶ in poffeffione iam capta, nec ex ea eft reuocanda poffeffio, vt in vna Aurien. parochialis S. Mariæ de Pao. 17. April. 1600. coram D. Lancelloto, in qua fuit refolutum, ¶ *Quod cum conftet de poffeffione camera capta ab eius procuratore 2. Iunij 1593. ex publico inftrumento, quod bene probat poffeffionem ad effectum manutentionis, ei dandum eft mandatum de manutendendo, &c. nec obftare quod caufa fuerit commiffa in Rota cum claufula parito breui, arbitrio Rotæ, ita vt alias propter fumum qui dabatur iuris patronatus vifum fuerit aliquantulum in illius executione fuprefedere, quia hoc non impedit manutentionem, neque ex dicta claufula arbitrio Rotæ, reuocanda eft poffeffio camera, vel ei præiudicandum circa fuam poffeffionem, & tanto magis quia data eft deinde fuerunt nullitates reftitutorum examinatum fup probatone iurispatronatus, neque obftare quod breue non fuerit ab auditore camera fufficienter iuftificatum, quia hæc, & alia quæ deducuntur erunt difcurienda in progreflu caufa, neque interim eft impedienda camera poffeffio, &c.* Gonzales s. nu. 296. dicens idem decifum in Oueten. Archidiaconatus 15. Decemb. 1603. coram D. Pamphilio.

106 Sed fragens de fpolio, ¶ ac nullitate geftorum vigore breuis, aut fuper petitorio, feu appellans à fententia lata vigore breuis, allegaret paupertatem fignatura etiam iuftitiæ darét commiffionem referuatius fructibus, & expenfis in finem litis cum claufula dimiffa poffeffione, & confitto de oratoris partate ficut ¶ dari folet petenti reftitutionem contra duas, vel tres conformes, Staphil. de lueris iuftitia §. claufula, & per breue fanctitatis veftræ quomodo libet intelligenda, feu §. quando petitur commiffio, nu. 13. Veftrius in pratt. lib. 4. cap. 4. nu. 9. & Marchef. de commiffio. 2. p. cap. 2. de commiffione, appellatōis, nu. 35.

109 & agenti de ¶ nullitate trium conformium. Caffad. decif. 11. de refcript. & condemnato in fpolio non dolofo, nec violento. Vt in vna Portalegren. ¶ fpolij. 5. Iunij 1589. coram D. Orano in qua fuit dictum, *Quod deci. 3. Putei de folutio. quod non excusatur quis in fpolio à purgatione prætextu paupertatis, & decifio 22. de reftitutione fpoliat. in antiquis. Ioannes Pauli decif. 85. Caputagnen. 183. lib. 3. & Putei 56. lib. 3. procedunt in fpoliatore dolofo & violento tantum, Lancellot. de attentatis. c. 31. n. 48.*

110 Operatur autem claufula, ¶ *parito breui*, vt iurisdictione intelligatur data fub conditione, ¶ *fi fit paritum breui*, & non alias. Gonzales fupra à num. 247. & afficit etiam tertium, feu patronum venientem ad caufam pro fuo intereffe, vt in vna Compoftellana parochialis. 16. Decemb. 1596. coram Domino Orano, in qua fuit refolutum. *Non conflare de re iudicata, quæ veniat exequenda, quia ex defectu iurisdictionis fententia fuit nulla, cum enim caufa fuiffet commiffa cum claufula, parito breui, & fic fub conditione non potuit iudex ante impletam conditionem per reftitutionem fructuum perceptorum procedere, nā de paritione pofita in conditione debuit plena apparere, Traquel. de retractu conuentionali, §. 2. glöf. vnic.*

num. 4. & licet fuerit pofita in prima commiffione ceteris repetita in omnibus fequentibus, Agid. decif. 4. 104. & 526. Caffador. 8. de refcript. & afficit etiam tertium venientem ad caufam pro fuo intereffe, qui debet admitti in ftatu, & terminis iuxta cap. fin. vt lite pendente, in fexto Felin. in ca. cum fuper, numer. 15. de re iudicata, & de claufula fine retardatione, Veral. decif. 1. lib. 1. in manufcrip. & de claufula parito breui appofita in commiffione caufe contra præfentatum ad fauorem prouifi Apofolici, quod intelligatur repetita in noua commiffione caufe præfentata ad fauorem patroni pro defenfione fup præfentationis, dictum eft in caufa Hifpalen. beneficij de Cantillana 8. Aprilis 1585. coram D. Seraphino ne alias aperiat via impediendi executionem breuium procurando quod collator veniat ad caufam pro defenfione fup prouifionis, & cetera.

Et in vna Regien. ¶ beneficij 13. Ianuar. 1597. coram D. Lita fuit refolutum, *Quod claufula, parito breui, operatur vt iurisdictione intelligatur tributa conditionaliter, quatenus fit paritum breui, & non alias, unde cum non conftet de paritione breuis, merito defectu iurisdictione mandatum de manutendendo fufficitur, & vti nullum venit reuocandum, nec ftante d. claufula potefit dari mandatum de manutendendo contra eum qui nitiur breui vt tenuit Rota in caufa Conchen. præfimonij. 12. Decemb. præteriti coram D. Decano.*

Et d. claufula parito importat non folum ¶ dimiffionem poffeffionis, fed & reftitutionem fructuum, vt in d. Compoftellana Et in vna Pamphilon. Prioratus 26. April. 1602. coram D. Ludouifio, in qua fuit refolutum, ¶ *Non conflare de fufficienti paritione, breuis, quia claufula parito non folum importat dimiffionem poffeffionis fed & reftitutionem fructuum, vt fuit refolutum in Pamphilonen. de Sos. 28. Ianu. 1577. coram D. Blac. & in Hifpal. beneficij. 24. Feb. 1584. coram D. Decano, & coram eod. Ludouifio in caufa, & Reglen. iuris optadi. 10. Decemb. 1601. & de perceptione fructuum fatis apparere, ex quo fuit in poffeffione, & nõ docet fe eos non percepiffe, nec ab alio fuiffe perceptos, Cota decif. 14. fuit dictum in vna Compoftellana fructuum 6. Martij 1590. coram D. Plato in Panormitana Archidiaconatus 22. Maij 1592. coram D. Penna, & in Cosentina parochialis. 10. Decemb. 1595. coram D. Pamphilio, &c.*

Vnde in pluribus caufis fuit refolutum, ¶ *fi fignanter in fignatura iuftitiæ in vna Legion. Canonicatus de anno 1593. proponente D. Beiel quod ficut appellatur non committitur à fententia vigore breuis lata refpectu poffeffionis, nifi cum claufula parito breui, ita neque refpectu fructuum, quia parimodo in breui executiue procedi mādatur refpectu fructuum, ficut refpectu poffeffionis.*

Debentque reftitui omnes fructus à die ¶ obitus, feu vacationis decurfi, vt in breui dicitur, nam poffeffor beneficij referuati etiam cum bona fide, ex tit. habito ab alio quam à Papa, non facit fructus fuos, vt dictum eft *præced. particul. 5. à numero vigesimoquarto.*

Vnde intrufus in Canonicatu, ¶ & Præbenda, tenetur pro paritione breuis reftituere fructus, & diftributiones perceptas etiam fi non fit facta proteftatio. Caffador. decif. 6. num. 3. de præbend. Rota in vna Iacen. Beneficij de Anfo. 16. Ianuarij. 1577. coram D. Lancelloto quæ habetur 1. par. diuerforum, decif. 618. & in vna Maioriten. Canonicatus 2. Maij 1594. coram D. Millino, quæ fit acit.

117 Domini resolverunt non consistere de partitione breui, & D. Iohanni Segui dandum esse mandatum contra D. Mattheum pro summa li iudata, fundamentum decisionis fuit, quia ex libro Capituli, & depositionibus testium probatur quod fructus huius Canonatus & officij Penitentiary consistunt in grossa, & mensata qua non sunt distributiones quotidiana cap. cum nonnulla §. præterea, in extrauagantibus communibus. Unde cum in breui dicatur, quod D. Iohanni Segui consignentur omnes, & quicunque fructus redditus, & proventus integre a die obitus, & Mattheus perceperit istos fructus liquidatos debet eos restituere. Non obstat quod Mattheus eos perceperit tanquam syndicus, & procurator Capituli in curia Regis, quoniam respondebant domini, quod non debet reportare maius commodum ex absentia quam ex residentia, ideo sicut si fuisset præsentis teneatur fructus restituere, ita et sic restituere illos, quos habuit ratione absentia, non obstat quod non fuit facta protestatio, quia non est necessaria pro fructibus perceptis, ut fuit dictum in causa licen. beneficii 16. Ian. 1577. coram Illustr. D. Cardinali Lancelloto. Et idem fuit resolutum in hac causa de mense Iunij sequenti, propositis memorialibus loco causæ, & in Placentina parochialis 1595. infra adducta §. sequen. cap. 13. n. 102. González §. 7. proem. n. 161.

118 Et faciunt decis. Putei 383. num. 8. lib. 1. & decis. Mohedan. 6. de præbenda. alias 109. Ex quibus aliquando non est intrusus, sed agitur contra Capitulum tenebitur ad fructus, & distributiones, saltem a die intimationis monitorij, & c. licet contra teneant Boer. decis. 340. num. 4. & Gigas. consil. 144. n. 25. alias resp. 45. de p. so. in distributionibus perceptis, sed fauet Pontanus de spol. li. 4. n. 27.

119 Teneatur etiam ad fructus & distributiones non præceptas ob non residentiam quando ipsimet fuit facta legitima protestatio, nempe alternatiue, ut resideat aut dimittat possessionem, secundum stylum Rotæ, ut in d. decis. Putei num. 7. & in d. decis. la. cen. & Maioricens. & est optima decis. 1170. lib. 3. par. 3. d. net. sorum, & fuit alias resolutum in vna Salamanca coram D. Bualo, Pontan. sup. num. 21. & sic debet intelligi, Lancellot. de attentatis. 3. par. cap. 31. an. 27. & post hæc tradit González d. §. 7. numer. 156.

120 Quod tamen non videtur procedere in distributionibus seu emolumentis in certis etiam præceptis, ut funeralibus, & c. & sic in aliis beneficiis, & parochialibus non fit condemnatio fructuum nisi prouenientium ex decimis primitiis, & c. ut in decis. Dertusen. parochialis inf. adducta 9. par. cap. 2. n. 233.

121 Et circa illam decisionem Maioricens. non obiter aduertendum est illam videri intelligendam quando Canonicus fuit habitus pro præfenti, & numeratus ratione negotiorum Ecclesiæ, secus quando non fuit habitus pro præfenti, sed fructus Canonici sunt illi dati pro salario, ut in vna Caurien. fructuum Canonici 16. Decemb. 1552. coram Dom. Caputaquen. in qua fuit resolutum, Quod condemnatio in fructibus perceptis debet intelligi de fructibus in re ordinario perceptis etiam si esset absens, non autem specialiter ut si essent percepti in absentia, & nomine seruitus præfati Ecclesiæ. Supposito quod non esset bona protestatio, si autem protestatio esset bona, tunc domini dubitabant, & c. ut per Coram decis. 78. in Miscellaneis manuscrip.

122 Obiter etiam in præfenti se offert difficultas, an pendente lite, seu controuersia contra intrusum

in præbenda, super executione breui, fructus, & distributiones d. præbendæ, quos Capitulum percipit, quia nullus residet, sint deponendi, seu sequestrandi restituendi victori? Et videbatur quod sic, ex constitutione 57. Pij V. de deponendis fructibus, & distributionibus beneficiorum lite pendente, & cætera.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum, quia illa constitutio loquitur de fructibus, & distributionibus, quæ occurrentibus litibus, & controuersis super Canonatibus, & aliis beneficiis Capitulo deferuntur vigore constitutionum, seu consuetudinum, & non procedit in fructibus, & distributionibus, quæ non deferuntur Capit. occasione litis vigore constitutionum, seu consuetudinum, sed ex iuris communis dispositione, per ius accrescendi, seu non decrescendi iuxta c. 1. de clericis non residen. in 6. nec in proposito Capitulum est in culpa, & c. Et ita istam constitutionem intellexit Rota in vna Carthaginen. sequestri 20. Nouemb. 1599. coram D. Lancelloto, ut in decis. sequenti.

Ex duobus potissimum fundamentis prætendebatur locum esse sequestro primo vigore Bullæ felic. record. Pij V. super deponendis fructibus & distributionibus Beneficiorum lite pendente. Secundo ex iuris communis dispositione cum prætenderetur Capitulum fuisse in culpa, & dedisse causam liti admittendo ad votandum Decanum qui dicitur fuisse excommunicatus, & demens, ut pluribus deducunt informantes pro Doctore Caxa. Quibus non obstantibus domini contrarium censerunt, nam inspecta supra dicta constitutione non potest decerni sequestro, quia illa loquitur de fructibus & distributionibus, quæ occurrentibus litibus & controuersis inter promissos vigore constitutionum statutorum, seu consuetudinum Capitulo deferuntur, & sic non habet locum in fructibus & distributionibus de quibus agitur, quia non debentur Capitulo, nec vigore statuti aut constitutionis, vel consuetudinis, nec occasione litis, sed ex iuris communis dispositione per ius accrescendi, vel non decrescendi, iuxta cap. 1. de clericis non residen. lib. 2. glof. in Clem. 2. verb. pars dimidia de ætate & qualitate. Capitulum enim non ingerit se in hac lite, nec præstat aliquod impedimentum in tradenda possessione, immo est paratum illam tradere ei qui est victoriam reportaturus, inspecto autem iure communis idem dicendum est, quod non sit locus sequestro, nec priuandum Capitulum, quod non est in causa distributionibus ei debitis ut supr. Neque obstat culpa Capituli in admittendo ad votum Decanum, quia Capitulum non poterat diuinare quod Decanus daturus esset votum ad fauorem V. aldimiesi, unde culpa quæ ei imputatur est multum remota, nec ordinata ad easum. Præterea adhuc non est decisum, quod de eo tempore Decanus esset de mens, vel excommunicatus, & quatenus hoc esset verum non sufficeret, cum non constet de hoc, Capitulum scientiam habuisse, prout esse necessarium ex Innocen. & aliis tradit Abb. in cap. fin. numero sexto de procurator. non obstat decisio in causa Salamanca, & Doff. in contrarium allegati, qui loquuntur in impedimento facto Capituli. Ex quibus domini dixerunt non esse locum sequestro, sed quod D. Caxa quatenus prætendat super istis distributionibus faciat suas protestationes, & utatur iure suo.

Vnde quod tradit González, §. 7. proem. numer. 22. quod ut d. constitutio Pij V. locum habeat, oportet quod Capitulum fuerit in aliqua culpa non tradendi possessionem vel aliquod impedimentum præstitit, ut fuit resolutum in vna Placentina Decanatus, 5. Iulij 1599. coram D. Penna, ubi fuit iudi-

cacum sufficiens impedimentum si literas Apostolicas ad consilium Regium, vel alios iudices seculares detuleris, procedet inspecto iure commun.

129 Et quamvis Salustius Tiberius t. d. lib. 3. cap. 8. nu. 26. dicat, quod signatura non solet in his rescribere nisi cum clausula *parito breui iudicato*, quæ si poneretur importaret ut ipse ait non solum dimissionem possessionis ac fructuum restitutionem, sed etiam refectionem expensarum in quibus intrusus condemnatur. Staphil. de literis iustis. §. clausula. & per breue sanctitatis vestre quomodo intelligenda, num. 9. Vestrius in practica lib. 4. ap. 4. num. 9. & lib. 8. cap. 3. n. 10. Lancell. de attentatis, cap. 18. num. 128. Marchef. de commissio 2. part. cap. 5. de commiss. appell. n. 35. Rota in Toletana decimarum. 19. Februarij 1594. infra adducta num. 148. & in Hispalen decimarum de Tribuena 20. Jun. 1594. coram D. Mantica sup. adducta 1. p. cap. 2. num. 45. & in aliis causis, tamen reuera solum dicitur parito breui ut diximus, & videmus in praxi, quæ clausula ut etiam diximus solum importat dimissionem possessionis ac restitutionem fructuum, de quibus in breui, non autem expensarum solutionem, quicquid dicat Gonzalez, sup. num. 249. in annotationibus.

131 Verum est tamen ut ipse Salustius ibi dicit nu. 24. 25. & 27. quod à censuris & pœnis latis vigore brevis non datur absolutio nisi admitta possessione refectionis expensis & fructibus restituitis, in quibus intrusus fuit condemnatus, vel facta obligatione, seu oblatione de illis soluendis facta liquidatione, facit decif. Achilles. 1. de sententia excom. seu 376. ad absolutionem enim requiritur satisfactio partis, Vgolin. de censura, tab. 1. c. 19. §. 6.

132 A qua liquidatione, seu taxatione excessiva t. datur appellatio suspensiva eius, Salustius d. ap. 6. nu. 27. & lib. 1. ca. 27. num. 24. & lib. 2. ca. 2. num. 30. Felin. in c. quod ad consultationem de re iudic. n. 16. Vestrius lib. 7. cap. 3. num. 12. Marchef. d. 2. part. cap. 3. de commissio. appell. n. 46. & 47. & Rota dec. 100. p. 1. diuersorum, non tamen nisi semel, Felin. sup. num. 20. ad fin. Vestrius t. d. num. 12. Beroius quest. 131. num. 3. Capitius decif. 34. in fin. Marchef. ibi nu. 71. & Salustius d. c. 27. nu. 24. & 25. & ita practicatur in curia, & constat ex decif. Rotæ in causa Firmiana olei. 9. Aprilis 1576.

133 coram D. Blancheto, quæ sic ait, Domini dixerunt, quod cum creditum dominorum de Regerijs sit liquidum, damna autem & interesse liquidari non possunt, nisi per duas conformes, sufficit oblatio facta cum depositione Iulij Anto. August. de fructibus, num. 6. & ideo non possit fieri compensationem, & interim non retardandum mandatum executionis, nec obstat quod in primis, & ante omnia procedatur ad executionem, quia intelligitur prout de iure, l. si in l. causas, n. 7. C. de transactio. & Crescen. decif. 47.

135 Sed quamvis t. pendente liquidatione fructuum, & taxatione expensarum, seu appellatione ab ea tanquam excessiva interposita datur absolutio à censuris & pœnis dimittenti possessionem beneficii, & offerenti separatim illa soluere facta liquidatione, & taxatione ut dictum est, tamen non auditur interim contradicente aduersario super appellatione t. sententia vigore brevis, aut super spolio, seu petitorio, vel nullitate, donec doceat de restitutione fructuum stante d. clausula in commissione parito breui, quæ ut dictum est ultra dimissionem possessionis requirit realem solutionem fructuum. Gonzal. sup. nu. 251. in annotationibus.

Pro quo est decif. in causa Pamphilonen t. Archidiaconatus 4. Martij 1596. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, Quod oblatio cum cautione de soluendo liquidationem fructuum faciendum non sufficit, ut dicatur paritum iudicato, & quod decif. Mohedani 17. de restitutione spoliatorum non observatur, & faciunt quæ tradit Lancelletus de attentatis, cap. 31. a numero 71.

Iuxta quod alias in vna Pientina iurispatronatus 1. Februarij 1599. coram D. meo Corduba fuit resolutum. Attentata non esse sufficere iter purgata, cum purgatio pendeat à duobus, scilicet ut omnes fructus quos attentans perceperit deponat ad sequestratorem, & renuntiet possessioni, Putius decif. 118 lib. 1. Achilles, 23. de appellatio. Veralt. decif. 11 par. 1. nec placuit Dominis cels. o, & deposito vnius luli, cum obligatione soluendi reliqua facta liquidatione, quia Rota sequitur doctrinam Baldi in cap. conquirente de restitut. spoliatorum. Caput aquen. decif. 224. lib. 1. in manuscrip. & 150. 1. par. in impressis, reprobata decif. Mohedani 17. de restitut. spoliator. ut fuit decisum coram D. Pamphilio 4. Martij 1596. in causa Pamphilonen. Archidiaconatus, & alibi sepe. Nec obstat, quod fructus non essent liquidi, quia debebant liquidari, ut per Ant. August. lib. 3. decif. 307. & in tit. de attentatis. §. 15. Cesar de Grassis decif. 5. num. 7. de restitut. spoliator. & Sylus cels. vel quod petens procedi ad vltiora liquideret ipse fructus, vel imperet commissionem ut prefatur terminus aduersario ad liquidandum, quo elapso procedatur in negotio principali, modernus de commissio. commissione 15 super attentatis, & fuit alias dictum in causa Hispalen. beneficii 14. Februarij 1594. coram D. Decano, & c. Quamvis Gonzalez sup. nu. 250. sequatur decisionem Mohedani.

Parte tamen non opponente t. audiri debet etiam non docens de partitione, non obstante clausula parito, ad decisionem Rotæ 810. par. 1. diuers. & quæ tradit Gonzalez gloss. 56. a. n. 48. ad 108. & gloss. 66. a. n. 45. & gloss. 67. n. 51.

136 Circa liquidationem autem aduerte alias t. in v. 12. na Cusentina parrochialis, 12. Decem. millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, coram D. Pamphilio, & 13. Martij millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, coram D. Lita fuisse resolutum, Quod fructuum perceptis ad effectum liquidationis solui presumi ex possessione non dato alio possessore ut fuit resolutum in Compositione fructuum, 6. Martij 1590. coram D. Plato. & in hac materia liquidationis fructuum cum sit difficilis probatio, & ut ait, Nata consil. 510. n. 7. lib. 3. Rota committatur arbitrio iudicis, sufficunt leuiiores probationes, & per coniecturas, Bald. in l. 1. n. 22. C. de fructibus & litium expensis, Corneus consil. 301. in fin. lib. 2. & etiam per solutum, Achil. decif. 5. de fructibus & per testes de credulitate, Angel. l. 2. n. 1. C. de nauicul. lib. 11. Alex. in l. pretia rerum, m. 9. ff. ad l. falcidiam, circa quod etiam est videnda decisio Pamphilonen. sup. adducta n. 113.

Et stante in commissione d. clausula parito breui, t. inhibito facta vigore talis commissionis non operatur si non est paritum breui, nam inhibito censetur facta stante d. conditione, prout in commissione, Mandos. de inhibito. q. 30. c. 82. Lan. cels. de attentatis. 2. par. c. 20. ampliatione n. num. 28. & capite 17. num. 64. ver. circumscriptis, Cesar de Grassis decif. 96. num. 4. & dictum est alias sup. c. nu. 521. & seq.

140 Sed si difficultas est, tan ad partitionem brevis circa possessionem requiratur, quod intrusus dimittat possessionem.

possessionem quam habet, an vero sufficiat quod patiat capere possessionem virtute brevis parendo solum verbaliter.

142 Et videbatur dicendum requiri t. dimissionem & relaxationem possessionis, nam ita in monitoriis relaxatis virtute brevis mandatur, nempe quod intrusus infra sex dies à die intimationis debeat realiter, & cum effectu tradere, consignare, & relaxare possessionem cameræ Apostolicæ, seu prouiso, & ab intrusione & desistere, & de fructibus respondere, &c. & in sententia contra eam lata declaratur ob non traditionem, consignationem, relaxationem, & dimissionem possessionis ac fructuum non restitutionem, &c.

Nihilominus tamen dicendum est sufficere, quod intrusus finat, permittat, & patiat, capere possessionem virtute brevis, nec requiritur quod per prius illam dimittat, nam id non requiritur in breui iuxta quod est monitoriorum intelligendum, & semel capta possessione virtute brevis non requiritur amplius ex parte intrusi respectu ipsius possessionis, cum eam iam habeat camera Apostolica, seu prouiso, & ita tenet Rota, ut in decisionibus sequentibus, quæ sunt notandæ.

144 Meliten. Beneficij t. sancti Fantini. 10. Decembris 1586. coram Dom. Seraphino.

Fuit resolutum, illustrem Philippum non esse restituendum ad possessionem beneficii, de quo agitur, cum enim ipse relaxauerit possessionem in manibus Nanti, eam acceptantis nomine cameræ Apostolicæ, & ita factio sua a possessione ceciderit, non est restituendus iuxta ea quæ tradunt Doctores in ca. sape de restitutione spoliati. ubi Ripa numero 75. Socin. in l. rem quæ nobis n. 8. de acquirend. possell. Paris. conf. i. num. 154. lib. 1. cum aliis per Gabr. de restitutione spoliati. conclus. 5. num. 26. neque releuat, quod hac relaxatio fuerit facta propter iussu Pontificis, quia cum non præcederet aliqua vis, neque præcisa, neque depulsa, quæ astringeret eum ad hunc actum dimissionis faciendum, non est habenda consideratio prætextus metus, & reuerentie ad hunc effectum cum possit sine tali dimissione spontanea solum præstare patientiam ut nomine cameræ caperetur possessio, ideo non est opus deducere id quod à Doctorebus passim traditum est, eum qui vi compulsus trahitur ad possessionem non esse restituendum, Nata consil. 386. num. 1. & 2. in 2. ceteros cumulat Menochi. remedio 1. recuperanda, num. 102. cum sequen. neque releuat quod in relaxatione possessionis ad sui præseruatio quorumcumque iurium, quia hac clausula recipit interpretationem auctore, ut non comprehendat ea, in quibus sibi præiudicat, Oldrad. consil. 330. in fin. Paris. conf. 12. lib. 1. Sarnen. de non tollendo iure quaesito, quaest. 1. in fin. Castrenf. 472. lib. 1. cum aliis adductis per informantes.

145 Toletana t. iuris decimandi. 8. Novembris 1593. coram D. min. Pamphilio.

Dixerunt Domini concedendum esse Archiepiscopo mandatum de manutenendo, in quasi possessione

iuris decimandi statum de Capilla, quia cum ad instar interditi, vi possidetis, detur ei qui possidet de tempore tui mota, & retinenda, ubi Faber num. 16. de interditi. l. 1. §. huius autem. ubi Barr. in principi. & in §. quod ait, n. 14. vi possidetis l. 1. ubi Barr. n. 3. C. eo. Conar. præc. c. 17. cum aliis per Menoc. de retinenda, remedio 3. n. 556. & remedio ult. n. 12. & n. 24. vique. dandū est Archiepiscopo, quæ ex instrumento ademptionis & possessionis de mense Augusti 1590. de quo in summario numero 2. constat iuxta Duce seniore, & antequam modernus Dux litem instruxisset, de tempore mota litis possedit ad leg. prædia. ubi Bartol. si de acquirenda possessione, l. non idcirco, ubi Bald. Co. de fide instrument. Putius decif. 360. numer. 8. lib. 2. non obstante quod possessio esset mere instrumentalis, quia ad effectum manutentionis, & etiam restitutionis, prodest, ubi non constat alium tunc temporis possedit, Rota decifio 21. de præbend. in antiquis. Bisign. decif. 8. de restitutione spoliati. Fafol. dubio 41. Cassador. decif. 20. in fin. de præbend. Mohedan. decif. 238. Verall. 334. n. 5. cum seq. part. 2. impressa in casu autem de quo agitur stante dimissione possessionis Duce senioris parendo sententias Rotalibus, & executorialibus, illarum vigore emanatis, possessio quæ solo animo amittitur erat vacua. l. 3. §. in admittenda, & l. si quis in §. differentia de acquirend. possessione, non obstante præstatione, quod dimittit metus censurarum, & aliarum penarum in præfatis literis executorialibus contentarum, per ea quæ alias fuerunt deducta, coram Reuerendissimo D. meo Seraphino de anno 1587. in causa Meliten. beneficii S. Fontoni, & tanto magis in hoc casu, ubi Dux non tenebatur aliquid præstare, sed solum abstinere, à perceptione decimarum, & pati quod Archiepiscopus illas perciperet, quo casu sufficit paruo verbalis, Putius decif. 250. in vna Oneten. lib. 1. etiam quod in ipsa partitione condemnatus præstetur, quod per eam non intēdit sibi parare aliquid præiudicium in iuribus suis, quia iuxta decisionem Mohedan. 275. condemnatus non tenetur cedere, nec approbare, sententiam contra ipsam latam, sed sufficit quod pareat, & potest præstari sibi præseruare quicquid vult. A non. Augustin. citi de sententia & re iudic. numer. 3. & fuit resolutum in causa Burgen. iurisdictionis 29. Octobr. 1586. coram D. meo Seraphino, & ista causa 18. Decemb. 1589. coram D. meo Orano, ubi hac ratione informantes pro Duce impediunt ferri declaratoriam. Præterea ista possessio licet instrumentalis fuit capta auctoritate iudicis in vim executorialium emanatarum à Rota, & sic prædest etiam quod alius possideret iuxta doctrinam Angeli. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. col. 1. de acquirend. possell. quem ibi sequitur Roma. num. 3. Inola sub num. 1. Alexand. 2. Socin. 5. Claudius 20. Mohedan. decif. 86. cum aliis per modernum, remedio 3. num. 575. non obstante quod executoriales non essent reproductæ iuxta decif. Cassador. 9. num. 10. de causa possell. Quia stante consensu Ducis, & partitione verbali non erat opus alia reproductione, & alias me proponente fuit decisum in causa Burgen. sicut Capella. 22. Iunij 1587. & cessat difficultas ex pluribus locutionibus factis per Archiepiscopum mediante persona sui procuratoris, quæ concurrente perceptione fructuum, seu pensionis, de qua ex iuribus, de quibus in summario numero 14. constat probant actuale, & realem possessionem etiam contra tertium, glossa leg. qui vniuersas. §. quod per colonum & ibi Bartolus Aretinus. qui sub numero septimo, lestat de communi de acquirenda possessione, & sentit etiam Alexand. in eadem l. si conductor, nu. 6. & in consil. 118. numero decimonono, libro quinto

Socius consilio 205. numero quinto, libro secundo & 106. numero secundo libro 3. N. a. consil. 672. numero 20. cum alijs per Gabriel. conclus. 4. de locato. num. 2. cum seq. non obstant actus possessorij postea facti à moderno Duce, quia cum non constet Archiepiscopum habuisse se pro spoliato, non impediunt eius manutentionem, iuxta vulg. decisionem Putei 418. in vna Paduana lib. 2. attenditur enim ad hunc effectum antiquior possessio, & alia recentior presumitur clandestina & turbativa. l. 1. in fin. ubi gloss. Arg. & alij, ff. uti possidetis, cap. licet causam. de probatio. Alexand. consil. 88. num. 4. lib. 5. Socius consil. 15. nu. 4. lib. 4. post Barr. l. si duo. ff. uti possidetis, ubi sub num. 41. dicit antiquiorem possessionem esse semper manutenendam, Felin. d. cap. licet causam, num. 8. & Decius 9. late Cournu. pract. c. 17. circa fin. vers. 12. cum alijs per modernum, d. remedio 3. n. 725.

In eadem coram eodem decimonono
Novembris 1593.

Domini non obstantibus deductis pro parte Ducis steterunt in resolutis, quod sufficienter constet de quasi possessione Archiepiscopi, quae iuxta decisionem Bisign. 8. de restitutione spoliatorum, cum alijs in decif. allegatis etiam quod sit instrumentalis mere suffragatur ad effectum manutentionis stante illius dimissione antea facta per Ducem seniores, qui in instrumento partitionis expresse dicat, quod discidebat à nominatione Capellanorum, & parendo prone literis parer executivis, vult se abstinere & abstinere à recuperatione decimarum, quod importat dimissionem possessionis ad l. 3. §. in amittenda, & l. si quis. §. differentia de acquir. possessi. maxime quia Dux non tenebatur aliquod praestare, sed tantum se abstinere à perceptione decimarum & pari quod Archiepiscopus illas perciperet, ut per Puteum decif. 150. in vna Oueren. lib. 1. cum alijs in hac eadem causa deductis coram domino Orano de mense Decemb. 1589. & licet praetendatur non obstante hac partitione verbali Ducem postea continuasse suam quasi possessionem decimandi, antequam Archiepiscopus illam adeptus fuerit, ad decisionem 1. de remuneratione in nominis, Calder. consil. 4. eod. tit. Sarnen. de annali. quæ ff. 37. Hoc tamen nihil facit, quia non ideo minus potuit Archiepiscopus ingredi possessionem, nam quicquid dicendum sit respectu tertij, tamen ille ad cuius favorem possessio dimittitur potest illam capere non obstante quod cedens perseveret in detentione, ut declarat Cassador. decif. 4. num. 2. vers. sed contra de restitut. spol. Achilles decif. 10. eodem. Puteus 175. Franc. lib. 1. cum alijs per Pontanum de spolio lib. 1. num. 126. & num. 143 & lib. 3. num. 72. praesertim cum paritio verbalis operatur quandam licentiam ingrediendi possessionem, quam verbaliter parens videtur voluisse continuare quousque ille ad cuius favorem facta est paritio, velit illam ingredi ne Dux in hac partitione videatur sibi ipsi contrariari, vel voluisse decipere Rotam & Archiepiscopum pro impedienda declaratoria, quod non est dicendum, ultra quod constat actus possessorios factos fuisse de mandato Ducis, quod speciale requiritur ad rursus acquir. possessionem, quam per verbalem partitionem dimiserat Rota in novis, decif. 9. de restitut. spoliat. & decif. 21. de procurator. Alexand. l. quod meo, num. ff. de acquir. possessi. Cornet. consil. 190. num. 8. lib. 1. Aymon. consil. 5. num. 16. Gozadin. consil. 42. num. 5. & tanto magis quod non constet aliquos actus possessorios

fuisse factos nomine Ducis post productionem instrumenti partitionis in Rota quod fuit productum die 19. Jun. 1590. coram D. Orano cui commissa fuerat causa restitutionis in integrum, tam super iure nominandi, quam super iure decimandi, quod tempus potissimum est attendendum cum per istam productionem, cuius occasione impedita fuit declaratoria, visus fuit Dux rursus, & verbis, & facto parere dictis executivis ex vulgari regula, quod producens instrumentum videtur asserere omnia quae in eo continentur, glossa in l. 1. §. edictionis, & ibi Iason. num. 12. ff. de edendo. De ill. in cap. cum venerabilis, de exceptio. late Aymon. de antiquit. temporis, p. 1. §. viso. & ab isto tempore citra, usque ad possess. Archiepiscop. non dantur aliqui actus possessi. & licet allegentur testes ad ostendendum ipsum de anno 1591. percepisse decimas, illi tamen sunt nulliter examinati absque citatione partis, ultra quod non concludunt ducem percepisse decimas, ex eo quod dicunt illas fuisse delatas ad horreum, quod solebat tenere Dux cum horrea illa essent destinata pro istis decimis quae non ad Ducem, sed ad Archiepiscopum, & Rectores spectabant ad c. in praesentia de probatio. accedit praeterea, quod ista possessio Archiepiscopi fuit capta de mandato iudicis in vim executivorum emanatarum à Rota, cuius auctoritas privat possidentem omni possessione, tam naturali, quam civili, Angel. l. qui vniuersas. §. item cum praetor. in fi. & in l. clam possidere. §. qui ad nundinas, num. 2. in fin. quem ibi omnes sequuntur de acquir. possessi. Compostellan. & alij in cap. transmissam. de electione cum alijs allegatis in decif. 8. huius mensis, in qua dictum fuit stante partitione verbali non fuisse opus reproductione executivorum pro obtinenda possessione, ex his quae deducta fuerunt de anno 1587. in causa Burgen. sitis Capella. Non obstant protestationes Ducis senioris, quia praeter id quod potest videri ibi eis fuisse recessum, ex quo non fuerunt repetiti in productione instrumenti partitionis iuxta notat. in c. cum D. Ferrarien. & maxime per Ripam num. 85. de constitut. Mohedan. decif. 44. fuit dictum illas non impedire effectum partitionis cum condemnatus non teneatur approbare sententiam contra se latam, & posse protestando sibi praeservare quicquid velit, Mohed. decif. 275. Anton. August. tit. de sententia, & de re iudic. n. 3. & fuit dictum in causa Burge. in iurisdictionis de anno 1586. coram D. meo Seraphino, & tanto magis quod non obstantibus istis protestationibus habita fuit per dominos hac paritio sufficiens ad impediendam declaratoriam contra Ducem. Minus obstant alij actus possessorij postea gesti per modernum Ducem, quia sunt potius turbationes, quam impedimenta ademptionis possessionis, ad notata in l. clam possidere. §. qui ad nundinas, maxime cum constet vacante ista possessione per mortem Ducis senioris Archiepiscopum exegisse decimas, antequam modernus Dux illam acciperet, unde fit quod tanto magis Archiepiscopo sit dandum mandatum de manutenendo, iuxta notata. l. 1. ff. uti possidetis, nisi Archiepiscopo obset quod in sententia decurrit non adiudicatur ipsi, sed Ecclesis parochialibus, de quo erit particulariter agendum.

In eadem coram eodem, vigesimo
Decembris 1593.

Domini steterunt in decifis, & quia nihil deducitur pro parte Ducis quod substat, & sublatum non sit ex resolutionibus factis, quibus informantes ad satisfactionem auditi tandem acquiescere deberent, & quantum ad dis-

ad difficultatem reservatum in ultima decisione dixerunt, ad iudicandam iuris decimandam, quam in sententia fuit Ecclesie parochialibus oppidum statum de Capilla non impedire, quin Archiepiscopus potuerit eius possessionem adipisci, quoniam cum presbyteri posset in iudicis Ecclesie a Duce, qui nullum ius instituendi, vel nominandi habebat, ut fuit resolutum, non possent dici Rectores, & ideo Ecclesie vere viderentur carere propriis pastoribus seu Rectoribus, potuit Archiepiscopus pro praedictis Ecclesiis agere ad decimas, iuxta notata per Rebuffum in tractat. de decimis, quaest. 7. numero 12. per text. in c. fin. de successio. ab intestato, & pro eis quoque possessionem iuris decimandam, quod fuerat per sententias dictis Ecclesiis adjudicatum, capere, & donec de veris Rectoribus pronuntium fuerit retinere nomine Ecclesiarum prout acceperat, & retinuisse censetur ad l. 2. C. de acquiren. possessione. leg. quaedam mulier. ubi Angel. num. 4. ff. de rei vindicatione cum notatis. per Bart. & alios in l. qui in aliena. §. si is qui. ff. de acquirenda heredit. maxime stante effectu subsecuto, quod postea promittit dictis Ecclesiis de novis Rectoribus, quibus pro eorum portione distribuit decimas, quas ipsi de mense Februarii 1592. post obitum moderni Ducis exegerunt ab his quibus per Archiepiscopum fuerant locatae, quod inducit etiam ratificationem omnium gestorum per Archiepiscopum ad notata per Decium consilio 583. numero sexto & tollit omnem dubitationem.

148 Est etiam in hac causa Toletana & decimarum alia decisio, coram eodem Domino Pamphilio, 19. Februarii 1594. quam supra allegavi. n. 129. ideo eam in praesenti ponere placuit, quae sic se habet. Post latas tres sententias contra Ducem senorem de Bejar, super iure decimandam, ad favorem Archiepiscopi Toletani fuerat commissa causa restitutionis in integrum cum clausula, sine praedictio legitime executionis, & modernus Dux pretendens decimas istas ad se sui primogenitum de domo spectare ratione maioritatis, tanquam tertium, & pro suo interesse mediante persona procuratoris ad hoc specialiter constituti, opposuit se, & venit ad causam appellando a sententia latis, quatenus sibi aliquod praedictum inferre possent, & nonnullis alios actus fecit, quo ad usque praedicta commissio restitutionis in integrum fuit ad instantiam Archiepiscopi reformata, ut staret cum clausula parito iudicato, a quo tempore extra procurator moderni Ducis nihil amplius egit in causa, sed obtinuit novam commissionem, prout in prima super iniuria, & invaliditate sententiarum, cum clausula quam & quas, &c. & sine praedictio trium conformium, & quia pro parte Archiepiscopi habitus fuerat recursum ad signaturam gratiae, ut apponeretur huic ultime commissioni clausula parito iudicato, & pro parte Ducis pretendebatur esse etiam delendam clausulam, sine praedictio trium conformium, cum sententia ipsam non efficiant, & tanquam tertius posset impedire illarum executionem, Sanctiss. Dominus noster mandavit, quod in Rota disputaretur, quomodo in hac causa esset procedendum, & ideo dubitavit, an modernus Dux posset impedire executionem trium conformium, vel potius debeat procedi cum clausula parito iudicato. Et domini cum praesupp. quod Dux modernus veniat ex propria persona, tanquam primogenitus de domo, & successor in maioratu, vigore investiturarum antiquarum, non autem tanquam heres ducis senioris, dixerunt ipsum posse impedire executionem, & per consequens non esse apponendam clausulam parito iudicato, quae importat, quod & ante omnia fiat integralis executio iuxta notata in capitulo fin. de restitutione.

spoliat. Scaphit. de literis iustitiae. §. dicendum, numero 42. communis est enim D. d. conclus. quod tertius veniens pro suo interesse impedit executionem rei iudicatae, & est audiendus super iuribus suis. Innocent. in capitulo veniens. libro 2. sub numero 3. quem ibi omnes sequuntur de testibus. Rota dec. 2. de re iudic. in antiquis etiam stratiatur de executione trium conformium, Cardan. in Clem. ut calumniis, quaest. 4. & ibi Vital. numero 89 & seq. de re iudic. Rota decif. 13. eodem titulo in antiquis & decif. 14. de praebend. in novis. Alexand. consil. 83. numero 12. libro tertio G. ibi. conclus. prima de re iudic. numero 19. & fuit resolutum in causa Burgen. unionis de Helines coram D. meo Orano. 26. Nouemb. 1588. & iste tertius impedit executionem nedum veniendo ad causam in statu, & terminis, in quibus reperitur causa, sed etiam principaliter commutendo causam, prout in prima ubi venit principaliter pro suo interesse, non autem ad ulterius differendum, Ioan. Andr. in capitulo secundo num. 2. vers. ille autem proutus, & ibi Gemin. sub numero 9. ut lite pendente in 6. Conarr. pract. cap. 13. in princ. & tenet Rota in causa Corduben. statutorum. 24. Febr. 1590. coram D. meo Seraphino, maxime quod sententia non loquuntur de moderno Duce, nec ipsum afficiunt, cum non fuerit citatus saltem per proclama. prout requiritur ad effectum, ut sententia lata contra possessorem maioritatis praedictet successoribus, iuxta opinionem quam sequitur Rota, ut per Achillem decif. 3. de re iudicata, Puteus decif. 91. libro tertio & in istis terminis resolutum fuit in causa Hispanen. decimarum de Villalua, die 15. Iunii 1582. coram bona memoria Lauretano, & in omnem eventum moderno Duci, tanquam successori, licita fuit appellatio, ut per Alexand. in leg. filius familias. §. diu. numero 9. in fine de legat. 1. cum aliis per Pinellum in leg. 1. 3. part. sub num. 50. 3. limitat. C. de bonis maternis, praesertim cum possit considerari aliqua negligentia Ducis senioris, qui succubuit, ex eo quod examinavit testes rusticos, & vasallos, omittendo examinare alios testes integros, quos modernus Dux examinare intendit, quo casu sententias non afficeret successores in maioratu, indistincte tradunt Dd. allegati per Pinellum sub d. n. 50. 4. limitat. & Molina de primog. Hispan. lib. 4. c. 8. n. 7. & sensu Rota in d. causa Hispanen. decimarum de Villalua. Neque obstat quod modernus Dux veniendo ad causam restitutionis in integrum post latas tres sententias videatur fecisse sententias suas. Puteus decif. 71. lib. 3. cum censeatur admissus in statu, & terminis, in quibus causa reperitur, & aliter admitti non potuerit c. 2. §. fin. ut lit. pend. in 6. Felin. c. cum super n. 15. de re iudic. Conarr. pract. c. 13. in princ. quia illud procedit, quando tertius venit ad causam adhaerendo condemnato, & ad illius defensionem, secus vero quando venit pro suo interesse deducendo principaliter ius suum quod non habeat connexionem cum iure litigantis, ut post Ioan. Andr. Gemin. & alios in d. c. 2. resolutum domini in praedicta causa Corduben. statutorum, maxime, quod ex copartitione procuratoris constat ipsi non fuisse admissum in statu, & terminis, in quibus causa reperiebatur, sed venisse pro suo interesse tanquam tertium, & appellando a sententia quatenus ex eis sibi fieret aliquod praedictum, qui est modus proprius quando tertius venit prout in prima, cum certi iuris sit tertium posse appellare, etiam post tres sententias Abb. post alios d. c. cum super n. 26. Decius in c. sua nobis, num. 10. de appellat. Conarr. pract. c. 15. n. 8. & tanto magis quod in commissione restitutionis in integrum adest clausula, quam & quas, cuius vigore procedi potest, prout in prima, neque etiam obstat quod pro parte Archiepiscopi pretendatur Duce

modernum non possidere, vel saltem dici intrusum, stante possessione vigore sententiarum capta per Archiepiscopum vivente Duce seniori, quia & possessio Archiepiscopi contrahitur, & ideo domini dixerunt quod aut est facta executio, & tradita possessio Archiepiscopo, & non est opus clausula parito, sed modernus Dux audietur manente executione cum nullibi reperitur, quod tertius possit revocare executionem factam, nisi prius in causa obtineat, & si interim Archiepiscopus pretendat se turbari in sua possessione agat interdicto retinenda, & petat mandatum de manutenendo, aut non est facta executio, & intrane supradicta quod modernus Dux impediet executionem, exceptis tamen decimis perceptis per Ducem seniores, in quibus ipse condemnatus fuit, quarum respectu commissio remanere debet cum clausula sine praedictorum conformium, quia non constat de aliquo interesse moderni Ducis, cuius ratione possit impedire executionem, cum veniat ad causam ex propria causa & tanquam successor in matoricatu, non autem ex persona, vel iure ipsius Ducis senioris.

449 Sententia vero auditoris cameræ, & super executione brevis, non tollit quin sit apponendum sequestrum lata prima sententia per Rotam in petitorio, iuxta Clem. unicam de sequestratione possessionis, quia prima sententia non est lata in eodem iudicio, Vestrius in pract. libro 7. capit. 2. num. 6. ita fuit resolutum in causa Gerunden. Beneficij de Ceruiano. 26. Iunij 1600. coram D. Penna. Et idem in eadem fuit resolutum 13. Octobris eiusdem anni & coram eodem, ubi id videtur velle Rota, etiam quod prima sententia Rotæ esset in possessionis, quod placet, nam sententia super breui est in iudicio executivo illius tantum iuxta illius formam, & tenorem præcise.

151 Circa poenam privationis Beneficiorum, & inhabilitatis ad Beneficia in breui & monitorio contentam, in quam non parens incidisse declaratur in sententia, advertendum est quod cum non sit lata ob delictum, sed ob contumaciam, nempe ob non paritionem monitorij, facta paritione, & sic cessante contumacia illa etiam cessat, maxime data absolutione ab illa, prout solet dari a censuris, & poenis, & c. cap. ex literis, de constitutio. & ibi Felin. ex numero 16 Decius ex numero 42. Rota decis. 68. part. 1. d. iurorum. Sallustius Tiberius dist. libro 3. capit. 6. numero 19.

152 Et in vna Marficana Beneficij. 15 Decemb. 1593. coram D. Seraphino fuit dictum, & Quod privationis sententia lata in contumaciam resolvitur per comparitionem, & commissionem ut pluries fuit in Rota resolutum in vna Bracharen. parochialis 17. Maij 1569. coram D. Perusino in Romana Canonici S. Angeli 1568. coram Cota, & in aliis.

153 Tandem circa illam clausulam, & volumus autem ut dictus N. infra sex menses a data presentium, & c. de qua etiam Mandos. de signatura gratia, ut de prorogatio. ad fin. & latius d. 9. 60. de monitorijs, a n. 47. & 48. & de alia simili clausula brevis, Nauarr. in c. accepta, de restitu. spoliar. oppositioe 6. a n. 12. advertendum est illam non esse comminatoriam tantum, ut per Crescentium, decis. 18. de prebend.

154 Secundo advertendum est quod idem esset & si diceretur, alioquin gratia sit nulla, nam ista verba referenda sunt ad gratiam principalem provisionis Beneficij, Crescen. sup. ad fin. vers. ita etiam tenui, & non ad concessionem tantum in ipso breui factam, ut male consuluit Beronius consilio 15. a n. 1. ad 9. volum. 1.

Tertio advertendum est & utrumque debere fieri intra dictum terminum sex mensium, nempe literas expedire, & iura cameræ Apostolicæ perfoluere. Mandos. supra, & patet ex ipsa clausula, quicquid dicat Beronius supra a n. 10.

Sed dubitatur primo, tan stante ista clausula, in qua dicitur, quod debeat expedire infra sex menses a data presentium computandos, & non a die possessionis, prout aliquando dicitur, si impetrans non expedierit, & iura debita perfoluerit infra sex menses a data brevis, Beneficium vacare censeatur eo ipso etiam nondum capta possessione vigore brevis, sed stante intruso.

In quo parte affirmativum nempe, & quod Beneficium vacare censeatur tenet Mandos. d. 9. 60. sub n. 51. ex verbis clausule expressis, & præcisè requirentibus literarum expeditionem cum effectuali solutione iurium propterea debitorum infra sex menses a data brevis computandos.

Contrarium tamen tenuit Rota & in vna Abulen. Capellanæ 6. Nouemb. 1562. coram D. Groperio, ut in decisione sequenti. Stante breui speciali commissione Francisci, in qua committitur, ut procedatur executione super dimissione possessionis contra Rodericum, & quembet intrusum, stante etiam quod d. Franciscus non expediat literas infra sex menses, an propter clausulam brevis, & obligationem de super factam non potuerit procedi executione contra Rodericum, qui tunc, & nunc, reperitur in possessione? Domini dixerunt, quod licet materia habeat difficultatem de iure, propter illa verba, a die datæ presentium, in multis locis vulgaribus, & traditis per Decium in l. si in diem. ff. de conditio. & demonstratio. tamen propter observantiam curie Romanae ventis tempus currere a die datæ, si possessio fuit acquisita, quia hac pars est benignior, & quia Cancellaria non arctat ad expedien. literas nisi habita possessione, & ideo subiecta materia potest fieri ista subauditio, sicut alias de iure sunt similes subauditioes, in l. fin. §. donec C. de iure deliberand. per Socin. in l. si in diem, & in hac opinione sunt in causis allegatis, quam decisionem & alias allegat post hæc Gonçal. gloss. 15. n. 118.

Et idem tenet Hieron. Gabr. conf. 198. n. 4. lib. 1. qui ait & quod in brevibus quæ irritant provisiones nisi intra sex menses a die datæ literæ expediantur, nihilominus non dies datæ, sed possessionis spectatur ex mente.

Pro qua resolutione facit etiam & in simili clausula posita in indulto conferendi reservata decisio facta in causa Abulen. de Sancti bannez de anno 1550. apud Achillem decis. 358. seu 12. de privilegijs, & Poteum decis. 328. lib. 3. & Caputaquen. 248. p. 1. & refert Mandos. de signatura gratia, ut. de indulto conferendi Beneficia reservata, vers. disputatum alias fuit, & Anast. Germonius de indultis Cardinalium. §. volumus, a numero 39.

Defectus tamen expeditionis literarum & intra sex menses obstat, quando stetit per illum qui potuit capere possessionem, & non cæpit ut fuit resolutum in vna Hispalen. fructuum 24. Nou. 1595. coram D. Lita.

Non tamen dicitur stare per illum stante intruso, ex d. decis. Mandos. & Germonio, ibi, & quæ dicuntur infra n. p. c. 5. n. 62.

In qua etiam Hispal. fuit resolutum, & semestre currere nectere a die adeptæ possessionis pacifice, & non antea. Mohedan. decis. 8. de concess. prebend. alias 161. Put. no. lib. 1. Germon. sup. n. 47. contra Mandos. ubi proxime, vers. in huiusmodi indultis, & novissime

tradit González supra, a num. 11. & particulariter d. n. 118.

164 Hoc autem quod dicitur semestre currere incipere à die adeptæ possessionis pacificæ, & non antea, intelligo quando in clausula dicitur, infra sex menses à die habitæ possessionis, ut in d. dec. Mohedani, seu infra sex menses absolute, stantibus vero dictis verbis à data præsentium, tempus sex mensium non currit à die possessionis, sed à data brevis, ut sunt verba clara, si tamen possessio fuerit capta, non alias, ut in d. decisio. Abulens. Capellania.

165 Vnde si infra semestre & à data brevis non fuerit capta possessio, & postea capiatur, tenebitur statim expedire intra breue tēpus arbitrio boni viri, iuxta subiectam materiam, ad Albericum in dictionario, vers. statim, Putcum dec. 266. n. 4. lib. 1. & Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 9. & seq.

166 Secundo dubitatur circa d. clausulam, an t. lapso d. tempore sex mensium intra quod impetrans breue tenebatur literas expedire, & iura propterea debita persolvere, possit postea quodcumque expedire, antequam sit tertio ius quæsitum.

In quo videtur respondendum negative, ex verbis d. clausulæ ibi vacare t. censeatur eo ipso, & traditis per Mandosium d. 9. 60. a. n. 48. & d. ut de indulto concedendi beneficiis reservata, vers. in indulto, cū sequenti.

168 Tamen contrarium in d. simili clausula t. posita indulto conferendi Beneficia reservata, quod prout ius teneatur infra sex menses expedire novam provisionem, alias Beneficium eo ipso vacare censeatur, tenet Anastas. Germonius d. 9. volumus, n. 36. scilicet quod lapso tempore possit quodcumque expedire antequam tertio sit ius quæsitum & quod ita servatur ex filo curiæ, quia pœna apponitur ne camera fraudetur iuribus debitis, & parum refert an hodie, an post fiat expeditio, vnde idem videtur dicendum in proposito.

169 Tertio dubitatur, an si impetrans d. breue t. non expediret intra tempus beneficium, quod eo ipso vacare censeatur, à solo Papa prouideri possit, an vero possit etiam ab ordinario prouideri, si tempus infra quod debebat expedire finiatur, & compleatur, in mense ordinario, & non Apostolico?

170 In quo Germonius loquens in d. simili t. clausula indulti conferendi d. 9. volumus, n. 51. ait quod posset Cardinalis, si prout ius non expediret infra tempus alteri prouidere vigore indulti, nisi Papa expresse sibi tunc reseruasset collationem, cum ergo in proposito non addit expressa reservatio, videtur dicendum posse ordinarium prouidere. Facit etiam quod diximus precedentis p. c. 1. num. 77. beneficium vacans ex decreto ob non expeditionem non dici vacare in curia.

171 Nihilominus tamen oppositum videtur t. dicendum, nempe provisionem ad solum Papam spectare, & ad ipsum deuolui ex verisimili mente ipsius Papæ volentis prouidere indemnitati officialium, & decis. Rotæ in causa Abulens. Beneficij de Villatoro de anno 1546. quæ est apud Puteum 356. & 361. versicul. fuit etiam in eadem conclusum, lib. secundo. & in terminis Mandos. d. quæst. 60. sub numero 51.

172 Nec obstat doctrina Germonij, sup. quia ipse non negat provisionem dicti beneficij ad Papam deuolui, in casu quo Papa expresse sibi, tunc non reseruasset collationem, sed ait, quod in illo casu posset Cardinalis alteri prouidere vigore indulti, atq; adeo uti reseruatum Papæ, & non iure ordinario, si enim

non spectaret ad Papam non prouideret vigore indulti.

Imo etiam in casu Germonij, t. non posset Cardinalis vigore indulti alteri prouidere, & si Papa sibi expresse non reseruasset ex ratione sup. adducta, & tenet Rota in d. Abulens. de anno 1546. ut per Puteum sup. de quo fuerat in ea antea dubitatum, 20. Novemb. 1545 ut in dec. 36. lib. 1. & 10. lib. 2. part. 3. dictionariorum, & tenet post hæc González d. gloss. 13. a. n. 120. & tenet expresse gloss. 24. a. n. 85. & 103. & gloss. 31. m. 108 ait à sola sede Apostolica posse prouideri ut continetur in indultis.

CAP. IV. De subrogatione. SUMMARI A.

Gratiosa subrogatio quæ est, dum ipsi Papa subrogatur, & non datur mandatum de subrogando, nam tunc dicitur rigurosa, habet vim brevis de capiendâ possessione, n. 1. & 2. Nam gratiose subrogato etiam quoad possessionem, quamvis non datur mandatum de manutenuendo, datur tamen mandatum de immittendo procedendo executiue, consistit tantum de clericatu, vacatione, & possessione antecessoris, modo non sit paritudo ab alio productus, n. 3. & 4. & subrogatus gratiose potest intrare possessionem propria auctoritate, etiam lite pendente, num. 5. & 6. ponitur resolutio Rotæ.

Subrogatus qui petit immitti in possessionem, debet probare possessionem defuncti de tempore obitus, ut dicitur de herede volente immitti in possessionem ex remedio leg. final. Cod. de edicto D. A. triani, ex Rota, numero 7.

Dicta subrogatio gratiosa suffragatur, quoad possessio, etiam quod Beneficium non esset ligiosum secundum Rotam, in una l. gerren. & Cesenaten. adductis, a. n. 8. Sed alias Rota resoluit subrogato gratiose, etiam quoad possessionem in beneficio non ligioso, non satis esse clericatum ostendere ac docere prædecessorem in possessione decessisse, ut in decisio. adductis, a. numero 11. & quod dictum est gratiose subrogato dari mandatum de immittendo consistit de clericatu & vacatione ac possessione antecessoris tēpore vacationis absque alia verificatione procedit, quando beneficium erat ligiosum secundum Rotam, numero 15. cum sequentibus, ubi adducuntur resolutiones.

Similiter etiam locus est subrogationi gratiose, etiam quoad possessionem, & non requiritur iustificatio in beneficio reservato, sicut in ligioso secundum Rotam, ut in decisio. adductis, a. num. 21. Sed alias Rota tenet, quod ad istum effectum requiritur, quod reservatio sit clara & notoria, & quæ inter partes contraheri non possit, alias secum, ut in resolutionibus adductis, a. n. 24.

Prædicta 9. reg. quod subrogato gratiose, etiam quoad possessionem datur mandatum de immittendo, etiam non iustificata sua gratia, fallit quando subrogatio datur in beneficio non ligioso, vel non reservato, seu affecto clare, n. 29. & procedit in beneficio taliter, quod quæcumque aliam Canonicam provisionem excludat, & c. n. 36.

Plur. 2. quando subrogatio fuit data incidenter & accessorie ad gratiam principalem inter clausulas generales, non vero particulariter sesorsum secundum Rotam, n. 31. sed contra istam fallentiam rectius tenuit alia Rota, ut in decisio. adductis, a. num. 31. quod procedit etiam

iamsi litera super gratiosa subrogatione, sin. u. expedirentur cum gratia principali & non ad partem, numer. 34.

Fallit 3. quando est par titulus. & quomodo intelligatur, numer. 35.

Fallit 4. in subrogato etiam gratiose in iussu auctoritatis non possidentis qui tenetur ad iustificationem suae gratiae, ac si ad canonizationem ageret, & praecedendum est ordinarie non executivae, n. 36. ubi ponitur resolutio Rota.

Subrogatio colligantis ad hoc ut annuletur omnis alia gratia facta, 3. petenda est intra mensem, petita vero post mensem non annullat gratiam anteriorem alteri factam ex reg. de subrogan. colligantibus, & c. num. 37.

Circa materiam subrogationis, & quamdiu dicatur durare lis videnda sunt Rota decisio. posita, a numero 38.

1. **G**ratiosa subrogatio tunc est dum ipse Papa subrogat per verbum *subrogamus*, & non dat mandatum de subrogando, nam tunc dicitur subrogatio rigurosa, Mohedan. decis. 11. ut lue pendente, alias 327. Mandos. de signatur. gratia, ut. de subrogatio. ad primum, qui etiam refert, & ponit dict. decisionem, gratiosa inquam subrogatio habet vim brevis de capiendi possessione, tunc nam gratiose subrogat etiam quo ad possessionem, quamvis non detur mandatum de manutenendo, nisi prius tunc corporalem possessionem apprehendat, ut fuit dictum in vna Ostunen. Capellan. 6. Nouemb. 1595. coram D. Seraphino, & post haec tradit Gonzalez ad reg. mensum. 9. 3. proxi. num. 93. & 94. & gloss. 34. num. 110. datur tamen mandatum de immitendo tunc procedendo executivae absque quaerela & verificatione suae gratiae constituto tantum de clericatu, & vacatione, ac possessione antecessoris tempore vacationis, modo non sit par titulus ab alio productus Mohedan. d. decis. 11. Puteus 49 §. lib. 2. Rota decis. 456. & 472. lib. 3. part. 3. diversorum, & fuit dictum in vna Lucana Mainculatus. 2. Octobris 1586. coram D. Orano, & in vna Senen. Canoniciatus & Praebendae. 13. Maij 1588. coram Domino Bibalo, & in Barchinonen. Canoniciatus 9. Martij 1598. coram D. Millino, & subrogatus tunc gratiose potest intrare possessionem propria auctoritate, etiam lite pendente, Mohedan. supra, Puteus decis. 214. lib. 1. & Cota decis. 222. in Miscellaneis manuscr. ipt. Flamin. Paris. de resignatione benef. lib. 2. quaest. 3. a numero 67. tunc & in vna Calagurritana Beneficij de Cenicero. 30. Octob. 1587. coram illustrissimo Pamphilio fuit resolutum. Esse locum subrogationi gratiosae, quam quis obtinuit, etiam quo ad possessionem, & ei suffragari, non obstante quod Ecclesia sit receptiva & non numerata cuius non datur vacatio, sed cum Beneficiato Beneficium extinguatur, cap. ex parte, de concessio. praebend. ubi Doct. quia cum in provisione sit facta mentio, quod Ecclesia erat receptiva, & non numerata, & Papa id intellexerit, dicendum est dedisse subrogationem contra naturam Beneficij, & ideo hac subrogatio intelligi debet quo ad illam possessionem quam habebat defunctus, licet illa per eius obitum simul cum titulo cessaverit, iuxta notata per Hostiens. in dict. capit. ex parte. Agid. decisio 13. & c. refert Gonzalez gloss. 5. §. 3. numer. 25.
7. Et quod subrogatus qui petit immittere in possessionem debet probare possessionem defuncti de tempore obitus, ut dicitur de haerede volente immittere in possessionem ex remedio. l. fin. C. de edicto.

D. Adriani. qui debet probare possessionem defuncti tempore obitus, Neiochius de adipiscendo. d. remedio. 4. n. 178. cui remedio simile est hoc subrogationis, Mohedan. decis. 206. fuit resolutum in causa Conchen. Archipresbyteratus, 16. Nouemb. 1598. coram Illustrissimo Plato.

Et dictam subrogationem gratiosam suffragari tunc quo ad possessionem, etiam quod Beneficium tempore dictae subrogationis non esset litigiosum, fuit resolutum in vna Oueten. Archidiaconatus coram D. Decano, 20. Maij 1580. in qua etiam fuit resolutum, quod quando concurrunt duo tituli pares, scilicet duae subrogationes impetratae a Papa, non potest procedi executivae, ut per Doct. in l. fin. C. de edicto Do. Adriani. Puteus lib. 1. decis. 302. & lib. 2. decis. 13. Et in vna Legionen. Prioratus 27. Iunij 1584. coram Sanctissimo Clemente VIII. & in vna Cefenaten. bonorum 12. Maij 1586. coram Domino Plato, ut in decisionibus sequen.

Legionen. Prioratus:

Concluserunt Domini, clausulam subrogationis quo ad possessionem Gaspis suffragari Antonio, etiam quod beneficium tempore d. subrogationis non esset litigiosum, ita enim saepius fuit resolutum, ut per Paleonum decis. 101. & fuit etiam resolutum coram R. P. D. meo Decano in vna Oueten. Archidiaconatus, Bulla naque continet duas clausulas, in prima quatenus beneficium sit litigiosum subrogatur Antonio in ius, & lites prosecutionem, in alia qua incipit ibi, & quo ad possessionem qua non regitur a superiori, verb. subrogamus, sed ab inferiori ad iurimus, Papa ad iurimus proutsum ad possessionem, in qua erat defunctus. Non obstant, quae in contrarium deducuntur, quia procedit in gratia principalis subrogationis principaliter obiecta, iuxta terminos reg. de subrogandis, secus est in gratia qua principaliter per obitum conceditur, & deinde accessorie datur facultas expedendi lites in forma gratiosae subrogationis, etiam ut in hoc casu quo ad possessionem.

Cefenaten. bonorum 12. Maij 1586. coram Domino Plato.

Debuit autem subrogatio gratiosa suffragari Jacobo Giganti qua ad possessionem bonorum de quibus agebatur, ex quo in subrogatione gratiosa aderat clausula quatenus Canoniciatus, & Praebenda, litigiosa sint, quae clausula omnino debuerat verificari, Caputaquien. decis. 229. p. 3. cum aliis allegatis, nec videbatur verificari posse, quia lis non erat super Canoniciatu, sed super quibusdam bonis, quae rector parochialis Ecclesiae S. Iacobi, & Philippi de Bagmilo ad suam Ecclesiam spectare cõtendebat, quod non fecit lites super iis beneficiis, Cassad. 4. v. lite pendente. Sed his non obstantibus domini tenuerunt dictam subrogationem suffragari Giganti quo ad possessionem, quia in subrogatione Papa facit duos, subrogat quo ad litem, & quo ad possessionem Praedecessoris, quo sit nulla existere lites, clausula praedicta impedit subrogationem quo ad ipsam litem, quia impossibile est aliquem subrogari ad id quod non est, sed non impedit aliam partem gratiae, videlicet subrogationem in possessionem, prout fuit resolutum in vna Oueten. Canoniciatus 22. Iun. 1584. coram Illustrissimo Aldobrandino, cõprobatur ex his quae traxit Paleon. decis. 103. incipien. Marcus Podianus, & Agidius decis. 115. ubi vult quod subrogatus in litem, cuius defunctus, licet.

licet nulla lis ad sit, censebitur tamen subrogatus quo ad ius ratione predicta.

¹¹ Nihilominus tamen in vna Burgen. t. prastimonij de Pancornio, coram D. Gipio 24. Octobr. & 28. Nouemb. 1588. domini resolverunt, subrogato gratiose, etiam quo ad possessionem in beneficio non litigioso non satis esse clericatum ostendere, ac docere praedecessorem in possessione decessisse sic aiunt.

24. Octob. 1588.

Licet regulariter gratiose subrogatus ad verificationem narratorum non teneatur, sed ei satis sit clericatum ostendere, ac docere praedecessorem in possessione decessisse, Puteus. 495. lib. 2. Mohed. 327. cum aliis allegatis, nihilominus in hac facti specie domini resoluunt predicta non sufficere etiam si executione pro mandato de immittendo agatur. Ratio deminorum fuit quia cum subrogatio pluribus modis fieri possit ut aduertunt scribentes in reg. de subrogando nullum refert ad hunc effectum, an quis in beneficio litigioso, aut non litigioso subrogetur, primo casu, quia de alicuius praedictio non tractatur, quandoquidem in beneficio litigioso vni reservato nemo se intrinicare potest, idcirco Papa fasilius subrogat, & sola verificatione obitus in possessione contentatur, & ita procedunt decisiones Putei, & aliorum quae ex aduerso allegantur, si vero & secundo casu subrogatio fiat in beneficio non litigioso cum medio tempore ius tertio quesiitum esse possit, quoniam potest dari casus, quod beneficium sub generalibus reservationibus non cadat, & sic collatio ad summum Pontificem non pertineat, id inuicem simile redditur, Papam qui neminem ledere intendit, hoc pacto non verificanda alias narratua velle aliquem suo iure, ac possessione priuare. Idcirco meliori iustificatione opus esse dubitandum non videtur, hinc videmus si dat breue de capienda possessione nomine camerae, executioni de stylo Rota locum non esse, nisi de sufficienti illius iustificatione doceatur, modo ad casum propositum si D. Ioan. est in possessione beneficii non litigiosi, & habet in eo ordinario, quemadmodum offert se incontinenti melius probare, Domini absque difficultate existimabant dictum mandatum de immittendo d. Antonio dandum non esse ex allegatis, & quantum attinet ad illius probationes concluderunt obitum Sebastiani per publicam vocem & famam bene probari ad decisio. Putei. 330. libro secundo, & 266. in fin. lib. 3. eoque m. g. concurrentibus adminiculis. nam D. Sebastianus nauim ascendit, & mari se credidit ad urbem accessurus, & nunquam comparuit, unde sit verisimile in mari decessisse, iuxta tradita per Bartol. tract. de testibus num. 28. Alexand. consil. 25. & 117. vol. 4. cum similibus, sed quia visus est in tempore, visum fuit dominus satis non consistere de quo mense ipse decesserit, minusque placebant deducta ad ostendendum D. Sebastianum decessisse in possessione beneficii de quo agitur, quoniam non sufficit probare ipsum aliquando beneficium obtinuisse, quia huiusmodi probatio non concludit quod de tempore obitus illud possideret, ad 1. neque natales. C. de probatio, notum vero factum pro Ioan. quod ipse regula de trien-nali se iuuare possit tanquam non necessarium non fuit discussum.

In eadem 28. Nouemb.

1588.

¹² Domini steterunt in decisis non esse dandum mandatum de immittendo domino Antonio Bras. per ea quae in alia positione dicta fuerunt, & ad nouerit deducta pro parte D. Antonij responderunt, quod subrogatio proprie locum habet in beneficiis litigiosis, ut per Vital. Clemen. 1. n. 4. ut lite pendente. Mohedan. decis. 180.

si vero subrogatio detur in beneficio non litigioso, tunc habet collationis, & tunc opus erit eam iustificare, prout est necesse iustificare aliam provisionem, & collationem pro obtinenda Canonicatoria, si quidem huiusmodi iustificatione venit in consequentiam ipsius provisionis, quod fecus est in litigiosis, quia eo dumtaxat casu vni provisionis obinet, si ille qui obit fouebat boni iuris, ut declarat Vital. vbi sup. nec dicitur, quod subrogatio in non litigiosis esset inutilis, quia inter alios effectus ille est considerabilis, quod iustificata gratia poterit sic prouisus in possessionem immitti, non obstant quacumque lite postmodum introducta, etiam appellatione interposita, & in hoc procedunt a pari subrogatio gratiosa, & breue de capienda possessione, quoniam huiusmodi subrogatio est plenior, & uberior gratia, quoniam abique ministro iudicis potest adipisci possessionem, in proposita itaque facti specie si non datur concursus provisionum, iustificatione per publicam vocem & famam erit sufficiens, si quidem Papa voluit providere dummodo ad se provisionem spectaret, & idem esset dicendum, ubi esset locus praeventioni, si vero datur concursus, ut quia exhibeatur provisioni ordinarij, quo casu esset necesse probare reservationem, tunc plenior probatio requireretur, quemadmodum in omnibus reservationibus, nam isto casu reservatio est fundamentum gratiae, adeo concludenter probari debet, nec praedictis refragantur decisiones allegatae, nam in Lucana Magiscalatus subrogatio fuit concessa in resignatione in fauorem, quae nemini infert praedictum decisio Cesenaten. non loquitur de iustificatione subrogationis in Senen. Canonicius non dabatur concursus tit. nam aduersarius solum praetendebat ius optandi, in Callagurritana Beneficii, & Legionen. Prioratus similiter ex ad. nullus adderat prouisus.

Idem fuit dictum in illa Fauen. t. parochialis 1592. de qua c. preced. n. 113. & in Tirafonen. elemosynariae 1602. ibidem adducta, l. 132.

Et fuit etiam resolutum in vna Oscan. t. Canonica-¹⁴ tus, seu optionis, 4. Iun. 1593. coram D. Gipio, ut in decis. sequenti. D. Blasius Bnyo impetrauerat Canoniciatum, & Praebendam in Ecclesia Oscan. vacante per obitum Michaelis Laurentij sub praetextu quod Capitulum de eis providere non potuisset, cum Papa litem super illis mota huiusmodi beneficia sedi Apostolica affecta, & reservata essent. Idcirco vigore subrogationis gratiose docto de obitu Michaelis, in possessione iuxta decisio. Putei. 495. lib. 2. Mohedan. 327. instabat pro mandato de immittendo in possessione eorundem Canoniciatus, & Praebenda, sed d. die domini amplexi sunt partem negativam, quoniam ex deductis pro Blasio non bene probatur lis super proprietate ac tit. Beneficii, videlicet Canoniciatus impetrari prout requiritur ad hoc ut dici non possit tractari de praedictio ordinarij collatoris, Cassad. decis. 4. in princ. ut lite pendente. Gambarus de officio legati, lib. 3. nu. 475. & late deductum fuit in illa Burgen. de Pancornio coram me de anno 1588. Quoniam si non adest lis tunc subrogatus tenetur omnia narrata in sua gratia iustificare, per ea quae scribit Ioan. Andr. in c. 1. de litis contest. in 6. refert & sequitur, Decius in c. constitutus, num. 8. de rescript. Egid. decis. 76. si quidem non probata lite subrogatio sui repleti redderetur, Cardin. consil. 31. n. 3. & 4. Felin. in c. ad aures, col. 3. de rescript. Caputaquen. decis. 229. p. 3. maxime propter praedictum ordinarij cui Papa voluisse praedictum non est verisimile. Lis vero quae pro parte D. Blasii deducitur non reuenit, cum esset super iure optandi praebendam, & sic super mera temporalitate, quae in l. commune habet cum Canoniciatu, nec appellatione illius venit, Rota dec. 33. de rescript. in nouis. Cassad. decis. 17. n. 6. de praeben. & ex diuersis non fit illatio iuribus vulgaribus, & facit decis. Achill. 6. de

litte. Hoc etiam patet, quia per optionem non acquiritur novus tit. sed antiquus retinetur. Decius in cap. fin. de consuetudine. Calderic. cōsil. 3. eod. tit. Cassador. d. decif. 17. non obstat, quod commissio videtur imperata super validitate provisionis Michaelis, quia ibi etiam dicitur de prebenda, &c. ex processu patet, quod super Canonatu nulla aderat lis, sed solum super prebenda. Non obstat quod hac lis super prebenda ex intentione auctoris à quo ius metimur l. i. ff. si pars heredit. petat. aspicere debeat etiam Canonatum ex allegatis, quia non erat controuersia, an prebenda esset, vel non reservata, quo casu forsitan comprehenderet Canonatum, sed dubitabatur ibi, an stante antiqua consuetudine in reservatis caderet optio, propterea ad litē super Canonatu inferri non potest per prebendam allegatam. Nec subsistit quod Canonatus & Prebenda sunt ad invicem annexa & correspondentes, & in correspondentiis idem sit iudicium, quia uno prebenda dicitur accessoria ad Canonatum, & sic non intrat, quod affectio saltem respectu prebende dicatur adesse.

Propterea dā tam esse immisionem respectu prebende, quia prater id quod non probatur talis affectio, sat est quod prebenda sequitur Canonatum, pro cuius immisione obtinenda necesse est verificare narrata in gratia, ut dictum est, &c.

15 Et in eadem causa t coram eodem 5. Decembris 1594. domini steterunt in d. decif. & dixerunt, subrogationem non habere locum, ubi lis non est super Canonatu, sed super optione prebende temporalis, &c.

16 Vnde quod dictum est, gratiose subrogato t dari mandatum de immittendo in possessionem Beneficii confitto de clericatu, & vacatione ac possessione antecessoris tempore vacationis absque alia verificatione gratia, & narratorū, procedit quando Beneficium erat litigiosum, ut fuit resolutum in vna Vrgellen. Archidiaconatus 15. Iunii 1592. coram D. Penna in qua fuit resolutum esse locum immisioni in possessionem illius ad favorem Raphaelis vigore subrogationis gratiose quo ad possessionem, cum doceat de possessione Michaelis tempore obitus, ac de lite etiam constet, & de clericatu, absque alia narratorum verificatione, vi fuit pluries decisum, & novissime in Mediolanen. Beneficii prima huius mensis corā D. Decano, &c. nec obstat oppositio de iure Antonij, qui cum optaverit Archidiaconatu vigore statuti à Papa confirmati dici poterit Apostolicus promissus, quasi tunc intraret regula ad illius favorem, quod contra habentem parem tit. non possit agi executione, & ideo Raphael non possit inuare se vigore gratiose subrogationis, quia responderetur quod praterquam quod Antonius vigore prater si indulti non poterat vere dici Apostolicus promissus, illa tamen regula procedit quando ille partur. esset eiusdem speciei, ut verbi gratia, si promissio Apostolica Antonij esset etiam gratiose subrogatio in locum & possessionem Michaelis, tunc enim non executione, sed ordinarie esset procedendum, Mohedan. decifio. 206. &c.

Et similiter in vna Mediol. Capellaniz t 20. Maij 1594. coram D. Pamphilio fuit resolutum. Subrogato gratiose in Beneficio litigioso, ut de iure mandatum de immittendo, debere probari litem, possessionem, & obitum defuncti, &c.

18 Et in causa Tullen. prioratus 28. Nou. 1594. t corā D. Seraphino fuit resolutum. Subrogato gratiose, etiam quoad possessionem dari mandatum de immittendo, absque verificatione subrogationis confitto tantum de clericatu, lite, & vacatione, ac possessione auctoris tempore vacationis, ut in variis causis fuit resolutum in Rota, nec le-

gatum posse conferre beneficia litigiosa, etiam vacationis per resignationem, nisi sit in commisso, &c. idem etiam fuit resolutum in vna Corduben. præsmonij 21. Octob. 1596. coram D. Lita.

Et in vna Hispalen. & Corduben Beneficiorum 2. 19 & 16 Iunii 1597. t coram D. Giffio fuit resolutum. D. Bermudez esse dandum mandatum de immittendo in possessionem Beneficiorum, quoniam est gratiose subrogatus in ius, & possessionem Gundisalvi, & non tenetur iustificare nisi eius clericatum, & obitum in possessione d. Gundisalvi, cum Beneficia sint litigiosa iuxta decisionē Putei 495. lib. 2. Mohed. 327. Palcotus 119. & eius clericatus probatur per testes de publica voce & fama, quae sufficit. Egid. deci. 114. & 674. Caputa 7. 277. par. 1. obitum Gundisalvi eodem modo probant testes predicti, & ad effectum vacationis non est necessaria melior probatio. Puteus decif. 66. in fin. lib. 3. Mohed. dec. 77. de possessione eiusdem non est dubitandum, cum obitum contradicente Varella aduersario mandatum de manutenendo à Rota, & quod in ea decesserit prater presumptionē iuris ad l. siue possidetis. C. de probatio. Rota decif. 4. de probatio in nouis probant ydem testes de publica voce, & fama, quae optime probat hoc casu, cum non detur cōcurfus provisionum, & in istis terminis fuit resolutum in Bergen. de Panconio. 28. Nouem. 1588. quam domini priores approbarunt.

Et in vna Vallisoleitana Scholastrie 17. t Iunii 1602. 20 coram D. Lancelloto fuit dictum. In subrogatione non esse locum immisioni, docto tantum de clericatu & obitu predecessoris in possessione quando non est gratiose, sed rigurosa per viam mandati de subrogando, quamvis sit super beneficio litigioso seu reservato, Mohedan. dec. 11. ut lite pendente. alias vero si litera continerent gratiose subrogationem, esse locum dictae immisioni, quare postmodum super eadē supplicatione aliis literis expositis per camerā in forma gratiose subrogationis, & in actis exhibitis, & facto verbo in Rota die 5. Iulij ordinatū fuit, quod vigore istius nouae expeditionis daretur immissio, nec visus est releuare, quod cum semel fuisset expedita litera in forma rigurosa, non potuerint amplius alia expediri in forma gratiose, ex decisionibus allegatis, quia in praesentibus sumus in casu, in quo prior expeditio in forma rigurosa fuit facta per cancellariam, & posterior in forma gratiose per cameram, qui termini sunt valde diuersi à decisionibus, quae allegantur, & hoc casu expeditione secundam posse fieri, & esse validam, domini tenuerunt habito voto D. Regentis Cancellariae, qui à ponente cōsulit ita respondere, seruari de stilo, maxime quia hac secunda expeditio est conformis vltima supplicationi, super qua fuit facta viraque expeditio, cum in hac supplicatione fuerit sublata clausula commissaria, &c. post hac docet Gonzalez §. 7. pro cōm. n. 211.

Similiter etiam locum esse subrogationi t gratiose, etiam quo ad possessionem, & non requiri iustificationem in Beneficio referuato, sicut in litigioso tenuerunt domini in vna Calagurritana dimidiarū portionum 20. Decembris 1593. coram D. Millino, ut in decif. sequent. Domini cum praesupp. quod iura sint in forma probanti dixerunt locum esse subrogationi gratiose quo ad possessionem, quia sicut in Beneficio litigioso non requiritur iustificatio, ex eo quod non inferitur praesudicium ordinario, nec alteri, cum non possit fieri promissio stante lite, ita pariter dicendum est, ubi adeest reservatio quae eundem effectum operatur licet non sit notoria, cum stante reservatione, nec ordinarius nec alius possit se introumittere, non obstat quod cum Hieronymus, & Thomas, sint in possessione non est locus subrogationi gratiose, sed agendum via ordinaria, quia

quia hoc procederet si ipsi essent prouisi à Papa, & haberent similem titulum, sed cum sint prouisi ab ordinario, & non habeant parem titulum, subrogationis gratiosa est danda in missio, & fuit resolutum in causa Senen. Canonica. 23. Martij 1588. coram bone memor. Bubalo, & in causa Recanat. Beneficij S. Ant. 25. Maij de anno præterito coram me non obstat Bulla Alexandri, quia quod est ei sufficienter derogatum non est in forma probante, ideo fuit reiecta in alijs causis Callaguritanis de Cenicero, & de Archaya.

22 Quod etiam fuit tentum in vna Virdunen. Canonicatus 28. Aprilis 1595. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum. Subrogationem gratiosam contra possessorem prouisum à Cardinali Legato, non habere executionem paratam, nisi beneficium sit litigiosum, vel alias affectum, iuxta textum in c. 2. ut lite pend. ita ut Legatus in illius collatione se intromittere non potuerit, ex d. decis. Burgen. &c.

Et est decis. in causa Barchinonen. Canonicatus.

23 9. Martij 1598 coram dicto Do. Millino quæ sic à 3. Fuit per dominos resolutum D. Onofrio esse dandum mandatum de immittendo, quia cum sit gratiose subrogatus ad possessionem sui auctoris, & probet illius possessionem, & suum clericatum, hoc ei sufficit, nec tenetur iustificare narratam suam gratiam, iuxta decis. Putei 495. lib. 2. Palenti 119. nec placuit dominis fundamentum quod sit necessaria iustificatio, cum beneficium non sit litigiosum, iuxta distinctionem alias factam in causa Burgen. de Pancoruo, & postea confirmatam in pluribus alijs causis, quia sicut in beneficio litigioso non requiritur iustificatio, ex eo quod non inferitur præiudicium ordinario, nec alteri, cum non possit fieri prouisio stante lite, ita pariter dicendum est quando adest reservatio, vel affectio, cum sit reservatio, vel affectio, nec ordinari, nec in eis possint se intromittere, ut fuit resolutum coram me in causa Callaguritana dimidiarum portionum del Burgo. 20. Decemb. 1593. Præterea cum non exhibeatur titulus Franc. nec probetur eius possessio non requiritur iustificatio, licet beneficium non sit litigiosum, quia possessio est vacans, & non sit præiudicium possessori, ut fuit resolutum in causa Parmen. beneficij de Tolent. 21. Aprilis 1589. coram D. Penna, & in causa Parm. Prioratus 23. Iunii 1589 coram D. Mantica, non obstat quod unio est nulla, quia licet unio sit nulla remaneat affectio propter appositionem manus Papæ, siue nullitas promineat ex defectu causæ, siue ex inhabilitate prouisi, aut ex alio c. non obstat quod unio fuit facta de Canonicatu primo vacaturo, & non constat ipsi fuisse primum qui vacauit, quia Onofr. habet fundatam suam intentionem in ista vacatione, & si Franciscum præcedit quod successerit alia vacatio ipse debet probare, ut fuit resolutum coram me in causa Regien. præbende Theologalis. 13. Nouemb. 1595. Hoc autem dicebant domini non probari, quia Vela ex cuius persona præceditur alia vacatio ob promotionem ad Episcopum non erat adhuc consecratus, & vacatio Beneficiorum non inducitur ante consecrationem & ademptionem possessionis, quando promotus non fuit in mora petendi consecrationem, Innocent. in cap. cum in cunctis, numero 4. Abbas in dict. c. 8. cum vero, numero 6. de electione, & ita fuit alias resolutum in causa Panormitana Beneficiorum 9. Ianu. 1549. coram Acorambono, & in causa Veglen. pensionis 19. Iunii 1570. coram D. Seraphino, & in causa Toletana Scholasticæ. 22. Iunii 1591. coram D. Orano. Est etiam decis. Miranden. 1600. infra adducta n. 33. & docet Gonzalez ex d. n. 21.

At alias Rota tenet quod ad effectum immisionis in possessionem ex subrogatione gratiosa absque alia iustificatione requiritur quod reservatio

fit clara, & quæ inter partes conuerti non possit, alias secus ut antea senserat Rota in d. Burge. de Pancoruo supraducta n. 11. & 12. & ita fuit resolutum in vna Neapolitana Rectoria. 13. Febr. millesimo quingentesimo nonagesimo octauo coram D. Lancel. in qua fuit dictum, requiri quod reservatio sit clara, & notoria ad effectum immisionis ex subrogatione gratiosa, absque alia iustificatione, ut sap. fuit resolutum, & ut fuit resolutum in vna Aquilana Beneficiorum Iul. 1585. coram D. Gipsio, ubi reservatio ratione iuris patronatus redditur dubia non impedire manifestationem, quæ danda est possessori, & sufficere quod esset de corpore Beneficij, etiam quod sit erratum in nomine. Putei dec. 442. li. 1. cum alijs, &c.

Et in vna Qritana Parochialis, seu Archipresbyteratus 29. Maij 1598. coram D. Orano fuit resolutum, quod gratiosa subrogatio quo ad usum, & possessionem defuncti datur immisso, quotiescunque præter reservationem, seu affectionem, quæ est conclusio probata, obitus defuncti in possessione, & Clericatus subrogati probatus est, &c. Et in eadem 18. Iunii 1599. coram D. meo Cordua fuit dictum sepe fuisse firmam reservationem, seu affectionem, debere esse notoria, & talem quæ inter partes controuerti non possit, ut vigore subrogationis gratiosa in beneficio non litigioso possit dari mandatum de immittendo contra prouisum ab ordinario cui nullius in potestatem cõpetere, quando vero non est ista clara, & conuertitur, tunc cessat ista via executina & requiritur iustificatio subrogationis gratiosæ, & totius gratiæ ex qua sumpta est, quia tunc adest, vel ad esse potest præiudicium ordinarij, & possessoris, unde licet probetur reservatio, cum hac probatio possit per contrariam probationem elidi. Agidius decisio. ne 624. immisio concedi non debet absque gratia iustificatione, quia non constat notorie de non iure alterius quod cessat in beneficio litigioso, stante enim reservatione clausula in corpore iuris certum est, quod ordinarius lite pcedere providere non potest, c. 2. ut lite pendente in 6. & c. refert Gonzalez gloss. 31. subn. 20. & 2.

Et alias in vna Tiburtina iurispatronatus 5. Iulij 1598. coram D. Penna & in Sabi. beneficiorum 28. Maij 1599. coram D. Gipsio fuit resolutum quod immisio datur subrogato gratiose, etiam si opponatur de iure patronatus, nisi incontinenti probetur quando manifeste apparet de reservatione, vel de lite, &c.

Prædicta ergo regula, quod subrogato gratiose, etiam quo ad possessionem, datur mandatum de immittendo, etiam non iustificata sua gratia, &c. fallit quando subrogatio datur in Beneficio non litigioso vel non reservato, seu affecto clare, ut in dictis decisionibus. Et in dict. Mirande. Parochialis 1600. infra adducta, numero 33. & procedit in Beneficio taliter quod quancumque aliam Canonicam prouisionem excludat. Nam si posset concurrentia alterius collationis valida considerari & sit alius in possessione, cessat immisio quamuis possessor titulum non ostendat, ut in dict. Cordub. præstimonij coram Lita fuit dictum.

Fallit secundo quando, subrogatio fuit data incidenter, & accessorie ad gratiam principalem inter clausulas generales cum clausula illa, expediendi etiam ad partes, non vero particulariter seorsum per particularem supplicationem. Nam cum sit accessoria, ad gratiam principalem, & eius naturam sequatur, debet principalis gratia iustificari, cum si alias esset nulla, esset quoque subrogatio, ut in d. Cordub. fuit itidem resolutum. Et in vna Gerunden. Beneficij 19. Ianuar. 1600. coram D. Penna, in qua fuit dictum, quod licet in subrogatione gratiosa quo ad possessionem de Beneficio litigioso non sit necessaria iustifi-

ficatio nisi Clericatus & obitu auctoris, ut in Burg. de Pancor-
no id tamē verū est in gratia subrogationis principa-
liter impetrata secus autē in ea qua sumitur ex clausu-
lis generalib⁹ sista enim quo ad iustificatiōē nō gaudet
aliquo privilegio, sed tāquā accessoria fortitur naturam
gratia principalis, & ideo omnia in ea narrata sūt iusti-
ficāda, quod saepe in Rota decisū fuit, & signatē in cau-
sa Bonon. Canonici. 19. Martij 1590. coram D. Pā-
philio & in Gien. præstimonij. 15. Febr. corā D. Mañca.

Sed contra istam fallentiam rectius tenuit Rota in v-
na Mirandē. Parochialis 17. Martij 1600. & 2. Apri.
1601. coram eodem D. Penna, ut in decisionibus sequen-
tibus.

Decimosexto Martij 1600.

Pendente lite inter Emanuelem de Arces Rectorem,
& possessore Ecclesie Parochialis Sante Leocadie,
oppidi de Ceruo Mirand. Diocesis & Antonij de Ro-
bredo, Emanuel obiit mense Septembris anno 1599. & per
eius obitu Franciscus Sanchez, nonis Martij 1600. fuit
a Sede Apostolica de eadem Parochiali promissus cū gra-
tiosa subrogatione in omni iud. & ad omne ius, atque eis
iam quo ad possessionem Emanuelis, & quia Franciscus
vigore gratiosa subrogationis petebat immitti in possessio-
nem, iustificatis solum duobus suo scilicet Clericatu, &
possessione Emanuelis in Beneficio tempore obitu, hac enim
probatio ad predictū effectū iuxta rotales dec. habetur
sufficiens, Mohed. decis. 1. de prob. cōtra vero præde-
bat Antonius, dicens id habere locū, quando subrogatio
impetratur, & habet per se existentiam, secus autē esse
in subrogatione a prima gratia depēdere, quae desumitur
vel ex corpore gratia principalis, vel ex clausulis gene-
ralibus, tunc enim omnia narrata in tali gratiosa subro-
gatione esset iustificanda, ideo dato super hoc dubio an
Franciscus esset immittendus? Rota utraque parte infor-
mate immittendū cōsuevit, in hac. n. materia presuppone-
batur primo gratiosam subrogationē proprie habere locū
in Beneficiis litigiosis, Bonifacius in Clemētina prima
numero 41. vers. & ideo ut puto, ut lite pendente.
Mohedan. decis. 180. in princ. Rota in causa Burgen.
de Pancorno die 28. Novembris 1588. coram bone mem.
Gipso, eandem vero gratiosam subrogationem multo ma-
gis sibi locum vindicare in Beneficiis, dispositioni Apo-
stolica seu Romani Pontificis reservatis, consequenter
autem distinguebantur tres casus, primus est, quando
Papa subrogat gratiose ad Beneficiū litigiosum, sine
reservatum, & tunc talis gratia non indiget alia iustifica-
tione quam Clericatus impetrantis, & possessionis dece-
dentis, Mohed. decis. 292. in princip. & decis. 327. nu-
mero 1. Putius 214. num. 1. lib. 1. Paleotus circa mediū
& decis. 119. in princip. Rota in predicta causa Burg.
de Pancorno coram Gipso: & ratio est quia conferendo
Beneficiū litigiosum, vel reservatum, nulli sit iniuria
cum nemo præter Papam de illo possit disponere, & illa
gratia vim provisionis obtineat, si ille qui obiit fovebat
bonum ius, ut declarat Bonifac. præcitato loco numer.
41. & fuit dictum in predicta causa Burgen. de Pancor-
no, & hac procedunt sine difficultate, quādo gratia sub-
rogationis gratiose fuit principaliter, & per se petita
& obrenta, & litera desuper expedit. Et hoc videntur
loqui decisiones allegatae.

Alter casus est, quādo Papa facit gratiā de Benefici-
o litigioso, siue reservato, etiam cum gratiosa subroga-
tione quo ad ius, & possessionem defuncti, & impetrans
ad partem expedit Bullas super gratiosa subrogatione
desuper, vel ex corpore, vel ex clausulis generalib⁹ eius-
dē supplicationis, & hoc casu licet non modo gratia sub-
rogationis quo ad duo predicta, videlicet Clericatum, &
possessionem, sed etiam omnia narrata in gratia princi-

pali iustificanda videretur, nihilominus tamen Rota cō-
suevit sufficere iustificatiōē Clericatus, & possessionis. Ra-
tio fuit quia agebatur de Beneficio litigioso, siue reserva-
to, de quo cū nemo præter Papā providere possit nulli sit
iniuria per eadem provisionem, & consequenter satis erat
iustificare predicta duo prout requirit natura gratiosa
subrogationis. Tercius casus est, quando Beneficiū non est
litigiosum, vel reservatum, seu alias affectum, & tunc si
quis ad illud gloriose subrogetur omnia narrata in gra-
tia subrogationis tenentur iustificare, nā tunc subrogatio da-
ta in Beneficio nō litigioso habet vim collationis, & opus
est causam iustificare prout necesse est iustificare aliam
provisionem, & collationem pro obtinenda canonicato-
ria. Tū quia huiusmodi iustificatio venit in cōsequentiā
ipsius provisionis, cui fuit consideratum in illa Burg. de
Pancorno, tum quia per provisionem Beneficij nō litigio-
si, vel nō reservati, vel nō affecti, iniuria inferri potest
promissis ab ordinariis, seu aliis legitimis collatorib⁹. Ex
his cōcluserūt Domini Franciscū fuisse immittendū quā-
vis solum iustificasset suū clericatū, & possessionē Ema-
nuelis in Beneficio tempore obitus, quia Beneficiū erat
litigiosum, iuxta deducta in primo & secundo casu, &
consequenter mutare decis. coram me factam in Firma-
na seu Gerunden. Beneficij die 19. Ianuarij 1601.

In eandem coram eodem secundo

Aprilis 1601.

Quia Antonius ad Robredo dicebat se habere diffi-
cultates & consideratione dignas, contra decisionem
hac causa factam die 17. Maij 1600. ideo iterum cōsulti
Domini in decis. persistendū censuerunt, propter ratio-
nes de quib⁹ in decisione, in quib⁹, possissima fuit, quia cum
ageretur de Beneficio litigioso, & illud conferendo nulli
collatori fiat iniuria, cum nemo præter Papā de illo pos-
sit disponere, sufficit gratiose subrogatio iustificare possessio-
nem decedentis, & Clericatum impetrantis, Mohed. in
decis. 292. cum aliis allegatis in alia decisione de qua
nunc agebatur, siue subrogatus gratiose deduceret gra-
tiam ex supplicatione particulariter obienta super
subrogatione, siue ex clausulis in supplicatione con-
tinentis.

Et licet predicta decisio loquatur in secundo casu,
quando t impetrans ad partem expedit Bullas su-
per gratiosa subrogatione, desuper ex clausulis sup-
plicationis gratiæ principalis, tamen idem est &
eadem ratio, quando litera super gratiosa subro-
gatione simul expedirentur cum gratia principalis
&c.

Fallit tertio, quando est t par titulus ac alio pro-
ductus, ut supradictum est n. 4. Putius dec. 302. & 316.
n. 1. lib. 1. & dec. 135. lib. 2. Caputaq. 329. p. 1. dicentes,
quod tunc ordinarie non executivae proceditur ex
recepta doctrina Bartoli in l. fin. C. de edicto D. A-
drian. nu. 21. sequitur Gonzalem §. 7. Proæmoriū 243.
nisi volens impedire immisionem veniret cū gra-
tia obtenta ex diuersa vacatione, quia tunc minime
impediretur immissio, ut plene inquit resolutum in
vna Vercellen. Beneficij 16. Nouemb. 1602. coram
D. Lita & in Toletana Parochialis de Ieuenes. 23. Iā.
1604. coram Domino Sacrato & facit dist. decisio.
Caputaq.

Fallit quarto, in subrogato etiam gratiose in ius
fui Authoris, t non possidentis, qui tenetur ad iusti-
ficationem suæ gratiæ ac si ad Canonicationem age-
ret, & procedendum est ordinarie, non executivae, ut
fuit resolutum in causa Carthaginen. Portionis 21.
Octob. 1588. coram D. Gipso, in qua Domini dixe-
runt, Quod licet subrogatus gratiose non teneatur do-
cere, nisi de Clericatu, & obitu in possessione illius in
cuius

ei^{us} locum subrogatus est. Putens dec. 495. li. 2. & pos-
sit propria auctoritate ingredi possessionem. Mohed. an.
dec. 327. Putens 2. 4. li. 1. tamen id sibi non vendicat lo-
cum in subrogatio in ius sui auctoris non possidentis, quo
casu ad iustificationem sua gratia tenetur, ac si ad Cano-
nicationem ageret, ideo procederetur ordinarie non exe-
cutivae, Imo. & alij in c. 1. vt lite pend. Achilles decif.
2. de probatio Mohed. dec. 206. & 304. & ratio disfe-
rentia est, primo ne casu quando defunctus possidebat nulli
sit prauidicium. Nam actoris non interest cu vno vel al-
tero possidere expedire, secundo vero quando defunctus
non possidebat non modicum ipsi fieret prauidicium, si
subrogatus possessionem adipisceretur, Maximum enim
commodum est possidere, & sequeretur absurdum, quod
plus quam defunctus haberet subrogato cederetur, vt
per Rotam decif. 10. vt lite pend. in nouis, Cassad. de-
cif. 1. cod. tit.

37 Subrogatio tamen colligantis ad hoc vt annul-
letur omnis alia gratia facta tertio petenda est intra
meniem, petita vero post mensem non annullat gra-
tiam anteriorem a terti factam, vt fuit resolutum in
vna Collen. subrogationis. 11. Decemb. 1595. coram
Illustrissimo Seraphino ex regula Cancellariae de sub-
rogat Colligantibus, de qua videndus est glossator
Soto & Sarn. & Reb. super ea in praxi & in regulis, &
Mandofius regula 29.

38 Et circa Thane materiam subrogationis, & quan-
diu dicatur durare ius ultra Mohed. decif. 8. de appel.
& Elam. Paris. d. lib. 2. c. 3. videnda sunt sequentes
decisiones Rotae in causa Salamantina Capellaniae &
Legionen. praetimoniorum coram Illustrissi. Car-
dinali Pamphilio.

Salamantina Capellaniae del voto 20.

Novembris 1590.

39 Fuit resolutum Tugatum subrogationis Didaci del
Castillo esse iustitiam, an quantum ad qualitates
ipsius Didaci quod sit presbyter Salamantinus magister
in Theologia, & natus de legitimo matrimonio, bene pro-
bantur ex testibus, qui super sexto articulo dicitur vidisse
illum pluries celebrare missas, & etiam vidisse privilegium
sui Doctoratus, & deponunt de publica voce & fama, &
communis reputatione, quae sufficit pro iustificatione nar-
ratorum, Rota dec. 14. de probatio. in antiquis. Egid.
decif. n. 4. Mohed. decif. 128. in fin. Capitaq. dec. 277.
part. 1. in impresis, valor Capellaniae quod non excedat
200. ducatos, probatur ex eisdem testibus, qui super pri-
mo articulo optime deponunt etiam ex publica voce, &
fama, quia probati valorem narrati plures fuit resolu-
tum, vt per Egidium decif. 675. Mohed. an. 148. Puten.
29. lib. 1. Capitaquen. de decif. 277. n. 8. quod super fru-
ctibus Capellaniae ad sit pensio 50. ducatorum reservata
ad favorem Alfonsi de Llanos, patet ex lectura promissi-
onis Alfonsi, quae legitur reservatio huius pensionis, &
probant etiam testes super tertio articulo, qui bene depo-
nunt etiam quod nihil dicant de actuali perceptione il-
lius quia non est narrata, cu in gratia Didaci no dicatur
perceptionem, vt legunt informantes pro Munim. sed an-
num percipiendam pensionem obtineant per Didaci
valor probatur ex eisdem testib. de publica voce & fama,
quae sufficit maxime ad effectum verificationis obtentorum
in quibus Rota contentatur quali probatione Egidius
decif. 674. etiam minori quam semiplena, vt de unico
teste de fama cu ad modicum tradit Egidius dec. 683.
com vulg. obitus Francisci de Malaga de mense Maij
1507. probatur ex eisdem testib. qui super tertio articulo
deponunt de praefato obitu, & in dicto mense in Oppido de
deignada de publica voce, & fama. Bart. in l. 2. §. si
dubitetur. ff. quemadmodum testamenta aperiuntur.

Felinus in c. qui frequenter. §. si in fin. vt lite no con-
testata. Mohed. decif. 77. Putens dec. 266. lib. 2. Guido-
bonus dec. 145. Thom. de Thamis decif. 75. in vna Ma-
uricen. promissio Alphonsi de Osorio per obitu Francisci
cum subrogatione in ius illius, etiam quo ad effectum exe-
cutorialium iustificatur, ex supero supplicationis extra-
cto ex registro Apostolico, quod pro iustificatione gratia
sufficit, Putens dec. 231. lib. 3. Peregrinus decif. 201. li-
bro 2. maxime cum satis sit provisionem iustificare etiam
de facto Egid. decif. 116. in fi. Cresc. 154. in fine Caput.
decif. 407. part. 2. in impresis. Familiaritatem narrata
in literis Didaci probant testes super quarto articulo
qui dicunt scripsisse Alfonsum fuisse familiarem felicitis
recordationis Sixti V. & vidisse illum incedere in ha-
bitu vnius ex intimis cubicularijs, & alia exercere quae
ad tale officium spectabant, vti alij familiares, & de
publica voce, & fama quae ad iustificandam familiarita-
tem narratam sufficit, ad notata per Bisignium decifi-
one sexta circa medium de probationibus, & Egidius
decif. 113. & 114. quicquid dicendum esse, si de ea
ageretur ad effectum reservationis, Capitaquen. decifi-
one 10. parte secunda in impresis, quod Alphonsus ob-
tinuerit literas in forma brevis pro capienda possessione
nomine camerae, illasque intinuerit, & deinde presen-
tauerit coram auditore Camerae, seu illius in civilibus
Locum tenente, insisterique pro illarum executione, &
quod possessione non adeptus extra Romanam Curiam ob-
iit, satis iustificatur ex transportatione registri facti cor-
am auditore Camerae, in quo legitur dict. breve cum il-
lius intimatione, & monitorium pro illius executione
obtentum, & probant etiam testes, qui super quarto arti-
culo deponunt de obitu Alfonsi ex publica voce, & fa-
ma, quod Franciscus habuerit ius super ista Capellaniae
& vacaverit ex illius persona iuris costat per tres sen-
tencias Rotaes, ad eius favorem laias, & executoriales
de super relaxatas. Ruyus consilio 79. num. 3. libro 5.
maxime cum pro earum iustitia, & rectitudine presu-
matur cu sint lata in Rota, & post factas plures decifi-
ones ad notata per Baldum conf. 492. n. 2. lib. 3. Socinus
conf. 158. n. 9. li. 2. Egidius dec. 89. & hoc sufficit, vt
deur effectus executorialium subrogato, quia iustificata
narrativa sua subrogationis iuxta dec. Mohed. 205. sa-
tis probat ius sui auctoris, docto de re iudicata per tres
sentencias conformes cum executorialibus ad eius fano-
rem relaxatis, vt tradit Staphileus, de literis iustitiae
§. dicendum est. n. 50. ver. ultimo quo ad istam mate-
riam, & ratio est, quia subrogatus tenetur ea tantum ius-
tificare ad quae suus auctor tenebatur, Egid. dec. 112.
Et ideo sicur Francisco si viveret sufficeret ostendere tres
sentencias absque eo quod aliter doceret de illarum ius-
titia, etiam debet sufficere subrogato, qui reputatur
eadem persona cum eo, in cuius locum subrogatur, Rota
decif. 10. n. 4. vt lite pendente in nouis, Capitaq. dec.
277. part. 3. in impresis, maxime cum subrogatio proce-
dat ex facto Principis, Ripa in l. 1. n. 36. ff. de acq. poss.
Paleotus decif. 119. in fine, & facit censeri unum & ide-
um, Cassadofus decif. 1. vt lite pendente, alias enim da-
retur processus in infinitum si semper requireretur no-
ua sententia, contra dec. Chasane. 184. non obstat, quod
adepta possessione per defunctum, cesset effectus execu-
torialium in subrogato, Cresc. decif. 110. quia non constat
de aliqua possessione Franc. nec quod ipso vivente exe-
cutoriales habuerint in effectum sui, & licet Alfonsus in
sua supplicatione, dixerit Fran. obtinere Capellaniae,
illamque per eius obitum vacare, non tamen ex hoc inclu-
duntur possessio Fran. cum haec verba verificentur propter
ius in re, quod per tres sentencias, & executoriales ac-
quisiverat ad notata per Ruyum, conf. 79. n. 3. li. 5. n. 6.

aliquid facit narratiua possessionis Francisci de qua in breui obento per Alfonso, quia hac narratiua nunquam fuit verificata & in omnem euentum confessio Alfonsi non nocet Didaco quiescit subroga. etiam in ius Frā. & in toto illius iure, & executorialibus ad eius fauorem relaxatis Guidobonus decif. 52. & dubium non est in beneficiis lib. admitti multiplicationem titulorum, & aliquem posse se pluribus titulis inuare, cap. post electionem de concessio, praebeunda, Cassador. decif. 21. num. 5. super regul. & de causa possess. in fi. neg. obstat, quod etiam Didacus in sua supplicatione fateatur Franciscum possessionem dicendo Capellaniam vacare per obitum Francisci, tunc illius possessionis, quia attendenda est narratiua literarum, in quibus nulla fit mentio possessionis Francisci super clausulam in supplicatione appositam, quod maior, & verior expressio fieri possit in literis desuper expediente, quod Munniz se intruserit in Capellaniam nullo titulo, nullogue iuris administrationi sibi suffragante probatur, quia ingressus fuit possessionem vigore provisionis ordinarij factae per obitum Francisci quae propter peditia litis ipsum non inuaret c. 1. & 2. ut lite pendente in sexto, in quib. iurib. adest decretum irritans, quod inscribitur titulum & possessionem, Cassador. decif. 9. n. 3. de causa poss. & habent locum etiam in beneficio iuris patronatus, ut per eundem, Cassador. decif. 3. n. 5. ut lite pendente, Neg. obstat, quod lis erat finita per sententiam & rem iudicatam, quia nondum fuerat capta possessio, Achilles decifio. 180. alias 1. de lite, & quousque executorialibus fuerint executioni demandata, & illorum vigore apprehensa possessio semper dicitur lis durare, Sarnen. in regula de annali q. 44. Putens decif. 311. lib. 2. Mohed. dec. 205. versic. fuit dictum cum aliis per Modernum de attentatis c. 4. in praefatione n. 230. cum seq. quantum ad verificationem iuris patronatus in casu de quo agitur non est necessaria, quia non est dispositio narratiua, sed tantum conditionaliter in clausulis derogatorijs, & ei quatenus existat derogatum, ultra quod satis potest dici iustitiam ex sententia laetis pro Francis. quae prosunt etiam subrogato quae dicuntur de inualiditate ex aminatione testium, tolluntur ex eo quod ad dicendum contra articulos, & videndum iurare testes fuit citatus Dominicus de Leon Procurator ipsius Munniz, qui tanquam talis produxit suum mandatum in iudicio coram Auditore camer. & Notarijs attestatur, Gozadin. confil. 96. n. 15. Aymon. de antiquitate temporis, parte 2. n. 60. & vigore clausula potestatis substituendi qua asseruit adesse in mandato procurae in actis producto substituit D. Hippotitum Merendam, qui semper comparuit, Mohed. decif. 17. & etiam produxit diuersa iura ad causam facientia, Rom. conf. 446 n. 11. Felinus post alios in ca. coram de offic. delegati. Aym. conf. 60. n. 5. Putens decif. 358. lib. 1.

In eadem secundo Aprilis,

1593.

40 Domini steterunt in de ius, non obstante instrumenti cessionis litis producto, quia notissimum est litens non finire per cessionem nisi secuta possessione, Achilles decif. 180. alias 1. de lite, Modernus de attentatis lite pendente in praefatione, n. 253. sicut nec per sententiam, & rem iudicatam, donec sint executioni demandata, & possessio apprehensa, Sarnen. reg. de annali, q. 44. Putens decifio. 310. lib. 2. Mohedan. decif. 180. & decifio. 206. Modernus de attentatis supra n. 230. quia licet per cessionem amittatur possessio civilis & naturalis, non tamen detentatio Mohedan. decif. 238. cum aliis, ratione cuius durant executoriales, nec obstat, quod simul cum cessione est mortuus colligans, & sic cessat ratio, ne detentur nouus colligans, Millis in reper. verb. lis finitur

quia pro eedit, quando fuit facta dimissio, ut declarat. Millis verb. lis finitur in fin. vel quando est facta cessione in fauorem possessoris, ut in illa Conchen. Archiepiscopus iteratus coram illustrissimo Cardin. Placosec. quando non est facta in fauorem possessoris, Caput. dec. 172. parte 2. praesertim stante subrogato, qui reputatur eade persona cum eo in cuius personam subrogatur, ut in altera decisione Modernus de attentatis supra n. 161. & 268. non obstant alia deducita, quia in decif. fuerunt sublata, cum qua Domini fuerunt.

In eadem coram eodem Domino Pamphilio,

5. Iulij. 1593.

Domini steterunt in res. liti. 3. quod gratia subrogationis Didaci de Castilio, etiam quo ad executorialibus veniat exequenda, cum sit in omnibus iustificata, etiam quo ad narratam intrusionem Munniz, & non constet viuentem Malaga illas fuisse executioni demandatas, iuxta vulgarem deci. Crescentij 110. & Mohedan 206. cum aliis allegatis, nam quod Munniz sit intrusus satis liquet, ex eo quod ipse fuit praesens a patronis & institutus ab ordinario, qui non poterat se intror. iterare in hac Capellaniam, cum quia est iuris patronatus Ecclesiasticus, & ut in prima decisione huius causae resolutum fuit vacauit in mense Maij, & si reseruata, ad nota per Fel. in tract. quando litera Apostolica limitat. Co. uarr. pract. q. c. 36. sub n. 1. & seq. Maxime cum Papa praenunti in subrogando antequam Munniz esset a patronis praesentatus, & ab ordinario institutus c. dudum, de praeb. in 6. Vital. post alias in Clem. 1. sub numero 38. ut lite pendente. Tum etiam ratione litis c. 1. & 2. ut lite pendente, in 6. quae iura habent decretum irritans, & vendicant sibi locum etiam in beneficio iuris patronatus, ut per Cassador. dec. 3. n. 5. eodem tit. cum vulg. quod autem adesset lis, sapius in hac causa resolutum fuit non stantibus tribus sententis in rem iudicatam transactis una cum executorialibus ad fauorem Malage relaxatis, quae licet non extinguunt quousque sint executioni demandata, & illarum vigore capta possessio, iuxta doctrinam Ioan. Fabri in l. 2. C. de litigios. Sarnen. de annali quaestione 44. Putens decifio. 310. lib. 2. Mohed. decif. 310. in fi. cum aliis per Modernum de attentatis lite pendente in praefatione n. 240. quod procedit etiam stante cessione, quae nec ipsa extinguit lite nisi secuta possessione, Achilles decifio. 180. alias 1. de lite. Caput. decifio. 172. parte 2. etiam ad effectum ut interim promissus dicatur intrusus, ut pluries resolutum fuisse refert Modernus ubi supra n. 230. Neque obstat, quod simul cum cessione concurrat obitus alterius colligans, quo casu cessante ratione ne superfluum detur nouus colligans, ordinarius non impeditur in conferendo, ut tradit glossa in dict. Clement. 1. verbo morte. per illi rexi. & ibi Card. n. 21. Imola 23. & Vital. num. 35. Millis verb. lis finitur, cum aliis allegatis, quoniam ut alias fuit dictum hoc procedit, vel secuta dimissione detentationis per cedentem, & adepta possessione per defunctum, ut declarat Millis d. verb. lis finitur, in fin. vel quando cessione, siue expressa, siue tacita, de qua per Cassador. dict. decif. 4. n. 5. ut lite pendente est facta in fauorem possessoris, ut loquuntur Doctores in contrarium allegati, & decifio facta in causa Conchen. Archiepiscopus iteratus coram illustrissimo Domino Placosec. tamē quando est facta ad fauorem non possessoris, quia tunc propter reliquias litis quae supersunt, nunquam dicitur extincta lis, nisi adepta possessione per cessionarium, Achill. decifio. prima de lite Caput. aquensis, dicta decifio. 172. p. 2. cum aliis supracitatis, & praesertim stante subrogatione gratiosa in ius Malage, etiam quo ad executorialibus obenta ante presentationem & institutionem Munniz.

in, quæ facit ut subrogatus reputetur eadē persona cum Malaga in cuius locum subrogatur. Rota decif. 10. n. 4. ut lite pendente in nouis, Caputag. decif. 277. part. 3. & in ipso daret eadem lis, quæ erat cum defuncto, quamdiu non constet executoriales fuisse plenarie executionis demandatas, cum actuali possessione. Cassad. dec. 1. ut lite pendente, Mohed. dict. decif. 206. Caputag. d. decif. 167. part. 2. quod procedit etiam ad effectum, ut ei non deur nouus colligans, & patroni impediuntur in presentando, & ordinarius in instituendo, vel conferendo, ut tradit Modernus de attentatis lite pendente in præfatione, n. 161. & 268. & tenuit Rota in causa Legionen. præstimoniorum de mense Nouembris proxime præteriti, maxime ut ordinarius non posset conferre tertio non colliganti, & quando prout hic, adest subrogatus qui litem prosequatur. Cassad. decif. 5. n. 4. ut lite pendente. Itali in d. Clementina l. n. 18. in fi. eodem tit. quicquid forsari dici possit ad effectum subrogationis colligantis, quando non adest alius qui litem prosequatur, ut loquitur Ioan. And. in d. c. 2. n. 1. & declarat Francus ibi col. 3. versicul. & prædicta procedunt, & Modernus de attentatis a n. 102. Et tanto magis quod hic versamur in subrogatione quoad executoriales facta per Papam, non colliganti, ante prouisionē Munniz, quæ nondicitur propria subrogatio, nec cadit sub regula de subrogatis, sed est potius quædam, pmissio mere gratiosa cū facultate prosequendi re iudicata, & executoriales, quo casu non attenditur, an adsit lis, sed sufficit voluntas Papæ, quod sciens quod tertius non erat in lite, voluit, & potuit eum gratior subrogare, etiam quo ad prosecutionem executorialium, ut dicit Mohedan. decif. 180. Paulo post mediū, verbi quo vero ad subrogationem per Papam, &c. & ideo cum non constet Malagam defunctum vigore præfatarum executorialium habuisse possessionem Capellanie, quod solum inspicitur ad effectum ut cesset earum virtus in subrogato, iuxta decif. Crescentij, Mohedani & aliorum supradictorum, dandus est illarum effectus Didaco, subrogato, prout absque dubio daretur Malaga si vixeret, non obstante cessione rei conuenti, per quam non dimittitur detentatio, Rota decif. 1. de renuntiatione in nouis, Sarn. de annali, q. 56. cum sequi. Mohed. decif. 238. cuius ratione durat effectus executorialium, Cresc. d. dec. 110. nec aliter probatur dimissa prout ad istum effectum probari debet, ut dicit Cresc. quicquid dicendum sit ad effectum restitutionis in spolio, & ad alios effectus, de quibus loquitur Mohedanus d. dec. 238. cum aliis in contrarium allegatis, & in omnem euentum non constet fuisse, acquisitam possessionem cessionario, quod in hac materia requiritur ut supra deductum est.

Legionen. præstimoniorum, 27. Nouembris,
1592. coram Pam-
philio.

42 D'bitant super iustificatione gratia subrogationis D. Ambrosij Gonzalez, in iuribus quodam Ioannis del Cano, & domini excepto valore præstimoniorum de quibus agitur, & aliorum, de quibus in eadem gratia idē Ambrosius fuit prouisus, qui ex testib. datis non videtur sufficienter probatus, ut per informantes, dixerunt in reliquis gratiam esse iustificam, quantum enim ad qualitatem Ambrosij quod sit Presbyter, & Licentiatius in decretis probantur ex testib. his, qui dicunt vidisse illum celebrare Missam, & etiam vidisse priuilegium Licentiaturs, & deponunt de publica voce, & fama quæ pro iustificatione habitatu narratur sufficit, Rota dec. de probatio. in antiquis Agid. dec. 114. Mohed. dec. 128. in fi. Gui-

dobonus dec. 141. Caputag. decif. 277. part. 1. in impressis. Valor obtenit, ut quod non excedat ducatos 450. & pfecto ducatos 16. super fructibus Capellanie S. Anna de Mafilla sufficienter probatur, ex eisdem testibus de publica voce, & fama, cum ad veritatem obtenitorum Rota contentetur qualis probatione, Agid. decif. 674. etiam minori quam semiplena, ut de uno teste de fama, cum ad miniculo, tradit idem Agid. dec. 683. cum vulg. quod super uno ex præstimonis obtentis reperitur reservata pensio 150. ducatorum auri in favorem Serenissimi magni Ducis Etrurie, & super alio altera pensio ducatorum undecim similium, probant eisdem testes in summario, n. 6. præstimonis, de quibus agitur non requirere personalem residentiam, probatur ex eo quod sunt simplicia prout etiam de iure præsumuntur, Agid. decif. 676. Staphil. tit. de qualitate & statu beneficij in princip. quia ex generali consuetudine residentiam non requirunt, ut post Card. & alios tradit Imola in c. fin. n. 9. de clericis non resid. Felinus in c. dilectus li. 2. n. 1. de reser. Alex. cōf. 1. n. 2. li. 7. & fuit resolutum coram illustrissimo D. Cardinali Lancellotto in causa Conoben. Beneficij de Vall. sub die 30. Martij 1582. & alias sapissime, obitus Ioannis del Cano ad effectum iustificationis gratia, de quo agitur sufficienter probatur ex testib. deponentib. de publica voce & fama, ad notata per Bar. in l. 2. §. si dubitetur ff. quæ admodum testamenti aperiatur, Fel. in c. quoniam ff. quæ ter. §. si in fi. ut lite non contestata. Mohed. dec. 277. Patens decif. 266. li. 3. Guidobonus dec. 145. Tho. de Thamis decif. 75. in vna Maioric. lis inter Ioannē del Cano dum vixeret, & nonnullos alios super istis præstimonis iustificatur ex plurib. commissionibus, citationibus, sententiis, & aliis actib. de quibus in registris illius causa, quæ tempore obitus Ioannis adhuc pendeat, quia licet fuerint obtenne sententia, & executoriales, non tamen fuerat subsecuta possessio. Achil. dec. 180. alias 1. de lite. & per executoriales, non dicitur extincta lis quousque fuerint executioni demandantes & illarum vigore apprehensa possessio, Sarn. de annali, q. 44. Putens dec. 311. lib. 2. Mohed. decif. 205. vers. fuit dictum cum aliis per modernum de attentatis, c. 4. in præfatione n. 230. cū sequ. neq. ob stare, quod saltem morte vtriusque colligans videatur extincta lis, iuxta Clem. 1. ut lite pendente, quia non constat de obitu Aluani, alterius colligantis, & in omnem euentum non habet locum dicto subrogato per Papam, in cuius persona dicitur durare lis, Cassador. dec. 1. ut lite pendente, & latius per modernum dict. tit. de attentatis, c. 4. in præfatione, n. 161. & n. 268. Neque obflare taciturnitatem 30. annorum, puta adhuc non fuisse lapsi 30. anni, & ubi ius tacentis non est calumniosum, lis non habetur spatio tanti temporis pro derelicta. Achil. decif. 185. prout calumniosum dici non poterat ius Ioannis, qui obtinuerat tres sententias Rotales, una cum executorialib. ad notata per Sarn. reg. de subrog colligantibus q. 1. n. 3. Maxime taciturnitas fuit causata ex impedimento præstius per Aluarum, mediante recursu ad consiliū Regium, per quod curauit auferri executoriales, quæ nunquam fuerunt relaxate, ius Ioannis del Cano, authoris Ambrosij probatur per tres sententias Rotales, ad eius favorem latis cum executorialib. relaxatis, Rota, conf. 79. n. 3. li. 5. quæ cum sint late in Rota præsumuntur recte & rite late, ad Bald. cōf. 492. n. 2. li. 3. Sarn. conf. 158. n. 9. li. 2. Agid. decif. 89. & hoc sufficit, ut de iur. effectus executorialium subrogato, qui iustificata narratiua sue subrogationis iuxta decif. Mohed. 205. satis dicitur iustificare ius sui authoris docendo de trib. sententis conformib. & executorialibus, ad eius favorem relaxatis, ut per Staphil. tit. de literis iustitiæ §. dicendum est, n. 30. vers. ultimo, quo ad istam materiam, subrogatus enim ea tantum iustificare tenetur, ad quæ

reuebatur suis author. Agid. dec. 11. & ideo sicut Ioan-
ni si uiueret, sufficeret ostendere sententias, absq; eo quod
aliter doceret de illarum iustitia, ita etiam debet suffi-
cere subrogatio, qui reputatur una, & eadem persona cū
eo in cuius locum subrogatur, Rota 10. n. 4. vt lite pen-
dēte in nouis Caputaq. dec. 277. partic. 3. in impressis,
maxime cum subrogatio procedat ex facto Principis, Ri-
pa inl. 1. numero 36. ff. de acquirenda possessio. Pa-
leotus dec. 119 in fi. & faciat censi vnum, & idem in,
Cassid. decif. 1. n. 2. vt lite pendente, alias enim si semper
requireretur noua sententia daretur processus in infini-
tum, Chisan. decif. 184. & in his terminis tēuerunt do-
mini in causa Salamantina Capellania, del Voto in pra-
cedenti Rota, non obstat quod sententia non prauidicent
successoribus in beneficio, ex Ruino in d. confli. 79 n. 6. li.
5. quia imo afficiunt omnes intrusus lite pendente, etiā quod
cum eis nunquā fuerit litigatiū. Crescē. dec. 142. sine sint
mediati, sine immediati successores, Mohed. decif. 12. Pa-
leotus decif. 188. Ant. Ang. in Epitome, tit. de execu-
torialib. n. 1. & 4. non obstat quod executoriales antiquae
non sint exequendae, quia Antonius Ang. d. t. de execu-
toria. n. 13. loquitur quando exhibentur sole executoriales
absq; processu, & sententiis, scilicet quando prout hic con-
stat de sententiis, & processu, & ita de anno 1567. in v-
na Tudertina bonorum corā bona memoria D. de Rubeis
fuit resolutum, ubi etiam fuit dictum executorialibus nō
praecribi spatio triginta annorum, quando fuit cepta, vel
petita executio, per decisionem Achillis unicam de e-
xecutione sententiae prout fuit factum in casu propo-
sito.

⁴³ In ista causa Legionen. praestimoniorum t̄ est a-
lia decisio coram eodem vigesimo sexto Martij mil-
lesimo quingentesimo nonagesimotertio, infra ad-
ducta 8. par. c. 3. n. 17. & in eadem fuit resolutum pos-
sorem triennalem, qui successit in beneficio litigio-
so, gaudere reg. de triennali si illi non fuit mota lis,
nec habuit causam a colligante, Sarnen. reg. de tri-
ennali.

CAP. V.

De executoribus executorialium.

SUMMARIA.

DE executoribus executorialium Rota, & quomodo
sit procedendum ad earum executionem non est

opus hic agere, numero 1. possunt tamen videri relati-
ti, num. 2.

De subrogato in locum illius qui habuit executoriales
remissum, n. 3.

DE Executoribus autem executorialium Rotae, &
quomodo sit procedendum ad earum execu-
tionem non est opus hic agere, quia non perti-
net particulariter ad materiam Beneficialem, possunt
tamen videri, t̄ Felinus in capit. ad probandum, nu-
mero sexto, & in capit. de cetero, numero decimo-
quinto, de re iudicata, Sarnenf. de annali, que-
stione quadragesima quarta. Cassidor. decisione
sexta, de causa possess. Crescentius decisione deci-
masexta, decima octaua, decima nona, vigesima, &
vigesima tertia, de re iudicata, & 2. vt lite pendente
& prima de sequestratione possession. Mohedan. pri-
me & secundo de re iudicata, & 1. de fide instrumēto-
rum. Caputaq. decif. 332. 333 & 334. part. 1. Puteus 44.
& 62. libro tertio & 223. lib. 1. & decisione 51. lib. 2. par.
3. diuersorum in impressis, Aragon. decisio. 41. & 44.
Thanis decif. 31. & Cota decif. 174. & 178. in manuscri-
ptis, addit Papaz. ad Rotam decif. 2. de rescrip. in nouis,
a num. 45. Vestrus in praxi, li. 8. cap. ultimo, a numero
16. Mandos. regul. 29. cancella. quest. 4. & de commis-
sio. commissione 14. & 29. vltima gloss. per alias questio-
nes, Lancelotus de attentatis, cap. 1. num. 35. & cap. 3.
22. & a n. 71. & c. 4. in praefatione n. 167. & a num. tre-
centesimo quinto, & cap. duodecimo decima quarta am-
pliatione, a numero decimo septimo & capit. vigesimo
ampliatione 26. numero, 2. & Ioan. Gutierrez Canonici-
carum quest. lib. primo capit. quarto, numero vigesimo
octauo & decif. Rotae in causa Toletana iuris deci-
mandi octauo Nouembris 1593. coram D. Pamphilio
adducta supra capit. tertio precedent. numero centesi-
mo quadragesimo quinto.

Et de subrogato in locum t̄ illius, qui habuit
executoriales, vide Staphileum de literis iustitiae. §.
exceptio sola plus operatur, & c. a numero 4. & §. subro-
gatus est, & decisiones Rotae in causa Sa-
lamantina Capellania del Voto, & Le-
gionen. praestimoniorum
adductas, cap. proce-
den. ad fin.

LAUS DEO.

